Thor
Sif
Odin
Frigga
Balder
Nanna
Heimdal
Tyr
Freyer
Vidar
Ratatosk
Freya
Iduna
Bragi
Njord
Skadi
Höd
Loki
Mimir
Yggdrasil

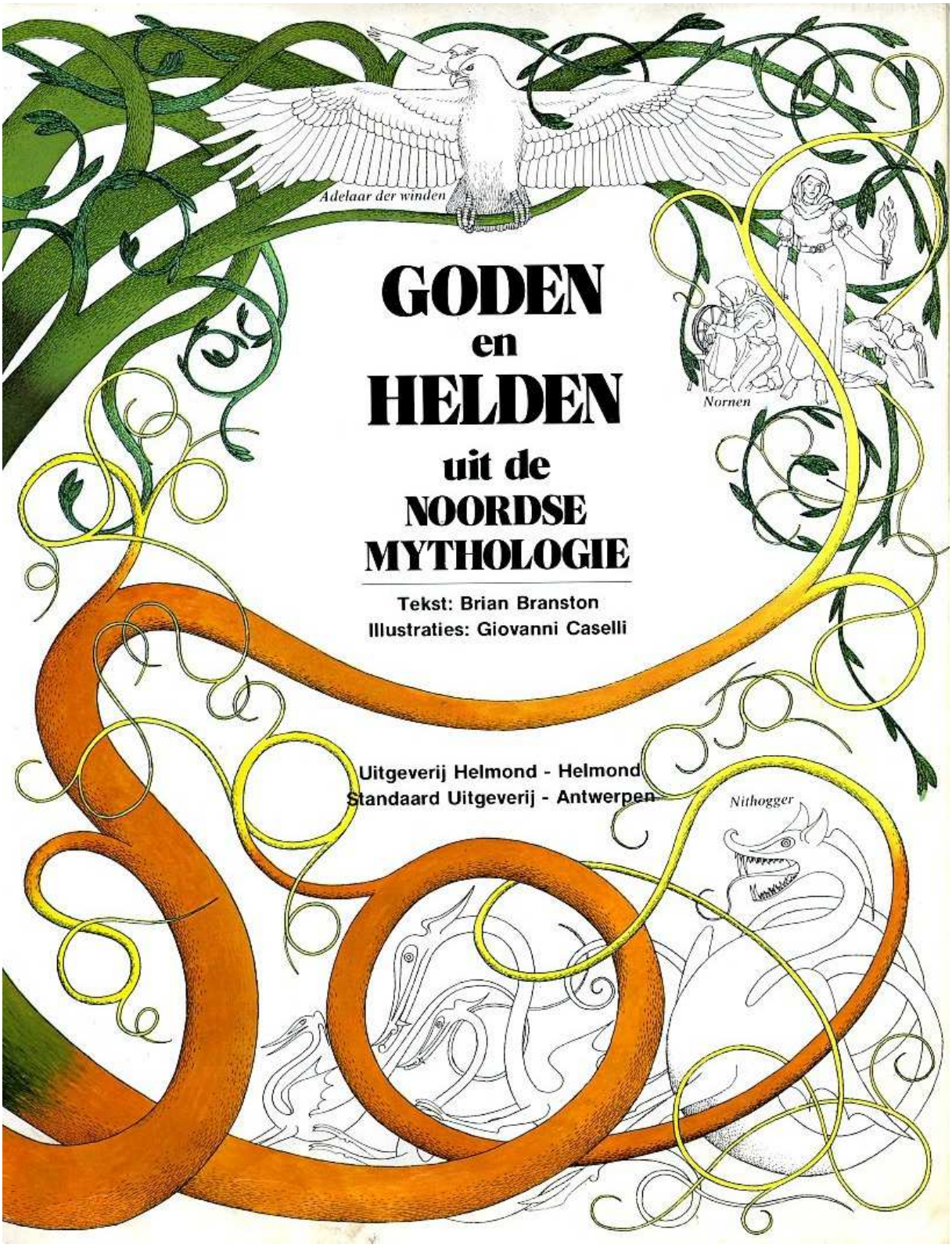

GODEN en HELDEN uit de NOORDSE MYTHOLOGIE

Tekst: Brian Branston
Illustraties: Giovanni Caselli

Uitgeverij Helmond - Helmond
Standaard Uitgeverij - Antwerpen

© Copyright 1978 by Eurobook Limited

No part of this publication may be reproduced stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of Eurobook Limited.

© 1978 Drukkerij/Uitgeverij Helmond B.V. - Helmond
ISBN 90.252.6789.0

Voor verspreiding in België:
Standaard Uitgeverij - Antwerpen

Nederlandse vertaling door Ben Beekman

DE AUTEUR

Brian Branston heeft als BBC-producer en filmregisseur gewerkt sinds 1946. Tien jaar was hij hoofd van de BBC Travel and Exploration Unit. Hij filmde in IJsland, Groenland, Noord- en Zuid-Amerika en rond het Great Barrier Rif.
Hij schrijft al vijfentwintig jaar lang boeken, waarbij twee over de Anglo-Saksische en Scandinavische mythologie.

DE ILLUSTRATOR

Giovanni Caselli komt uit Florence en woont in Brighton. Vanaf het begin de zestiger jaren is hij betrokken bij de research en de voorbereiding van series reconstructies van het leven in het verleden. Hij studeerde archeologie en anthropologie en heeft veel researchwerk in Italië gedaan.

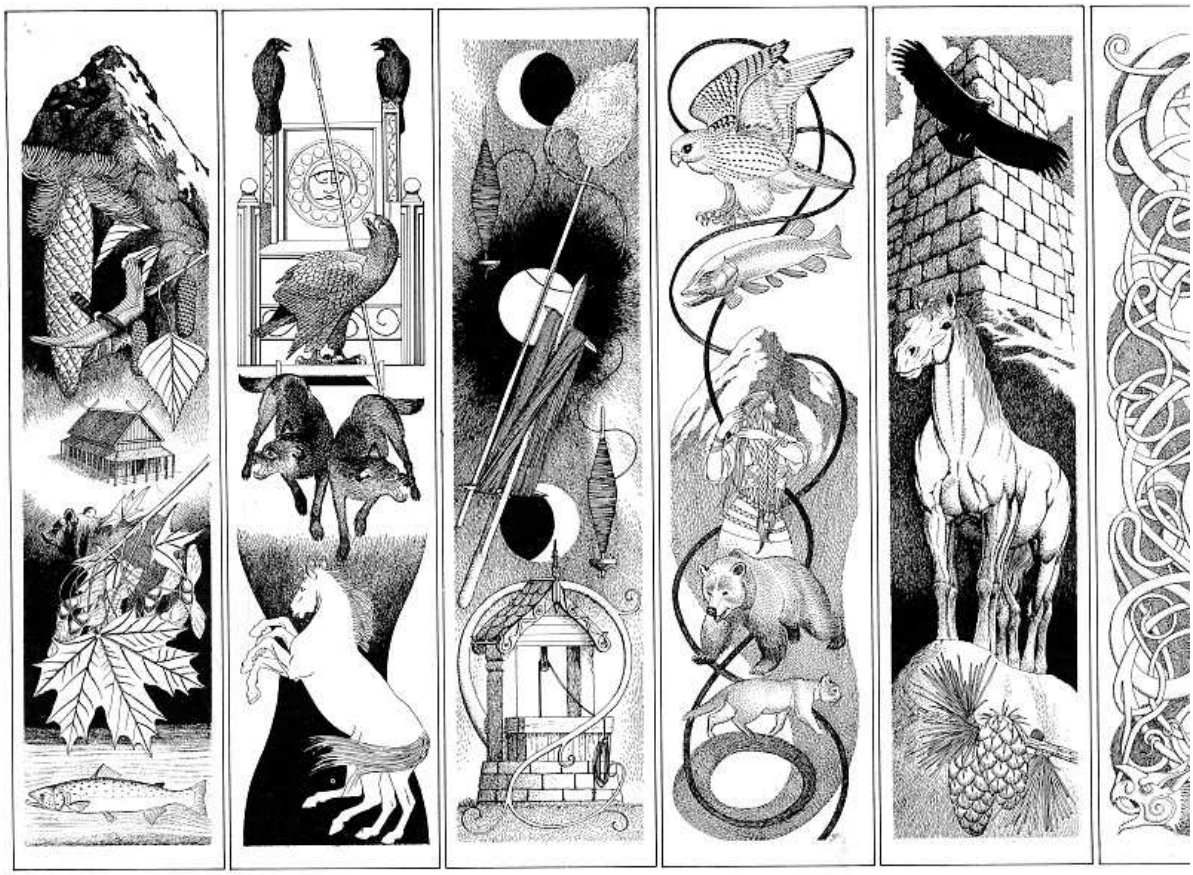

Inhoud

11 De misleiding van Koning Gylfi
15 De wereld van ijs en de wereld van vuur
20 De schepping van de wereld
24 Nacht en dag
29 De eerste mensen
31 Yggdrasill, de wereld-es
37 De Gouden Eeuw in Asgard
44 Heimdall in Midgard
46 De Nornen
48 Loki en zijn slechte kinderen
52 Oorlog in de hemel
60 De muren van Asgard
65 De appels van onsterfelijkheid
72 Odin neemt maatregelen voor Ragnarok
78 Sigurd de drakendoder
89 Het verhaal van Bödfar Bjarki
97 Fenrir de wolf wordt gekneveld
101 Hoe Thor aan zijn hamer kwam
107 Thor vecht met de reus Hrungnir
112 Thor gaat vissen
116 Thor bij de reuzen
124 Thors vakantie
131 Thors hamer wordt gestolen
134 De dood van Balder
141 De wraak van de goden
144 Ragnarok of Godenschemering
149 Terugkeer van de goden
151 Koning Gylfi opnieuw misleid
154 Register
156 Symbolen in de Noordeuropese mythen

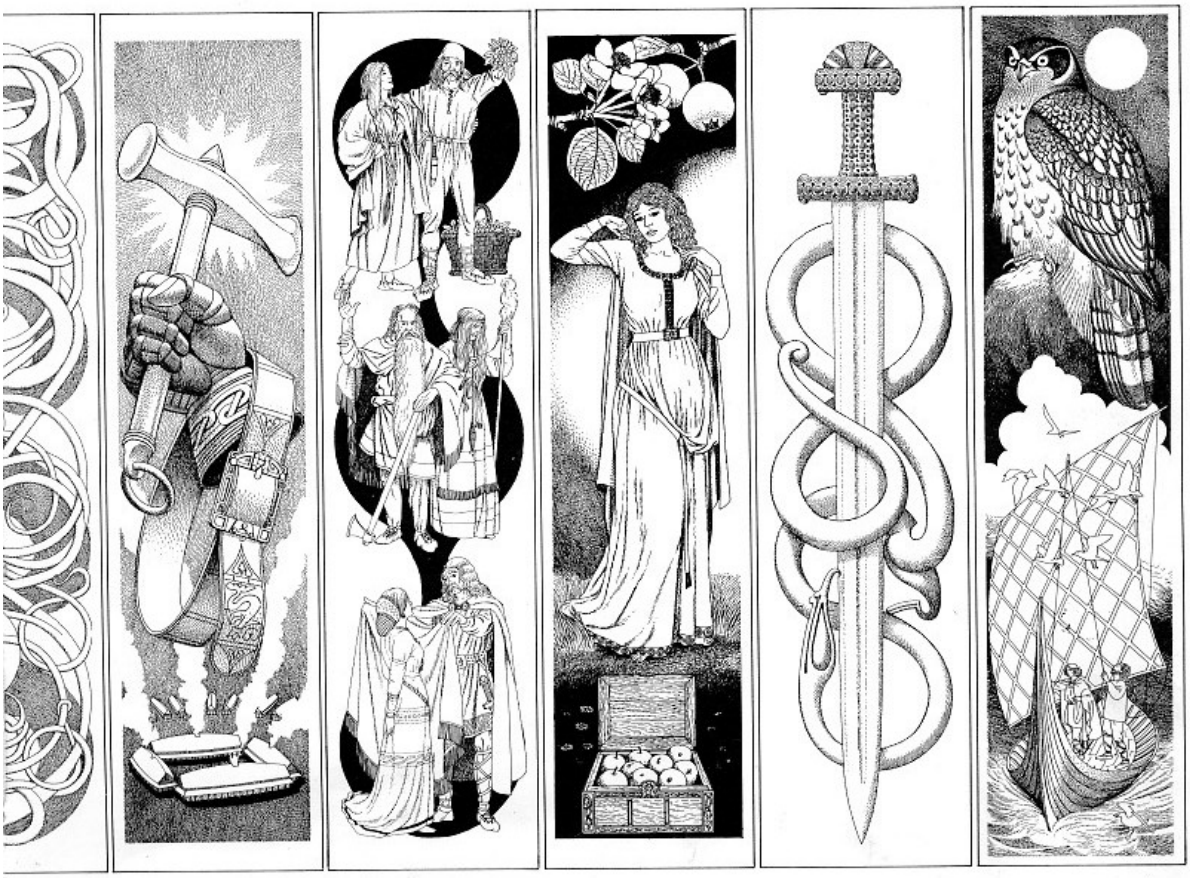

ARCTIC OCEAN
SPITSBERGEN
BARENTS SEA
GREENLAND SEA
GREENLAND
BAFFIN BAY
BAFFIN ISLAND
HELGELAND
WESTERN SETTLEMENT
EASTERN SETTLEMENT
BRATTAHLID
ICELAND
REYKJAVIK
NORWEGIAN SEA
LAPLAND
LABRADOR SEA
NORTH AMERICA
LABRADOR
L'ANSE AUX MEADOWS SETTLEMENT
NEWFOUNDLAND (VINLAND)
ST. JOHN'S SETTLEMENT
NOVA SCOTIA
NORTH ATLANTIC OCEAN
FAEROE ISLANDS
SHETLAND ISLANDS
ORKNEY ISLANDS
NORWAY
SWEDEN
GULF OF BOTHNIA
FINLAND
HELSINKI
OSLO
BERGEN
TRONDHEIM
BIRKA
GOTLAND
NORTH SEA
GREAT BRITAIN
IRELAND
DENMARK
BALTIC SEA
RUSSIA
GERMANY
POLAND
FRANCE
ALPS
ITALY
PYRENEES
PORTUGAL
SPAIN
MEDITERRANEAN SEA

De misleiding van koning Gylfi

Lang, zeer lang geleden regeerde er in Zweden een Koning die Gylfi heette. Koning Gylfi hield erg van zijn land ook al was het er in de winter bitter koud. Maandenlang kwam de zon dan niet op en de wouden en bergen lagen in een spookachtig, schemerig licht dat weerkaatst werd door sneeuw en ijs. De mensen bleven dan in hun hutten en stookten het hout dat ze in de herfst verzameld hadden. Buiten scharrelden de hongerige wolven als geesten tussen de bomen. Vaak kwamen ze rond de hutten snuffelen, maar de deuren waren goed gesloten.

In het voorjaar kwam gelukkig de zon uit het zuiden terug. De lucht werd buiten langzaamaan warmer en het rook heerlijk naar dennehars. Het ijs op de meren en rivieren ging smelten. Beren ontwaakten uit hun winterrust. Ze krabden zich wat en trokken dan de bossen in om honing te zoeken. De vogels zongen uit volle borst en de hele wereld werd licht en vrolijk.

Koning Gylfi hield in dit seizoen wel het meest van Zweden. Hij was danook niet van plan er een stukje van af te staan, zelfs geen kiezelsteen. De Koningen van Zweden, Noorwegen en Denemarken probeerden in die tijd vaak elkaar stukken land af te pakken. Erger nog waren de groepen, plunderende Vikingen. Met hun drakeschepen stroopten ze de kusten af en iedereen had angst voor hen.

Koning Gylfi was echter goed voorbereid op alles wat er kon gebeuren. Zijn soldaten waren het hele land door gelegerd in ronde versterkingen, van aarde en stenen muren gebouwd. Die versterkingen waren wel tien el hoog en erbovenop was een palissade van boomstammen gemaakt.

Binnenin zo'n fort woonden de soldaten en hun gezinnen. Ook de paarden had men binnen de omheiningen. De hutten met daken van stro of riet waren in groepen van vier gebouwd en vormden zo nogmaals een verdedigingslinie. Koning Gylfi hoefde dus niet bang te zijn voor aanvallen van andere koningen of van Vikingen. Elke nacht ging hij danook met een gerust hart slapen. Hij had vrede met de wereld en met zichzelf; hij was gelukkig.

Het noodlot had echter al bepaald dat Koning Gylfi een deel van zijn land kwijt zou raken en nog wel op een heel geheimzinnige manier. Het begon allemaal met een vrouw.

De vrouw die het vredige leven van Koning Gylfi zou verstoren, was niet een gewone vrouw uit de noordelijke landen. Ze was wel groot van gestalte, maar ze had geen blanke gelaatskleur. Ze was

door de zon gebruind. Haar ogen waren niet blauw, maar bruin en haar haren waren niet blond maar zwart. Als het licht erop viel leken de haren een purperglans te hebben. Eigenlijk leek ze meer op een slavin zoals de Vikingen weleens gevangen hadden meegenomen naar het noorden. Die Vikingen waren op een lange reis naar het zuiden in een grote stad geweest, die ze Micklegard noemden.
De landen in het zuiden waren gevaarlijk en betoverd. Er woonden dwergen, reuzen, monsters en tovenaars. Ook die slavin zou wel een heks zijn geweest of een toverkol. Sommige, wijze mensen beweerden zelfs dat ze dat zeker wisten, meteen toen ze de vrouw zagen. Iedereen had ook wel de verhalen gehoord over die landen daar ver in het zuiden. De zee bevatte daar warm water en er waren bloedhete woestijnen. In zo'n woestijn waren verlokkende beelden te zien waardoor dorstige mannen hun noodlot tegemoet liepen. Het was duidelijk dat nog verder naar het zuiden het rijk van Surtur, de vuurreus moest liggen. Er waren echter maar weinig zeelieden geweest die zich zover hadden durven wagen en nog minder waren er van zo'n verre reis teruggekeerd. Ze hadden verteld wat ze daar hadden gezien. Aan hun verhalen kon dus niet worden getwijfeld. Als die vrouw uit die streken kwam, dan moest ze wel een heks zijn.
Ze was de stad van Koning Gylfi binnen komen rijden in een met houtsnijwerk versierde wagen met een soort tentzeil erop. De wagen werd getrokken door vier ossen, maar die waren groter en sterker dan de ossen in de noordelijke landen. Gylfi nodigde de vrouw uit in zijn slot te logeren. De Koning was geboeid door haar gestalte en gratie; haar vreemde, bruine ogen, haar donkere haren. Die haren hadden een geheimzinnige purperen glans als het licht van de toortsen aan de muur erop viel. En dan de geur van deze vrouw. In haar nabijheid rook men de geur van exotische vruchten en bloemen. Ze bracht de Koning helemaal in haar ban en na een paar dagen was hij bereid haar de helft van zijn schatten te geven. De vrouw zei echter: 'Nee!' Ze wilde niets hebben. Ze voelde zich gelukkig in dit land te mogen leven. Toen de Koning aan bleef dringen vroeg ze een stukje grond om te kunnen wonen. Een paar are was wel voldoende. De betoverde Gylfi ging zonder aarzeling in op deze bescheiden vraag van Gefjon (zo heette

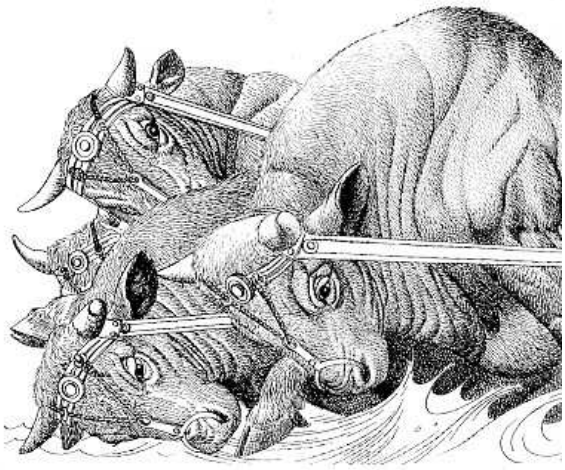

deze vrouw). Ze mocht zoveel land hebben als ze met haar vier ossen in een etmaal kon omploegen.
Waar Gefjon die ploeg vandaan haalde is tot nu toe altijd een mysterie gebleven. De mensen die haar in de vroege ochtendnevels met het werk zagen beginnen, vertelden dat de ploegschaar zo groot was als een Vikingschip. Wat de ossen betreft, die waren net bewegende heuvels. Ze trokken, scheurden en zweetten en hun ogen leken vuur uit te stralen in de morgenschemering. Koning Gylfi lag nog in zijn bed toen het ploegen begon en tegen de tijd van het ontbijt was de vrouw met de ploeg al achter de horizon verdwenen.
De dag ging voorbij en ook de avond. Niemand had de vrouw met de ossploeg nog teruggezien. Het werd al maar later en Gylfi ging naar bed. De vrouw zou wel net zo zijn verdwenen, als ze gekomen was.
De volgende morgen werd Koning Gylfi wakker door het trillen van de slaapkamermuren. In de verte klonk een dof gerommel. De zware, eikehouten stoelen begonnen over de vloer te hobbelen en het grote bed – met de Koning erin – gleed vanzelf naar het raam. Vlug zette Gylfi zijn voeten op de bewegende planken van de vloer en schoot een broek aan. Hij rende naar de kantelen van zijn slot en toen kon hij zijn eigen ogen niet geloven.
De zon die amper vijf minuten geleden was opgekomen, ging nu alweer onder. De koning huiverde in de plotseling terugkerende donkerte. Vijf minuten later echter kwam de zon

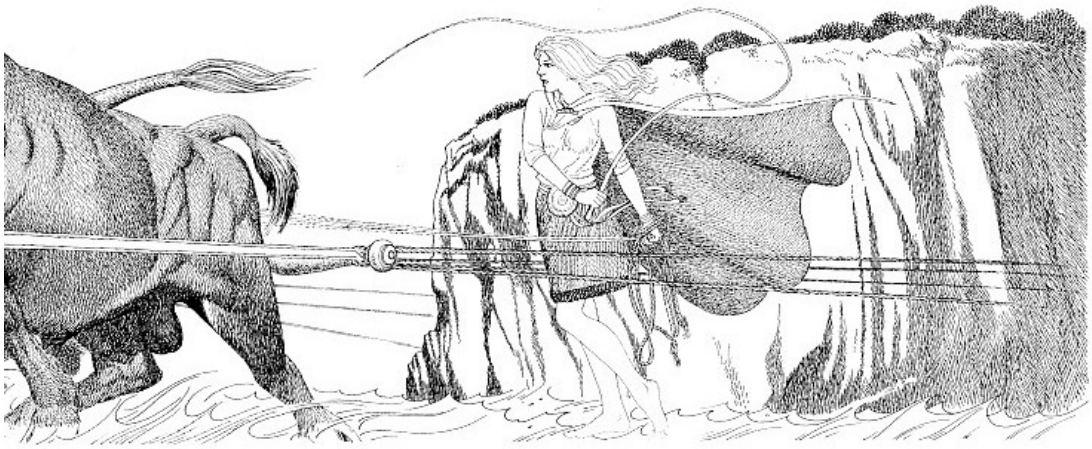

opnieuw op. Koning Gylfi kleedde zich verder aan en peinsde intussen over dat vreemde verschijnsel. De zon kan toch geen tweemaal per dag opkomen!
Wat echter nog gekker was geweest: de zon was op de verkeerde plaats ondergegaan en ook op een ongewone plek weer opgekomen. Het was geweest net alsof de maan achter bewegende wolken was verdwenen . . . Toen drong ineens de waarheid tot Gylfi door. Niet de zon had bewogen, maar de grond. Hij was getuige geweest van een soort aardbeving. Op de kantelen teruggekeerd zag hij een stuk land langzaam zeewaarts bewegen en de zon leek er als een slingerende bal boven te hangen. De Koning hoorde nu ook duidelijk het geluid van brekend gesteente, het angstig geschreeuw van geschrokken vogels en het gespetter en geruis van gebroken rivieren en stromen. Verbijsterd moest Gylfi zich vasthouden aan de schommelende, stenen balustrade.
Nog meende Koning Gylfi te dromen, maar toen zag hij dat het kolossale stuk land werd voortgetrokken door vier zwoegende ossen die door Gefjon werden aangevuurd. Ze was met de ploeg in vierentwintig uur rond dit stuk grond gegaan en ze sleepte nu haar eigendom zeewaarts. Op het bewegende eiland probeerden de mensen hun dagelijks werk te beginnen. Een herdersjongen probeerde met hulp van zijn hond een kudde schapen door een hek te jagen.
Het ging niet, omdat het hek steeds van plaats verwisselde. Een melkmeisje viel in het weiland almaar van haar melkkrukje en de emmer viel telkens om.
Wat legers niet voorelkaar hadden kunnen krijgen volbracht deze heks met haar ossen in een etmaal. Gylfi was een groot stuk land kwijtgeraakt.
De nieuwsgierigheid kreeg bij de Koning tenslotte de overhand. Hij rende naar het slotplein en riep om zijn paard. Toen reed hij als een wilde het verdwijnende land na. Hij joeg met zijn paard door wolken stof en door modder van de kapotte rivieren tot hij niet verder kon. Het gestolen land was al een eind de zee ingesleept, maar na enkele mijlen hield de beweging op. Het stuk grond met de heuvels en velden kwam stevig op de zeebodem te liggen. Het was een eiland geworden. De oorspronkelijke plek vulde zich met water. Tot de dag van vandaag wordt het eiland van Gefjon Seeland genoemd, want het was zee en het werd land. Het is nu een deel van Denemarken. Het grote gat in Zweden dat nu met water was gevuld werd Mälar-meer genoemd.
Verbazing en nieuwsgierigheid maakten bij Koning Gylfi plaats voor woede. Hij stuurde boden uit naar het gestolen eiland en door zijn hele rijk om de vrouw met de vier ossen op te sporen. Zij was echter met de ossen van de aarde verdwenen. De ossen waren natuurlijk teruggegaan naar Reuzenland. Het waren namelijk vier reuzen met Gefjon als moeder en een reus als vader. Gefjon was ongetwijfeld teruggegaan naar Asgard, het verblijf der goden. Het was nu immers wel gebleken dat zij

niet zomaar een vrouw uit het zuiden was geweest. Ze was een godin.
De mensen uit de noordelijke landen noemden de oude goden Asen of Aesir. Odin was de Alvader, het hoofd van alle Asen. Asgard was het verblijf van de goden met schitterende zalen. Odin zelf woonde in een burcht met zilveren dak, Valaskjalf geheten. Niemand op aarde weet precies waar Asgard ligt, maar de meesten denken dat het ver boven de wolken gezocht moet worden.
Intussen was Koning Gylfi nog steeds woedend. Hij besloot alles in het werk te stellen om de schade te herstellen. Het leek hem of de Asen machtige tovenaars waren, maar hij vroeg zich af of ze hun macht hadden gekregen van andere goden die nog hoger waren. Om daarachter te komen ging hij op reis met het doel Asgard te bereiken. Koning Gylfi was zelf ook bedreven in de toverkunst en hij was niet van plan zich een tweede keer door de goden bij de neus te laten nemen. Hij veranderde dus van uiterlijk en zag er nu uit als een pelgrim met een haveloze jas en een oude, vieze hoed. Iedereen die zijn naam vroeg kreeg als antwoord: 'Ik ben Gangleri.' Jarenlang zwierf Gangleri zo rond. Hij beleefde heel wat avonturen, maar kwam alle gevaren en teleurstellingen te boven. Uiteindelijk bereikte hij dan toch Asgard. Dit slot met een dak van zuiver-gouden oorlogsschilden moest Asgard wel zijn. De schildwacht voor de grote dubbele poort zat uit verveling wat te jongleren met scherpe dolken. Af en toe had hij er zeven tegelijk in de lucht en hij ving ze keurig weer op. Zonder de haveloze pelgrim aan te kijken vroeg de schildwacht: 'Wie bent u en wat wenst u?!
'Ik ben Gangleri', zei Koning Gylfi, 'ik heb een lange reis achter de rug. Dat is wel te zien aan mijn stoffige kleren en mijn afgeslofte sandalen. Ik ben dan ook doodmoe. Hebt u niet een korst brood en een onderdak voor de nacht voor een arme zwerver als ik?'
De wacht ving de scherpe dolken één voor één op, keek achterdochtig naar Gylfi en zei: 'Wat het onderdak betreft, dat moet je maar aan de Heer van het slot zelf vragen.'
'Hoe heet hij?' vroeg Gylfi.
'Die vraag moet je hemzelf maar stellen', zei de wacht en hij liep naar binnen met Gylfi achter zich aan.
De hal waarin ze terecht kwamen was ontzettend groot. Een deel ervan leek wel een slagveld waarop juist een veldslag aan de gang was. Het was er een verschrikkelijke herrie. Koning Gylfi moest af en toe bliksemsnel bukken om een rondvliegende speer of pijl te ontwijken. Nu wist hij ook precies waar hij was. Dit moest het Walhalla zijn, de burcht van de gesneuvelden. De wacht had echter haast en liet geen tijd voor verdere vragen. Ze gingen vanaf het slagveld door een gang naar een grote zaal. Aan het einde van die zaal stonden drie tronen, waarop drie personen zaten. Het was er wat schemerig en zodoende kon Koning Gylfi de drie personen niet duidelijk onderscheiden. Wel vervulde hun aanwezigheid hem met eerbied en ontzag. De schildwacht draaide zich om en liet Gylfi zonder meer alleen. De stilte in de zaal werd tenslotte verbroken door Gylfi, die vroeg: 'Edele heren, zou ik misschien naar uw namen mogen vragen?'
'De Hoge', zei de ene.
'De Even-Hoge', zei de tweede.
'De Derde', zei de derde.
Beseffend dat hij tenslotte in Asgard was terechtgekomen was Koning Gylfi toch wel schuchter en ook bevreesd.
De Hoge zei: 'Wat komt u hier zoeken?'
Gylfi antwoordde: 'Ik zoek iemand die bijzonder goed geïnformeerd is. Ik mag wel zeggen iemand die het beste van alle wezens op aarde en in de hemel mijn vragen kan beantwoorden. Is er hier zo iemand aanwezig?'
'U zult zich buitengewoon gelukkig prijzen, als u hier ongedeerd weer vandaan komt, tenzij u dan beter op de hoogte bent dan nu blijkbaar het geval is. Spreek, wat is het wat u precies wilt weten? Kom dichterbij', zei de Hoge.
Koning Gylfi zei: 'Neemt u mij niet kwalijk, Edelachtbare Heren. Ik zou willen weten wie de eerste en oudste is van de goden. Ik zou ook willen weten wat hij deed eer hemel en aarde er waren. Waar komen de ijs- en de vuurreuzen vandaan? Wie schiep de mensen, de zon, de maan en de sterren. Waarom waait de wind . . .'
De Even-Hoge onderbrak: 'U wilt blijkbaar wel het naadje van de kous weten. Weet u wel dat dat weleens gevaarlijk kan zijn?'
De Derde zei: 'U deed er beter aan maar een stoel te nemen. Het beantwoorden van uw vragen zal wel wat tijd in beslag nemen.'
Wat Koning Gylfi toen te horen kreeg, staat in de volgende hoofstukken beschreven.

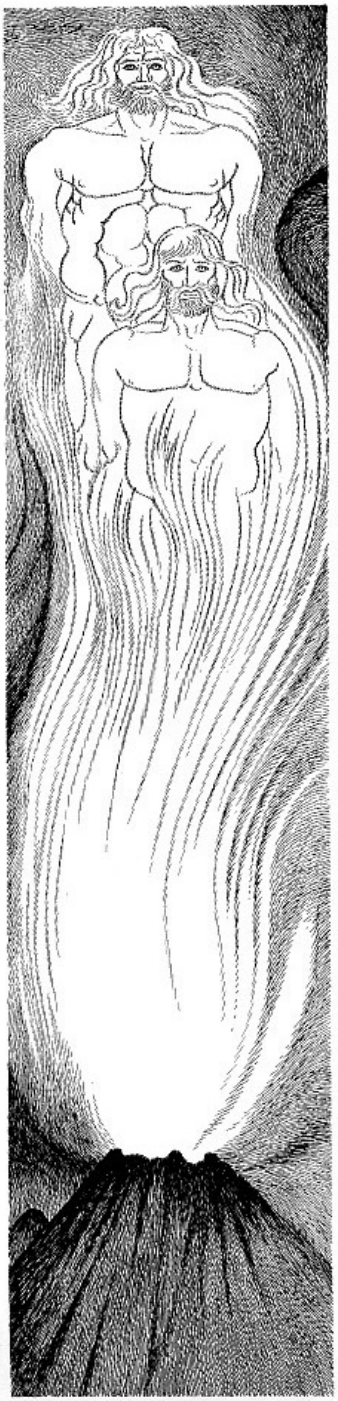

De wereld van ijs en de wereld van vuur

In het begin was er Ginnungagap, een grote leegte. Een ruimte, zo reusachtig, zo onbegrensd, dat ze zich in alle richtingen tot in eeuwigheid uitstrekt. Er zouden wel een biljoen werelden in kunnen en dan zou er nog ruimte over zijn. Alleen al door het nadenken hierover wordt men ziek en duizelig. De geest wordt met schrik vervuld, want deze ruimte heeft geen lengte, geen breedte, hoogte of diepte.

In het begin was er in Ginnungagap niets dat door het menselijk verstand begrepen zou kunnen worden: geen waterdruppel, geen blad of twijg en zelfs geen korreltje zand. Er was geen licht en geen duisternis, geen stilte en geen geluid – alleen maar leegte.

Ofschoon die leegte eindeloos en vormloos was, was er toch niet niets. Hoe dat mogelijk is, behoort tot het geheim van de goden. Na het begin werd dit niets tot iets. Er ontstonden twee gebieden die een tegenstelling vormden tot elkaar. Allereerst was er het gebied van het vuur dat Muspelheim werd genoem. Geen normaal wezen kon in dat gebied leven, want het was er een en al vuur en hitte. Later werd Muspelheim het huis van de Vuurreuzen. Muspelheim betekent 'huis van de vernietigers van de wereld'. Voor het verhaal ten einde is zullen we inzien dat er geen geschiktere naam mogelijk was.

De Asen zorgden er wel voor niet dicht bij de grens van dat land te komen. De hitte was er zo intens en de vlammen waren zo verschrikkelijk dat zelfs op een miljoen mijl afstand alles verschroeide. Om het zo mogelijk nog afschrikwekkender te maken stond aan de grens een schildwacht. Dat was Surtur, de dapperste van alle Vuurreuzen. Hij had in zijn vlammende hand een zwaard van vuur. Hij versperde de weg voor iedere indringer, de Asen incluis. Hij stond daar aan het begin en ook aan het einde zou hij daar nog staan. Dat einde zou de ondergang van de goden of de Godenschemering (Ragnarok) zijn.

Surtur zag er verschrikkelijk uit. Zijn hoofd en gezicht waren van gesmolten vuur en stromen lava vloeiden over zijn misvormde lichaam. Bovendien schoten er in alle richtingen vlammen en stralen vuur uit zijn haren. Aan het einde van de wereld zou hij volgens de voorspelling vuur over de wereld slingeren.

Alles wat leefde zou dan tot zwarte as worden verbrand. De drie vreemde wezens vertelden aan Koning Gylfi verder dat er ook nog een contrasterend gebied was, een wildernis van sneeuw en ijs. Dat gebied heette Niflheim had al eeuwen bestaan voordat de aarde

geschapen werd. In het centrum van Niflheim stroomde en schuimde de machtige bron van alle wateren, Vergelmir. Die bron was net een geweldige, kolkende ketel water. Alle rivieren van alle tijden ontsprongen uit Vergelmir.
Ze hadden vreesaanjagende namen: de brullende, de stormachtige, de vreesaanjagende en de bruisende. Men zei dat een ervan bestond uit brokken ijs die zich een weg baanden in de vorm van wapens, speren, pijlen, zwaarden en strijdbijlen.
Er was nog een spuitende fontein in Niflheim die Elivagar werd genoemd. Ook Elivagar was er al sinds onheuglijke tijden. Sommigen zeiden echter dat Vergelmir en Elivagar alleen maar twee verschillende namen waren voor een oorspronkelijke bron. Hoe het ook zij, Elivagars bergen van ijs kraakten, braken, knarsten en spreidden zich laag voor laag uit als gletsjers over het noordelijke deel van Ginnungagap. En over deze steeds aangroeiende massa ijs en sneeuw huilden de stormwinden en hagelbuien.
Uit Elivagar borrelde ook nog een giftig schuim op, dat verhardde tot slak, of sintel. In een kolenkachel vindt men ook stukken samengesmolten, harde resten uit steenkool, die slak worden genoemd. Dit verharde schuim leverde echter zwart ijs. Wanneer deze zwarte massa niet verder stroomde, vormden zich grote ijskegels en ijsbergen. Deze stapelden zich tot grote hoogte op elkaar. Tussen Vergelmir en de giftige Elivagar werd zo het hele noordelijke deel van Ginnungagap opgevuld. Tenslotte was dan het ene deel van de gapende leegte gevuld met krakend en barstend ijs, terwijl het andere deel bestond uit hete gassen en vurige vlammen.
Het zal duidelijk zijn dat die twee contrasterende gebieden elkaar eens in de loop van eeuwen moesten ontmoeten. Toen dat gebeurde ontstond het meest verwonderlijke verschijnsel dat vanaf het begin van de wereld niemand heeft kunnen verklaren – het leven. Waar de twee gebieden elkaar in de ruimte raakten was het aangenaam als op een windstille dag. Raakte het ijs echter de vlammen en het vuur, dan ontstonden er ontploffingen, die reusachtige knallen veroorzaakten. De druppels vergif uit Elivagar werden door het vuur tot leven gebracht en over de lengte en de breedte van Ginnungagap vormde zich het lichaam van een reus. Hij was gevormd als een mens, maar in het begin bewoog hij nauwelijks. Uit een dunne soep van borrelende, kokende modder en ijs ontstonden zijn woest-uitziende hoofd, zijn armen, romp en benen. Zijn nakomelingen, de IJsreuzen noemden hem Aurgelmir.

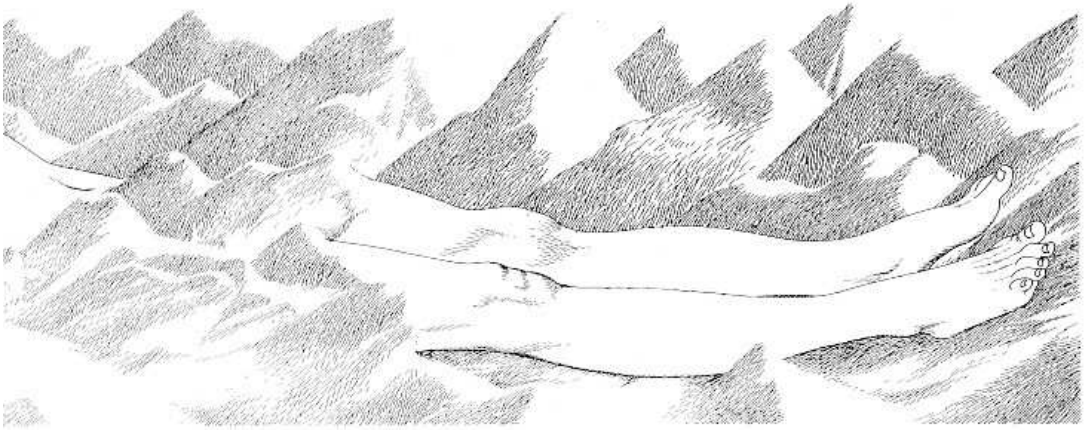

Dat betekent zoiets als 'Modderkoker'. Zij wisten namelijk het geheim van zijn ontstaan. Anderen noemden hem Ymir.
Eeuwenlang lag Ymir te slapen in de pap van giftige modder en ijs. Tenslotte was zijn lichaam wat steviger geworden en hij begon te zweten. Onder zijn armen, vanuit de oksels, groeiden toen een man en een vrouw. Uit zijn voeten ontstond een zeskoppige reuzenzoon. Hij was de eerste van de IJsreuzen.
Nu was niet al het ijs van Niflheim doortrokken met het vergif uit Elivagar. De zuivere sneeuw en ijs werden ook door de warmte uit Muspelheim ontdooid. Uit het smeltende ijs verrees een grote koe. De buik van de koe spreidde zich als een grote cumulus-wolk uit over het land en de vier poten waren zuilen die op de vier hoeken van de ruimte stonden. Uit de uier van de koe vloeiden vier melkrivieren. Door deze melk werd Ymir gevoed. De IJsreuzen noemden de koe Audhumla, wat 'grote voedster' betekent.
Audhumla had natuurlijk ook voedsel nodig. Daarom likte ze aan de zoute ijsblokken rondom haar. Dat zout vond ze wel een aangename smaak hebben. Zoals een beeldhouwer in een blok marmer een bepaald beeld ziet dat hij wil realiseren, zo likte de koe Audhumla aan de ijscontinenten. En . . . iets geheel nieuws ontstond. Tegen de avond van de eerste dag had de koeietong de haren van een man te voorschijn gelikt. De volgende dag ontstond na veel slobberen en snuffelen het hoofd van een man. Op de derde dag had ze een gehele man 'gebeeldhouwd' met haar tong. De goden gaven deze man de naam Buri. Ze beweerden dat Buri hun eerste voorvader was. Buri was knap en plezierig om te zien, een grote en machtige god.
Na verloop van tijd kreeg Buri een zoon die hij Börr noemde. Dat betekent 'geboren'. In die tijd duizenden jaren geleden – waren er nog niet veel woorden en namen beschikbaar. Het geven van namen was dus geen eenvoudige zaak. De vrouw van Börr was Bestla. Zij was de dochter van een reus die bekend was onder de naam Balethorn. Börr en Bestla hadden drie zoons: Odin, Vili en Ve.
Al deze wezens, de voorouders van reuzen en goden, en de koe Audhumla waren gevormd uit de oorspronkelijke vormloosheid van Ginnungagap. Vanwege het vergif dat uit Elivagar kwam waren sommige wezens echter slecht. Anderen zoals Buri, waren goed. Het is welbekend, dat goed en kwaad niet vreedzaam naast elkaar kunnen bestaan. Daarom was er langgeleden al een hevige strijd tussen de kosmische krachten.

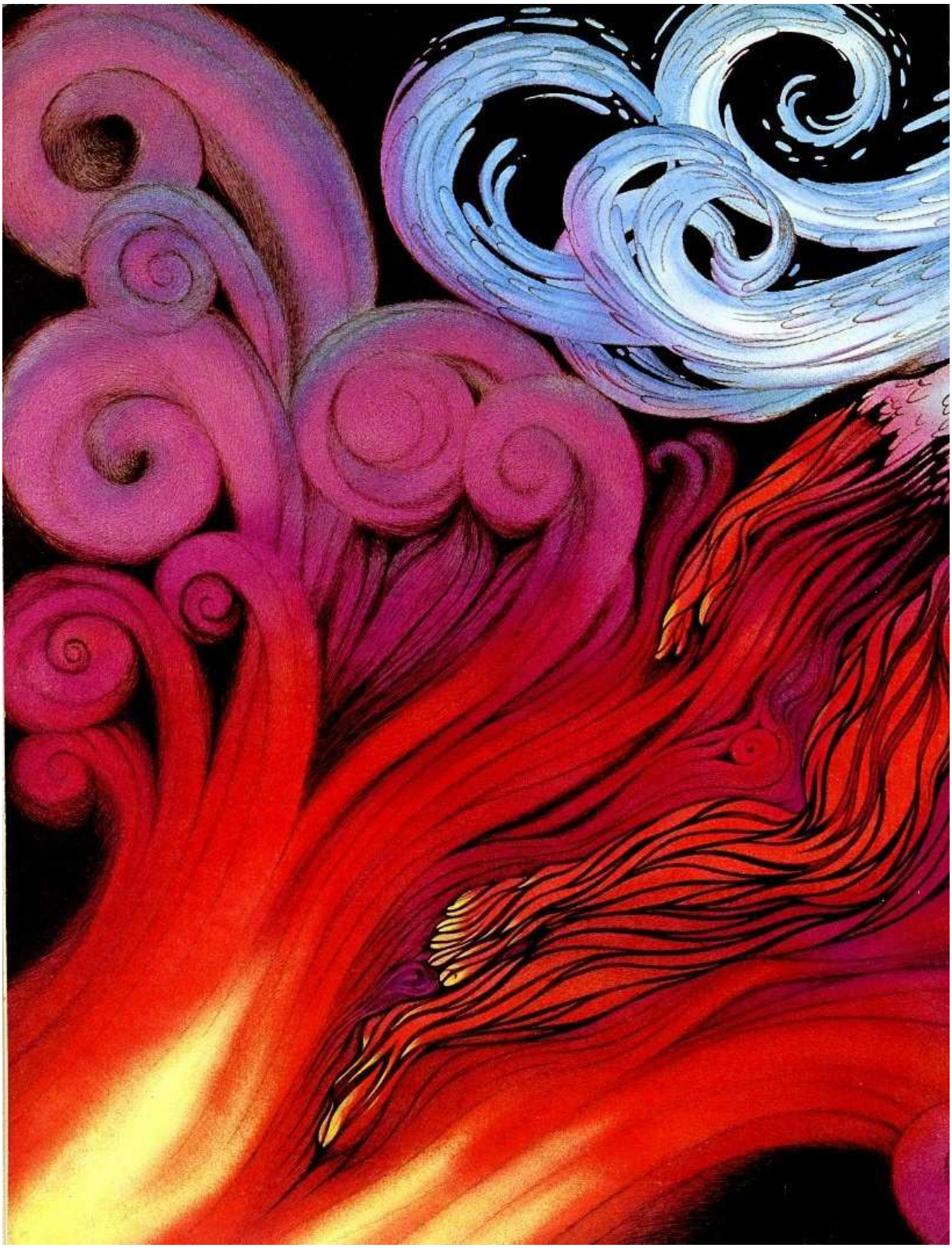

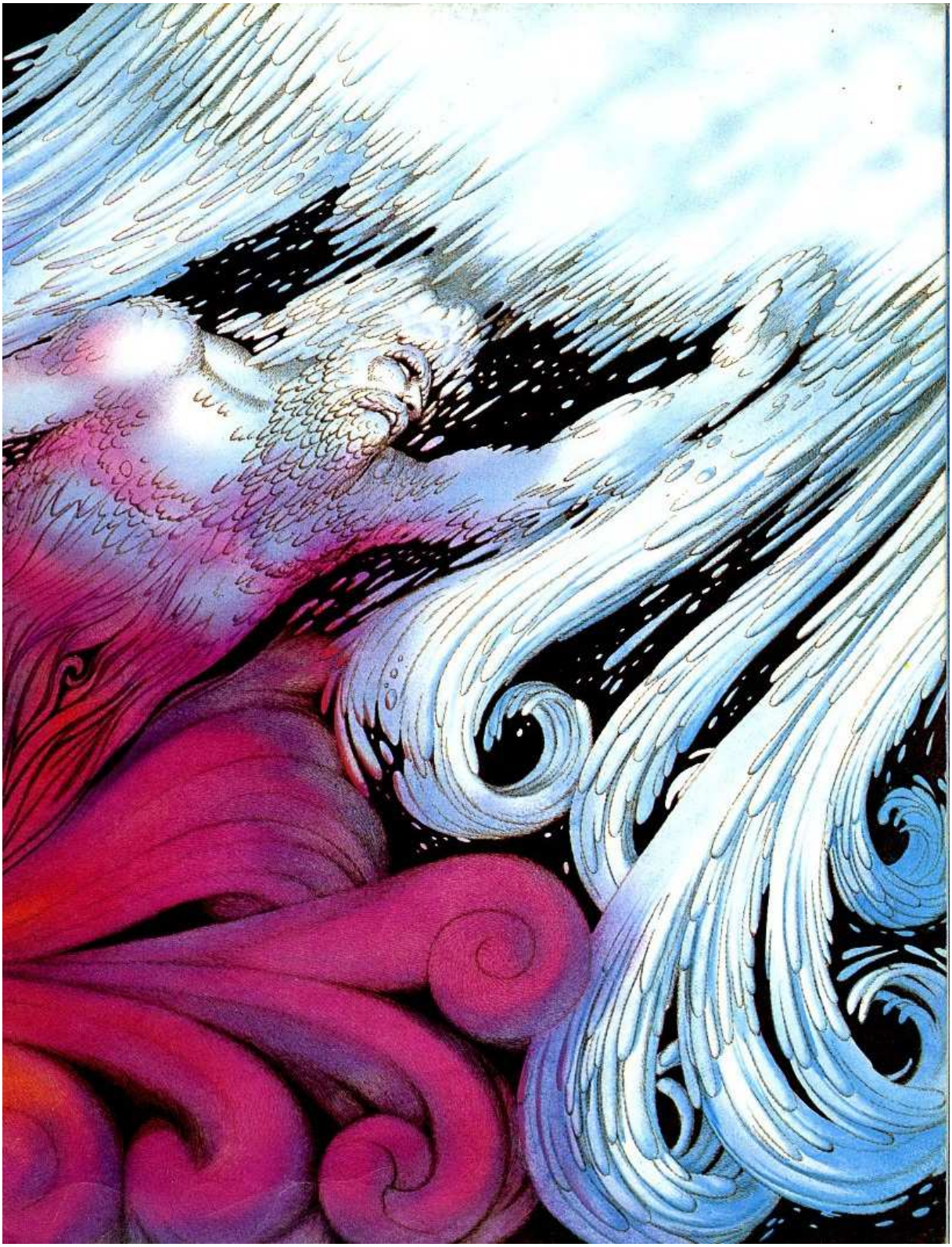

De schepping van de wereld

De IJsreuzen vormden een donker en ontvlambaar ras. Ze waren misvormd, monsterlijk en lawaaierig. De zoon van Ymir, geboren uit de vereniging van zijn voeten, heette Truthgelmir of 'Machtige Bruller'. Hij was een gletsjerachtig wezen met zes hoofden. Hij had een zoon die Bergelmir was genoemd. Waren deze reuzen in vergadering bijeen, dan was het een oorverdovende herrie. Odin, Vili en Ve, de zonen van Börr, ergerden zich daaraan voortdurend en tenslotte was het voor hen niet meer uit te houden.
Odin en zijn twee broers maakten ruzie met de oude Ymir en na een heftig gevecht doodden zij hem. Uit zijn in stukken gehakte lichaam stroomde zoveel bloed dat de hele reuzenfamilie erin verdronk. Een bleef er echter over. Dat was Bergelmir. Hij zwom door de vloedgolf van bloed heen en sleepte zijn vrouw aan het haar mee. Tenslotte kwamen zij bij een molen. Ze grepen zich eraan vast en lagen even later op de molensteen naar adem te happen. Op deze manier bleef het ras van ijsreuzen nog voortbestaan.
Odin, Vili en Ve sleepten de stoffelijke resten van Ymir naar het midden van Ginnungagap. Het lichaam van Ymir was overdekt met wonden en er stroomde nog steeds bloed uit. Uit dat bloed ontstond de zee. Alle oceanen, meren, rivieren, watervallen, poelen en stromen werden gevormd door het bloed van Ymir.
De zonen van Börr gingen met het lijk van Ymir aan het werk, alsof het een brok klei was. Ze kneedden, pletten en boetseerden dat het een lieve lust was. Op het laatst konden ze niet meer. Ze waren voldaan en gingen rusten. Met dit eerste deel van hun gruwelijke werk hadden ze echter de grondslag gelegd voor de aarde, de heuvels en vlaktes, rivierbeddingen en meerbodems en ook de bodem van de zee. Hierin goten ze nu het bloed van Ymir, zodat de aarde geheel door de zee werd omringd en er rivieren door het land naar zee stroomden. De beenderen werden stukgehakt en versplinterd. Hiervan werden bergen en rotsen gevormd. Rotskusten en alleenstaande rotsen werden gemaakt van de tenen, kaken en resterende botstukken. Het haar van Ymir werd gebruikt voor bomen en struiken. Van het vlees werd aarde gemaakt. Daaruit kropen spontaan als wormen de dwergen. Börrs zonen hadden nu wel de aarde, de kusten en de zee geschapen, maar er was nog geen hemelkoepel. Daarom tilden de drie broers de schedel van Ymir omhoog en plaatsten die als een machtige koepel over de aarde. Nu moesten ze nog een manier vinden om die hemelkoepel vast te zetten.

Gelukkig vonden ze algauw een oplossing, want een aarde zonder hemelkoepel zou anders niet zo'n aangename plaats geworden zijn om te leven. Ze maakten gebruik van de dwergen. Op elke hoek werd een dwerg geplaatst om de schedel van Ymir te steunen en omhoog te houden. Die dwergen staan daar voor eeuwig. Hun namen zijn noord, zuid, oost en west. Een tijdje later schiep Odin nog de wind. Hij nam eenvoudig een van de zonen van Bergelmir en veranderde hem in een adelaar. Die adelaar werd aan het uiteinde van de aarde gezet om met de vleugels te slaan. Nu er dus ook wind was, maakten de zonen van Börr van de hersens van Ymir nog wolken. Op de windstroom dreven die wolken langs de hemelkoepel.

De hemelkoepel was nu stevig bevestigd, maar er hing nog een donkere en wat sombere sfeer. Nu ze bevrijd waren van het beethouden van de koepel gingen de drie zonen de sintels en vonken vangen die vanuit Muspelheim kwamen overwaaien. Ze lieten ze juist in het midden boven de gapende kloof zweven om te lichten aan de hemel en op de aarde. Ze gaven alle sterren hun plaats: sommige werden aan de hemel vastgezet; andere gingen voor- of achterwaarts in regelmatige patronen. Op deze manier werden de seizoenen van het jaar uitgezet. Toch waren er toen nog geen zon en maan. Dag en nacht waren nog niet van elkaar gescheiden.

Odin, Vili en Ve gaven nog een flink stuk land aan de uiterste kusten van de oceaan aan het ras van de reuzen om daar te wonen. Ze noemden het Jotunheim of Reuzenland.

Toen namen de jonge goden de wenkbrauwen van Ymir. Daarvan bouwden ze een verdedigingsmuur rond de aarde om de mensenwereld tegen de reuzen te beschermen. Deze versterking werd Midgard genoemd.

De Hoge, de Even-Hoge en de Derde gingen weer op hun tronen zitten om te zien welk effect hun verhaal had op Gangleri, de vermomde Koning Gylfi. Welnu, Gylfi was zeer verbaasd over de inlichtingen die hij juist had gekregen. Hij was ook erg benieuwd – zoals zoveel mensen – waar nu de eerste man en vrouw, onze voorouders, vandaan kwamen.

De Hoge zei: 'U zult een beetje geduld moeten hebben. Eerst moeten we nog iets van algemene aard onthullen, eer we over de mensen gaan vertellen. Of wilt u niet horen hoe de dag gescheiden werd van de nacht en hoe de zon en de maan werden gemaakt? En wat houdt eigenlijk het heelal tezamen. Natuurlijk zijn mannen en vrouwen belangrijk voor mensen, maar vanuit de eeuwigheid gezien zijn het slechts nietige wezens. Gaat u rustig zitten en luister dus verder.'

Nacht en dag

Wij vinden de opeenvolging van dag en nacht een heel natuurlijke zaak. Maar is het eigenlijk wel zo natuurlijk? Wij zijn de opeenvolging vanaf onze geboorte gewend en weten dus niet beter. Wat zou er gebeuren als het eens niet zo was? De nacht hebben we nodig om krachten op te doen voor het werk dat we overdag verrichten. Een eindeloze nacht is voor ons zelfs iets afschrikwekkends. We moeten er niet aan denken.

Maar nu hoe het allemaal zo ontstaan is. Natuurlijk zaten de goden hier weer achter. Ze lieten echter de reuzen het feitelijke werk doen. Narfi was een van de eerste reuzen die zich in Jothunheim vestigde. Deze Narfi had een erg mooie dochter die in uiterlijk helemaal anders was dan de Vikingvrouwen. Ze had een donkere gelaatskleur en ook haar haren waren donker. Haar naam was Nacht. Ondanks haar schoonheid verfraaide ze zich nog en werd daardoor nog aantrekkelijker. Ze droeg heldere sterren in haar donkere haren. Natuurlijk waren er mannen genoeg te vinden die wel met haar wilden trouwen. Ze trouwde met drie mannen na elkaar.

De eerste echtgenoot van Nacht was een knappe, jonge kerel die Naglfari of Donkerte heette.

Wellicht was hij nog een verre neef van haar. Hun huwelijk duurde niet erg lang, maar lang genoeg voor een nakomeling die Ruimte werd genoemd. Als men bij gelegenheid eens een keer buiten is in een nacht zonder wolken en met de twinkelende sterren tot in het oneindige, dan bemerkt men de aanwezigheid van Ruimte.

Er heerste wat geheimzinnigheid rond de tweede echtgenoot van Nacht. Iedereen noemde hem Andere, maar dat leek erg veel op een bijnaam die men sommige mensen wel geeft. Wat de werkelijke naam van de echtgenoot was wist blijkbaar niemand. Wel waren er veel speculaties over: Zou hij met een bijnaam zijn ware identiteit moeten verbergen? Waarvandaan kwam hij eigenlijk? Er scheen niet aan getwijfeld te worden dat deze echtgenoot geen reus was. Welnu, als dat zo was, dan moest hij dus wel een god zijn. Andere wezens waren er tegen die tijd nog niet geschapen. Achteraf is het natuurlijk niet meer mogelijk erachter te komen wie die Andere nu echt was. Misschien was hij een belangrijk iemand die in verlegenheid gebracht zou worden als zijn huwelijk met een dochter van een reus bekend zou worden. Hoe het ook zij, Nacht en Andere hadden een lieflijke dochter met de naam Aarde. En nu komt het verrassende. Van al de goden had alleen Odin ook een dochter die Aarde

heette. Ieder trekke dus zijn eigen conclusie.
De derde echtgenoot van Nacht was Delling. Dat betekent Dageraad. Ongetwijfeld was hij familie van de goden en zoals zijn naam aangeeft was hij knap en blond. De zoon uit dit huwelijk was Dag. Hij leek meer op zijn vader dan op zijn moeder. Ook hij was blond en plezierig om te zien. De goden waren natuurlijk op de hoogte van Nacht en haar kinderen en besloten hen een rol te laten spelen in hun plan voor het heelal. De goden beslisten dat elke vierentwintig uur in twee porties van twaalf uur moest worden verdeeld. Op die manier konden licht en donker elk een eerlijke portie krijgen. Ze gaven aan Nacht en aan haar zoon Dag elk een wagen met een stel paarden. Daarmee moesten ze achterelkaar rond de aarde rijden; eens per vierentwintig uur.
Nacht reed voorop. Haar belangrijkste paard besprenkelde elke morgen de grond met dauw door het bijten op het bit. Het schuim van zijn speeksel is te vinden op bladeren en bloemen bij het aanbreken van de dag. Achter Nacht rijdt Dag. De glans van de twee vurige rossen en van zijn eigen, lange, blonde haren vervult de aarde en de hemel met licht.
'Dag en Nacht, dat kan ik begrijpen', zei Gylfi, 'maar hoe zit het nu met de zon en de maan?'
'O', antwoordde de Hoge, 'dat is een heel ander verhaal.'
In de oeroude tijden werden zon en maan net zo geschapen als de andere sterren en planeten, namelijk uit de vonken uit Muspelheim die over de hemelkoepel waren uitgestrooid. Nu leefde er in die tijd een man op aarde die Mundilfari heette. Het is niet duidelijk of hij van het geslacht der Reuzen was of een arm familielid van de goden. Hij moest de aarde ronddraaien onder toezicht van de goden. Door dit werk was hij waarschijnlijk wat te verwaand geworden en dat bezorgde hem moeilijkheden. Het volgende gebeurde.
Mundilfari had twee kinderen die erg schrander en ook knap van uiterlijk waren. De vader vond dat er in de hele schepping niets met hen vergeleken kon worden, behalve de zon en de maan. Trots noemde hij zijn zoon dus Maan en zijn dochter Zon. Toen de goden dit hoorden, namen ze er aanstoot aan. Ze voelden zich beledigd door dit soort ijdelheid en haalden de kinderen bij de vader weg. Ze werden aan het werk gezet in de hemel.
Het meisje dat Zon was genoemd werd jockey op de door paarden getrokken zonnewagen. Het waren twee mooie, sterke paarden met de namen 'Vroegop' en 'Uitmuntend in kracht'. Jaar na jaar tot het einde der tijden leggen ze hun weg langs de hemel af. Hoogte en lengte van die baan verschilt volgens het regelmatige patroon van de wisselende seizoenen. Omdat elk levend wezen door de hitte van de zon zou verbranden plaatsten de goden een schild tussen de paarden en de vurige wagen. Dat schild heette Svalin en het beschermde zowel de paarden als de jockey tegen de grote hitte.
De broer van Zon moest op een van de paarden rijden van de maan. De reis van de maan langs het hemelgewelf was echter ingewikkelder. Elke maand moest de maan toe- en afnemen. De mensen noemen dat wassende en afnemende maan. Helemaal alleen kon Maan dat niet voor elkaar houden en op zijn beurt kidnapte hij twee kinderen van de aarde. Een kleine jongen die Bil heette en zijn zusje Yuki. Bil en Yuki waren door hun vader de bergen ingestuurd om uit een bron water te gaan halen. De oude man zag hen nooit weer terug.
Toen Maan in zijn lichtgevende wagen achter de bergtop reed, greep hij de kinderen onverhoeds en nam ze mee. Zij moesten in het vervolg zorgdragen voor het wassen en afnemen van de maan. Soms is er van de kinderen nog weleens iets te zien op een heldere nacht met volle maan. De mensen spreken dan van het 'mannetje in de maan'. Hoe die kinderen dat wassen en afnemen van de maan regelen is voor ons nog steeds een raadsel. Niemand weet of ze een gordijn voor de maan langs trekken. Het kan ook zijn dat ze het maangezicht naar opzij draaien en dan weer terug.
Er wordt over het hemelgewelf nog een verhaal verteld met een onduidelijke betekenis. Van de aarde uit gezien ziet men de zon en de maan in een baan langs het hemelgewelf gaan. Dat komt niet enkel doordat beide wagens door paarden worden voortgetrokken. Er is nog een heel dringende reden, waarom ze geen tijd mogen verliezen. Zon en maan worden namelijk achtervolgd door wolven.
Een heel eind naar het oosten van Midgard is het bijna altijd winter. Donkere wouden strekken zich uit zover het oog kan zien. In dat gebied is een eenzame, troosteloze kloof waar de boomstammen van geroest ijzer zijn. Daar wonen slechte heksen en trollen. De slechtste van deze heksen werd moeder van een dozijn

reuzen die allemaal als wolven werden geboren. Hun brute vader was zelf een wolf of althans een weerwolf. Een weerwolf of 'manwolf' is iemand die zich in een wolf kan veranderen en dan op roof uitgaat. Men beweert dat deze vader Fenrir heette. Twee van de welpen groeiden uit tot enorme, schrikaanjagende dieren.

Deze werden door de machten van het kwaad als roofzuchtige, verslindende wolven losgelaten op de zon en de maan.

De wolven joegen met grote sprongen achter de paarden en wagens aan door de lucht, alsof ze achter hazen aanzaten. De ene wolf joeg op de zon en de andere op de maan. Zon en maan hadden geen schuilplaats en waren gedoemd voor de wilde beesten te vluchten tot het einde der tijden. Er is voorspeld, dat aan het einde van alles de wolven hun doel zullen bereiken. Ze krijgen dan de zon en de maan te pakken en ze zullen verslonden worden. De hemelkoepel zal gevuld zijn met bloed, als het zonnelicht gedoofd is en hevige windstoten zullen langs de hemel gieren. Dat alles ligt echter nog in de verre toekomst en misschien zal het ook niet gebeuren.

'Nou, dat is dan een hele opluchting', dacht Gylfi in zichzelf. 'Maar nu weet ik nog steeds niet, hoe onze eerste moeder en vader geschapen zijn.'

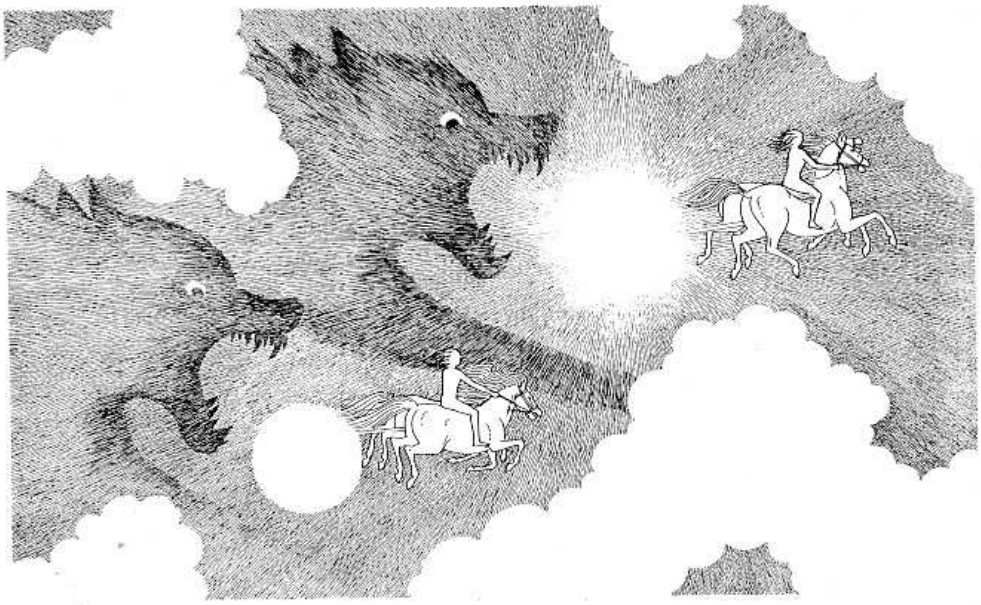

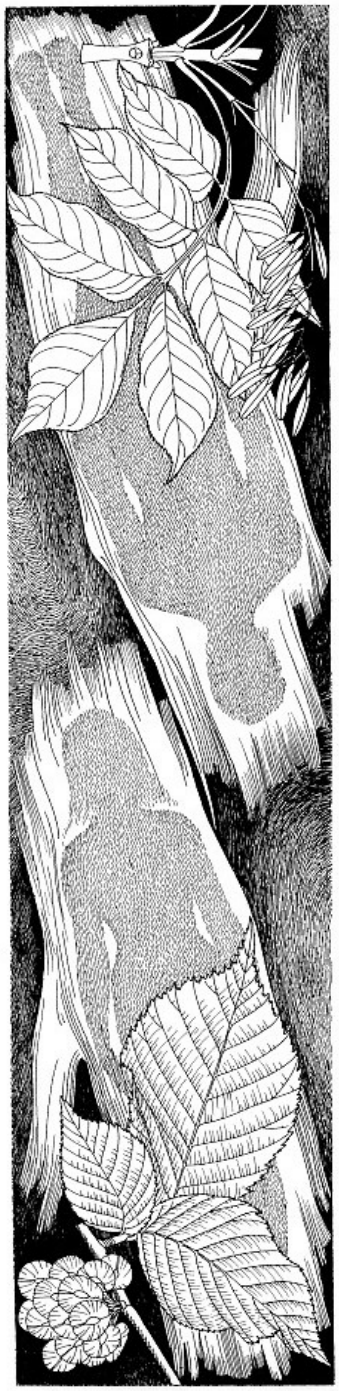

De eerste mensen

De drie zonen van Börr werden eerst Odin, Vili en Ve genoemd. Odin behield altijd die naam, behalve als hij in vermomming op reis was door het heelal. Vili daarentegen heette ook Hönir en Ve stond ook bekend als Lodur.
Op een morgen toen de hele schepping nog nieuw was, wandelden de zonen van Börr samen langs de kust van de oceaan. Zo rondkijkend onder het lopen konden ze niet anders dan de aarde bewonderen die ze hadden geschapen. De lucht was zuiver en vol licht en alles verliep zoals ze het bij het scheppen hadden bedoeld. De zon scheen heerlijk; de wind verkoelde en verfriste als een lekker briesje de huid; kleine witte wolkjes dreven langs de blauwe hemel en de golven rolden plezierig het uitgestrekte, lege strand op en af. Leeg? Nou ja, niet helemaal leeg. In de verte, net boven de waterlijn, zagen de drie goden twee stukken drijfhout. Kortgeleden was dat daar aangespoeld op het gele strand door de golven van de oceaan. Nu het eb was werd alleen de kant van het ene stuk hout nog door de golfjes geraakt.
Odin keek zijn broers Hönir en Lodur eens aan. Er was een prachtig idee in hem opgekomen. Samen schreden ze over het stevige, gele zand tot ze bij het aangespoelde hout waren. Daar de baai ter plaatse een bocht maakte was nu de zon achter hen en zodoende viel de schaduw van Hönir op het hout het dichtst bij het water. Het andere stuk hout werd overschaduwd door Lodur.
Odin keek aandachtig naar de schaduwen. Als Hönir en Lodur armen en benen bewogen, dan bewogen ook de schaduwen. Het leek dan echter precies, alsof de stukken hout bewegingen maakten. Hij viel op zijn knieën bij het stuk hout het dichtst bij het water. Het was de stam van een olm. Hij zette zijn lippen op de ruwe schors en blies zijn goddelijke adem uit over de stam. Toen stond hij op. De drie goden deden enkele stappen achteruit en keken.
Langzaam begon de schors van de olm te schrompelen en te splijten tot er uiteindelijk het naakte lichaam van een vrouw verscheen. Ze was erg mooi maar haar huid was gebleekt, als een plant die lang geen licht heeft gehad.
Toen de vrouw haar oogleden opende, bleken de oogkassen nog leeg te zijn. Ze lag daar heel stil en bewoog geen arm of been.
Odin boog zich nu over het andere stuk hout. Dat was van een es. Weer blies hij zijn adem over de dunne schors en deze keer verscheen een man. Ook zijn oogkassen waren nog leeg en ook hij lag roerloos op het strand.

De schaduwen van Hönir en Lodur lagen nog steeds over de pas geschapen lichamen. De drie jonge goden keken elkaar weer eens aan en zonder woorden wist ieder wat hij moest gaan doen.
Odin had Vrouw en Man geschapen en had ze een ziel en leven ingeblazen. Nu gaven ook de andere twee hun geschenken. Lotdur keek neer op de vrouw en gaf haar de frisheid van de jeugd, het gebruik van de vijf zintuigen en verstand. Langzaam kwam ze nu overeind zitten. Ze keek verwonderd rond in de nieuwe, mooie wereld. Daarna draaide ze haar hoofd om en keek naar het lichaam dat nog roerloos aan haar zijde lag.
Toen gaf Lodur de Man kracht. Het warme bloed begon door zijn aders te stromen. Ook hij kreeg verstand en de vermogens om te zien, te horen, te ruiken, te proeven en te voelen.
Hönir tenslotte gaf de mensen het vermogen om te spreken.
De twee nieuwe wezens, de eerste man en de eerste vrouw keken elkaar lang aan vol begrip. Toen gingen ze staan en ze omarmden elkaar. Odin noemde de man Es en de vrouw Olm, naar de bomen waaruit ze waren gevormd. Hij trok zijn mantel uit en drapeerde die om de vrouw. Zijn kleed deed hij de man om de schouders.
Daarna draaiden de eerste mensen zich om en liepen hand in hand weg van de zee, hun nieuwe wereld in.
'Lieten de goden hen verder over aan hun lot?' vroeg Gylfi.
Het was duidelijk niet de juiste tijd om deze vraag te beantwoorden. Er waren eerst nog meer zaken te behandelen die belangrijker waren.

URD verleden
WERDANDI heden
SKULD toekomst

Yggdrasill, de wereld-es

'Het ligt helemaal niet in onze bedoeling te vertellen waar de Wereldboom, die Yggdrasill wordt genoemd, vandaan komt', zeiden de drie Wezens. 'Die boom wàs er gewoon.' Van de aarde uit kan de boom niet worden gezien, maar neem van ons maar aan: die boom is er. Er zijn immers meer dingen onzichtbaar die toch bestaan. Denk maar aan de kracht tussen een magneet en een stuk ijzer. Voor de sterfelijke mensen mag dan de boom onzichtbaar zijn, maar als hij er niet was zou alles uitelkaar vallen.

Yggdrasill is van alle bomen de grootste en statigste. Zijn takken hangen over de negen werelden en over de hemel. Er zijn drie wortels die zich erg ver uitstrekken om de stam en de takken voldoende steun te geven. Een wortel reikt tot in Asgard, waar de goden leven. De andere wortels lopen door tot in Jotunheim en in Niflheim. Deze drie wortels krijgen water uit drie bronnen. De bron in het rijk van de Asen is genoemd naar Urd, een van drie zusters. Die zusters zijn drie maagden die over het lot van de mensen heersen. Ze worden Nornen genoemd en ze zijn familie van de maan. Ze lopen gebukt rond, gehuld in grijze omslagdoeken met hun gezichten verborgen in de plooien. De bron is een heilige bron en de Nornen mengen water met klei van de oever. Met dat mengsel smeren ze de wortel van de boom in. Dat werkt tegen boze machten en beschermt de wortel tegen de vloeistof in de bron. Het water is namelijk zo heilig dat alles wat ermee in contact komt meteen zuiver wit wordt doordat er een vlies wordt gevormd zoals ook binnen een eierschaal te vinden is. Het werk van de Nornen behoedt de boom ook voor verwelking en rotting. Vanuit de hemel valt iets van dit zuiverende water als dauw op de aarde. De mensen noemen dat honingdauw en bijen voeden zich ermee. De bron van Urd geeft ook leven aan twee witte zwanen. Van deze dieren stammen alle andere zwanen af.

De tweede wortel van Yggdrasill in het gebied van de IJsreuzen krijgt water uit de bron Mimir. Eens een god, nu alleen nog een hoofd in leven gehouden door toverkruiden. Het hoofd van Mimir is vol wijsheid door het drinken van het water uit de bron, elke dag. Het hoofd kan nog spreken als Odin, de vader van de goden iets vraagt. Dat is maar gelukkig, want Mimir en de bron bevatten de wijsheid en de kennis van verleden en toekomst tot in eeuwigheid. Tegen het einde der tijden zal Odin Mimir moeten raadplegen om zichzelf, de Asen en de wereld te redden.

De derde bron in Niflheim is Vergelmir. Dat neveloord is een

gebied van mist en duisternis en de bron kan nogal tekeer gaan. De derde wortel van Yggdrasill hangt donker en glibberig in de giftige, stinkende damp die uit de aanzwellende golven opstijgt. In die maalstroom wentelt zich de gevleugelde draak Nithogger rond, de geduchte bijter. Met de vreselijke klauwen slaat hij naar de rondsproeiende druppels en hij knaagt aan de wortel van Yggdrasill.
Talrijk zijn de gevaren die Yggdrasill bedreigen. Samen met Nithogger kronkelen zich door Vergelmir talrijke serpenten die met hun wolken van gif de wortel aanvallen. Dan zijn er vier gigantische herten die op hun achterpoten staan en de bladeren en de schors van de boom afknabbelen. Dat komt de gezondheid van de boom niet ten goede, zoals wel bekend is. In de bovenste takken van Yggdrasill zit een wijze, maar knorrige, oude adelaar met een snavel zo groot dat er een havik op kan zitten. Een eekhoorn die men Ratatosk noemt, huppelt van de top naar de voet van de boom en brengt scheldboodschappen over tussen adelaar en draak.
Het verhaal hoe de boom aan de naam Yggdrasill komt is angstaanjagend. Yggdrasill betekent 'het ros van Ygg' en Ygg betekent 'de Verschrikkelijke'. Dat is een van de namen van Odin. Dus Yggdrasill betekent letterlijk 'het ros van de Verschrikkelijke'. Maar hoe kan de boom het ros van Odin worden genoemd? Wel, op dezelfde manier als men ook een galg het 'paard van een opgehangene' zou kunnen noemen. Dit gebeurde er.
Odin wilde het geheim van de runen zien te krijgen. De runen waren de magische symbolen waaruit het schrijven is ontstaan. Zo'n geheim kon echter alleen verkregen worden door een verschrikkelijk offer, omdat het geheim aan de bezitter een universele macht verleende. Hij moest de geestelijke en lichamelijke marteling doorstaan die bestond in ophanging aan een tak van de Wereld-es boven de bodemloze kloof. Die marteling moest negen dagen en nachten duren. Uit de verste uithoeken van de ruimte kwamen de windstromingen als rivieren op Odin af. Ze slingerden hem in het donker heen en weer. Ofschoon hij zelf een god was en vader van de goden moest zelfs hij bij deze marteling schreeuwen en huilen van schrik. Na deze vreselijke beproeving werd hem echter het geheim bekend gemaakt. Hij gebruikte de verworven wijsheid ten dienste van goden en mensen.
Odin heerste in al zijn heerlijkheid over Asgard, het verblijf der Asen. Hij en zijn zoons bouwden dat paleis boven de wolken, ondersteund door Yggdrasill. De paleizen in Asgard waren schitterende gebouwen. In een ervan stonden twaalf tronen. Een troon was hoger geplaatst. Dat was de troon van Odin. Van binnen en van buiten was alles van puur goud gemaakt. Er was ook een heiligdom gebouwd voor de godinnen. Ook bouwden ze een werkplaats om handwerk te kunnen verrichten. Handwerk werd namelijk als een eervolle en waardige bezigheid gezien. In die werkplaats was een complete smederij en daar werden dan ook de eerste hamer, aambeeld en tangen gemaakt en met behulp hiervan konden toen ook andere gereedschappen worden vervaardigd. Er werd gewerkt met metalen, steen en hout. Vooral echter met het edele metaal dat men goud noemt. Er was genoeg goud om alle gebruiksvoorwerpen van dat metaal te maken. Daarom werd die tijd dan ook Gouden Eeuw genoemd.
Midden in Asgard strekte zich de schitterende vlakte Idavale uit en de prachtige paleizen, omringd door zachte, groene gazons sierden de heuvels en dalen rondom. Een ervan werd Breidablik genoemd. De muren, kamers en pilaren van Glitnir waren van goud en het dak was van massief zilver. In een hoek van de hemel was het fundament te vinden van de regenboogbrug die van de hemel naar de aarde leidde. Deze brug heette Bifrost en werd ook wel brug van vuur genoemd.
De brug was door de goden gebouwd en vormde de weg van Asgard naar Midgard. Erg stevig zag Bifrost er eigenlijk niet uit, maar de goden hadden er al hun bekwaamheid ingelegd. De regenboogbrug was en is dan ook wel een van de sterkste bouwsels van de goden. Alle goden – behalve Thor – reden dagelijks over Bifrost naar de bron van Urd, waar ze voor het oordeel bij elkaar kwamen. Thor ging daar te voet heen. Hij waadde dan door de rivieren die zijn pad kruisten. De donder en de bliksem die zijn wagen op normale ritten vergezelden, zouden immers het evenwicht van de brug verstoren. En dat zal pas tegen het einde der tijden gebeuren.
Opnieuw werd de stem van De Hoge ernstig toen hij over de verre toekomst sprak.

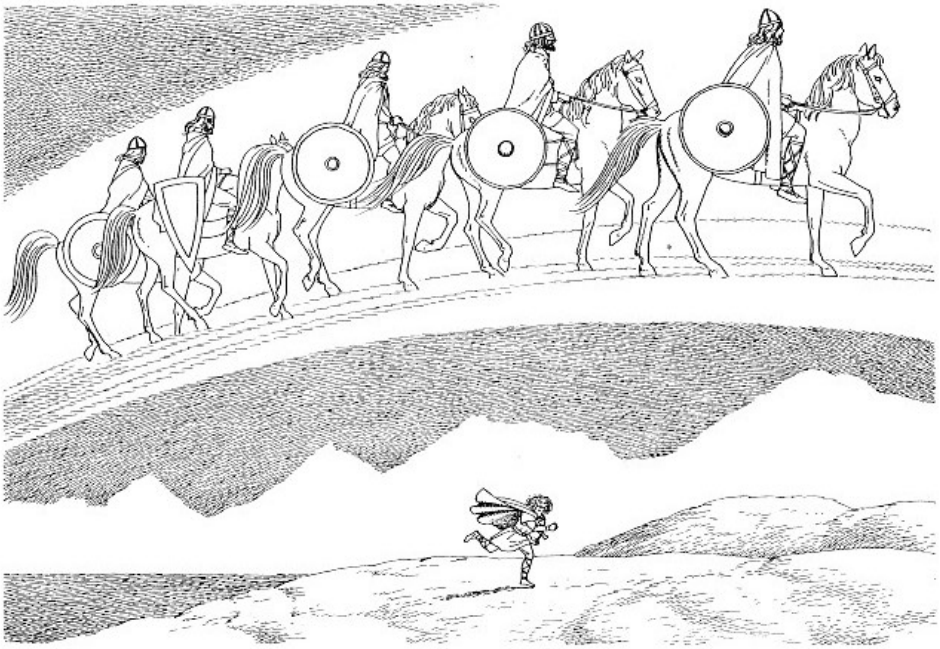

'Hoe sterk ze ook is', zei hij, 'Bifrost zal geheel vernietigd worden als de reuzen vanuit het vuurgebied Muspelheim erover rijden bij de godenschemering of Ragnarök. De goden moet dan ook niet de zwakte van de brug verweten worden, want geen hoekje van het heelal zal er ongeschonden af komen in die verschrikkelijke tijd die zal komen.'
Gylfi huiverde bij deze ernstige woorden en lange tijd werd er door niemand iets gezegd.
Tenslotte vroeg Gylfi: 'Is er nog meer over Asgard te vertellen?'
'Nog veel en veel meer', snauwde de Hoge, 'maar eerst zult u toch ook nog iets over de Onderwereld moeten weten. Asgard is voor mensen een erg uitverkoren plaats, maar – vervolgde hij veelbetekenend – enige informatie over de Onderwereld is voor u toch wel erg nuttig.'
'Ik neem aan dat de weg naar de Onderwereld omlaag leidt', merkte Koning Gylfi op.
Omlaag, naar beneden, als een schietlood de diepte in. Dan weer zijn er zig-zag wegen over zwarte, verticale rotsen.
Onder het afdalen neemt de duisternis steeds toe en bij elke bocht van het pad huilt de ijskoude wind vanuit Niflheim. Koning Gylfi moest wel weer huiveren of hij wilde of niet.
De ingang van de Onderwereld is een grimmig en akelig zwart gat tussen steile rotsen en klippen. Uit dat gat komen gierende sneeuwstormen. De toegang wordt bewaakt door een vreesaanjagende hond, Garmur. Deze hond met bebloede borst zit geketend op zijn post. Was dat niet zo, dan zou de hond naar boven springen en mensen en goden aanvallen. Het bloed op de borst van de hond is afkomstig van hen die na gepasseerd te zijn probeerden terug te gaan in de wereld van het zonlicht. Velen proberen dat, nadat ze gezien hebben wat hun in de Onderwereld te wachten staat.
Alle wegen naar de Onderwereld leiden naar

omlaag, of men nu vanuit Asgard reist, of vanuit Midgard of Jotunheim. Op die plaats zijn niet enkel gestorven mensen te vinden, maar ook de schimmen van goden en reuzen. De zondaars uit Midgard gaan naar de Onderwereld, vooral zij die eedbreuk plegen, de moordenaars en de trouwelozen. De straf die ze krijgen is eeuwigdurend. Er is een eiland in de Onderwereld, Naastrand genaamd. Daar is een grote martelkamer, een verschrikkelijke strafplaats. Er komt daar nooit een straaltje zon en de deur zit aan de donkere noordzijde. Op het eerste gezicht lijken wanden en dak gemaakt van vlechtwerk en dat is ook zo. Alleen zijn er geen tenen of takken dooreengevlochten, maar de lichamen van giftige serpenten. Uit hun opengesperde kaken druppelt het gif uit de giftanden op de samengepakte zondaars daar beneden. Het zijn eedbrekers, moordenaars en echtbrekers, die hier gevangen zitten. Sommigen zijn onderweg hierheen een tweede dood gestorven, want ze hebben de rivier Slid moeten doorwaden. Dat is een vreselijke rivier waarin zich geen water bevindt, maar messen, dolken en scherpe zwaarden. Ze komen enkel aan de slangenkuil van Naastrand door neer te storten in Niflhel, negen werelden omlaag.

Op een werf aan de kust van Naastrand is een vreselijk langschip in aanbouw van nagels van dode mensen.

Dat schip heet Nagelfar. De bouw ervan gaat door alle tijden voort en er worden nagels voor gebruikt van mensen die de dood ingaan zon-

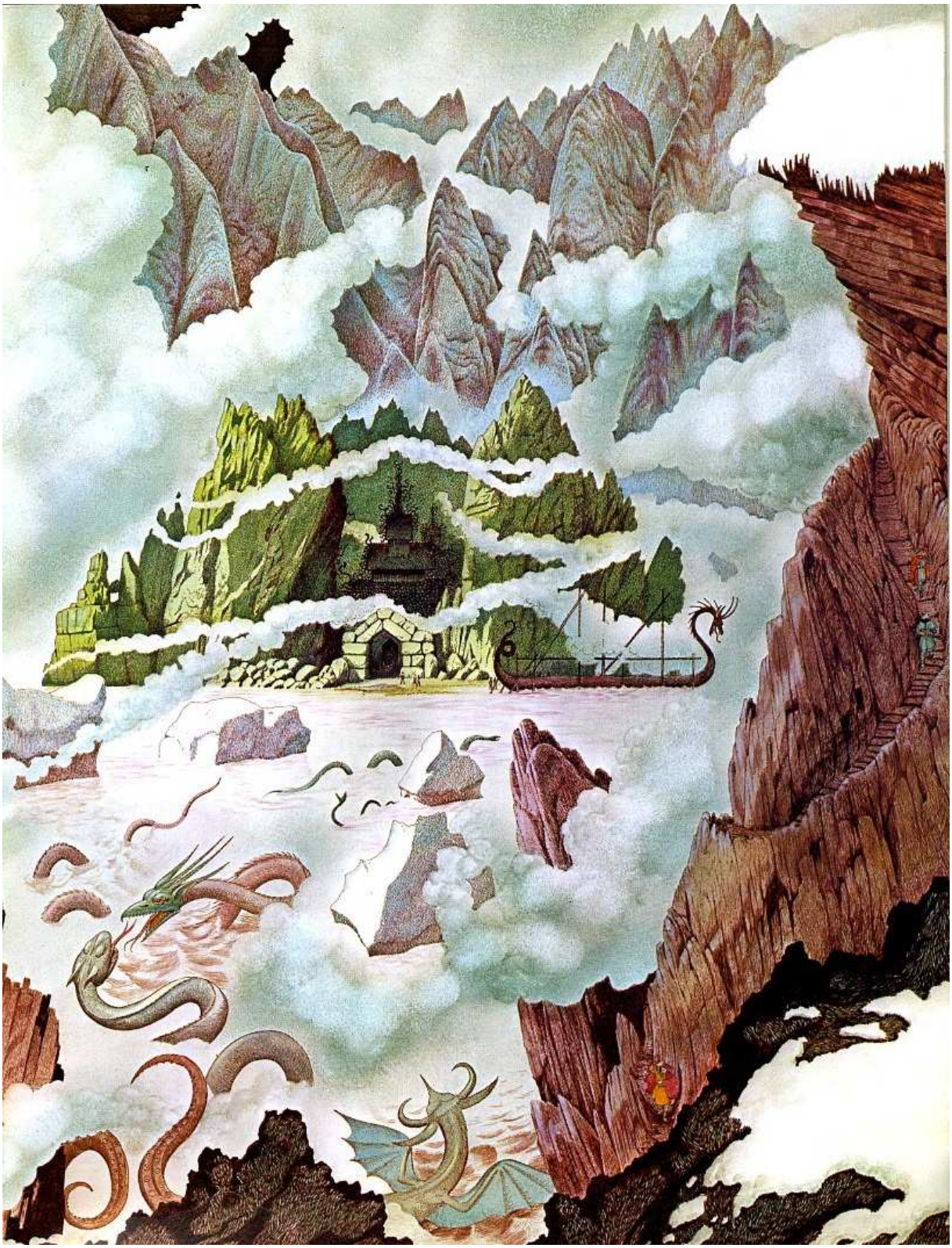

der hun nagels te hebben geknipt. De grootste zondaar aller tijden zal de kapitein van dit schip zijn. Wie dat zal zijn kan dus nu nog niet bekend zijn. In elk geval is het een oneerlijke en onbetrouwbare persoon en eventueel de moordenaar van een god. Hij zal met zijn griezelige bemanning van reuzen vechten aan de kant van de IJsreuzen bij de godenschemering. Alle goede mensen die ervoor zorgen dat hun nagels kortgeknipt en schoon zijn, helpen dus mee dat die vreselijke dag wordt uitgesteld.
De koningin van dit rijk heet Hella. Haar hof is buitengewoon groot en vol met de tekenen des doods. Haar bord heet 'honger'; haar mes en vork heten 'schaarste'. 'Seniliteit' is haar huisslaaf en de slavin heet 'Sufheid'. De drempel bij de ingang is 'Valkuil'. Haar gelaat is lijkkleurig wat de ene helft betreft; de andere helft is normaal. Ze is dus wel akelig om aan te zien.
'Dit onderwerp maakt een mens wel neerslachtig', zei Gylfi. 'Leeft er verder niemand meer in de Onderwereld?'
De Hoge vertelde hem dat iedereen in de Onderwereld leefde. 'Er zijn daar enige erg belangrijke personages die nooit door de dood zijn heengegaan. Ze zijn eigenlijk gevangenen die door de goden naar deze plaats verbannen zijn. Dat betreft ook de koningin.' 'Er is ook nog een aantal mensen afgedaald naar de Onderwereld die het gelukt is terug te keren! Op die verhalen komen we echter later wel terug, als zich de gelegenheid voordoet!'
'U hebt me nu wel genoeg over de Onderwereld verteld. Kunt u nu eens wat inlichtingen geven over Jotunheim?' vroeg Gylfi.
Jotunheim, de wereld van de reuzen, heeft mensen en goden altijd met zorgen vervuld. Als men door vijanden omringd is, dan kan men niet anders dan zich bevreesd voelen. Zijn deze vijanden dan ook nog bergreuzen, ijsreuzen en vuurreuzen die iedereen die hun gebied binnendringt kunnen opslokken, dan is vrees zelfs een zwakke uitdrukking. Gelukkig zijn de goden er goed op voorbereid een aanval van de reuzen te weerstaan in hun eigen gebied Asgard. Ze zouden zelfs wel Jotunheim kunnen bedreigen.
Natuurlijk is het Thor die de reuzen met zijn hamer voortdurend op veilige afstand kan houden.
'Maar', zeiden de drie wezens tegen Gylfi, 'in de dageraad van de tijd die Gouden Eeuw wordt genoemd bestonden deze zorgen nog nauwelijks.'

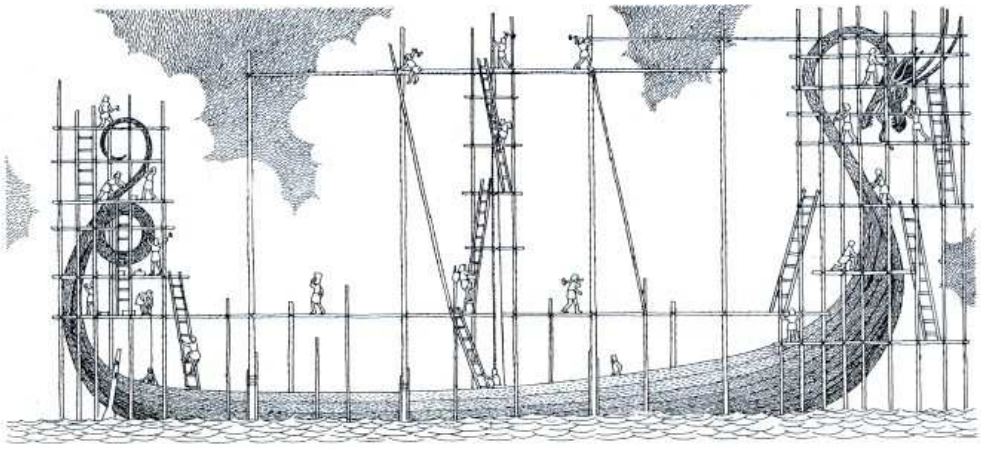

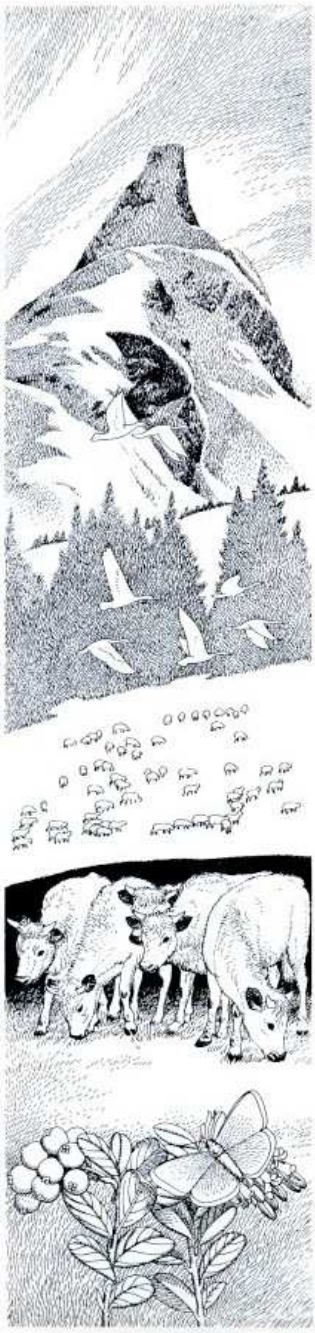

De Gouden Eeuw in Asgard

In het begin van de tijd was alles nog nieuw, jong en goed. De goden hadden plezier in het leven en waren tevreden. Elke dag verliep zonder zorgen en was gevuld met geluk. De zon kwam op en ging niet gestoord door de wolken langs de hemel. Het weer was nooit te warm en nooit te koud. 's Avonds was de lucht vol met flonkerende sterren. Dan kwam de maan op en vulde het landschap met melkwit licht en zachte schaduw. In die dagen konden de goden en godinnen ongestoord slapen. Ze werden daarbij niet gehinderd door dromen van welke aard dan ook.

Odin was de vader van de Asen en Frigga was de moeder. De rest van de goden en godinnen vormden een gelukkig, jong gezin. Wanneer ze opstonden en in de gouden spiegel keken, zagen ze altijd precies hetzelfde als de dag tevoren. Zo zou het ook alle volgende dagen gaan, want de goden hebben niets met de Tijd te maken. Bovendien hadden de goden toegang tot het geheim van de eeuwige jeugd. Dat geheim bestond uit de appels der onsterfelijkheid die bewaakt werden door de godin Iduna. Elke dag gaf zij elk van de Asen een van de zoetsmakende appels en het resultaat was dat ze niet ouder werden.

Het landschap van Asgard behield voortdurend de bloemenpracht die men normaal aantreft bij de overgang van de lente in de zomer. De weilanden met wollige schapen en grazende kudden roodbruine koeien leken mooie groene gazons. Tussen de bomen van het bos trokken de herten heen en weer. De vlekken op de vacht van de jonge edelherten leken op vlekjes zonlicht. De vogels zongen in de takken van de bomen en het geluid van de wind door de bladeren was net als een zucht van tevredenheid. Vanaf de bergen vloeiden de rivieren omlaag en vormden prachtige watervallen. Uit de verte leken dat net witte sluiers van water. De blauwe meren leken net spiegels, waarin de mooie schepping werd weerkaatst.

De geheimzinnige wezens vertelden Gylfi dat de Asen in die vervlogen gezegende dagen evenmin problemen hadden met het begrip, dat de tegenwoordige mensen zoveel last geeft, de gelijkheid. De jongere goden waren in die tijd in staat een zekere mate van gezag en discipline te aanvaarden. Ze voelden wel aan dat dat tot op zekere hoogte nodig was voor een goed leven.

In zijn hoedanigheid van Vader van de Asen moest Odin letten op en zorgen voor zijn gezin.

Om hem bij zijn werk te helpen had hij een paleis gebouwd op een hoge plek in Asgard.

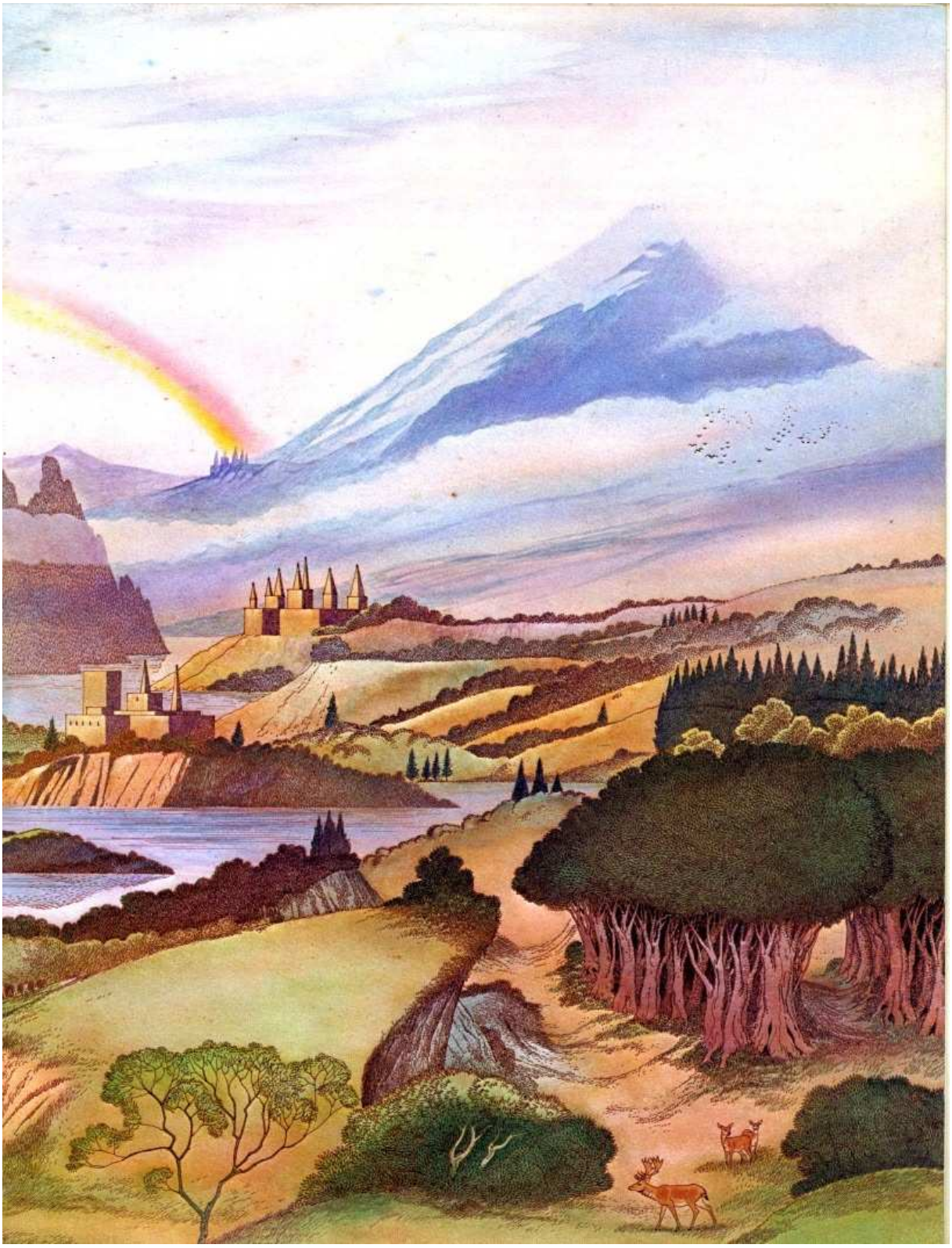

Vanuit dit Valaskjalf had hij uitzicht over de negen werelden.
Deze negen werelden strekten zich uit van Asgard, de wereld van de Asen tot de wereld van de dood of Hel, ver omlaag bij de onderste wortel van de Wereldboom. Daartussen bevonden zich de werelden van de Wanen, de lichte elven, de donkere elven, mensen, dwergen, ijs- en heuvelreuzen en de vurige reuzen van Muspelheim.
Niet al deze werelden waren zo gemakkelijk te lokaliseren als Asgard, Midgard en Onderwereld. De Vanir of Wanen – een ander godengeslacht, waarover later meer – leefden in een aparte hemel, Wanaheim. De lichte elfjes woonden niet ver van Asgard vandaan; de donkere elven hadden hun gebied aan de grens met het ijsgebied van Niflheim. De dwergen leefden in holen, grotten en tunnels onder de grond.
In de begindagen van Asgard was Odin gewend te zitten piekeren in zijn adelaarsnest Valaskjalf ook wel Hlidskjalf genoemd. Hij interesseerde zich voor alles wat er in het heelal gebeurde. Vanaf deze plaats kon hij zien wat iedereen deed.
Deze taak was niet slechts een voorrecht. Het was ook een zware, verantwoordelijke taak en daarom mocht ook alleen Odin op deze plaats zitten. Daarboven was het of de wind door orgelpijpen floot. Wanneer de mensen in Midgard dat hoorden, zeiden ze dat Odin daarboven voorbijging.
Twee vriendelijke wolven – Freki en Geri – hielden Odin voortdurend gezelschap daar op de uitkijkpost. De vader van de goden had uiteraard zelf geen voedsel nodig. Wel had hij lekkere dingen op een tafeltje bij zich staan. Die gaf hij echter aan de twee wolven. Voor Odin zelf was de wijn tegelijk voedsel en drank.
Als Odin zo zat na te denken over de negen werelden, zaten er twee raven op zijn schouders. Dat waren Huginn en Muninn (gedachte en herinnering). Zij brachten hem – fluisterend in zijn oor – alle nieuwtjes over, waarover ze hadden horen vertellen en de feiten die ze hadden gezien. Bij het aanbreken van de dageraad zond hij ze de lucht in om het heelal rond te vliegen en ze kwamen tegen de tijd van het ontbijt terug. 'U moet ze weleens hebben gezien', zei de Hoge. Odin kreeg een grote hoeveelheid informatie via deze raven. Odin zelf kreeg er de bijnaam 'ravengod' door.

Tamelijk vaak ging Odin in vermomming op reis door de andere werelden. Dat was echter later, toen de toestand in Asgard radicaal veranderd was en volgens sommigen slechter was geworden. Bij die gelegenheden zag Odin er vaak uit als een zeer oude man die blijkbaar aan een oog blind was. Met zijn andere oog keek hij echter zo scherp, dat hem niets ontging.
Odin was wel genoodzaakt deze reizen te ondernemen, want hij kende immers de toekomst. De reizen stonden in verband met de komst van Ragnarok, waarop hij voorbereid moest zijn. Op reis nam Odin verschillende schuilnamen aan: Eenoog, Vlamoog, de gemaskerde of de gehangene.
Zoals gezegd leefden de goden in Asgard in het begin in vrede, geluk en voorspoed. Odins vrouw en moeder van de Asen was Frigga. Vanuit zijn uitkijkpost kon Odin het paleis van Frigga in het westelijk deel van Asgard goed zien. Het heette Fensalir en het was een ruim en luchtig gebouw vol licht.
In dat paleis zat Frigga temidden van slavinnen. Haar sterke, handige vingers sponnen gouden draden waarvan in de zomer wolken werden geweven. Ze droeg haar haren in twee dikke vlechten. Het vlasblonde haar omlijstte een mooi gezicht met diepblauwe ogen die wat droevig keken. Ze wist immers de toekomst van goden en mensen, evenals Odin. Rondom haar hing altijd een geur van bloemen en vruchten.
De oudste zoon van Frigga en Odin was de onbesuisde god Thor. Deze roodharige en gebaarde god hándelde altijd eerst en dácht dan pas na. Door deze fout geraakte hij dikwijls in moeilijkheden.
Thor was wel geliefd bij de mensen van Midgard. Ze hadden plezier in zijn onstuimige rit door de lucht met zijn door geiten getrokken wagen. Die geiten hadden de grootte van mammoeten en ze werden 'tandenknarser' en 'tandenmaler' genoemd. De wielen van de oorlogswagen veroorzaakten het geratel van de donker en de bliksem schoot door de lucht als Thor zijn hamer slingerde.
Thor gaf de mensen goede oogsten. Wanneer zijn weerlicht boven de korenvelden flitste, zeiden de mensen dat Thor het koren liet rijpen. Als de bliksem zigzagde aan de oostelijke hemel wisten de mensen dat Thor jacht maakte op en vocht met de reuzen. Zo gaven de

mensen Thor dan ook allerlei bijnamen als 'Verdediger van Asgard en Midgard', 'Tegenstander' of 'Reuzendoder'. Vooral ook werd hem de naam 'Vijand van het Midgardserpent' gegeven.
Thor bezat drie kostbare zaken: Mjölnir, een hamer waarmee reuzen gedood en rotsen verbrijzeld konden worden; een gordel waardoor hij dubbele kracht bezat en dan nog ijzeren handschoenen om de hamer vast te houden. De hamer werd namelijk met grote kracht gegooid en weer opgevangen en dat zou zonder deze handschoenen moeilijkheden hebben opgeleverd.
De burcht van Thor was Bilskirnir op het landgoed Thruthvangar in Asgard. Het gebouw had vijfhonderdenveertig kamers. Het was voor mensenbegrippen dus ontzettend groot.
Daar woonde hij met zijn mooie vrouw Sif. Haar haren waren lang en leken van zuiver goud. Ze hingen golvend neer over haar schouders. Dat haar met de kleur van goudgeel graan vormt nog een verhaal op zich.
Eigenlijk hoeft niet gezegd te worden dat de tafel in het paleis van Thor steeds goed voorzien was van vlees en drank. Thor stond namelijk als een stevige eter bekend, nadat hij eens een hele os, acht zalmen en drie bekers mede bij een maaltijd had verorberd. Zelfs zijn vijanden, de reuzen, konden dat niet overtreffen.
Odin en Frigga hadden een tweede zoon die Balder was genoemd. Hij was de schoonste van allen en stond als zeer goed bekend.
Balder had een erg blanke huid en stak af bij de andere goden. Zij haar was blond en het leek of hij stralen licht rondom zich verspreidde. Iedereen hield van Balder en zelf hield hij van allerlei dingen, groot of klein, mooi of lelijk. Hij woonde met zijn vrouw Nanna in Paleis Breidablik.
Balders broer Höd was blind. Later werd deze blindheid misbruikt om verdriet te brengen in Asgard, maar eerst was er enkel nog geluk. Ofschoon hij de schoonheid van Asgard niet met eigen ogen kon aanschouwen, waren er toch nog genoeg zaken over die hij kon appreciëren. Hij voelde de warme stralen van de zon; hij hoorde de honderden vogels zingen en hij genoot van de spraak van de andere goden en hun muziek. In die dagen was niemand in Asgard ongelukkig.

De vierde zoon van Odin was Tyr, een erg dappere god. Hij was de moedigste en ondernemendste van alle Asen en er werden dan ook veel verhalen over hem verteld. Dappere krijgers op aarde kerfden zijn rune-tekens in het handvat van hun zwaard en riepen zijn naam als ze ten strijde trokken.
Ook Heimdall woonde in Asgard en werd tot de Asen gerekend. De mensen op aarde noemden hem wel de 'blanke god'. Hij werd beschouwd als een machtige en heilige god, maar waar hij vandaan kwam was niet duidelijk. Hij was geen zoon van Odin en er werd beweerd dat negen maagdelijke zusters hem hadden gebaard. Ook werd hij wel Gullintanni genoemd, omdat zijn tanden van goud waren. Zijn paard heette Goudmanen, omdat dit dier manen had van fijn gouddraad.
Heimdalls woning was naast de regenboogbrug te vinden. Hij moest namelijk de brug Bifrost bewaken. Er zou immers door de reuzen een aanval gedaan kunnen worden. Heimdall sliep altijd met één oog open. Men beweerde dat zijn oren het geluid van groeiende grassprietjes en van de groeiende wolharen op een schaap konden waarnemen.
Aan een schouderriem droeg Heimdall - klaar voor gebruik - een machtige hoorn. Die hoorn heette Gjallarhorn en diende om alarm te blazen als het nodig was. Het geluid van die hoorn drong door tot de verste hoeken van de negen werelden, van de hoogste tot de laagste. Als de reuzen Bifrost oversteken en Ragnarok begint zal Heimdall op de hoorn blazen. Daardoor worden dan de goden gewaarschuwd en verder ook iedereen die aan hun zijde de strijd tegen de boze machten zullen aangaan.
Ook de god Vidar moest op Ragnarok voorbereid zijn.
Hij was een vreemde, wat stille god.
Men zei dat hij na Thor de sterkste was. Daarom was hij belast met de zorg voor de 'dikste schoen'. Zoals reeds bekend, werden in het rijk der doden de nagels opgespaard en gebruikt voor de bouw van een langschip Nagelfar. Op gelijke manier werden in Asgard alle restjes leer verzameld om een heel grote en stevige schoen van te maken. Als Ragnarok zal beginnen moet die schoen klaar zijn, want dan moet Vidar met die schoen aan zijn ene voet de wolf Fenrir bedwingen. Niemand weet echter wat er moet gebeuren als er niet genoeg stukjes leer verzameld kunnen worden en de schoen dus niet groot genoeg kan worden.
In die eerste dagen van de schepping kon men op een rondwandeling door het prachtige Asgard niet alle goden en godinnen aantreffen. Zo zou men er Njord de zeegod, zijn dochter Freya, godin van de liefde en Freyer, de god van vruchtbaarheid bepaald missen. Zij behoorden tot de Wanen of Vanir en waren nog te vinden in hun eigen wereld van Wanaheim. In Asgard waren echter nog wel meer Asen die door de verhalen bekend zijn geworden. Vali, een zoon van Odin was toen echter nog niet geboren. Ull, zoon van Sif en stiefzoon van Thor was er al wel. Hij was een beroemde boogschutter, expert op ski's en een groot krijgsman. Mensen riepen hem wel aan om te helpen bij een duel.
Forseti was een zoon van Balder en Nanna. Hij woonde in Glitnir. Men beschouwde hem als de beste rechter en wetgever aller tijden. Zowel bij een ruzie als bij andere, schijnbaar onoplosbare problemen, wist hij de juiste beslissing te nemen. Velen die hun geschillen aan hem voorlegden, gingen verzoend met elkaar weer naar huis.
Dan was er Bragi, de god van de dichtkunst en de welsprekendheid. De dichtkunst werd zelfs wel 'de adem van Bragi' genoemd.
Zijn vrouw was de godin Iduna, de bewaakster van de appels der onsterfelijkheid. Door deze appels bleven de goden eeuwig jong.
Odins broer Hönir en Lodur woonden ook nog in Asgard en ook Mimir, wiens hoofd later de bron werd van alle kennis van verleden, heden en toekomst. In vroegere dagen leefde hij net als de andere goden in vrede en in voorspoed.
In sommige oude boeken wordt de Wereld-es beschreven als de 'boom van Mimir'. Daaraan is te zien hoe belangrijk en machtig de god Mimir eens moet zijn geweest. Ook wordt wel gesproken over de 'schat van Mimir' hetgeen herinnert aan de dagen dat Mimir een beroemde smid was die allerlei schatten creëerde voor de goden.
Gedurende deze Gouden Eeuw waren de Asen gelukkig getrouwd. Frigga, Sif, Iduna en Nanna werden reeds genoemd. Later kwamen er nog andere godinnen bij hun echtgenoten wonen in Asgard. Gerda en Skadi waren dochters van een reus. De maagd Gerda woonde in het noorden en ze trok de aandacht van Freyer.

Haar stralend witte armen verlichtten de lucht en de zee. Freyer stuurde zijn dienaar Skirnir met zijn zwaard als postiljon d'amour naar haar toe en Gerda stemde tenslotte toe zijn bruid te worden.
Net als Skadi liep ze op ski's of op sneeuwschoenen en jaagde met pijl en boog op dieren. Ze wordt vaak 'de godin op ski's' genoemd.
Skadi kwam in Asgard om haar vader te wreken. De goden boden haar een huwelijk aan. Zo trouwde ze met Njörd, maar dat werd niet zo'n gelukkig huwelijk.
'Hebt u niet iets vergeten?' vroeg Koning Gylfi toen het even stil was geworden.
De ogen van de drie wezens vlamden en Gylfi werd plotseling bevreesd. Het wezen dat zich De Hoge noemde zei: 'Er is geen paradijs zonder slang. Ook onder de hemelse machten is er een die wel onruststoker, of intrigant wordt genoemd. Hij is de vader van alle leugens; een schandvlek voor levenden en doden. Zijn ware naam is Loki, zoon van de reus Farbauti.
'Loki is knap om te zien, maar hij heeft gemene streken. Eeuwig brengt hij de goden in moeilijkheden.
Toch haalt hij hen er ook weer uit door zijn sluwe adviezen. Maar voor het moment moet dat genoeg zijn over hem. We hebben lang niets verteld over de wereld van de mensen. Laten we dus nu eens zien hoe het ging met de nakomelingen van Es en Olm.

Heimdall in Midgard

In de eerste dagen van de schepping was alles mooi en vredig in Asgard. Niemand geloofde dat heuvel- of ijsreuzen ooit een aanval zouden doen. Heimdall, de bewaker van de brug Bifrost veveelde zich danook vaak. Daarom was hij erg blij, als Odin hem af en toe toestemming gaf om zijn wachtpost te verlaten. Dat was dan de kans waarop Heimdall zo lang al had gewacht. Hij was haast bezeten van het idee Midgard te bezoeken en een rol te spelen in het leven van de mensen daar. Dus ging hij de hoorn Gjallarhorn en zijn zwaard veilig opbergen in zijn woning. Zijn paard liet hij over aan de zorgen van de stalknechts en hij trok geschikte kleren aan om niet als een god herkend te worden. Toen ging hij te voet de brug over naar de wereld van de mensen.

In zijn vermomming zwierf hij Midgard door tot hij eindelijk een verlaten eenzame kust bereikte. Iets boven de vloedlijn, in een grot in de rotsen woonde een oud en vergrijsd paar mensen. Ze heetten Ai (overgrootvader) en Edda (overgrootmoeder). Erg armelijk leefden ze daar. Meubilair hadden ze niet; platte stenen waren hun zitplaats en gedroogd zeewier deed dienst als slaapplaats op de grond. Kleren hadden ze vervaardigd van de huiden van wilde dieren en het gebruik van vuur was hun onbekend.

Ondanks al hun armoe verwelkomden Ai en Edda de vreemdeling hartelijk en boden hem voedsel aan. Het waren verschillende soorten slakken van de rotsen en uit de struiken. Ook gaven ze hem te drinken. Het was gewoon fris, koud water uit een bron in de nabijheid. Heimdall was geroerd door hun kinderlijke vriendelijkheid. Hij vroeg om onderdak voor een dag of drie. Ai zei dadelijk 'Ja', maar Edda had wel bezwaar. Er was immers maar één bed van zeewier. Tenslotte werd besloten dat de vreemdeling tussen hen in mocht slapen. 'In het midden is het zeewierbed het zachtste', zei Edda.

Na een verblijf van drie dagen en nachten riep Heimdall Ai en Edda de grot binnen. Ze waren buiten namelijk aan het voedselzoeken, een werk dat ze elke morgen deden. Hij had een plat stuk drijfhout voor zich liggen op de grond. Tussen de handpalmen had hij een puntige stok. De punt van die stok plaatste hij in een holte in het hout. Daaromheen legde hij droge bladeren. De puntige stok begon hij vlug tussen de handpalmen te draaien, voor- en achterwaarts. Door de wrijving ontstond al spoedig rook die langzaam omhoogkringelde. Niet lang daarna schoten er vlammetjes op.

Ai en Edda weken geschrokken achteruit. Toen de schrik wat was

gezakt stonden ze in bewondering naar het vuurtje te kijken. Ze kregen ook in de gaten welk pracht-geschenk ze zojuist van Heimdall hadden gekregen. Er was echter nog een cadeau van Heimdall. Dat kwam negen maanden later, toen het bezoek van de vreemdeling al haast vergeten was. Edda kreeg een zoon.
Edda's zoon had donker haar en ze gaven hem de naam Thrall. Thrall groeide uit tot een grote logge kerel met een gerimpelde, ruwe huid. Hij was erg knokig, had een gebogen rug en een lelijk gezicht. Toen hij de leeftijd ervoor had bereikt, trouwde hij met een jonge vrouw die evenmin een schoonheid was.
Haar naam was Serf.
Ze had kromme benen en vereelte voeten.
Haar armen waren door de zon gebrand en ze had een platte neus. Dit uiterlijk niet zo knappe echtpaar had een groot gezin. De kinderen werkten elke dag rond het huis. Ze moesten de ganzen, varkens en geiten hoeden; mest strooien, turfgraven en hekken en greppels in orde houden. Zij waren de voorouders van de slaven.
Toen Heimdall het krot verlaten had waarin Ai en Edda leefden kwam hij op zijn reis in een iets betere woning terecht. Daar trof hij Afi (grootvader) en Amma (grootmoeder). Afi was juist bezig bomen te schillen met een dissel. Dat was een soort bijl met een vlak of hol blad dwars aan de steel. De spaanders vlogen rondom als grote sneeuwvlokken. Heimdall bood aan om te helpen en samen bouwden ze een weefgetouw.
Afi was netjes en zindelijk. Zijn baard was bijgeknipt en zijn haren krulden over zijn voorhoofd. Ook zijn kleren waren schoon en heel. Zijn vrouw Amma zat tevreden bij een open vuur met haar spinnewiel.
Tegen etenstijd boden Afi en Amma Heimdall een maal aan van gestoofd kalfsvlees en een schotel met wrongel. Hetzelfde probleem als vroeger deed zich voor toen het tijd was om naar bed te gaan; er was maar één bed. Opnieuw moest Heimdall genoegen nemen met een plaatsje tussen twee naakte lichamen.
Negen maanden na het bezoek van Heimdall werd Amma moeder van een zoon. De verraste vader en de gelukkige moeder noemden hem Karl, de vrije boer. Karl had een roze gezichtje en flonkerende oogjes.
Hij groeide op en werd de eigenaar van ossen en ploegen.
Ook bouwde hij huizen, schuren en wagens.
De bruid van Karl was een bekwame huisvrouw. Ze droeg de sleutels van laden en kasten aan een koord om haar middel. Haar hele huishouding was prima geregeld. daarvoor zorgde zij wel. Haar naam was Schoondochter.
Karl en Schoondochter hadden veel kinderen. Van hen stamden de vrije boeren af.
Een derde keer bracht Heimdall op zijn reis door Midgard een onverwacht bezoek aan de mensen. Deze keer waren het Vader en Moeder. Dit echtpaar woonde in een kasteel. Toen Heimdall arriveerde was Vader juist bezig koorden te maken voor de boog en stokken bij te schaven om als speren dienst te doen. Moeder had niets anders te doen dan mooi te zijn. Zij droeg een blauwzijden japon met sierspelden op de borst en ze had een geborduurd kapje op. Elegant werd Heimdall verwelkomd en hij werd uitgenodigd met hen aan tafel te gaan. Die tafel was gedekt met een kleed met mooie patronen erin. Op zilveren schotels werden dunne sneetjes brood, gekookt vlees en wild opgediend. Bij de maaltijd werd wijn gedronken.
Die nacht sliep Heimdall tussen Vader en Moeder in een mooi, groot bed met koele, witlinnen lakens. Na de derde nacht bedankte hij hen uitbundig en keerde naar Asgard terug. Daar zat hij dan weer op zijn wachtpost bij de regenboog.
Negen maanden later werd een blondharige baby geboren met lekkere dikke wangetjes en fiere oogjes. Vader en Moeder noemden hem Jarl de graaf. Toen hij groter was geworden, bracht hij zijn tijd door met lansen en schilden, bogen en pijlen. Hij leerde een zwaard hanteren en hij ging op jacht met haviken en jachthonden.
Ook leerde hij zwemmen.
Toen Jarl een jongeman was, kwam Heimdall nog eens naar Midgard om zijn aardse zoon te bezoeken. De god vertelde hem toen zijn hoge afkomst en gaf hem een van zijn eigen bijnamen, Regal.
Regal groeide op en werd een heerser over mensen. Zijn vrouw, Erna de Trotse schonk hem veel zonen en één ervan, Koning de Jonge was de eerste van een reeks koningen die voor altijd zouden regeren . . . tenminste tot Ragnarok.

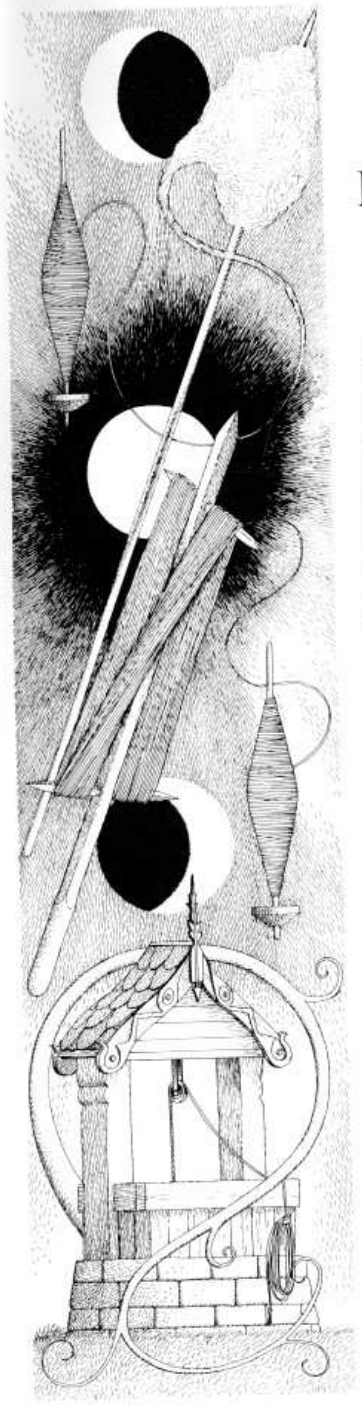

De Nornen

Om de een of andere reden bleken de drie wezens niet graag te willen vertellen over de drie Nornen. Dat waren drie, vreemde zusters die voor de bron Urd moesten zorgdragen. Gylfi was al enkele malen begonnen met over deze Nornen te vragen, maar telkens keken de drie wezens duidelijk bevreesd en veranderden dan gauw van onderwerp.
Die zusters schenen op de een of andere manier zelfs over de goden iets te vertellen te hebben. Misschien was er wel toverkracht in het spel. Blijkbaar waren ze zo machtig, dat het beter was om fluisterend over hen te praten en zo af en toe tersluiks over de schouder achterom te kijken.
De waarheid was dat door de komst van de drie vrouwen in Asgard het leven van de Asen radicaal was veranderd. De Nornen hadden een verafgelegen deel van Asgard opgeëist, onder de eerste wortel van Yggdrasill, de Wereld-es. Ze woonden daar in een grot waarvoor een ronde, witte bron opwelde en borrelde. Het leek wel een vollemaan op de grond. Rond die bron kronkelden de wortels van de boom in een bepaald patroon. Elke dag kwamen de Nornen uit de grot. Ze gingen bij de bron en de wortel zitten. Niemand had ooit hun gezichten kunnen beschrijven. Altijd hadden ze wolkachtige sjaals om, zodat hun gezichten verborgen bleven. Waren ze jong en knap of oud en gerimpeld? Ze vermengden dat met toverklei van de oever. Met deze pasta wreven ze dan de wortel in tegen rotting. Ze hielden op deze manier de boom in leven en gezond.
De drie zusters kwamen oorspronkelijk uit Jotunheim, het land van de reuzen. Ze waren zusters – naar het scheen – van Narfi, een van de eerste reuzen die in Jotunheim woonde. Zoals we al weten was Narfi de Vader van Nacht en ook de drie Nornen hadden met het donker te maken, evenals met de maan.
Wanneer de boomwortel 's morgens weer verzorgd was, begonnen de zusters te spinnen. De draad die ze sponnen was echter geen normale. Aan deze draad hingen de levens van iedereen die ooit geboren was, goden zowel als mensen. Bovendien hing het lot van het gehele heelal van deze draad af. Zij waren dus degenen die de Tijd moesten meten en bepalen. Onder het spinnen controleerden ze verleden, heden en toekomst.
Vanwege dit werk droegen ze ook de namen: Urd, Noodlot, was de oudste. Verdandi, het Zijn, was de middelste en Skuld, Noodzaak, was de jongste.

Koning Gylfi stelde zich de drie Nornen voor, zoals ze gehurkt en gebogen bij hun spinnewiel zaten. De levensdraad werd langer en langer en dan . . . plotseling knipten ze de draad door. Hij huiverde toen hij zich realiseerde dat het spinnen nooit gestopt kon worden, nadat het eens was begonnen. De drie Nornen hadden de Tijd in Asgard meegebracht en dat kon nooit meer worden teruggedraaid. Met hun komst in Asgard was het tijdeloze bestaan van de jeugdige goden in de Gouden Eeuw teneinde gegaan. Vanaf het moment kon het ouder worden enkel maar worden uitgesteld, maar niet gestopt. Iduna's appels hielden de goden kunstmatig jong voor een bepaalde tijd. Zouden die appels gestolen worden, dan zouden de Asen ouder worden en sterven. Nu Tijd en Noodlot in Asgard waren binnengekomen moest alles wel in een vaste opeenvolging verlopen. Niets kon meer het onvermijdelijke tegenhouden.

Het verblijf van de drie Nornen bij de bron en bij de wortel van de Wereldboom werd een heilige plaats. Daarvoor waren drie redenen: daar werd de wortel van de boom verzorgd; daar werd de levensdraad gesponnen door de drie zusters en daar hielden de Asen elke dag hun heilige concilie. Ze maakten dan plannen om voor zolang mogelijk hun eigen ondergang en die van hun wereld uit te stellen.

Niemand – behalve de goden – kon deze plaats bereiken. Een deel van de weg erheen voerde over de regenboogbrug. De reis was lang en moeilijk, speciaal voor Thor. Hij kon namelijk niet met zijn wagen over de brug. Noodgedwongen moest hij door de onstuimige rivieren waden om de bron te kunnen bereiken.

Thor was wel gewend aan de strijd en aan moeilijkheden die overwonnen moesten worden. Vanaf de komst van de Nornen in Asgard was er een voortdurende strijd tussen de machten van goed en kwaad en dat zou doorgaan tot Ragnarok. Thor, de dondergod, was van het begin afaan een van de meest enthousiaste vechtersbazen.

'De taak van de goden is niet gemakkelijk', zei een van de drie wezens. Voor het eerst na lange tijd sprak hij niet meer met een fluisterstem. 'En het werd er allemaal nog moeilijker op, want het kwaad vrat zich een weg door het huis van de goden als een worm.

Zijn naam was Loki.'

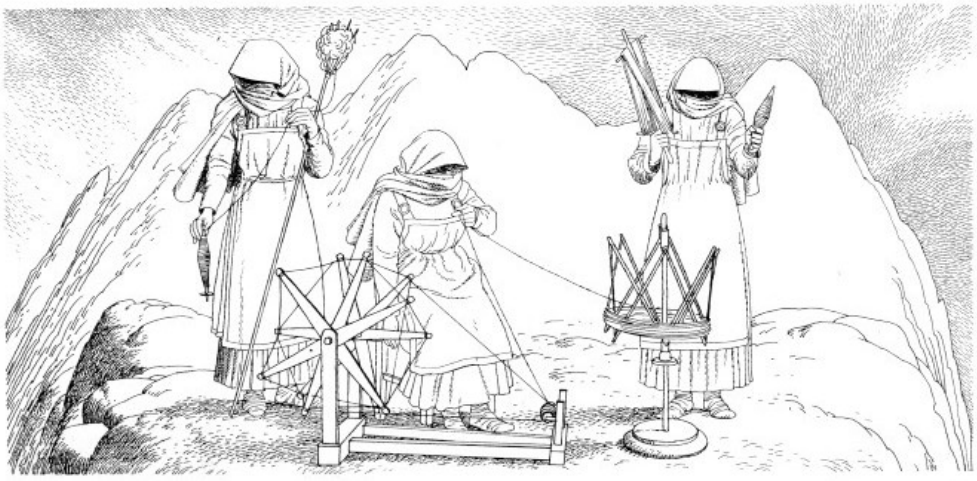

Loki en zijn slechte kinderen

Onder de Asen leefde een ondeugende rakker die Loki heette. Uiterlijk was hij betoverend knap, maar hij had sluwe ogen. Zijn ziel was namelijk zwart en donker en dat weerspiegelde zich in zijn ogen. Hij zat vol gemene streken; een echte intrigant. Vaak werkte hij de goden op een sluwe wijze tegen.

Hoe was deze Loki dan wel in Asgard terechtgekomen? Om eerlijk te zijn had Odin een neiging die ook veel bij kleine kinderen voorkomt. Kinderen spelen graag met vuur, ofschoon het door hun ouders verboden is. Zo was het ook met Odin. Hij speelde graag met het kwaad. Hij vond dat opwindend en aantrekkelijk. Loki was in verschillende opzichten zo'n vuurtje. Hij was aangenaam om te zien, maar als men een vinger naar hem uitstak brandde men zijn vinger. Zo verging het ook de goden. In het begin was het allemaal een beetje spel, maar tenslotte brandden de goden zich de vingers.

Loki was de zoon van een reus die Farbauti werd genoemd. Hij had de zorg voor een gevaarlijke bliksem, de bolbliksem. Hij was tevens de vader van vreesaanjagende zoons als Wervelwind en Windhoos. Naar men zei was de moeder Laufey. Zij baarde Loki toen de bolbliksem van Farbauti haar had geraakt. Waarschijnlijk verbrandde zij tot as, althans er werd nooit meer iets van haar vernomen. Dat alles moest wel plaats hebben gevonden in de bossen ver van Asgard vandaan. Toen Loki namelijk in Asgard aankwam werd hij verwelkomd als iemand die een lange reis had gemaakt. Loki was zo knap en zijn manieren waren zo innemend, dat hij de bloed-broeder van Odin werd. Men geloofde dat er een sterke band tussen personen ontstond als men het bloed uit elkaars pols vermengde. Die band zou zelfs sterker zijn dan die tussen broers door geboorte.

De daden van Loki in Asgard en Jotunheim leverden hem verschillende bijnamen op, waardoor men hem zich altijd met afkeer zal herinneren. Men noemde hem 'de sluwe god'; de dief van Sifs haar; de dief van Iduna's appels, enz. Ondanks deze oneervolle daden haalde Loki toch ook vaak streken uit waarom gelachen kon worden.

Loki's kinderen waren veel erger dan hijzelf. Zijn vrouw was Sigyn, maar hij had drie kinderen bij een vrouw in Jotunheim die Angrbode heette. Net als Loki scheen zij een mengeling te zijn van schoonheid en zonde. Angrbode had zelf ook nog een dochter. Dat was de schone maagd Gerda. De god Freyer werd verliefd op haar. Koning Gylfi zei: 'Die familierelaties van de Asen, van Loki en de

reuzen zijn verrassend en zeer ingewikkeld.'
'Familierelaties zijn altijd verrassend', was het antwoord. 'De mensen tonen de wereld graag hun goede kanten, maar de meeste families hebben geheimen in de kast liggen.'
'Ik had toch niet gedacht dat de Asen iets te verbergen hadden', merkte Gylfi op. De drie wezens toonden Gylfi echter snel aan dat hij het mis had.
De goden verbanden tenslotte Angrbode naar de donkere en trieste IJzerwouden ver in het oosten van Midgard. Daar schonk zij het leven aan de eerste monsterlijke zoon van Loki, de wolf Fenrir. Omdat Loki de vader was stonden de Asen in het begin toe dat Fenrir in Asgard kwam. Later merkten ze het foute van deze beslissing.
Een tweede monster werd geboren en deze keer was het een serpent, de Midgard- of Wereldslang. Die slang lag rondom Midgard. Odin wendde al zijn goddelijke kracht aan en slingerde de slang in de diepte, in de zee. Daar lag dan de slang en beet in de eigen staart. Men zegt dat zeelui die door de wind uit de koers waren geraakt de Wereldslang of Jormungander weleens hebben gezien. Er is zelfs een verhaal waarin een van de enorme kronkelingen werd aangezien voor een eiland dat niet in kaart was gebracht. De zeelui brachten een anker uit en gingen 'aan land'. Ze legden zelfs een vuur aan. Plotseling verdween het eiland echter onder hun voeten. Ploeterend in de golven beseften ze dat ze op de Wereldslang aan Land waren gegaan. Gelukkig konden ze het avontuur nog navertellen.
De derde keer schonk Angrbode het leven aan een dochter. Odin stuurde haar naar de Onderwereld om Koningin van de Hel te zijn. Haar naam was Hella en ze was de heerseres over alle personen die uit de negen werelden in haar macht kwamen.
De maagd Gerda, een andere dochter van Angrbode woonde nog bij haar vader Gymir in Jotunheim.
Zij was goed en knap maar kon niet voorkomen dat het kwaad zich verspreidde.
Niet door eigen schuld bracht zij toch ook ongeluk over alle Asen.

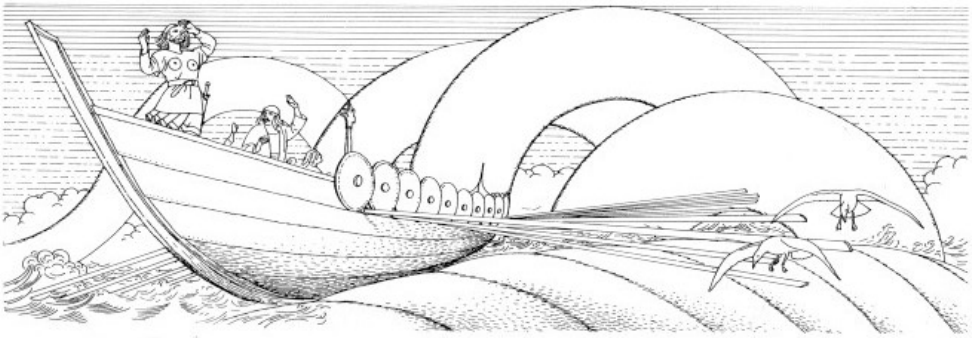

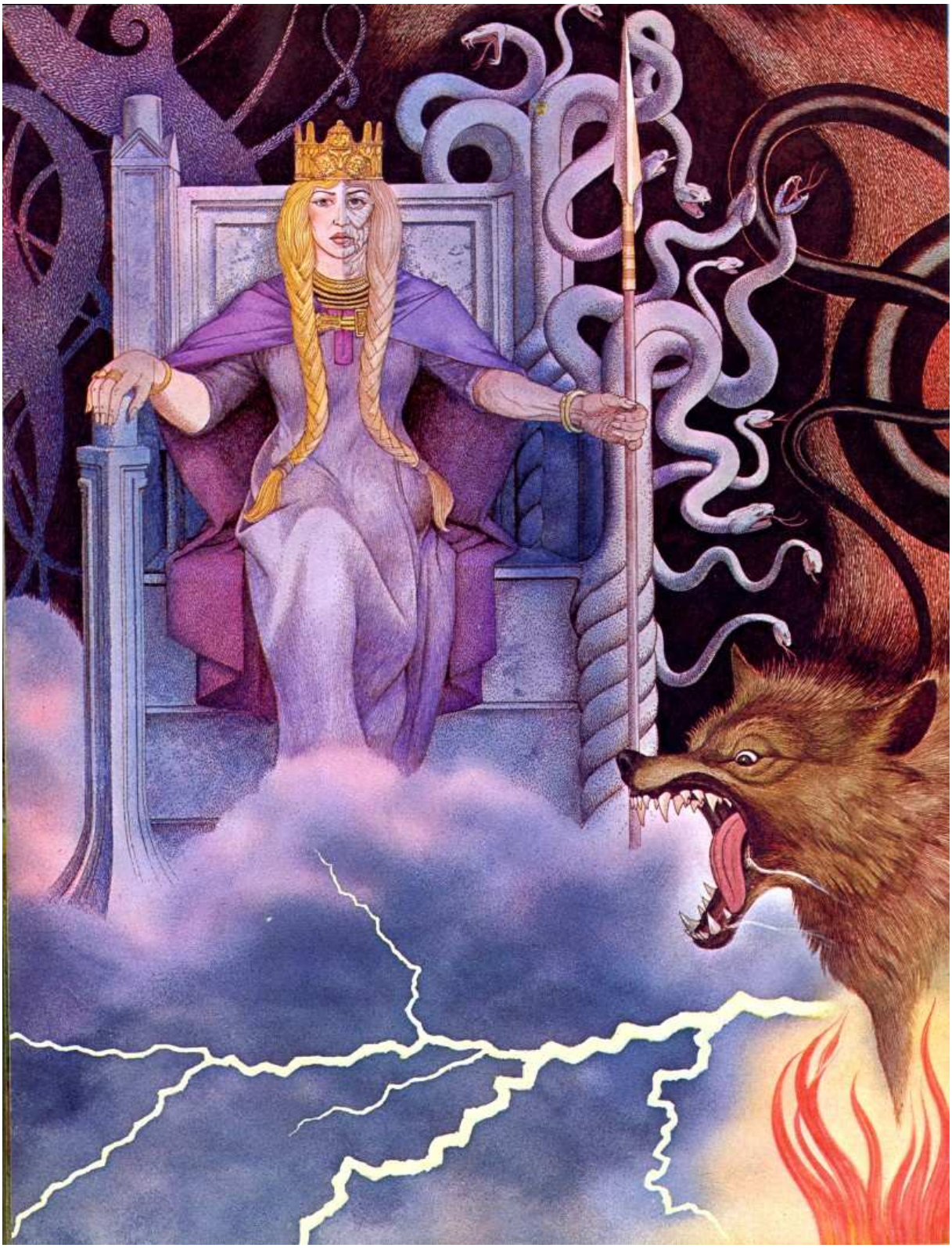

Oorlog in de hemel

De Wanen vormden een belangrijk ras van goden.
'Ja, wie waren zij eigenlijk?' vroeg Gylfi. 'Hun oorsprong lijkt wat geheimzinnig en hoe is hun relatie tot de Asen?'
De Hoge zei: 'Er is niets vreemd aan hun oorsprong; ze leefden gewoon in Wanaheim ten oosten van Asgard en ze werden verwant door huwelijk en adoptie. Het rijk van de Wanen bevindt zich hoog in de takken van Yggdrasill en grenst aan Asgard.
De belangrijkste van de Wanen was Njord, de god van de schepen. Hij was het best in zijn humeur temidden van schepen en in drukke havens. Zonder het zilte nat van de oceaan en de geur van teer kon hij niet. Zijn woning in de hemel, Noatun, was dan ook aan de kust te vinden. Daar waren scheepswerven en Njord genoot van al de geluiden van zagen, bijlen en dissels als de scheepstimmerlui aan het werk waren. Ook hield hij ervan toe te kijken als het want voor een handelsschip of een langschip werd gemaakt. Geliefd was hij bij alle zeelui en ook bij de vissers. Zij riepen hem aan als ze hulp nodig hadden. Njord had namelijk macht over wind en golven en kon bij een scheepsbrand het vuur doven.
Njords tweede vrouw was Skadi, de dochter van de reus Thiazzi. Skadi hield echter niet van de zee. Zij was dan ook vastbesloten terug te gaan naar de bergen, waar ze vandaan kwam. Na een woordenstrijd kwam het echtpaar overeen om de beurt een week aan zee en een week in de bergen in Thrumheim te wonen. Na een week in de bergen schreeuwde Njord: 'Wat haat ik deze bergen. Dat gehuil van die wolven maakt me bijna stapel. Geef mij maar de kreten van zeemeeuwen en Jan van genten. Dat klinkt tenminste als muziek in mijn oren.'
Skadi antwoordde vinnig: 'Muziek! Noem dat maar muziek! Ik doe geen oog dicht daar aan de kust. En die zeemeeuwen zijn nog erger dan krolse katten in de nacht. Bij dat lawaai gaan mijn ogen sneller open, dan ik ze kan sluiten.' Dit huwelijk werd dus geen succes en Skadi ging terug naar de bergen. Daar ging ze op ski's op jacht met pijl en boog.
Uit het eerste huwelijk van Njord was een tweeling geboren; de god Freyer en de godin Freya.
Broer en zus waren beiden knap en erg machtig. Ze hadden macht over alles wat groeide. Waar ze ook gingen, overal schoten planten, bloemen en bomen op en de gewassen werden rijp. De dieren op de boerderijen gedijden goed en waren vruchtbaar. Jonge mensen werden door deze goden geholpen in liefdeszaken.

De moeilijkheden begonnen met een grap, toen enkele Wanen Asgard bezóchten. De dader was Freyer. Terwijl de ouderen over ditjes en datjes zaten te praten sloop Freyer die zich verveelde naar de uitkijkpost van Odin. Ofschoon dat streng verboden was ging hij op de troon zitten en keek uit over het heelal.
Het was een zeer opwindend moment toen hij uitkijkend naar het noorden iets bijzonders ontdekte. Daar stond een prachtige woning en een jonge maagd liep er naar toe. Toen zij de klink van de deur oplichtte, leken haar handen en armen de aarde, de zee en de lucht met een ongewoon schijnsel te verlichten. Freyer moest duur betalen voor het ongeoorloofd zitten op Odins uitkijkpost: hij was smoorverliefd geworden. Toen hij terug was in Wanaheim sloot hij van liefdesverdriet zichzelf op in zijn paleis. Hij wilde met niemand spreken. Hij wou geen eten en geen drinken en niemand wist wat te doen.
De situatie werd algauw ernstig, want de natuur kwam helemaal in de war uit meeleven met de lijdende god.
Tenslotte riep Freyers vader zijn bediende Skirnir bij zich. Deze moest naar Freyer gaan om te vragen wat er aan scheelde. Skirnir zei dat hij zou gaan als het moest, maar dat hij er niets van verwachtte. Hij trof Freyer aan liggend op zijn bed dat versierd was met trossen en ranken van de wijnstok. Freyer lag maar naar de zoldering te staren met nietsziende ogen. Buiten lieten de bomen de bladeren vallen en de bloemen verwelkten alsof het herfst was. Skirnir zei: 'Ze sturen mij om te vragen waarom je zo somber en verdrietig bent.'
Freyer zweeg lange tijd en zei toen toonloos: 'Ik kan niemand vertellen waarom ik zo smacht. Mijn hart is zo zwaar en de hele zaak is te pijnlijk voor mij om er met iemand over te praten'.
Skirnir herinnerde Freyer eraan, dat ze als jonge jongens elkaars geheimen hadden gedeeld.
'Als je niet zegt wat er aan mankeert, kan ook niemand je helpen', zei hij.
'Ook als ik het vertel kan niemand mij helpen', zei Freyer, 'want niet alleen Odin en mijn vader zullen tegen mijn vurige wens zijn, maar ook de elfjes.'
'Wat kan dat dan wel zijn, dat er zoveel machtige personen tegen zullen zijn?' vroeg Skirnir.
Tenslotte zei Freyer: 'Vanwege onze vriendschap zal ik het jou vertellen. Ik wil Gerda, de dochter van Angrbode en de reus Gymir tot vrouw. Ik zag haar vanuit de hoge zetel van Odin en sindsdien kan ik niet meer zonder haar leven. Nu je toch hier bent, wil ik dat je naar Jotunheim gaat en voor mij om haar hand vraagt.'
Skirnir was geschokt. 'Ik heb gehoord dat ze bovenmate mooi is', zei hij, 'maar haar vader is een woesteling en haar moeder is zo mogelijk nog erger. Ze zullen nooit goedvinden dat zij Jotunheim verlaat.'
'Onder bepaalde voorwaarden zullen ze dat wel toestaan', zei Freyer, 'maar het zullen onmogelijke voorwaarden zijn. Daarom voel ik me ook zo hulpeloos en wanhopig. Ik zal wel moeten smachten tot ik sterf en dat zal niet lang meer duren.'
De gedachte dat Freyer zou kunnen sterven van liefdesverdriet maakte de zaak alleen maar erger. Als dat zou gebeuren, zou de hele natuur niet meer vruchtbaar zijn en dus ook sterven.
Skirnir vroeg: 'Wat zijn die voorwaarden dan?'
Freyer zei: 'De reuzen willen mijn zwaard als prijs voor de bruid.'
Dat was een nieuwe schok. Freyers magische zwaard was in staat helemaal zelfstandig te vechten. Eigenlijk moest het zwaard vechten voor de goden, als de slechte vuurreuzen een aanval zouden doen bij de Godenschemering of Ragnarok. Tot dit doel was het gesmeed met toverkracht door de lichte elfjes.
Skirnir moest even iets wegslikken. 'Maar zelfs als ik het zwaard meeneem', zei hij, 'dan nog is er geen enkele zekerheid dat ik de gevaarvolle reis overleef. Hoe kom ik de vesting van Gymir binnen? Zoals je weet is die omringd door een onneembare hindernis van tovervlammen.'
'Onneembaar voor elk strijdros, behalve voor een', zei Freyer. 'De hengst van Odin kan het en dat paard moet je gaan lenen.'
Nu viel Skirnir bijna flauw. Wat Freyer hem daar vroeg te doen, benam hem de adem. Hij keek door het raam naar buiten, alsof hij hulp zocht. Het enige dat hij zag was een stervende natuur. Skirnir was een dappere kerel.
'Ik zie in dat er geen andere keus overblijft', zei hij. 'Ik zal het doen. Ik zal echter het paard moeten gaan stelen en ik hoop maar dat ik daarbij niet betrapt wordt. Het toverzwaard

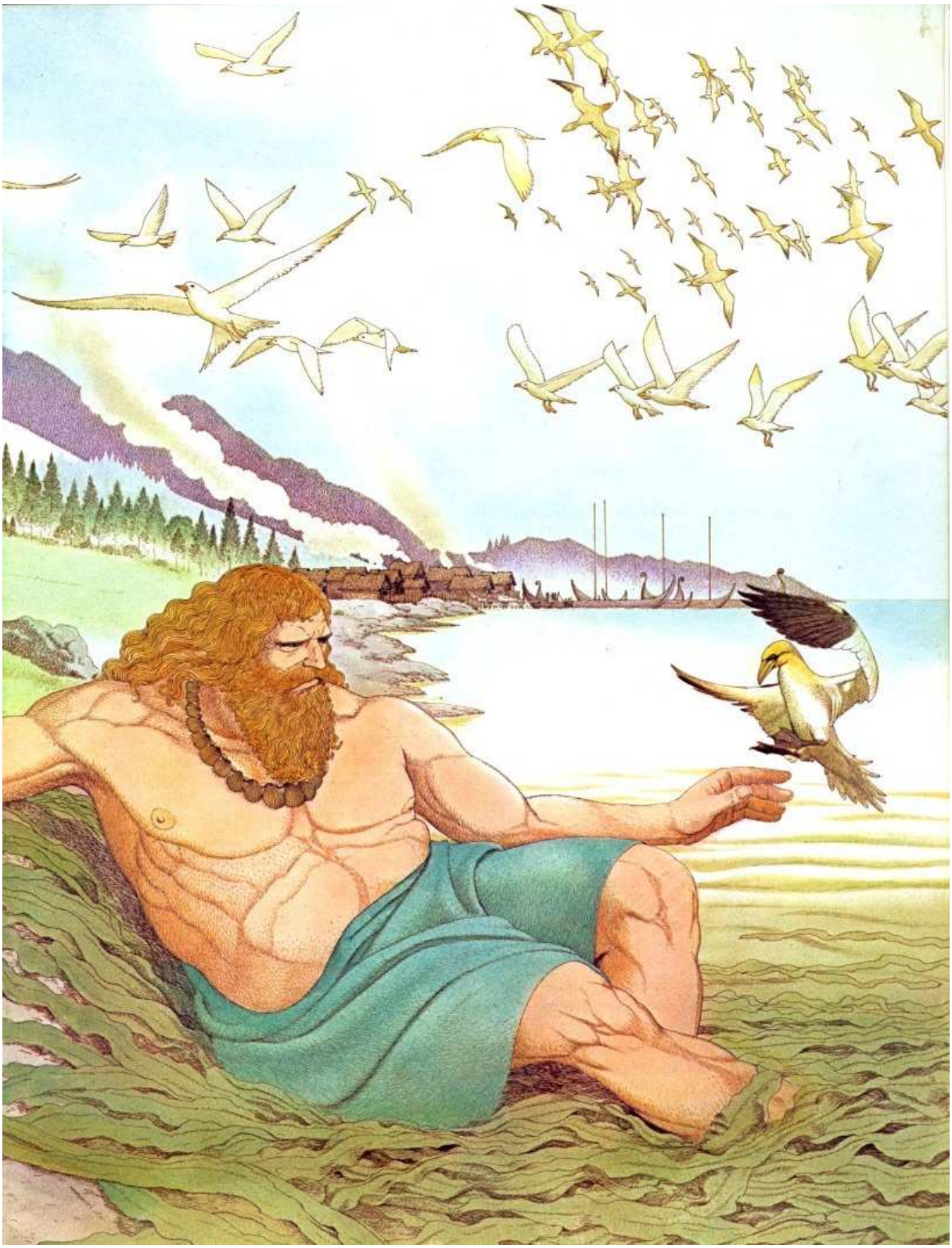

zal ik ook meenemen, maar toch zal ik proberen Gerda te winnen zonder het zwaard af te geven. Er is geen keus, herhaalde hij nogmaals. Buiten dwarrelden steeds meer bladeren van de bomen omlaag. 'Misschien is het echter toch al te laat', mompelde hij.
Die nacht, toen de Asen lagen te slapen, omzwachtelde hij de hoeven van het paard van Odin en leidde het dier de stal uit. Snel sprong hij op de rug van de hengst en galoppeerde door de lucht naar Jotunheim. De vlammen rond de vesting van Gymir wezen hem de weg vanuit de verte. Dichterbij gezien vormden de vlammen een vurige palissade. De hengst weifelde niet. Voor het ontmoedigende obstakel verzamelde het dier al zijn krachten en na een machtige afsprong zeilde hij door de lucht. Skirnir rook de schroeilucht van paardehaar toen de vlammen nog net de staart van de hengst raakten. Toen landden ze veilig op het erf van de reus.
Een stem gromde: 'Wie is dat daar, die zo door de lucht komt aanstormen?' Het was de stem van reus Gymir. 'Bent u een van de Asen, de Wanen of de elven?'
'Mijn naam is Skirnir. Ik hoor niet tot de Asen, de Wanen of de elven. Ik kom van Freyer. De jonge god vraagt de hand van uw dochter Gerda.'
Gerda zat voor het raam. Dat was helemaal verlicht van binnenuit. Ze hoorde wat er aan de hand was en vroeg: 'Wat biedt Freyer aan als bruidsschat?'
Skirnir zei: 'Ik kan u elf gouden appels geven.' Gerda gaf te kennen ze niet te willen aanvaarden.
Toen zei Skirnir dat hij nog zou kunnen zorgen voor een toverring die elke negende nacht acht andere ringen produceerde. Gerda antwoordde dat ze genoeg gouden schatten bezat.
Skirnir probeerde het toen met bedreigingen. Hij trok het zwaard van Freyer en riep naar het raam dat hij haar een kopje kleiner zou maken als ze niet toestemde. Gerda riep terug dat haar vader dat wel zou voorkomen. Skirnir zei dat Gymir dan ten dode was opgeschreven, want dit zwaard kon helemaal zelfstandig vechten. Ze bleef er echter onbewogen onder. Skirnir vertelde de maagd dat hij nog een toverstaf bezat, waarmee zij betoverd zou worden. Ze zou dan wel gedwongen zijn te doen wat hij wilde. Hij zou haar dwingen naar de adelaarsheuvel te gaan, waar al haar voedsel walgelijk zou worden. Ze zou daar in de macht zijn van de ijsreus Rimer. Ze zou daar in kluisters wanhoop, marteling, gramschap, verdriet en heimwee moeten verduren.
'Je bedoelt dat ik verliefd zal worden?' hoonde zij.
'Ik zal je in de macht brengen van de driekoppige ijsreus', schreeuwde Skirnir, 'elke dag zul je dan verplicht zijn om naar de hal van de ijsreus te kruipen en om gratie te smeken, zonder enige hoop. Onder de wortel van Yggdrasill die zich uitstrekt tot het rijk der ijsreuzen zullen slechte slaven je dwingen de urine van geiten te drinken.'
Skirnirs stem sloeg over toen hij riep dat hij een vloek over haar zou laten komen waardoor zij ten prooi zou vallen aan hunkering, begeerte en waanzin.
'En de prijs van de bruid is en blijft het zwaard van Freyer', zei Gerda.
Gymir zei: 'Mijn dochter is – zoals je ziet – erg standvastig en ze is ook dapper genoeg om zich van jouw bedreigingen niets aan te trekken. Als ze niet zo was, zou ze zeker geen goede echtgenote voor Freyer zijn.
Zoals zij zegt is er slechts één prijs voor de bruid – het toverzwaard van Freyer.'
Skirnir besefte dat hij had verloren en overhandigde het zwaard. Nu werden regelingen getroffen voor de bruiloft. Daarna reed hij terug naar Asgard. Stiekem bracht hij het paard van Odin weer op stal bij het aanbreken van de dageraad. Hij ging toen naar Wanaheim en naar Freyer.
'Gerda heeft toegestemd', zei hij neerslachtig. 'Ik heb het zwaard moeten overhandigen! De Asen en de elven zullen daarover niet best te spreken zijn, want het zwaard was alleen voor jou bedoeld.'
'Waar en wanneer zal de bruiloft zijn?', bracht Freyer er hijgend uit. 'Op het eiland van Barleycorn; ze zei dat jullie beiden wisten waar dat was. Ze zal er over drie dagen zijn.'
Toen zong Freyer een lied. Het was een droevig lied, maar er klonk in door dat hij begon op te knappen. Met zijn herstel was ook de natuur gered.
'Eén nacht is lang.
Een tweede is nog erger!
Hoe zou ik een derde doorstaan?
Vaak lijkt een maand mij nog korter
dan een halve nacht voor mijn bruiloft.'
Freyer en Gerda trouwden dus en ze begonnen

daarna aan een lang en gelukkig leven samen. Freyer was vooral bezig met de natuur; hij had macht over de regen en de zonneschijn en kon zo de vruchtbaarheid van de aarde regelen. Freya was godin van de liefde en de vruchtbaarheid. Haar paleis was erg ruim en luchtig en ieder was er welkom. Freya zelf was veel op reis. Ze reed dan in een wagen getrokken door katten zo groot als leeuwen. Ze had een echtgenoot gehad die Odd heette. Hij had haar echter verlaten en zij had toen roodgouden tranen gehuild. Freya was dol op sieraden. Vooral op Brinsingamen was ze zeer gesteld. Dat was een halssnoer gemaakt door de dwergen. Zelfs haar dochter noemde zij Hnoss, wat juweel betekent.

Deze kleine familie, Njord, Freyer en Freya woonde in Wanaheim, maar af en toe bezocht ze de Asen in Asgard. Op zekere dag brak er echter strijd uit, een oorlog tussen Asen en Wanen. Het was wel de ergste soort oorlog, want eigenlijk was het een burgeroorlog van verwanten onderling. Zoals bij elke oorlog waren de oorzaken onduidelijk en moeilijk te ontwarren. De zojuist vertelde gebeurtenissen schenen er echter wel mee te maken te hebben. Dat was namelijk het feit dat Freyer in de zetel van Odin was gaan zitten; zijn huwelijk met Gerda en het verlies van zijn toverzwaard.

Odin was furieus toen hij hoorde dat ook zijn paard gestolen was. Nog erger was het echter dat het toverzwaard nu in handen was van de reuzen. Odin kon immers in de toekomst zien en hij wist dus de consequenties ervan. De Asen geloofden dat de moeder van Gerda, Angrbode, achter de reeks gebeurtenissen zat.

Zoals we hebben gezien had Angrbode veel namen en daarmee had ze niet altijd aangename bedoelingen. Het bezit van zoveel namen betekende dat ze van gedaante kon veranderen, dus was ze een heks. Heksen waren net als weerwolven en vampiers totaal slecht en verdorven. Bovendien waren ze bijna niet te vernietigen. Er was slechts een manier om van een heks af te komen; dat was ze te verbranden.

'De zaken in Asgard lijken me af en toe wat verward', zei Gylfi. 'Ik dacht dat deze heks was verbannen naar het IJzerwoud.'

'Als u nu eens een klein beetje geduld had, zou u horen hoe ze daar terechtkwam', antwoordde de Hoge scherp.

De Asen nodigden Angrbode uit naar Asgard te komen voor een feest. Ze kwam in haar mooiste gedaante, die van Gouden Macht. De goden maakten onder elkaar opmerkingen over haar verschrikkelijke schoonheid. Ze was

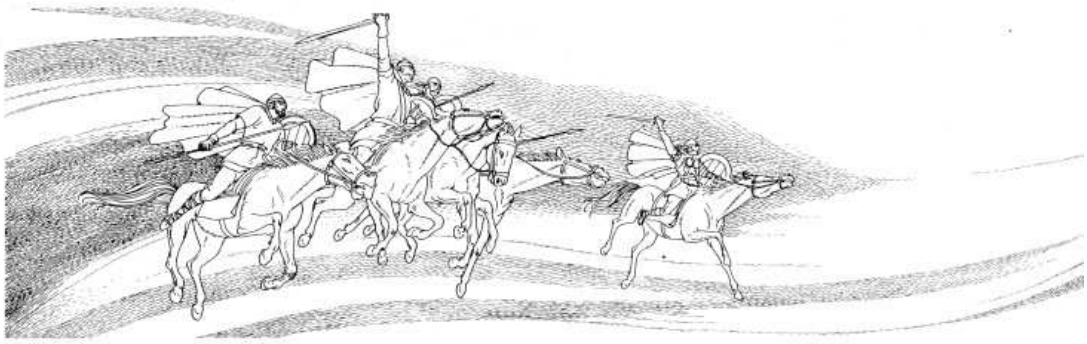

bijna net zo knap als Loki. Het feest werd gehouden in het Walhalla en was bedoeld als de begrafenis van Angrbode. De afgeladen tafels vulden de hele hal en de open haard brandde. Toen men de laatste gang van het diner had genoten en de laatste slok wijn was gedronken dienden de goden haar de straf toe die op hekserij stond. Ze verbrandden haar levend. Ze spietsten haar aan de punten van een reeks speren en hielden haar zo boven het vuur in de haard.

Het is echter niet zo gemakkelijk van heksen af te komen. Ofschoon ze verkoold was, was Angrbode nog niet vernietigd. Ze kwam daarentegen langzaam weer tot leven. Ten tweeden male werd ze verbrand en opnieuw keerde het leven terug. Bij de derde verbranding vond Loki haar nog levende hart tussen de as en sintels van het vuur. Hij at het hart op. Erg goed beviel hem dat niet. Hij voelde het boze in zijn maag woelen en hij rende het Walhalla uit en Asgard door tot in het donkere IJzerwoud, waar hij zich verborg. Het boze hart en de slechte Loki schonken daar het levenslicht aan de wolf Fenrir. Van deze wolf stamden alle wolven, ook het ras dat de zon en de maan achtervolgde door de lucht. 'Later werden ook nog de Wereldslang en Hella geboren, zoals we al vertelden', zei een van de drie wezens.

Toen de Wanen hoorden hoe de Asen Angrbode hadden vermoord, gingen ze in plechtig conclaaf en eisten genoegdoening van de Asen. Het deed er volgens de Wanen niet toe dat Angrbode een heks was die iedereen als slecht beschouwde. In andere gedaante was ze immers ook de moeder van Gerda. Door het huwelijk van Freyer en Gerda was ze familie geworden van de Wanen en nu moest haar dood dus gewroken worden. Oog om oog, tand om tand was de code. Er werd wederzijds heel wat geruzied, totdat Odin er een eind aan maakte. Hij gooide zijn speer over de hoofden van de redetwistende vergaderden. Dat was dan de regelrechte oorlogsverklaring.

Het was de eerste van alle oorlogen en helaas nogwel in de hemel. De partijen waren aan elkaar gewaagd. Soms leek het of de Wanen aan de winnende hand waren en dan weer de Asen. De muren van Asgard kregen heel wat te verduren en er kwamen grote bressen in.

De Wanen werden tenslotte naar buiten gedreven.

Toen pas kwamen de partijen tot het inzicht dat ze iets heel doms hadden uitgehaald. Met die bressen in de muren van Asgard zouden de ijs- en vuurreuzen gemakkelijk een aanval kun-

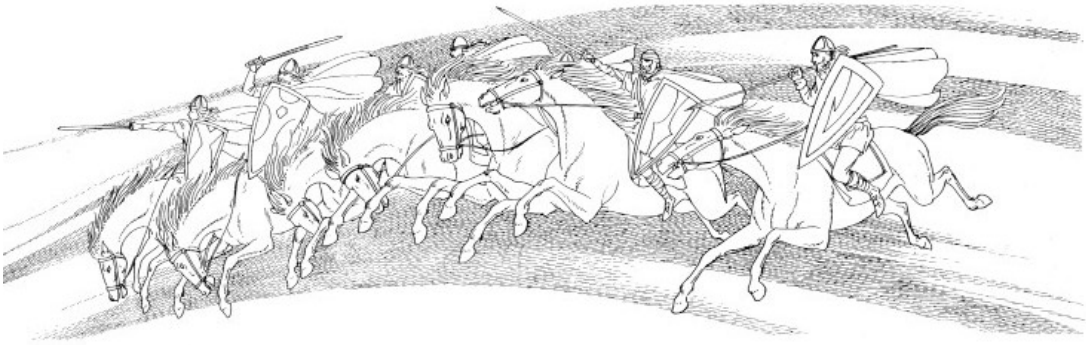

nen bekronen met succes en ook Wanaheim zou dan niet veilig zijn. Daarom werd gauw een wapenstilstand gesloten.
De Asen hielden een tweede plechtige vergadering; deze keer om tot vrede te komen. De goden praatten, luisterden en praatten opnieuw.
Aan het einde van de discussies werd men het erover eens, dat van beide zijden gijzelaars zouden worden uitgewisseld als een garantie voor wederzijds goed gedrag. Zo moesten de goden Mimir en Hönir, twee Asen als gijzelaars wonen in Wanaheim en Njord en zijn twee kinderen – Freyer en Freya – kwamen naar Asgard.
Er wordt nog een vreemd verhaal verteld over die vredesconferentie. Om de wapenstilstand te bezegelen moesten Asen en Wanen in een kruik spuwen. Bij het weggaan maakten de goden van deze verzamelde spuug een man. Hij werd Kwasir genoemd en hij was de wijste man die ooit leefde. Hij was zo wijs, dat er geen vraag gesteld kon worden, of hij wist het antwoord. Kwasir woonde ook in Asgard.
Mimir, een van de twee Asen die in gijzeling ging was een god die bijzonder wijs was. De Wanen merkten echter algauw dat ze aan Hönir niet erg veel hadden. Deze god was erg stil. Als ze hem op vergaderingen iets vroegen bij afwezigheid van Mimir, dan zei hij altijd: 'Vraag hierover advies aan een ander!'
De Wanen voelden zich hierom bedrogen bij de uitwisseling. In hun boosheid grepen ze Mimir, onthoofdden hem en zonden het hoofd naar de Asen.
Zogauw Odin het hoofd van Mimir in bezit had, behandelde hij het met toverkruiden om het hoofd in leven te houden. Bovendien sprak hij er krachtige toverspreuken over uit. Op deze manier bleef de wijsheid van Mimir behouden voor de goden. Kwamen er moeilijkheden, dan kon het hoofd van Mimir geraadpleegd worden.
Wijsheid is niet te koop; integendeel, het moet verworven worden met veel moeite en opoffering. Het hoofd van Mimir kreeg een plaats onder de wortel van Yggdrasill. Men zegt dat het water van de bron op die plaats wijsheid schenkt. Elke morgen krijgt het hoofd van Mimir dat water te drinken. Toen Odin voor de eerste keer naar de wortel en de bron reisde om een beroep te doen op de wijsheid van Mimir, kreeg hij te horen dat hij daarvoor een van zijn ogen moest offeren. Dat leek Odin wel rechtvaardig en daarom reist Odin in vermomming als Eenoog door de wereld.

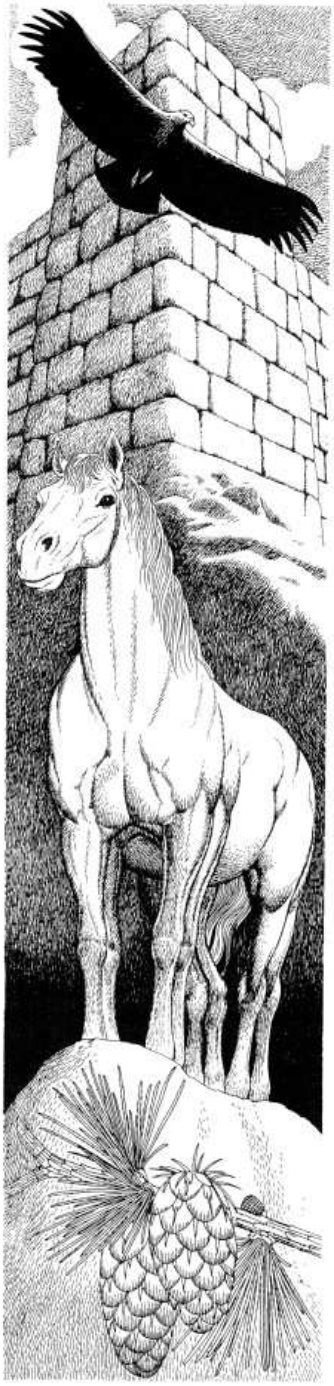

De muren van Asgard

Kort na afloop van de oorlog inspecteerden de Asen met verdrietige gezichten de schade aan de muren van Asgard. Daar kwam ineens een stoere kerel aanlopen met een prachtige hengst aan de teugel. Niemand had deze man ooit gezien en niemand wist wie hij was.

'Ik zie dat u wat probleempjes hebt', zei hij, 'u zult een handwerksman nodig hebben.'

Die opmerking vonden de goden niet zo erg plezierig en ze keken wat minachtend naar de vreemdeling. Ze zeiden geen woord.

'Ik zal u wat zeggen', ging de vreemde verder, 'ik ben een handwerksman. Ik zal die muren wel voor u repareren in een wip. Ik doe het in drie seizoenen, dat beloof ik.'

De Asen waren nog niet onder de indruk. Tyr zei: 'Onze muren moeten een stevig bolwerk vormen rondom Asgard. Dat bolwerk moet bestand zijn tegen allerlei soorten reuzen.'

'Dan ben ik uw man', zei de vreemdeling,' en de prijs is niet hoog.'

'Hoeveel?' vroeg Odin.

'De hand van godin Freya – oh, en doe de zon en de maan er maar bij.'

De goden gaven een kreet van woede en begonnen toen te redetwisten. Odin riep hen wat terzijde en zei dat ze kalm moesten discussiëren over het zojuist gehoorde voorstel. Iedereen was het erover eens dat de gevraagde prijs gewoon niet eens besproken hoefde te worden. Loki zei echter: 'Nee, wacht eens even, laten we tegen hem zeggen dat we met de prijs akkoord gaan . . .'

Zijn stem was verder niet meer hoorbaar door de kreten van de Asen. Odin riep hen weer tot de orde en zei: 'Laat hem toch uitspreken.'

'Ik stel voor', zei Loki,' dat we akkoord gaan met de prijs. We stellen dan echter zulke harde voorwaarden dat de prijs toch nooit betaald zal hoeven worden.'

'Wel, dat is te proberen', zeiden sommige goden en ze besloten de raad van Loki op te volgen.

Ze gingen dus terug naar de handwerksman en Odin vertelde hem dat hij de muren kon gaan opbouwen. Hij zou de gevraagde prijs ervoor ontvangen, maar het werk moest in één seizoen worden gedaan en niet in drie. Aan het begin van de zomer moest het af zijn; dan zou ook betaald worden.

De handwerksman krabbelde eens aan zijn neus en keek bedachtzaam naar zijn paard dat rustig aan het grazen was.

'Eén seizoen hè?' zei hij. 'In plaats van drie. U zet me wel voor het blok. Weet u wat: Ik doe het maar dan moet u mij de hulp van mijn paard toestaan.' Weer begonnen de goden te redetwisten, en nogmaals gaf Loki advies. De Asen stemden toe. Hulp van het paard werd toegestaan, maar meer ook niet.
De vreemdeling begon op de eerste dag van de winter met de funderingen. Diezelfde nacht nog spande hij het paard in, ging er mee naar de steengroeve en begon zware keien aan te slepen. De goden keken er de volgende morgen wel van op. Wat dat paard aan keien sleepte grensde aan het ongelooflijke. Het paard werkte bovendien niet alleen 's nachts maar ook nog overdag. Het scheen helemaal geen rust nodig te hebben. Het gaf te denken dat de vreemdeling zo nonchalant had gekeken toen hij zijn prijs noemde. Natuurlijk was hij een reus in vermomming. Hij kon van gedaante veranderen en dat was ook wel nodig zo helemaal zonder bescherming in het gebied van de Asen. Voordat deze reus zich in Asgard waagde had hij zich er eerst van overtuigd, dat Thór niet aanwezig was. Deze roodgebaarde godheid was weer eens naar het oosten getrokken om jacht te maken op reuzen.
Het liep tegen het einde van de winter en het bolwerk was bijna gereed. Het zag er allemaal goed stevig uit en het zou beslist een stormloop van vijanden weerstaan. De reuzen zouden zeker niet in Asgard kunnen komen. Daarvoor zouden ze trouwens ook eerst nog de oceaan moeten oversteken en dan nog moeten infiltreren in Midgard.
De goden waren natuurlijk erg blij dat Asgard weer veilig was. Ze raakten echter bijna buiten zinnen toen ze dachten aan de prijs die ze nu moesten betalen. In allerijl werd een buitengewone vergadering uitgeschreven.
Gezeten in hun zetels krabden ze zich op hun hoofden. Wat moesten ze nu doen? Iemand vroeg zich hardop af, hoe ze zich toch eigenlijk zo in de nesten hadden kunnen werken. 'Ik was ervoor dat het bolwerk zou worden gebouwd', zei Tyr, 'maar ik kan me niet herinneren dat ik zo ingenomen was met de gevraagde prijs.'
'Ik ook niet.' 'Ik evenmin', zeiden verschillende andere goden. Loki zat in een hoekje te kijken en zei niets.
Odin vroeg: 'Wie was het dan, die ons tegen beter weten in overhaalde.
Wie stelde voor om Freya, de liefste van de jonge godinnen over te leveren. Wie ging akkoord met de vernietiging van de hemel door de zon en de maan weg te laten halen?'
Iedereen keek op dit moment naar Loki. Hij had al vaker slechte adviezen gegeven. Hij stond er zelfs min of meer om bekend. Iedereen begon weer te schreeuwen. Men herinnerde zich ook weer dat Loki had voorgesteld de hulp van het paard toe te staan.
'Welnu', zei Heimdall, 'laat Loki dan nu ook eens een list verzinnen om ons uit de moeilijkheden te helpen. Als hij dat niet kan, brengen we hem ter dood.' Enkele Asen die dichtbij Loki waren, legden hun handen al op hem en Loki werd bevreesd.
'Laat het maar aan mij over', riep hij angstig. 'Ik zal zorgen dat die kerel niet zal slagen.'
'Dat is je geraden', zei Heimdall,' en als je dat niet voor elkaar krijgt zullen we je in ketenen naar de Onderwereld sturen.'
Loki was erg bang en hij zwoer plechtige eden. Wat het hem ook zou kosten, hij zou de zaken in orde brengen.
Die avond ging de handwerksman weer met zijn hengst - die Svadilvari heette - keien slepen. Plotseling draafde elegant een merrie uit het bos te voorschijn. Het hinnikte naar de werkende hengst.
Svadilvari stopte en liet het tuig slap hangen.

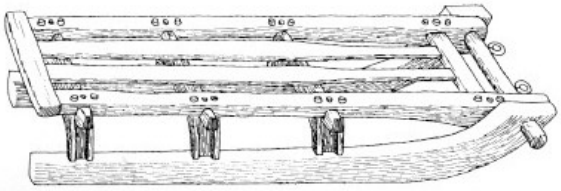

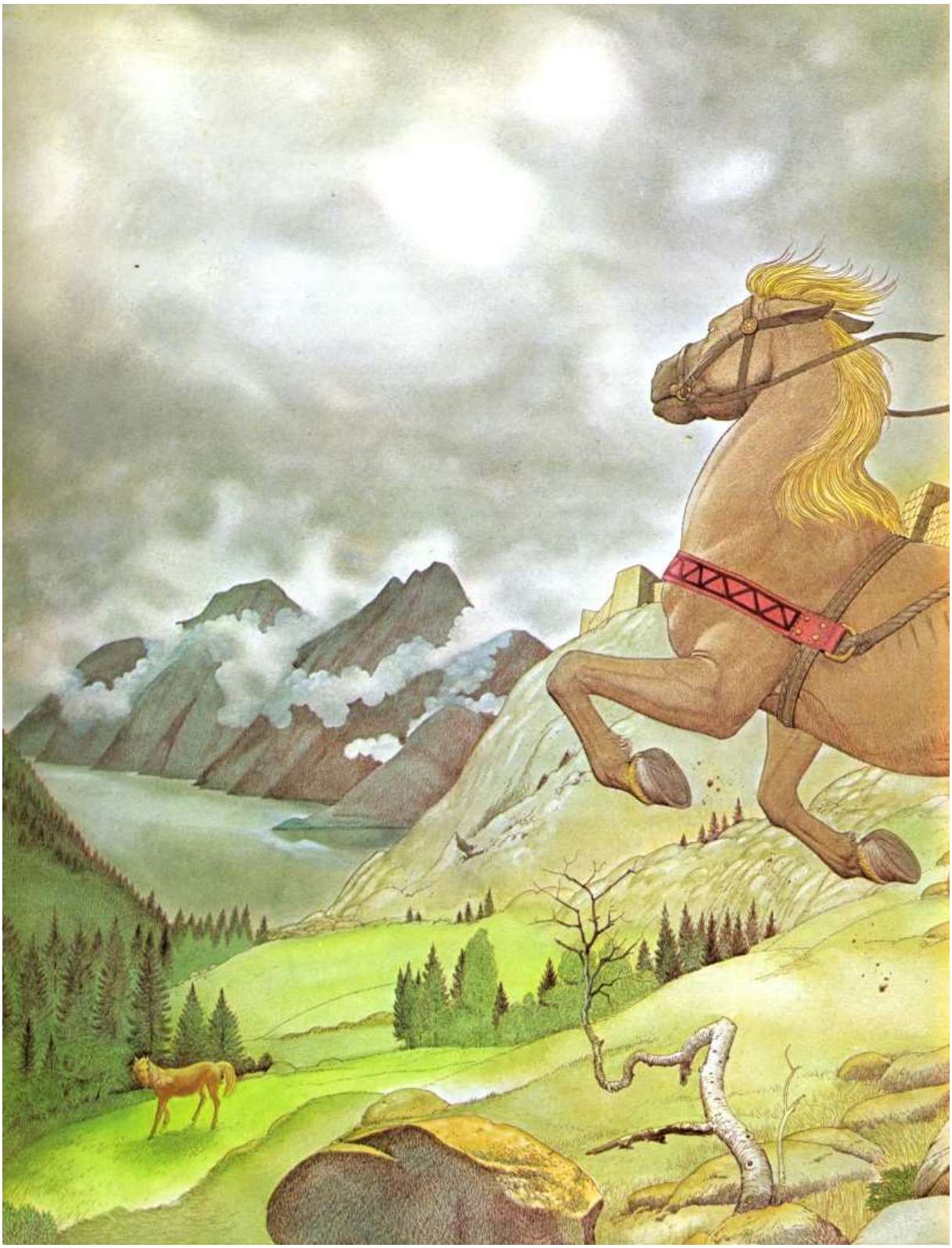

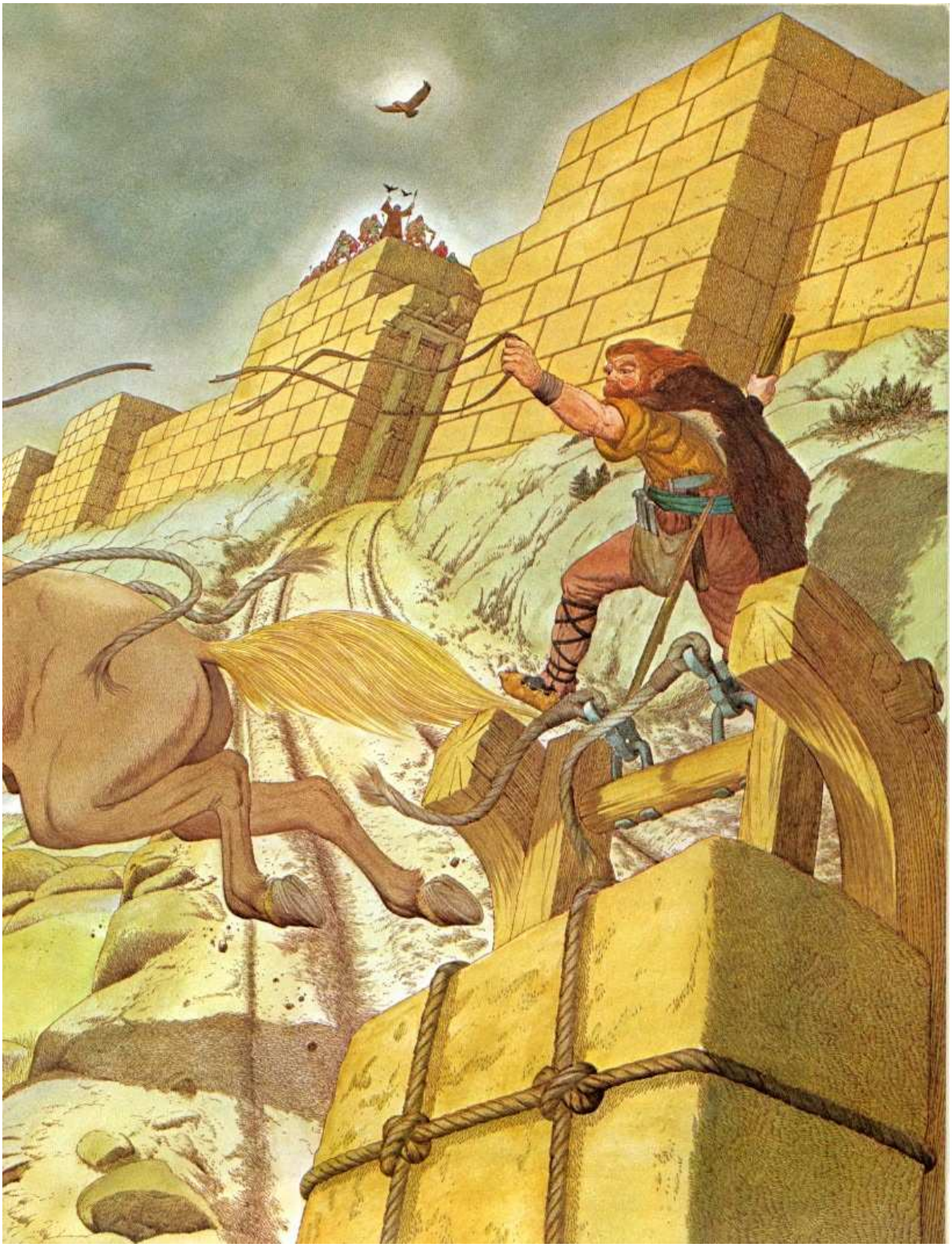

Het dier draaide zijn oren en ogen en zijn flanken trilden. De handwerksman was net niet snel genoeg. De hengst had in een flits het tuig verbroken en ging op de mooie merrie af. De man stond beteuterd met de gebroken teugels in de hand te kijken. De merrie draaide zich om en verdween tussen de bomen van het bos met de hengst erachter aan. Hoe vlug de vreemdeling ook de achtervolging inzette, hij kon zijn paard natuurlijk niet meer inhalen.
De hele nacht bleven de paarden weg en al die tijd kon de reus niet verder met het werk. De tijd drong, want er waren nog drie dagen voor het begin van de zomer. Die dagen had de reus ook nog wel nodig om het werk helemaal af te maken.
De dag brak weer aan, maar er kwam geen paard opdagen. Werk werd er die dag niet gedaan. De reus liep de hele dag te zoeken naar zijn paard. Hij hoorde of zag echter niets van het dier.
Op het einde van de tweede dag keken de Asen neer vanaf hun nieuwe muren en ze begonnen zich een beetje prettiger te voelen. Ze zagen de maan opkomen en voor het eerst sinds lang konden ze weer genieten van de nachtelijke hemel. Tenslotte was er nu nog één dag over. Wat er nog aan het bolwerk gedaan moest worden was wat de defensie betrof niet zo belangrijk. Het was echter belangrijk genoeg om te kunnen stellen dat het werk niet was voltooid.
Op de morgen van de laatste dag zagen de goden tot hun ontzetting de handwerksman met zijn hengst uit de bossen te voorschijn komen. Zijn zoeken had succes gehad. De Asen keken angstig op naar de zon en naar het paleis van godin Freya. Morgen zou er geen zon meer zijn en Freya zou Asgard moeten verlaten.
Ze keken nu over de muren in de richting van de steengroeve. De man had het paard weer in het tuig om de laatste keien te verslepen. Hij hanteerde driftig de zweep. Het paard zag er meelijwekkend uit. Het liet zijn hoofd hangen en het stond helemaal niet stevig op de benen. Ondanks het slaan met de zweep kreeg de man het dier geen stap vooruit. Wat zou er toch met het dier gebeurd zijn? Van uitputting zakte het door de poten en lag nu met de buik op de grond.
De handwerksman realiseerde zich dat hij met geen mogelijkheid het werk af zou kunnen krijgen in de overeengekomen tijd. Hij nam zijn eigen gedaante weer aan en ging te keer als een furie. Nu het werk niet af werd gemaakt zeiden de goden dat ze waren bedrogen en nu ook niet meer aan hun beloftes waren gebonden. Ze schreeuwden om Thor die uit het oosten terugkwam in een bliksemflits. Toen Thor buiten de poorten van Asgard een vreemde reus zag, slingerde hij de hamer Mjölnir zoevend door de lucht. Hij was het die de reus zijn verdiende loon gaf, maar niet de gevraagde zon en maan. In feite werd de reus zelfs het recht ontzegd naar Jotunheim terug te keren. Met een klap van de hamer werd de reus zijn schedel verbrijzeld. Het lichaam werd toen neergestort in Niflhel, ver beneden de onderste wereld.
'Ik geef niet zoveel om reuzen', zei Thor.
'Ja, dat blijkt wel', zei Heimdall.
De mooie Freya zat haar handen te wringen. Ze had een zacht gemoed en hield niet van geweld. Niemand weet wat haar gevoelens geweest zouden zijn, als ze geweten had dat de goden haar bijna hadden verkwanseld. De Asen waren wel zo verstandig er niets van te vertellen.
De volgende dag kwam ook Loki in Asgard terug. Hij zag er uitgeput uit. Enkele maanden later werd er een veulen geboren. Het was grijs van kleur en had acht benen. Odin kreeg dit paard en noemde het Sleipnir. Het is het beste paard allertijden geweest in de goden- en mensenwereld.

De appels van onsterfelijkheid

Alles was nu weer rustig geworden. Af en toe gingen Odin en de andere goden een reisje maken door de werelden om te kijken of alles naar wens verliep. Natuurlijk reisden ze meestal in vermomming. De mensen waren namelijk vaak opdringerig en lastig, als ze vooraf wisten dat één van de Asen op bezoek zou komen.
Op een mooie morgen gingen Odin, Loki en Hönir te voet vanuit Asgard naar het noorden. Ze trokken over de bergen en merkten niet dat het landschap steeds verlatener en troostelozer werd. Er waren nergens meer woningen te zien en dat betekende dat ze nergens iets te eten zouden kunnen krijgen.
In dunbevolkte streken was het in die tijd een goede gewoonte dat vreemdelingen gastvrij werden ontvangen door de plaatselijke bevolking. Ze kregen dan eten en onderdak aangeboden. Odin zei tegen Loki en Hönir dat ze scherp moesten uitkijken naar rookpluimen uit schoorstenen van woningen. De hele dag sukkelden ze voort maar ze zagen geen spoor van menselijk leven. Die nacht moesten ze zich wel in hun jassen wikkelen en hongerig op de grond slapen.
De volgende dag vervolgden ze hun tocht. Men bespeurde wel verbetering in het landschap, maar tekenen van leven zagen ze niet. De honger begon meer en meer te knagen en het werd tijd dat ze wat te eten en te drinken vonden. Tegen de middag kwamen ze met hun rammelende magen aan in een vruchtbaar dal. Daar graasde een kudde koeien in een weide langs de stroom. De goden dreven een jonge os in een hoek en doodden het. Het dier werd afgestroopt en aan het spit gebraden. Het braadspit maakten ze van takken die in de omgeving lagen.
Toen eindelijk het vlees eruit zag, zoals het behoorde te zijn, trokken ze hun messen te voorschijn. Alleen al bij de gedachte aan het malse gebraad kwam het water in hun mond. Op een steen slepen ze de messen bij om het sappige vlees in repen te kunnen snijden. Tot hun verbazing bleek het vlees echter nog steeds rauw te zijn.
Geduldig legden ze nogmaals vuur aan en wachtten opnieuw een uur. Ook nu was het vlees nog niet te eten. Het was zelfs rauwer dan eerst, ondanks het feit dat dit tweede vuur beter had gebrand.
Hönir krabde eens achter zijn oren: 'Hier moet iets bijzonders aan de hand zijn.' Hongerig stak hij nogeens met zijn mes in het vlees. Nu stond daar vlakbij een grote eikeboom en vanuit die boom – van boven hun hoofden – hoorden ze een stem. 'Wat is dat.' Odin

draaide zich met een ruk om. 'Wat zegt u?'
'Het vlees zal niet gaar worden, totdat ik het zeg', zei de stem uit de boom.
Odin, Loki en Hönir lieten het mislukte gebraad voor wat het was en stonden naar de top van de boom te staren. 'Wie bent u eigenlijk?' vroeg Odin.
Boven in de boom zat een reusachtige adelaar. Hij zat op een stevige tak, maar door het gewicht van het dier boog de tak toch door.
'Dat doet er niet toe', zei de adelaar, 'het vlees zal toch niet gaar worden tot ik het zeg.'
'Nou, zeg het dan', zei Odin vinnig. 'Eerst wil ik van het vlees eten tot ik mijn bekomst heb', zei de adelaar.
Hier was natuurlijk toverij in het spel en omdat de goden op dat moment geen sterkere middelen konden bedenken stemden ze toe. Bovendien voelden ze zich te hongerig en te vermoeid om drukte te maken.
'Nou goed dan', zei de adelaar, 'steek het vuur maar weer aan en in vijf minuten zal het vlees gaar zijn.'
Ze togen dus aan het werk en alles ging zoals de adelaar had gezegd. In vijf minuten was het vlees van de jonge os gaar. De adelaar kwam met een machtige sprong vanuit de boomtop op de grond, zodat de as van het vuur in wolken rondstoof. Toen ze weer wat konden zien zagen ze dat het gulzige monster in recordtijd het vlees verslond. Het grootste deel was al in de maag van het dier verdwenen. Voor hen bleef alleen het skelet aan het spit over.
Loki was een goede eter. Nu likte hij zich echter vergeefs de lippen af en hij balde zijn vuisten. Hij vroeg zich af hoe hij die brutale vogel te pakken kon nemen. Onder de eik lag op de grond een lange tak die bij een storm was afgebroken. Loki greep die tak met beide handen vast en wilde de adelaar een dodelijke klap geven. De adelaar deed vlug een paar sprongen opzij maar het uiteinde van de tak raakte hem tussen de vleugels. Vreemd genoeg bleef de tak daar vastzitten. De vogel wipte nog een aantal sprongen opzij en Loki moest mee, of hij wilde of niet. Natuurlijk probeerde hij de tak los te laten, maar dat ging niet. Het leek of zijn vingers rond de tak geklemd zaten.
Met grote stappen en met geweldige slagen van de vleugels nam de adelaar zijn aanloop om weg te vliegen. Loki werd meegesleurd de lucht in. Door de lucht vliegend hield de adelaar een hoogte aan, waarbij Loki telkens met zijn benen de rotsen raakte. Bepaald zachtzinnig ging dat niet. 'Stop! Stop!' riep Loki,' laat me los.'
De adelaar keek slechts over zijn schouder. De vurige ogen en de enorme, gebogen snavel boezemden Loki nog meer schrik in. Ook het feit dat de vogel geen woord zei was erg verontrustend.
Loki kreeg het gevoel of zijn armen uit de kom zouden schieten door het hangen aan die tak. Hij begon hysterisch te schreeuwen en hij smeekte de adelaar hem toch los te laten. De vogel ging enkel hoger vliegen en versnelde zijn vaart.
Ten langen leste vond de adelaar de tijd gekomen om tot actie over te gaan. Zijn slachtoffer was nu wel murw genoeg. 'Ik ben de reus Thiazzi', zei de adelaar, 'knoop dit in je oren: Ik zal je niet vrijlaten, tenzij je mij de godin Iduna uitlevert. Gebeurt dat niet, dan laat ik je van tienduizend meter omlaag vallen. De godin Iduna moet buiten de muren van Asgard worden gebracht, want ik wens niet in een hinderlaag te lopen. Bovendien moet de godin de gouden appels meebrengen.'
Terwijl dit gezegd werd vlogen ze al zo hoog, dat Loki het idee had dat ze op tienduizend meter hoogte waren aangeland. Ver beneden hem in de diepte zag hij Odin en Hönir als stipjes op de grond en de kudde koeien leek op een groepje mieren.
'Ik zal alles doen! Ik zweer het!' hijgde Loki.
'Het zal er slecht voor je uitzien, als je je eed niet houdt', kraakte de stem van Thiazzi. Om de schrik nog wat te vergroten liet de adelaar zich als een steen uit de lucht omlaag vallen. Loki's hart zat bijna in zijn keel. Op manshoogte boven de grond sloeg de vogel de vleugels weer uit en remde af. Toen liet hij Loki gewoon vallen. Met een smak kwam hij op de grond terecht.
Loki masseerde zijn pijnlijke armen en schouders.
Hij had danig met zichzelf te doen. Wat bijgekomen van het avontuur slenterde hij naar zijn kameraden terug. Niemand wist goed wat te zeggen en Loki vertelde natuurlijk niet wat er tussen de vogel en hem precies was voorgevallen. Ze besloten maar om te keren en terug naar Asgard te gaan.
Intussen zat Loki behoorlijk in de moeilijkheden. Die leken nog groter te worden toen hij thuis alles nogeens overdacht. Als de Asen de gouden appels der onsterfelijkheid kwijt zou-

den zijn, zouden de gevolgen verschrikkelijk zijn. Bovendien zouden die appels dan in handen van de reuzen zijn. Dat mocht toch niet gebeuren. Loki peinsde zich suf om een oplossing te vinden; hij vond er geen. Hij zou zijn eed moeten houden en de godin Iduna moeten uitleveren. Er was geen andere weg. In gedachten zag hij het al voor zich: Iduna met de appels weg; de Asen die al maar ouder werden; gerimpelde gezichten, kromme ruggen, bibberende ledematen, zwakte . . . Loki huiverde.

Iduna was aan de wandel in haar tuin. Ze praatte met haar planten en bloemen.' Ik weet zeker dat ze me woord voor woord verstaan en begrijpen', zei ze tegen Loki. 'Ik moedig hen aan en dan groeien ze beter.' Het was alom bekend dat de godin van de Lente een bijzondere relatie had met de bloemen. Wanneer ze door de velden liep, liet ze geen voetsporen maar bloempjes achter en de geuren van bloemen bleven bij haar.

'Het is anders een prachtige avond voor een wandelingetje', zei Loki. 'Weet u, ik was op zekere dag in de bossen buiten Asgard en toen zag ik daar een boom met heel uitzonderlijke vruchten. In elk geval vond ik het iets aparts, want de vruchten leken op uw gouden appels.'

'Nou, ik geloof niet dat dat mogelijk is', zei Iduna, want ze wist wel dat haar appels uniek waren.

'Zou u mee willen gaan om eens te kijken?', vroeg Loki. 'Als u dan de gouden appels meeneemt, kunnen we meteen vergelijken. Het zou Odin plezier doen als we een nieuwe bron van gouden appels zouden ontdekken.'

Door de mooie praatjes van Loki werd de onschuldige Iduna misleid. Ze nam haar kistje met gouden appels en ging met Loki mee buiten de muren van Asgard. De enige die hen zag gaan was de wacht, Heimdall. Hij groette hen nog en zei 'Goeden avond'. Zijn aandacht was echter meer gericht op een grote adelaar die vanuit de richting Jotunheim hoog in de lucht kwam aanvliegen.

Toen Loki en Iduna door de bossen niet meer vanuit Asgard te zien waren, kwam Thiazzi in zijn adelaarsvermomming omlaag. Voor Iduna wist wat er gebeurde, had de adelaar haar bij de schouders gegrepen met zijn klauwen. Iduna – met de gouden appels – werd door de lucht meegenomen naar Jotunheim.

Loki sloop stiekem terug naar Asgard en zorgde dat niemand hem zag. De Asen waren erg van streek toen ze hoorden van de verdwijning van Iduna en zonder hun dagelijkse appel der onsterfelijkheid werden algauw ouderdomsverschijnselen zichtbaar. Hun baarden werden grijs, hun schouders kromden zich en ze herkenden elkaar nauwelijks meer. Ze bewogen zich schuifelend en strompelend voort en hun ogen en oren werden er ook niet beter op.

'Waar is toch Iduna; waar is ze?' kraakten hun oude stemmen. 'Er moet iets gedaan worden! Wie zag haar het laatst? Ja, wie heeft haar het laatst gezien?'

Zoals we weten was die laatste Heimdall. Hij had gezien dat Iduna met Loki Asgard uit was gekuierd.

'Dat had ik kunnen weten. Ik had het eigenlijk wel kunnen raden', mompelde Odin geprikkeld. 'Grijp hem en breng hem hier!' Aan armen en benen werd Loki naar Odin gesleept. Hij moest het hele verhaal opbiechten. In hun woede bedreigden de goden Loki met marte-

ling en doodstraf. Maar Loki verklaarde dat hij zelf naar Jotunheim zou gaan. Hij zou proberen Iduna en de gouden appels terug te brengen. Hij verzocht om een gunst. Hij wilde het verenkleed van Freya lenen, zodat hij in de gedaante van een havik kon vliegen. Freya die al aardig wat rimpels rondom haar mooie ogen had gekregen, stemde toe. Loki nam dus de gedaante van een havik aan en vloog over de muren van Asgard weg, de verte in. Het was een lange vlucht naar Jotunheim, een reis die over de oceaan voerde.

Toen dit allemaal gebeurde roeide de reus Thiazzi net de zee op om te gaan vissen. Loki had dus het juiste moment gekozen. Met zijn scherpe haviksogen tuurde Loki de zee over en ontdekte Thiazzi ver beneden zich. In de verte zag hij het kasteel van de reus. Bij de kantelen zag Loki een helder schijnsel. Dat kon alleen maar Iduna zijn. De havik schoot sneller dan het licht door de lucht en landde vlakbij de plek waar Iduna over de zee stond te staren in de richting van Asgard. Ze had namelijk al heimwee naar Asgard. Toen de havik daar plotseling uit de lucht schoot gaf ze een gil van schrik. Bijna had ze het kistje met gouden appels laten vallen.

'Stil! Ik ben het, Loki', fluisterde de vogel.

De dochter van Thiazzi, Skadi, was van haar bergwoning naar het kasteel van haar vader gekomen om op Iduna te passen. Gelukkig was ze net een wandeling gaan maken aan de andere kant van het kasteel. Ze zag dus niet wat er gebeurde. 'Luister Iduna', zei Loki, 'ik zal u en de appels veranderen in een noot en zo zal ik u terugbrengen naar Asgard. Wees maar niet bang.'

Dit werd alles even snel gedaan als gezegd en de havik met de noot in de klauwen zette koers naar Asgard. Op dat moment kwam net Skadi op de kantelen. Ze was erg schrander en had meteen in de gaten dat de gevangene door toverkunsten was ontsnapt. In de verte zag ze haar vader op zee vissen. Meteen deed ze haar witte omslagdoek af en begon ermee te zwaaien. Op die manier wilde ze de aandacht van haar vader trekken. Thiazzi werd net wakker uit zijn dutje en zag zijn dochter op de kantelen staan zwaaien. Natuurlijk begreep hij dat er iets mis was. Hij wierp zijn hengel op de bodem van de boot. Voor het binnenhalen van het snoer en de dobber had hij geen tijd. Als een dolleman roeide hij naar de kust.

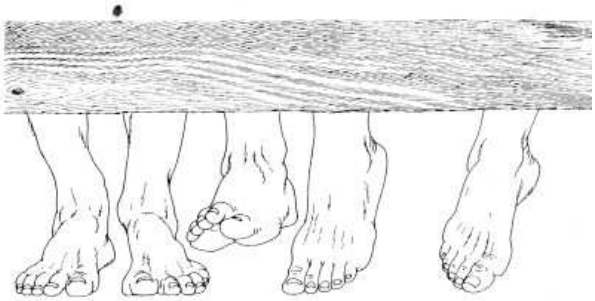

Vanaf de muren van het kasteel schreeuwde Skadi naar haar vader. Ze wees naar een stip in de lucht, halverwege de oceaan. 'Er kwam een havik en die heeft Iduna meegenomen', riep ze. Thiazzi rende het kasteel in naar de plek waar zijn adelaarsvermomming hing.

Op zijn wachtpost in Asgard zag Heimdall in de verte een havik in paniekvlucht naderen. Het dier werd opgejaagd door een grote adelaar, die niet ver meer achter was. Heimdall sloeg alarm en de goden dromden op het bolwerk samen. De havik spande zich letterlijk tot elke veer in, maar de godin Freya wist dat aan dit verenkleed - wat snelheid betreft - grenzen waren. 'De adelaar van Thiazzi is groter en sneller dan mijn verenkleed', gilde ze handenwringend. 'Thiazzi krijgt Loki te pakken!'

Tyr was de enige die zijn hoofd koel hield. 'Kom op', zei hij, 'help allemaal mee om een grote hoop spaanders en houtkrullen bij elkaar te halen. Balder! Freyer! Helpen!' De jonge goden begonnen korven en manden krullen en spaanders uit de timmermanswerkplaats te slepen en ze maakten er een grote stapel van net buiten de muren van Asgard. De havik was intussen ongeveer een halve mijl van Asgard verwijderd en de adelaar zat hem op de hielen. De laatste hield zijn klauwen al klaar voor de aanval op Loki. De muren van Asgard waren als het ware de finish van deze race op leven en dood. Nog steeds was niet zeker wie de winnaar en wie de verliezer zou zijn. Buiten, onder de muren van Asgard wachtten de goden en ze hielden van spanning de adem in. Tyr had een brandende toorts in zijn hand.

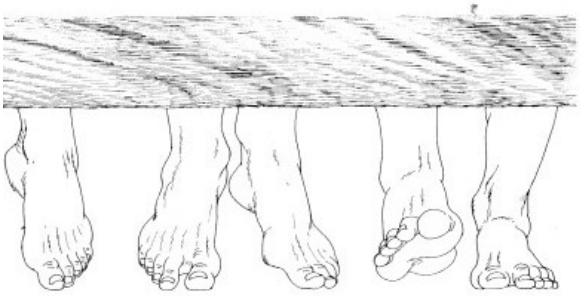

De havik was er het eerst. Met driftig klapwiekende vleugels schoot hij over de hoofden van de goden heen Asgard binnen. De adelaar zoefde er achteraan. Net voor de adelaar boven de hoop houtkrullen was, stak Tyr de brandende toorts erin. Een fontein van vlammen spoot de lucht in. De adelaar kon de vlammen niet meer ontwijken. Zijn veren vatten vlam. Het verenkleed van Thiazzi vormde een stinkende rookwolk en uit die wolk tuimelde de reus omlaag. Hij kwam met zo'n verschrikkelijke klap tegen de muren van Asgard dat de indruk van het reuzenlichaam in de stenen achterbleef. Het dode lichaam zelf tuimelde de helling af en kwam in het vuur terecht. Daar verbrandde het helemaal, behalve de ogen van de reus die zo hard waren als diamanten.

De goden haastten zich terug in Asgard om te zien of Iduna en Loki niets was overkomen. Loki stond nog wel op zijn benen te trillen en zijn lichaam droop van het zweet. Dankbaar waren ze dat Iduna terug was zonder dat haar een haar gekrenkt was. En ook de appels der onsterfelijkheid waren terug. Meteen werden er appels uitgedeeld en opgegeten en voor het tijd voor het avondmaal was, waren de goden weer allemaal jong en levendig.

De boosheid tegen Loki bleef nog bestaan. Ze konden dit niet zo meteen vergeten, want de situatie was te ernstig geweest en ze waren maar op het nippertje aan het gevaar ontsnapt. Enkele goden wilden met Loki korte metten maken. Loki beriep zich echter op Odin en op hun bloedbroederschap. De goden waren nog druk aan het redetwisten toen plotseling een kreet gehoord werd van Heimdall. Hij had een nieuwe vijand gesignaleerd.

De goden en godinnen gingen opnieuw naar het bolwerk om het nieuwe gevaar onder ogen te zien. Deze keer was het Skadi, de dochter van de reus Thiazzi, die in volle wapenrusting de poorten naderde. Ze kwam genoegdoening eisen voor de dood van haar vader.

De Asen herinnerden haar er echter aan hoe alles was begonnen. Thiazzi was zelf begonnen met de goden te bedriegen. Hij had gezorgd dat het ossevlees niet gaar wilde worden. Toch waren ze wel bereid zich met Skadi te verzoenen en een compensatie te geven.

Skadi vroeg: 'Hoe kan men een dode vader compenseren?'

Loki zei: 'Misschien met een levende echtgenoot.'

De goden waren geschokt toen Skadi belangstelling toonde. Ze vroegen: 'Bedoelt u een van de Asen?' Opnieuw bracht Loki hen in moeilijkheden.

'Ik zal uw aanbod aanvaarden', zei Skadi.

Er was niemand van de Asen die met Skadi wilde trouwen.

Odin drong erop aan dat het toch moest gebeuren en zo kwamen ze tenslotte tot een compromis. Skadi zou zelf een keuze mogen doen. Bij die keuze zou ze echter alleen de voeten van de kandidaten mogen zien.

In Asgard werd een scherm opgericht. De verkiesbare Asen moesten achter dit scherm voorbijlopen met blote voeten. Die voeten waren onder het scherm door zichtbaar, maar de persoon zelf kon niet worden gezien. Skadi aarzelde geen moment. Ze wist wie ze kiezen zou, Balder, de knapste van de goden. Toen ze danook een paar mooie, flinke enkels en voeten voorbij zag gaan achter het scherm, was ze zeker van haar keuze. 'Deze kies ik', riep ze, 'deze mooie voeten en enkels moeten wel van Balder zijn.' Ze had het echter niet bij het rechte eind. De voeten waren niet van Balder, maar van Njord, de god van de zee. Zijn mooie, sterke voeten had hij te danken aan zijn wandelingen aan het strand en door de golven. Zo kwam dit ogenschijnlijk niet bijelkaar passende echtpaar tezamen.

Men zegt ook dat later Odin (of mogelijk Thor) nog een andere wens van Skadi vervulde. De ogen van de reus Thiazzi werden namelijk omhoog geworpen, de lucht in en het werden prachtige sterren.

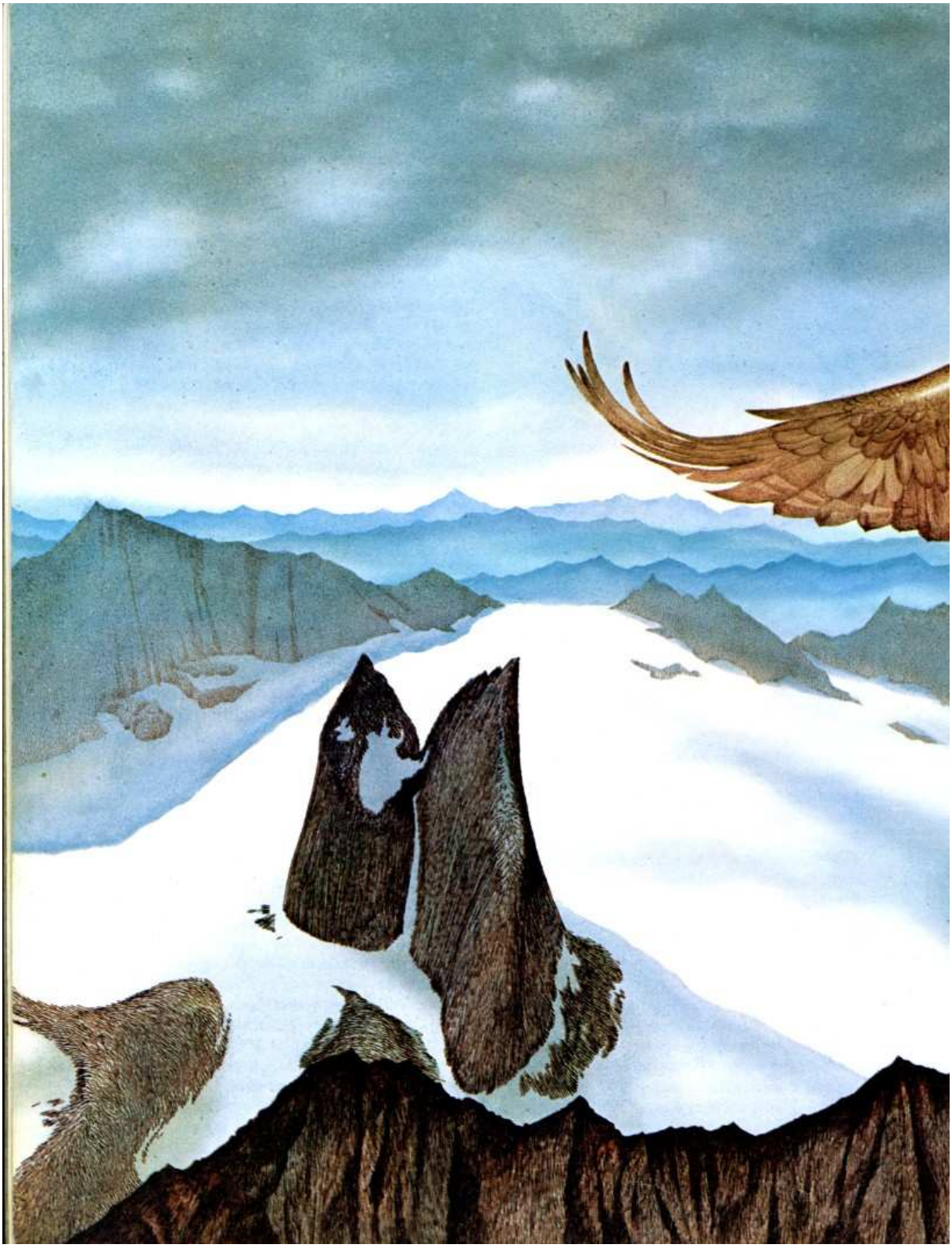

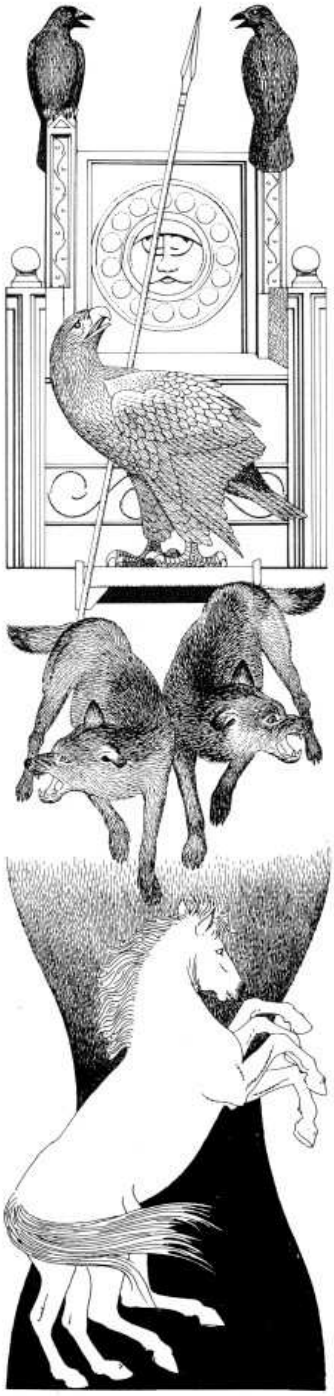

Odin neemt maatregelen voor Ragnarok

Het verlies van Iduna – al was het dan maar voor korte tijd – had de Asen zeer geschokt. Plotseling begrepen ze dat de kidnapping van de godin met de appels best blijvend had kunnen zijn. Hun zorgeloze, onschuldige leventje in Asgard zou dan tenslotte een einde gekregen hebben. Ze moesten dus voortdurend op hun hoede blijven en verdere aanvallen van de reuzen zien te voorkomen. Odin kende de gevaren uiteraard beter dan wie ook. Hij kon in de toekomst zien. Hij besloot niet enkel veiligheidsmaatregelen te treffen voor nu, maar ook voor de toekomstige bedreigingen.

Allereerst wilde hij de diverse soorten reuzen op afstand houden door geregelde aanvallen te laten uitvoeren door Thor, de dondergod. Het best kon dat met tussenpozen gebeuren en wanneer de reuzen het het minst verwachtten. Dat was beslist voor de roodbaardige Thor een kolfje naar zijn hand. Hij was altijd in zijn nopjes als hij in het oosten achter de reuzen aan kon jagen. 'Reuzenjacht' noemde hij dat.

Vervolgens begon Odin de krijgers van Midgard te trainen. Als de tijd voor hen kwam om te sterven konden ze zich bij hem voegen in Asgard en sterke legereenheden vormen voor de eindstrijd. In vredestijd, als Odin temidden van gezin en vrienden zat, was zijn baardige gezicht waardig en mooi. Iedereen voelde zich gelukkig door een blik van hem. In een gevecht echter was hij vreselijk voor zijn vijanden om aan te zien. Eén enkele blik had dan een geheel ander effect. De vijanden raakten dan geheel van de wijs. Ook kon een blik van Odin zorgen dat de vijand blind of doof werd of minstens verlamd van schrik.

Zijn volgelingen raakten evenwel door zijn blik vol vuur. Ze werden helden in een gevecht en zo sterk als beren. Kortom, ze gingen voor hem door het vuur. Soms raakten de krijgslieden zo in extase dat ze er onkwetsbaar door werden en geen enkele vrees meer kenden. Ze gingen te keer als honden of wolven en ze beten in hun schilden. Men noemde deze krijgers 'razende berserkers'.

De berserkers verfden vaak hun schilden en lichamen zwart. Ze kozen de donkerste nachten uit voor het gevecht. Alleen het wit van hun ogen gloeide dan in het donker en de banggeworden tegenstanders beweerden dat ze duivels waren. Sommigen droegen ijzeren ringen om hun hals. Die ringen werden nooit afgedaan. Er zou dan trouwens een smid aan te pas hebben moeten komen. De ringen mochten pas verwijderd worden als de krijger een man had gedood, maar meestal werd de ring het hele leven gedragen. Er

waren mensen die beweerden dat deze berserkers ook van gedaante konden veranderen. Ze werden dan weerwolven. Anderen meenden dat hun naam te danken was aan de huiden van dieren die ze als kleding gebruikten.
Vaak namen koningen in hun lijfwacht dergelijke berserkers op. De meeste koningen uit de noordelijke streken beschouwden Odin als hun voorvader. Het leven als berserker werd danook vaak gezien als een leven in dienst van Odin, of als een voorbereiding voor het leven na de dood in Asgard.
Koning Gylfi was zelf ook bij de lijfwacht van een koning geweest. Hij had gevochten aan de zijde van de beroemde Viking-koning Olaf Tryggvason bij de slag van Maldon in Engeland. Wat hij nu te horen kreeg over de berserkers herinnerde hem aan veel jongemannen die destijds aan de slag deelnamen. Het had geleken of ze aan het vechten groot plezier beleefden. De geur van bloed en de stank van zweet scheen hen op te stuwen tot een dubbele lichamelijke prestatie. Hun durf grensde aan het ongelooflijke. Hun neusvleugels trilden van extase en hun zwetende vuisten omknelden de strijdbijlen alsof ze ermee waren vergroeid. Deze mannen waren er helemaal van overtuigd, dat de dood in de strijd een directe toegang tot Asgard opleverde.
Een stem onderbrak de droom van koning Gylfi. 'Het lijkt wel of u niet erg aandachtig meer luistert', zei de Hoge. De Even-Hoge en De Derde fronsten afkeurend de wenkbrauwen.
'Hebt u al genoeg gehoord?'
'Nee, nee, Edelachtbare Heren', zei Gylfi snel! 'U was net aan het vertellen over de krijgers van Asgard.'
Odin trainde dus de krijgers, maar in Asgard vormde hij ook een leger van vrouwen. Zij werden Walkuren genoemd. Zij hadden een speciale verantwoordelijkheid. Ze droegen een wapenrusting en reden te paard over zee en land naar de slagvelden in Midgard. De waardig-gesneuvelden werden door hen naar Odin in Asgard geleid.
Walkuren waren uitgerust met glimmende maliënkolders en helmen en ze hadden allerlei soorten wapens: zwaarden, speren, strijdbijlen en schilden. Toch namen ze geen deel aan de gevechten. Ze voerden enkel bevelen van Odin uit. Van hen werd dus niet verwacht dat ze zelf invloed uitoefenden op het gevecht. Soms waren Walkuren ongehoorzaam. Ze ondervonden dan de verschrikkelijke toorn van Odin.
'Inderdaad heb ik weleens gehoord van mannen die voor een veldslag droomden van strijdlustige heksen of vrouwen. Misschien waren dat wel Walkuren', zei Gylfi.
'Oorlog is een gruwelijke bezigheid. Het is een wreed bedrijf en een grote verspilling. Het beste was dat er nooit oorlog zou zijn', antwoordde de Hoge. 'Er zijn er maar weinigen die aan de wreedheden van een oorlog ontkomen. Hen die dapper sterven wacht echter een nieuw leven in het Walhalla.'
Het Walhalla is een enorme burcht voor de gesneuvelden van de slagvelden. Machtige speren ondersteunen het dak en de zaal zelf hangt vol met schilden en maliënkolders. Boven de westelijke deur hangt een gigantische wolfskop met een adelaar erboven. Op de hoogste nok van het dak zit een levende haan als een levende weerhaan. Die haan heet Gullinkambi en hij zal kraaien op de morgen van Ragnarok, om de krijgers wakker te maken.
'Wat moet dat Walhalla een geweldig gebouw zijn', zei Gylfi. 'Het aantal oorlogen in aanmerking genomen moeten er dagelijks wel rijen krijgers voor de deuren staan wachten.'
De Hoge antwoordde wat bits: 'Waarom vraagt u niet gewoon hoeveel deuren er in het Walhalla zijn en hoe groot die deuren zijn? Hoeveel krijgers er ook sneuvelen op de slagvelden, ze zullen allemaal hun verdiende plaats in het Walhalla krijgen. Er is vrije toegang en een plaats aan tafel voor hen allen. Als u het precies wilt weten, er zijn vijfhonderdenveertig deuren. Die deuren zijn zo breed dat er achthonderd man naast elkaar door kunnen marcheren. Door die deuren gaan de krijgers naar binnen en ze zullen er ook door naar buiten komen wanneer het tijdstip van Ragnarok aanbreekt.
Dat zijn de Einheriar, uitgelezen strijders van Odin. 'Maar wat doen die krijgers de hele dag?' vroeg Gylfi. 'Ik kan me moeilijk indenken dat ze als dappere krijgers tevreden kunnen zijn met niets anders dan eten en drinken.'
De Hoge antwoordde: 'Elke morgen trekken ze hun maliënkolders aan en zetten hun helmen op. Dan marcheren ze als ordentelijke soldaten naar het slagveld. Daar vechten ze met elkaar. Dat is hun sport. Soms worden er enkele gedood in het gevecht; soms ook veel. Het is onmogelijk van dag tot dag te voorspellen wie

er zal winnen en wie de verliezer zal zijn. Het doet er ook niet toe hoeveel bloed er vloeit of hoe groot de slachting is. Zogauw de avond valt is ook het gevecht afgelopen. Dan gebeurt er iets wonderlijks. Al het bloed droogt op en verdwijnt. Hoofden, armen en benen die van de romp waren gescheiden. verenigen zich weer met het lichaam, waaraan ze behoorden. De doden staan weer levend op.
De legers marcheren dan terug naar het Walhalla en brengen de avond door met eten, drinken en verhalen vertellen. Dat gaat soms door tot diep in de nacht. De Walkuren die hen naar het Walhalla hebben gebracht toen ze sneuvelden, zorgen nu voor de bediening. Ze brengen het eten rond en zorgen dat de hoorns voortdurend tot de rand gevuld zijn.
Koning Gylfi had weer een vraag. 'U vertelde me dat iedere gesneuvelde krijger vanaf het begin van de wereld in het Walhalla terechtkomt. Maar hoe is het dan mogelijk dat grote aantal krijgers van voedsel en drinken te voorzien?'
'Het is waar, dat er ontelbare krijgers in het Walhalla zijn. Er zullen er bovendien nog miljoenen bijkomen in de loop der tijden, tenzij de mensen hun mentaliteit veranderen en hun gedrag. Dat laatste verwacht ik echter niet. Toch zal het aantal krijgers in het Walhalla nooit te groot kunnen worden. Altijd zal er voldoende voedsel en drinken aanwezig zijn. Het vlees dat gegeten wordt is afkomstig van een betoverd zwijn, Saehrimnir. Elke dag wordt het dier geslacht, gekookt of gebraden en opgegeten. Elke nacht komt het weer tot leven en is dan weer klaar voor de volgende dag om opnieuw te worden geslacht. We geloven zelfs dat het dier er plezier in heeft, want nog altijd heeft het voor sappige, malse bouten gezorgd. De braadpan van de kok is eigenlijk al even wonderlijk. Die pan is pas leeg als de allerlaatste krijger zijn portie heeft gekregen.'
'Wat krijgen de krijgers van Odin te drinken om hun dorst te lessen. En wat drinken ze bij en na de maaltijd?' vroeg Gylfi. 'Drinken ze enkel water?'
De Hoge antwoordde: 'Is me dat even een stomme vraag voor een volwassen man.' Hij keek naar de andere twee wezens. 'Hij wil weten of de Alvader, die koningen, prinsen en andere edele personen heeft uitgenodigd in zijn huis, aan zijn gasten enkel wáter te drinken geeft! Ik denk dat veel krijgers zich bedrogen

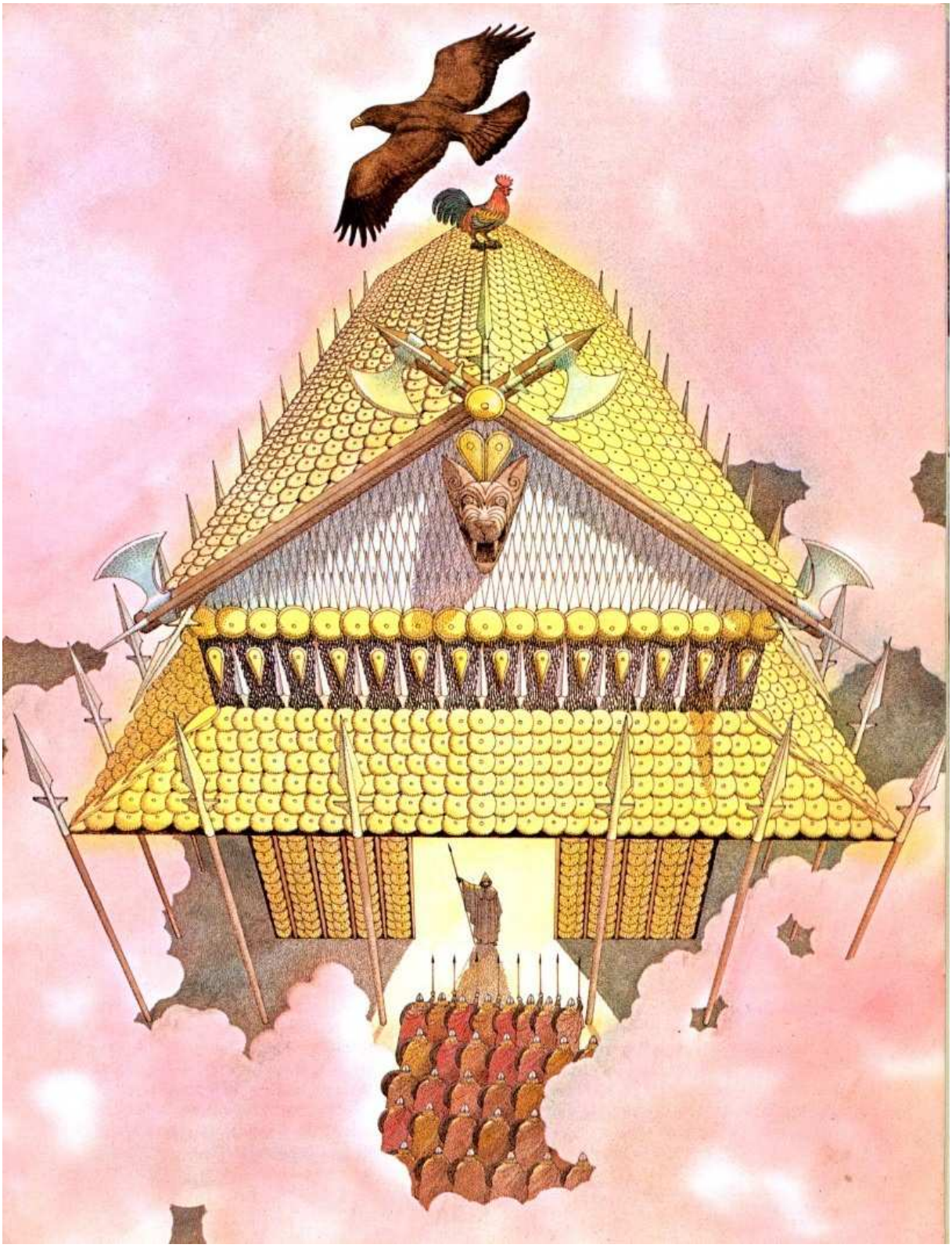

zouden voelen. Hebben ze soms hun leven op het slagveld gegeven om in het Walhalla *water* te komen drinken? Hoe komt u erbij! ! Een reusachtige geit die Heidrun heet zorgt voor alle benodigde drank. De geit staat op de achterpoten in het Walhalla. Met gestrekte nek knabbelt ze aan de naalden van een grote pijnboom. Uit de uiers van Heidrun komt echter geen melk, zoals een onnozele hals misschien zou denken. Ze geeft een veel krachtiger vloeistof, de mede. De mede vloeit zo overvloedig uit haar tepels, dat er dagelijks een grote ton mee wordt gevuld. Die hoeveelheid is ruim voldoende om alle krijgers dronken te voeren na hun dagelijkse vechtpartijen.'

'Geen wonder dat de krijgers het aardse leven in Midgard zo goedkoop vinden en er naar verlangen te sterven en in het Walhalla te komen', zei Gylfi. 'Elke dag vechten zonder echt dood te gaan; eten en drinken zoveel je wilt. Het lijkt een plezierige manier van leven. Toch zullen al die krijgers sterk genoeg zijn om de Ragnarok-strijd te winnen.'

'U vergeet', zei de Hoge, 'die van de Onderwereld hebben natuurlijk ook hun tegenplannen voor de strijd gemaakt. Denk maar aan het vreselijke drakeschip dat ze bouwen. Dat schip is voor de Asen op twee manieren afschrikwekkend: ten eerste vanwege het akelige materiaal waarvan het gebouwd wordt – de nagels van dode mensen. Verder natuurlijk ook om de monsterlijke grootte van het schip. Dat schip is namelijk groot genoeg om alle doden te bevatten die vanaf het begin der tijden naar de Onderwereld zijn gegaan. Al de moordenaars, echtbrekers en eedbrekers zullen dan aan boord zijn. Ik zal u niet vertellen wie hun roerganger zal zijn. U zou me nauwelijks kunnen geloven als ik het zei. Voor u is het genoeg te weten, dat het een van de slechtste en gevaarlijkste vijanden van de goden zal zijn. De naam van het schip hebben we u al eerder gejoemd – Nagelfar.'

'Is het ook niet zo, dat Odin zich verzekert van geoefende leiders in Midgard die hem kunnen helpen bij het laatste gevecht?' vroeg Gylfi.

'Zeker', zei de Hoge, 'hij bezoekt geregeld in vermomming Midgard, vooral ook om generaals uit te zoeken. De meesten sterven de heldendood in een slag. Er zijn er echter ook die bij Odin komen doordat ze als offer opgehangen zijn. Sterven als offer is geen schande. Denk maar aan Odin zelf. Hij heeft negen

dagen en nachten aan een boom gehangen. Maar toch verlangt niet ieder op zo'n manier te sterven. Er zijn er die het doel wel willen bereiken, maar de prijs ervoor niet willen betalen.'

Gylfi besefte dat hij nu een ander verhaal te horen zou krijgen, en hij onderbrak de vertellers dus niet.

Er was eens een beroemd Vikingleider, Koning Vikar. Zijn langschip was aan een verre, vreemde kust overvallen door windstilte. Na veel dagen wachten besloot de koning te bidden tot Odin om wind. Daarbij zou een van de bemanningsleden geofferd worden om het gebed kracht bij te zetten. De bemanning wenste dat het slachtoffer door loting zou worden aangewezen. Koning Vikar stond erop dat ook

hij met de loting mee zou doen. Het lot werd geworpen en iedereen verbleekte want Koning Vikar bleek het aangewezen slachtoffer te zijn. De mannen wilden echter niet dat hun Koning werd gehangen, zelfs niet als offer voor Odin. Na veel geredetwist werden ze het eens: ze zouden een namaakoffer geven inplaats van een echt.

De volgende dag moest Koning Vikar op een boomstronk gaan staan. Hij kreeg een koord van kalfsdarmen losjes om de hals in plaats van een touw. Het vrije einde van het koord werd over een boomtak geslingerd. Starkad, een lid van de bemanning nam zijn plaats in naast de koning. Hij moest hem zachtjes met een stok steken, als de rituele woorden werden gezegd: 'Nu geef ik u aan Odin.'

Toen Starkad die woorden sprak veranderde de stok echter in een scherpe speer die bij de duw diep in de borst van de koning doordrong. Op hetzelfde moment werd het koord van darmen een stevig touw. Het gebogen deel van de tak richtte zich op en koning Vikar ging mee de hoogte in. Gewond door de speer en gewurgd door het touw stierf hij aldra.

'Hetgeen weer eens bewijst dat zelfs koningen moeten oppassen als ze Odin willen bedriegen', zei de Hoge. 'Hij is streng, maar rechtvaardig. Voor de mensen van Midgard is het het beste voorbereid te zijn op de ontmoeting met hem.'

'Als u nu ophoudt met zo beducht te kijken, zal ik u wat vertellen over de avonturen van sommige helden van Odin in Midgard.'

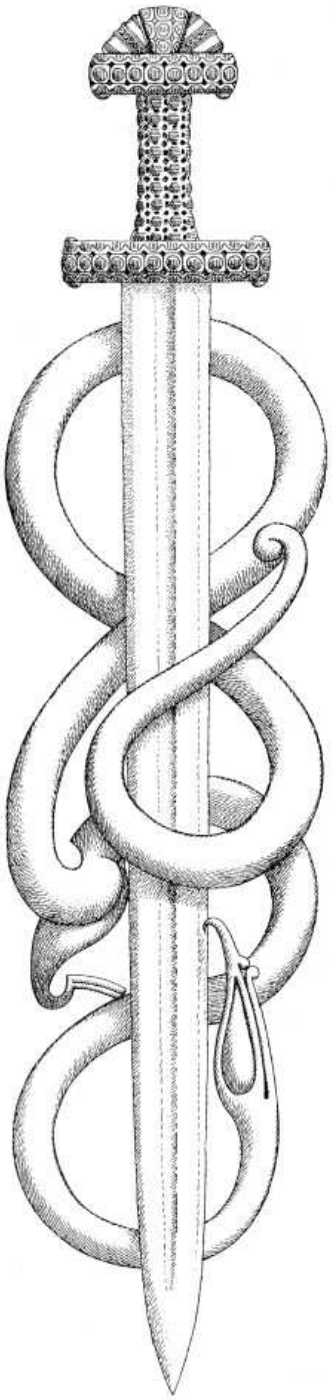

Sigurd de drakendoder

De drie goden Odin, Hönir en Loki waren in Midgard aan het wandelen. Ze kwamen tenslotte terecht bij een bos- en waterrijk deel van Denemarken. Door de bomen konden ze het geluid van spattend water horen. Daar ze moe en ook dorstig waren, volgden ze een pad in de richting van het geluid en zo kwamen ze bij een waterval. Naast de waterval zagen ze een otter liggen slapen die zo groot was als een man. Behalve dorstig waren de drie ook hongerig en daarom zocht Loki vlug een grote kei. Die slingerde hij naar het dier en doodde het. Ze stroopten de huid eraf en braadden het vlees aan het spit. Het werd een heerlijk maal. Daarna dronken ze het water van de heldere waterval.

Zo gevoed en gelaafd zochten ze naar een onderkomen voor de nacht. Weer hadden ze geluk, want niet ver van de waterval vonden ze een woning. Loki liep naar de deur met over zijn linkerarm het vel van de otter. Die huid kon misschien nog goede diensten bewijzen als er voor nachtlogies betaald zou moeten worden, dacht hij.

De woning behoorde aan een man die Hreidmar heette. Op het kloppen van Loki opende hij de deur. Zogauw hij de huid van de otter zag, riep hij over zijn schouder naar zijn slaven. Deze kwamen aanrennen en bonden de drie vreemdelingen vast.

'Wat heeft dit alles te betekenen?' riep de worstelende Loki, 'kent u de wetten van de gastvrijheid niet. Er wordt van u verwacht dat u minstens een nacht onderdak geeft aan vreemdelingen.'

'Dat geldt niet als die vreemdelingen net de zoon van de heer des huizes hebben gedood', gromde Hreidmar.

De otter was dus de zoon van deze man. Die otter was in staat van gedaante te veranderen en dat deed hij als hij bij de waterval zalm wilde vangen. Juist voor de drie goden aan kwamen, had hij een zalm gegeten en was toen in slaap gevallen.

Loki zei op de meest innemende manier tegen Hreidmar: 'Mijn hemel, meneer, u moet begrijpen dat wij hier vreemdelingen zijn en niet van de situatie op de hoogte konden zijn. Zijn we niet helemaal onschuldig aan de dood van uw zoon, dan toch minstens bijna helemaal. Wij konden toch niet weten dat uw excellente zoon zich vermomd had als een otter. Het spijt ons alle drie natuurlijk heel erg wat er is voorgevallen en als we het op de een of andere manier een beetje goed kunnen maken zullen we niet aarzelen.'

Hreidmar keek berekenend naar de drie. 'Er is maar een ding dat de dood van mijn zoon enigszins kan vergoeden', zei hij. 'U moet de

huid van de otter geheel vullen met goud. Daarna moet de gevulde huid helemaal onder goud worden bedolven, tot er niets meer van te zien is.'
'Dat zullen we doen, meneer', zei Loki. 'Maar we zijn uw gevangenen en hoe komen wij aan deze hoeveelheid goud als u ons niet eerst vrijlaat?'
Hreidmar zei: 'In de vijver bij de waterval woont een dwerg Andvari in de gedaante van een vis. Hij bewaakt een enorme schat – die u misschien hebt zien glinsteren toen u mijn zoon doodde. Haal die schat voor mij. U zult dan genoeg hebben om mijn wens te vervullen.'
'Maar die vis is geen gewoon schepsel', zei Loki, 'het dier zal niet met een gewone hengel te vangen zijn.'
'Dat is zo', zei Hreidmar. 'De enige manier om de vis – dus Andvari – te vangen is met het tovernet van Ran, de vrouw van Aegir.'
Loki werd dus losgemaakt en hij haastte zich om het net te gaan lenen. Tamelijk vlug was hij terug met het net. Heel diep in de vijver kon hij glinsterende plekken ontwaren met een heen- en weergaande schaduw erboven. Dat was natuurlijk Andvari in de gedaante van een vis. Andvari zag een netachtig voorwerp omlaag zakken boven zijn schat. Eerst dacht hij dat het de schaduwen waren van de boomtakken die boven het water hingen. Met zo'n grote schat was het echter zaak een en ander toch even te onderzoeken. Toen de vis in het midden van het net was trok Loki aan het koord en Andvari was gevangen.
De vangst werd opgehaald. Andvari was verschrikkelijk bevreesd. Hij zag met zijn grote, glazige visseogen, dat Loki een steen pakte om hem te doden. 'Stop, stop', riep hij in doodsangst. Vlug veranderde hij van gedaante en daar stond de dwerg: 'Wat moet ik doen om mijm leven te redden?' 'Geef ons jouw schat', zei Loki.
Het hielp niet wat Andvari ook probeerde om er onderuit te komen en tenslotte moest hij wel afstand doen van de schat. Hij zei een toverspreuk en meteen liep al het water uit de vijver weg. De bodem kwam droog te liggen en de goudschat lag te blinken in de zon. Er waren hopen en hopen gouden sieraden. Een ring ervan probeerde Andvari voor zichzelf te behouden. Loki had het echter gezien.
'Dwing me niet u deze ring te geven', waarschuwde Andvari, 'er rust een vloek op. De bezitter ervan zal door vreselijke rampen geplaagd worden.'
'Nonsens', zei Loki en stak de ring in zijn zak. Daarna dwong hij Andvari om de hele schat naar de woning van Hreidmar te dragen.
Odin en Hönir werden bevrijd om ook te kunnen helpen bij de volgende taak. De huid van de otter werd gevuld en overdekt met het goud. Toen zei Hreidmar met een wrede grijns: 'Kijk daar, bij de bek, daar is nog een haartje zichtbaar. Jullie hebben dus gefaald en ik ga jullie doden.'
Loki wreef zich eens langs de kin en keek naar Hreidmar. Zijn vingers wreven de ring in zijn zak. 'Ik heb nog een gouden ring', monkelde hij tegen Hreidmar, 'ik waarschuw u die ring niet aan te nemen. Er rust een vreselijke vloek op. Wordt u de bezitter van de ring, dan zullen zeker allerlei rampen over u komen.'
Hreidmar lachte. 'Geef mij die ring nou maar; dan is net ook dat ene haartje bedekt en jullie zijn vrij.' Hij graaide de ring uit Loki's terugwijkende hand. 'Verdwijn nu', zei hij, 'en wees gelukkig dat je er zo afgekomen bent.'
Het was niet slim van Hreidmar dat hij die vloek van de ring niet serieus nam. Algauw zou dat blijken. Hreidmar had nog twee zoons. De een heette Fafnir en de ander Regin. De eerste kon ook van gedaante veranderen. Regin was de bekwaamste smid van Denemarken. Hij had het smidsvak geleerd bij de dwergen in hun ondergrondse smidse. Hij werkte nog altijd daar, maar Fafnir woonde thuis bij zijn vader. De gedachte aan de schat spookte Fafnir voortdurend door het hoofd en tenslotte besloot hij de schat van zijn vader te stelen. Blijkbaar was Hreidmar niet van plan samen te delen, dus moest het dan maar op deze manier. Maar Fafnir wist ook wel dat hij dan zijn vader moest doden. Zijn begeerte naar het goud groeide met de dag. Op een donkere nacht was Fafnir geheel van het goud bezeten geraakt en hij doodde Hreidmar.
Fafnir was nu een en al hebzucht en kwaadaardigheid. Het enige waaraan hij dacht was de schat te verbergen op een geheime plaats en er dan dag en nacht over waken. Hij bracht de schat naar een grot in de rotsen. Daar veranderde hij zich in een monsterlijke draak die vuur en rook uitspuwde.
Enkele jaren voor deze gebeurtenissen woonde ergens een jongeman, Sigmund, bij zijn vader, Koning Volsung. Op zekere dag werd er

een bruiloftsfeest gehouden voor zijn tweelingzusje Signy en haar bruidegom, de koning van Gotland, die Siggeir heette.
Het slot van Volsung waar de bruiloft werd gehouden zag er wat vreemd uit. Het was gebouwd rondom een dikke, hoge eikeboom. De stam van de eik ondersteunde het dak en het hele gebouw werd overschaduwd door de takken en bladeren. Wijd en zijd was de eik bekend als Branstock.
Halverwege het feest kwam er een vreemdeling binnenstappen. Hij droeg een breedgerande, slappe hoed en een afgeslofte jas en broek. Hij was blootvoets en hij had maar een oog.
Een vreemd contrast met de armzalige kleding vormde het prachtige zwaard. Zonder een woord te spreken liep de vreemde naar de stam van de eik; greep met zijn rechterhand het zwaard en stak het in de boom. 'Wie dit zwaard weer uit de boom kan trekken, mag het als geschenk van mij behouden', kondigde hij aan. 'In de hele, wijde wereld is er geen beter zwaard dan dit. Het zwaard zal nimmer falen tot ik de eigenaar bij mij roep.' Daarna schreed de vreemde statig heen, de donkere nacht in.
De bruiloftsgasten waren opgewonden geraakt door dit vreemde voorval. Iedere Viking in de zaal probeerde het zwaard uit de boom te trekken. De een na de ander faalde, ondanks veel gekreun, gezucht en gezweet. Hoe ze ook hun spieren spanden tot hun ogen gingen uitpuilen, ze kregen het zwaard geen haarbreed van zijn plaats. Koning Volsung faalde; de bruidegom koning Siggeir faalde; alle negen zoons van Volsung faalden en toen kwam de beurt aan de jongste, aan Sigmund. De knappe, blondharige jongen vatte het met juwelen versierde zwaard beet met beide handen. Het kostte hem niet de minste moeite om het zwaard uit de boom te trekken. Het leek zelfs of het zwaard hem achteruit duwde, zo gemakkelijk ging het.
Sigmund mocht dus het zwaard behouden en het diende hem goed in allerlei bittere gevechten. Veel jaren later was Sigmund de laatste Volsung en hij lag te sterven op het slagveld. Zijn vrouw Hiordis kwam in de nacht stilletjes uit haar schuilplaats om haar man tussen de doden en gewonden te zoeken. Tenslotte vond zij hem. Ze zag meteen dat het met Sigmund ging aflopen en ze begon te bidden.
'Hou maar op met bidden, want ik zal van deze wonden niet herstellen', fluisterde Sigmund. 'Luister goed naar wat ik ga zeggen. Ik moet je vlug van alles over het zwaard vertellen. Je weet dat Koning Siggeir verraderlijk mijn vader en mijn negen broers heeft vermoord en zo het zwaard in zijn bezit kreeg. Na jaren van strijd kon ik mijn familie wreken en ik doodde Siggeir. Daarmee herwon ik mijn zwaard. Vanaf die tijd heeft het voor mij elke veldslag gewonnen. Luister nu goed: midden in dit laatste gevecht wandelde er een vreemde het slagveld op. Hij kwam recht op mij af. Hij droeg een versleten, zwarte jas en een breedgerande, slappe hoed, en hij had maar een oog. In zijn handen droeg hij een machtige speer. Die was groter dan welke speer danook. Ik sloeg ernaar met mijn zwaard en het resultaat was dat het zwaard in drie stukken brak. Toen wist ik ook wie die vreemde was en dat hij zelf was gekomen om me op te roepen voor het Walhalla.'
Sigmunds wonden begonnen nog meer pijn te doen door de koude en hij werd bang dat hij zou sterven voor het verhaal uit was. 'Welnu, mijn lieve koningin en echtgenote, je moet nu gaan. Neem de stukken van het zwaard en zoek een veilig heenkomen. Je draagt in je onze zoon die ik nooit zal zien. Als hij later groot is zal hij een beroemder krijger worden dan ik ben geweest. Het zwaard zal dan weer worden gesmeed en het zal het beroemdste wapen van de hele wereld zijn.'
Hiordis ontsnapte aan de gevaren op het slagveld in een kleine, open boot. Na lange tijd stuurloos op zee te hebben rondgedreven werd de boot in Denemarken op het strand gespoeld.
In die dagen was Jalprek koning over Denemarken. Zijn zoon Alf werd verliefd op Hiordis en na een tijdje gingen ze trouwen. Spoedig na de bruiloft werd een jongen geboren en ze noemden hem Sigurd.
In die dagen was het gewoonte ook voor knapen van hoge afkomst om een vak te leren. Alf liet Sigurd het smidsvak leren. De meester waarbij hij in de leer kwam was niemand minder dan Regin, de zoon van Hreidmar en de broer van Fafnir.
Regin was, zoals we al weten, geen gewone smid. Hij had het vak geleerd van de dwergen en van hen had hij ook het geheim van de runen geleerd. Hij was een wijs man en Sigurd leerde veel van hem. Toch was Regin ook een beetje een onruststoker. Op zekere dag zei hij tegen

Sigurd: 'Ik zou willen dat ze jou hier niet zo als een schooier behandelden. Je zult het met me eens moeten zijn dat het net lijkt of je maar een ver en arm familielid bent.'
Sigurd was intussen opgegroeid tot een fijne, eerlijke jongeman. 'U hebt het bij het verkeerde eind', zei hij. 'Ik hoef mijn stiefvader maar te vragen en hij zal me geven wat ik wens.' 'Vraag hem dan om een paard', zei Regin.
Sigurd deed wat Regin had gezegd. Alf zei dat Sigurd maar naar de bossen moest gaan. Daar liepen de paarden in vrijheid rond en hij hoefde maar uit te zoeken. Op weg naar de bossen kwam Sigurd een oude vreemdeling met een lange baard tegen. 'Waar moet dat zo haastig naar toe, jongeman?' vroeg de vreemdeling. 'Ik ben op weg om een paard uit te zoeken', zei Sigurd. 'Misschien wilt u me wel helpen?' 'Zeker wel', zei de vreemdeling. Tussen hen in dreven ze de paarden uit het bos.

De vreemdeling stelde voor de paarden als test in de naburige rivier te laten zwemmen. Alle dieren zwommen gemakkelijk naar de overkant en galoppeerden weg, behalve een. Dat was een mooie, grijze hengst met een trotse gebogen nek en fiere, moedige ogen. De vreemdeling zei: 'Je kunt me geloven op mijn woord, maar dit is het beste paard ter wereld. Het stamt af van het achtbenige paard van Odin zelf; je weet wel Sleipnir. Het dier zal je vlug en veilig dragen in oorlog en vrede.'
De vreemdeling verdween even geheimzinnig als hij was gekomen. Sigurd kreeg niet eens de tijd hem netjes te bedanken voor de hulp.
'Ik vraag me af', zei Sigurd in zichzelf, 'of dit een bezoek van Odin zelf was. Men zegt dat Odin in vermomming door de wereld reist om krijgers te zoeken. Misschien was hij het wel.' In gedachten klopte hij de hengst op de nek. 'Een afstammeling van Sleipnir . . . Ik noem je Grani.'
Toen Regin zag dat Sigurd goed leerde en steeds bekwamer werd besloot hij hem te gebruiken voor een plan dat hij allang in zijn hoofd had. Hij wilde zich namelijk meester maken van de schat die nog steeds bewaakt werd door zijn broer Fafnir in de gedaante van een draak.
Sigurd was zeer verrast toen Regin de eerste keer over het plannetje begon.' Het lijkt me een opwindend idee tegen een draak te vechten en de schat terug te winnen. Maar . . . waarom wilt u dat ik dat doe? Ik ben nog jong. Ja, ik heb een goed paard, dat weet ik, maar ik heb toch geen goed zwaard voor zo'n opgave. Zo'n dier heeft heel sterke schilden en denk ook eens aan de vlammen die uit zijn neusgaten en bek komen.' Regin zei: 'Ik zal persoonlijk een geschikt zwaard voor je smeden.'
Hij ging de smederij binnen, stookte het vuur op en ging aan het werk. Toen het zwaard klaar was overhandigde hij het aan Sigurd. Die zwaaide het boven zijn hoofd met twee handen en gaf er toen een klap mee op het aambeeld. Het zwaard brak in stukken.
Regin ging terug in de smederij en maakte een tweede zwaard. Weer testte Sigurd het zwaard op het aambeeld en weer bleek het wapen daar niet tegen te kunnen. Er kwam bij Sigurd een tikkeltje argwaan opzetten. Regin was wel een beetje al te happig. Waarom zou hij toch per se willen dat Sigurd een aanval deed op de draak? Hij vertelde zijn twijfels aan zijn moeder. 'Mijn

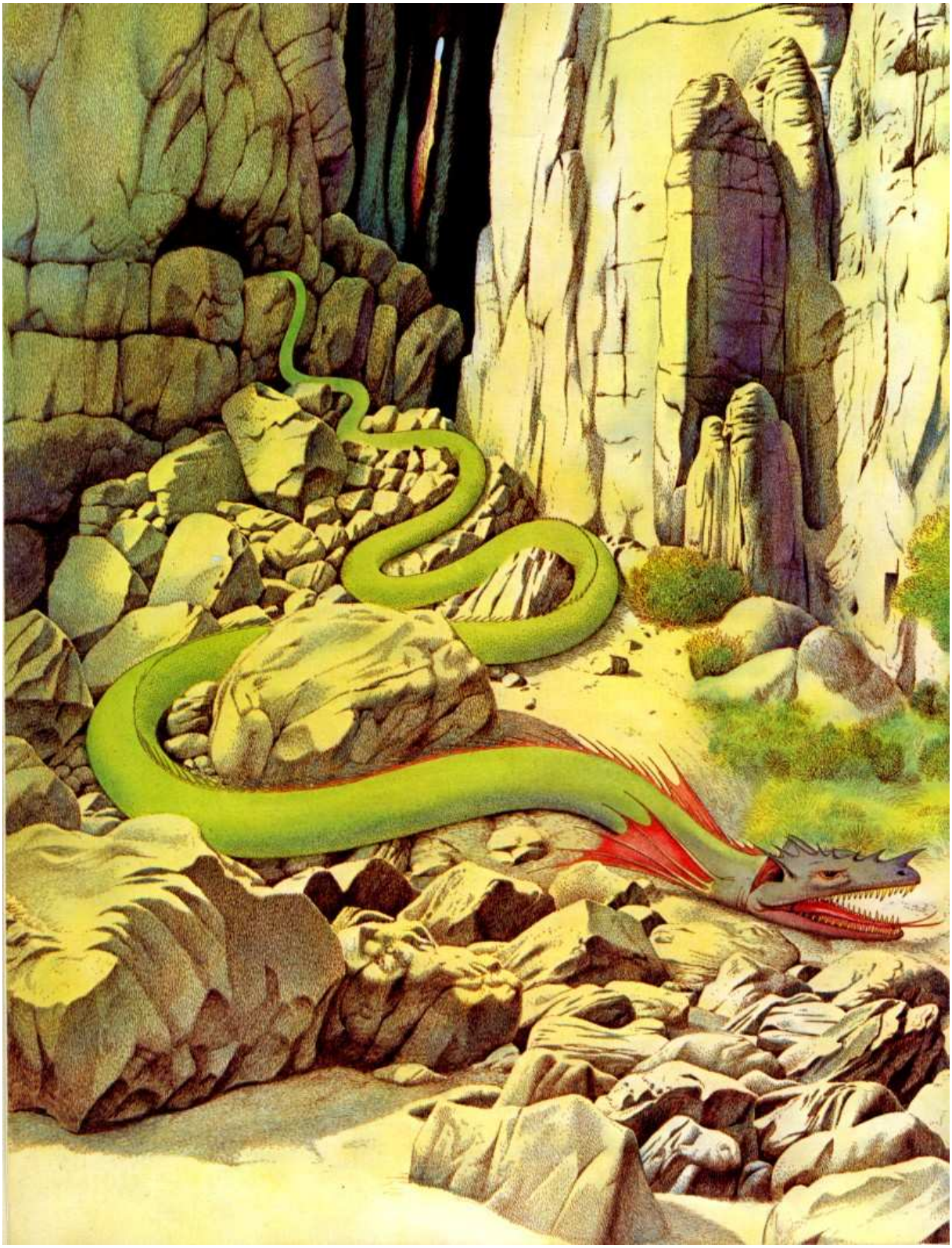

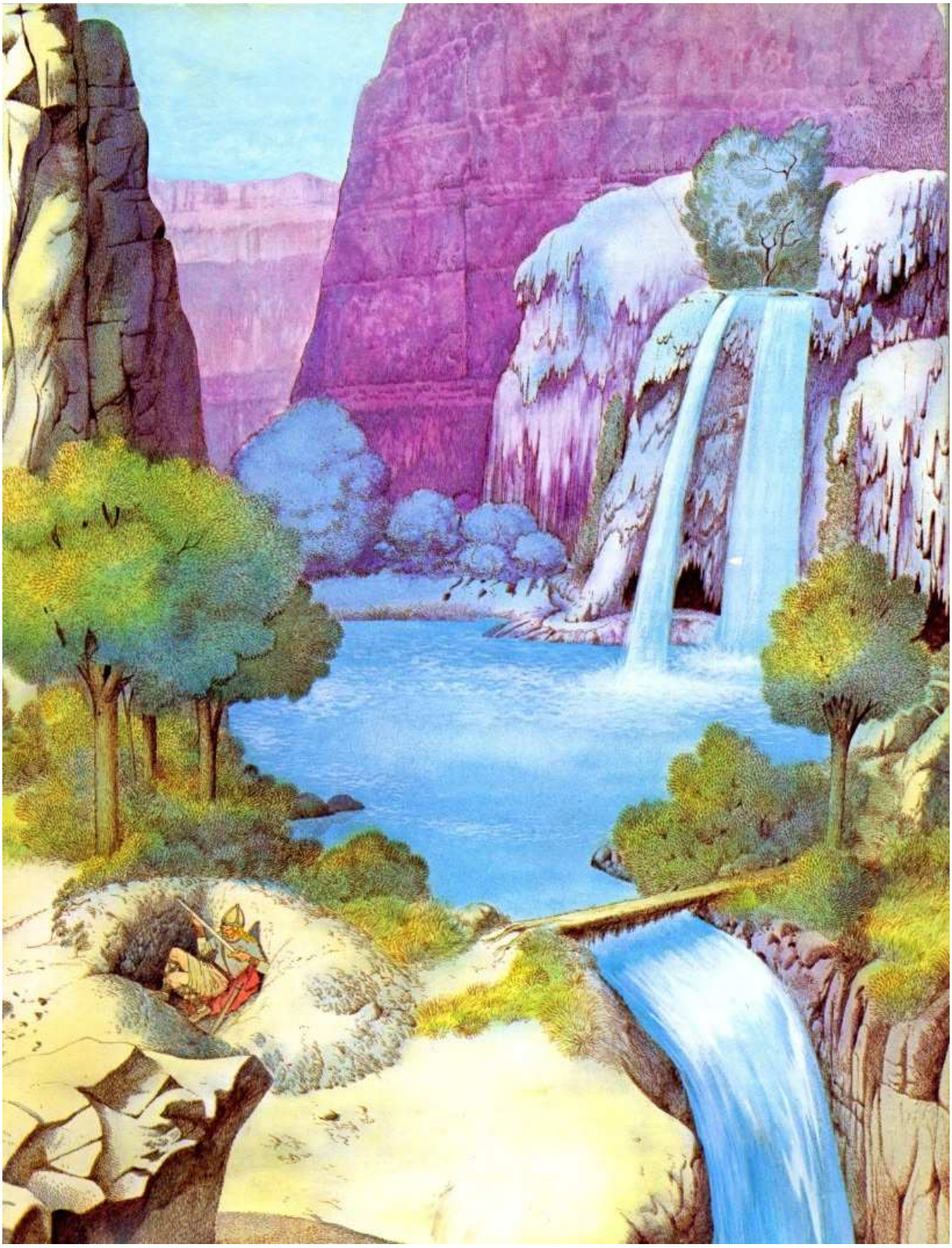

zoon', zei Hiordis,' vlak voor zijn dood gaf jouw vader mij de stukken van zijn zwaard. Het was het zwaard dat jaren geleden uit de stam van Branstock werd getrokken. Hij zei, dat ik die stukken aan jou moest geven om er weer een zwaard van te smeden dat je nooit in de steek zal laten. Hier zijn die stukken. Neem ze mee naar Regin. Hij zal er een zwaard van smeden en je zult het dan Gram de koning noemen. Het zal de koning van alle zwaarden zijn. Met Gram in je handen hoef je nergens meer bang voor te zijn, ook niet voor listen van Regin.'

Opnieuw toog Regin in de smidse aan het werk. Hij stookte het smidsvuur flink op. Bij het smeden bleken de stukken zwaard op het aambeeld bijna vanzelf een nieuwe kling te vormen. Toen hij het zwaard tenslotte de laatste keer uit het vuur haalde en in de waterbak sissend liet afkoelen, leek het wel of er een blauw vuur brandde langs de randen van de kling. Hij gaf het nog na-rokende wapen aan Sigurd. Die hief het hoog boven zijn hoofd in zijn rechterhand. Toen gaf hij er een flinke slag mee op het aambeeld . . . Het aambeeld spleet in tweeën.

Met zijn paard Grani en zijn nieuwe zwaard Gram was Sigurd nu klaar om uit te rijden. Hij zou de strijd met de draak aangaan. Regin stond er op mee te gaan en als gids te fungeren. Regin wist waar de grot van de draak was en zo schoten ze goed op. Na drie dagen reizen kwamen ze op een verlaten heideveld. Hier en daar werd de donkere aarde onderbroken door rotspartijen. Tweemaal moesten ze door een donker, sinister bos. In moerassige gebieden werd de stilstaande atmosfeer bedorven door stinkende dampen en als het donker was zagen ze spookachtige lichtjes drijven op de vennetjes en plassen. Ze brachten de nacht door in de struiken die behangen waren met druppels water. In de grauwe morgenschemer trokken ze dan weer verder. Ze volgden smalle paden de rotsen op. Soms was het pad enkel een spoor van dieren. Tenslotte waren ook deze sporen er niet meer. Nu kwamen ze bij een donkere poel omringd door rotsen. 'Deze poel is de drinkplaats van de draak', zei Regin. 'Op die rots aan de overkant zul je een pad vinden dat is uitgesleten door het lichaam van de draak. Elke morgen kruipt hij namelijk omlaag naar de drinkplaats om zijn dorst te lessen. Zijn enorme lichaam hangt dan over de rotsen en zijn kaken verdwijnen in het water. Toch blijven zijn vurige ogen waakzaam opletten en zijn kop zwaait van links naar rechts en terug. Vurige vlammen spuiten uit zijn neusgaten. Kijk, je kunt hier zien dat de russen en het riet aan de oever geschroeid zijn. Wees dus uiterst voorzichtig. Zorg dat er geen bloed van de draak op je lichaam komt; het zal je verbranden. Ik waag het niet nu nog verder mee te gaan.'

Sigurd besteeg weer zijn paard Grani en reed verder. Hij volgde de oever van het meer. Naast de rots was een klein bos. Dat zou zijn nadering voor de draak in zijn hol verborgen houden. Dus reed hij naar dat bos.

Plotseling bemerkte hij dat er bij een boom een figuur stond te wachten in de schaduw. Het was een oude man met een lange baard en hij had maar een oog. Dat oog keek naar hem vanonder de breedgerande hoed. De oude man had zijn versleten jas om zich heen gewikkeld als bescherming tegen de vochtige lucht.' Waar rijd je heen, mijn vriend?' vroeg de oude.

'Ik ga de strijd aanbinden met de draak', zei Sigurd.

'Neem dan een goede raad van mij aan', zei de een-ogige man, 'nader de draak beslist niet van voren. Doe je dat wel, dan zullen de vlammen sintels van je maken voor je de kans hebt gekregen een slag met je zwaard te doen.'

'Wat moet ik dan doen', vroeg Sigurd.

De oude man zei: 'Graaf een gat in het pad dat door de draak is uitgesleten. Ga daarin met Gram in je hand en wacht tot je het hart van de draak boven je hebt. Stoot dan met Gram toe met alle krachten die in je zijn. Dan nog iets. Het bloed van de draak bezit toverkracht. Het zal je niet verbranden, zoals Regin zei. Als Fafnir dood is moet je je uitkleden en in het bloed een bad nemen. Alle plekken die met het bloed in aanraking zijn geweest zullen onkwetsbaar zijn. Geen wapen zal je nog kwaad kunnen doen.' Toen was de oude man verdwenen.

Deze keer twijfelde Sigurd er geen moment aan wie die oude man wel was geweest. Hij deed dan ook precies wat hij had aangeraden. Snel groef hij een grote kuil in het drakepad en liet zich erin zakken.

Het eerste teken dat de draak in aantocht was, was een zwaar gerommel. De grond dreunde en schudde. Sigurd rook eerst een zwavellucht en daarna zag hij boven de kuil een zee van

vlammen. De rand van de kuil begon af te brokkelen toen het lichaam van de draak eroverheen schoof. Toen was het plotseling helemaal donker in de kuil. 'Nu moet zijn hart ongeveer boven mijn hoofd zijn', dacht Sigurd. Met twee handen stootte hij met alle kracht zijn zwaard naar boven. Het wapen drong door de schilden van de draak en de punt stootte door tot in het hart van Fafnir.
Toen een waterval van bloed omlaag stroomde kleedde Sigurd zich uit. Hij liet het bloed over zijn hoofd en zijn hele lichaam stromen, alsof hij onder de douche stond. Toch was er een plekje dat droog bleef. Tussen de schouders van Sigurd was namelijk een plukje heide terechtgekomen, dat omlaag was gevallen toen de draak over de kuil schoof.
Met behulp van zijn zwaard groef Sigurd zich weer uit. Nu zag hij Fafnir gekromd in zijn doodsstrijd. Zijn staart kwispelde nog zachtjes heen en weer. De kaken lagen op de grond en uit de neusgaten krinkelde nog wat rook.
Regin kwam hijgend en puffend naar boven. 'Dappere kerel', riep hij met een hebzuchtige blik in zijn ogen. 'We hebben het voor elkaar gekregen. Jij hebt de draak gedood en de schat is van ons. Er is alleen nog iets wat ik je wilde vragen. Je weet dat Fafnir mijn broer was. Goed, hij was slecht, maar ik wil toch ook weer niet dat zijn geest geheel verloren gaat. Snij dus voor mij zijn hart eruit en braad het. Dan zal ik het opeten en iets van hem zal dan in mij voort blijven leven.'
Sigurd vond dat wel een vreemd verzoek, maar toch deed hij wat zijn meester hem vroeg. Hij maakte een vuur van twijgen en takken en braadde het hart van Fafnir aan een spit. Daarbij kreeg hij een ietsje van het hete bloed op zijn vinger. 'Au, dat was heet!' Sigurd stak de zere vinger in zijn mond.
Nauwelijks had het bloed zijn tong geraakt, of hij hoorde allerlei stemmen om zich heen. Die stemmen kwamen uit de struiken. Toch was er rondom niets te zien. Het duurde enige tijd voor Sigurd besefte dat hij de taal van de vogels kon verstaan. De eerste stem kwetterde: 'Wat jammer toch dat Sigurd dat hart voor een ander zit te braden. Zelf zou hij het hart moeten opeten, dan zou hij de wijste man van de wereld worden.' 'Ja, zo is het', zei een tweede stem.' Hij zou dan ook begrijpen dat Regin van plan is hem te doden en de schat voor zich alleen te houden.' Als hij nog een beetje verstand had zou hij Regin meteen met zijn zwaard onthoofden', gaf de eerste vogel te kennen. 'Maar kijk! Ik ben bang dat het al te laat is.'
Sigurd keek vlug over zijn schouder achterom. Net op tijd zag hij dat Regin met een dolk op hem afkwam. Vlug sprong hij overeind en met een snelle zwaai van zijn zwaard sloeg hij Regins hoofd af.
Sigurd besteeg hierna zijn paard Grani en reed naar het hol van de draak. Hij liet zich uit het zadel glijden en tuurde in het donkere, diepe hol. Het weinige licht dat in de grot doordrong werd duizendvoudig weerkaatst door de gouden sieraden. Bovenop de hoop lag een gouden ring te flonkeren als een lampje. Het was de ring van Andvari, waarop een vloek rustte. Sigurd strekte zijn arm, greep de ring en stopte die in zijn zak.
Hij was juist van plan wat dieper in de grot te gaan om de schat te inspecteren, toen hij weer de vogelstemmen hoorde. 'Sigurd zou beter het goud kunnen laten liggen waar het is', zei de een, 'ik zou er tenminste geen tijd aan verdoen!' Een andere stem zei: 'Als ik hem was ging ik spoorslags naar Hindfell, naar die schone maagd die meer waard is dan welke schat ook.' 'Dat is waar', zei een andere vogel, 'ik snap niet dat hij nog niet op pad is. Ik zou allang halverwege geweest zijn. Zijn paard kent trouwens de weg erheen. De schat ligt hier veilig; daarom hoeft hij zich geen zorgen te maken.'
Sigurd klom weer in het zadel en galoppeerde weg. De nacht was gekomen, maar voor het paard was dat geen belemmering. Het wist waarheen de reis ging. Ze hielden er een flinke vaart in. Grani ademde gelijkmatig en brieste zo af en toe. Spoedig zagen ze aan de hemel een schijnsel. Toen ze naderbij waren gekomen bleek het een enorme ring van vuur te zijn rondom de top van een berg. Binnen die ring stond een prachtig kasteel. 'Zet 'm op, Grani', zei Sigurd, 'we moeten door die vuurring heenspringen. Jij alleen kunt dat.'
Grani voelde dat Sigurds knieën in zijn flanken drukten en toen nam hij zijn aanloop voor de geweldige sprong. Ze landden veilig binnen de vuurring op een geplaveide binnenplaats.
Sigurd steeg af en liet de teugels hangen. Voor hem was een soort terras waar je op kwam via drie treden. Rondom stonden pilaren waarop bogen rustten. Midden op het terras stond een schitterend versierd bed en op dat bed lag een krijger in volle wapenrusting. Het hoofd was

Brynhilde gt ne Lynrdale - verblijft bij koning Heimir + zijn vrouw - 6 zus v/ Brynhilde -

bedekt met een masker. Verder droeg de liggende figuur een maliënkolder van schouders tot knieën. Op de marmeren vloer lagen naast het bed een schild en een speer. Het leek alsof die krijger dood was en daar lag opgebaard.
Sigurd klom de drie treden op naar het terras en onderzocht eerst het gezichtsmasker. Boven de gaten voor de ogen waren gouden wenkbrauwen aangebracht en zilverdraad verving het haar. Van gouddraad was ook de snor gemaakt. Met beide handen tilde Sigurd het masker op. Een waterval van goudblond haar kwam te voorschijn: de krijger bleek een mooie, jonge vrouw te zijn.
Sigurd zag ook dat de liggende figuur nog ademde. Blijkbaar was ze niet dood, doch slechts betoverd. Hij trok zijn zwaard en met de punt ervan opende hij de maliënkolder van hals tot zoom. Hij zag dat de jonge vrouw een wit kleed droeg. Ze kwam nu overeind zitten. Sigurd ging recht tegenover haar op het bed zitten. Hij hoorde nu haar levensverhaal.
Haar naam was Brünhilde en ze was een van de Walkuren geweest. Bij een veldslag had Odin de zege beloofd aan een groot krijger, Helm Gunnar. Brünhilde was echter ongehoorzaam geweest aan de bevelen van Odin en ze had de vijand van Helm laten winnen. Als straf had Odin haar veroordeeld te trouwen met de eerste de beste sterfelijke mens die ze zou ontmoeten. Het deed er niet toe of dat een oude, kreupele of laffe persoon zou zijn.
Natuurlijk had Brünhilde om genade gesmeekt, maar Odin was niet van gedachte veranderd. Tenslotte had hij er in toegestemd dat ze in Hindfell achter een vuurring mocht liggen slapen tot iemand haar uit de slaap zou wekken.
'Op die manier kon ik ervoor zorgen dat in elk geval een dapper iemand mij het eerst zou ontmoeten. Kwam zo iemand hier niet, dan zou ik tot in eeuwigheid blijven slapen.'
Op zijn beurt vertelde Sigurd zijn verhaal. Hoe hij de zoon en kleinzoon van een koning was; hoe hij een vreselijke draak had verslagen en een fabuleuze schat had verworven. Hij vertelde haar zelfs dat hij door het drakebloed onkwetsbaar was geworden. 'Behalve een plekje tussen mijn schouders waar net een stukje heide was blijven kleven. Maar wie zal mij daar aanvallen?' zei Sigurd.
Toen nam Sigurd de fatale ring uit zijn zak en schoof die aan Brünhildes vinger. Zo beloofden ze elkaar trouw. Brünhilde zei: 'Ik zweer bij de toorn van Odin dat ik geen andere man zal liefhebben.' Sigurd verklaarde: 'Ik zweer bij mijn zwaard Gram – het geschenk van Odin zelf – dat mijn liefde voor jou nooit zal sterven.'
Met de bedoeling zijn schat eerst op een veilige plaats te brengen besteeg Sigurd weer Gram en sprong terug door de vuurring.
Maar de avonturen van Sigurd waren nog niet ten einde. De vloek van Andvari begon algauw te werken. Zogauw Sigurd de schat terug had gebracht naar het paleis van de Deense koning, begon zijn moeder er op aan te dringen dat hij nu eerst zijn vaders dood moest wreken. Dat was een heilige plicht en dat moest Sigurd toegeven.
Na maanden van bittere gevechten versloegen hij en zijn Vikingen de vijandelijke koning en zijn krijgers. Toen kon Sigurd naar huis terugkeren. Op weg terug naar Denemarken kwam hij door het land van koning Giuki. Die regeerde over het gebied ten zuiden van de Rijn.
De koningin van dat land was even sluw als ze knap was. Ze heette Grimhilde en zij en de koning hadden drie zoons, Gunnar, Hogni en Guttorm. Ook hadden ze nog een dochter die Gudrun heette. Toen koningin Grimhilde met haar sluwe, groene ogen Sigurd goed had bekeken, vond ze hem uitstekend geschikt als bruidegom voor Gudrun, haar dochter. Inderdaad was Sigurd een knappe verschijning. Zijn haren vielen tot over zijn schouders en hadden een roodachtig-gouden kleur. Zijn baard had dezelfde kleur en was netjes onderhouden. Zijn ogen keken moedig de wereld rond en zijn schouders waren breed en sterk. Een idealer echtgenoot voor haar dochter was er niet. Toch was er iets vreemds aan Sigurds gelaatsuitdrukking. Het was of hij met zijn gedachten ergens anders was. Soms kwam er een vreemde glans in zijn ogen. Het leken wel vuurringen.
Koningin Grimhilde liet geen kans voorbijgaan. Sigurd logeerde enkele dagen in het paleis en de moeder zorgde wel dat er een krachtig liefdesdrankje door zijn wijn werd gemengd. Die liefdesdrank was inderdaad zo sterk dat Sigurd alles over Brünhilde vergat. Dat wilde wat zeggen want gedurende al die maanden was ze niet uit zijn gedachten geweest. Nu werd hij echter tot over de oren verliefd op Gudrun. Met haar was het niet beter gesteld. Zogauw ze Sigurd zag had ze het al te pakken gekregen.

Het duurde dan ook niet lang of ze waren getrouwd.
Gudrun was een goed en mooi meisje en de twee waren zeer gelukkig samen. Dat zouden ze ook wel gebleven zijn, als niet Gunnar, de broer van Gudrun roet in het eten had gegooid. Gunnar had gehoord dat er ergens een heel knappe maagd onder betovering lag te slapen. Ze werd bewaakt door een ring van vurige vlammen. Hij vroeg Sigurd, zijn zwager, om met hem op onderzoek uit te trekken en die knappe maagd te bevrijden.
Sigurd reed met Gunnar en de twee broers Hogni en Guttorm naar Hindfell. Hij herinnerde zich niets van zijn eerdere bezoek daar. Zijn paard Grani wist het echter nog wel. Het dier probeerde met steigeren Sigurds aandacht te trekken en vlakbij de berg spitste en draaide hij zijn oren dat het een lieve lust was. Sigurd had echter niets in de gaten.
Bij de vuurring gekomen zette Gunnar zijn paard aan om te springen. Het dier was echter geschrokken en weigerde de sprong. Gunnar vroeg Sigurd of hij zijn paard mocht lenen. Ook Grani weigerde echter de sprong te maken met Gunnar op zijn rug. 'Zal ik op Grani de sprong eens wagen?' vroeg Sigurd. Hij zal mij wel dragen. Laten we dan eerst onze wapenrusting verwisselen. Ik draag dan jouw schild en jouw helm met gesloten vizier en neem zo jouw plaats in.'
Deze keer sprong Grani gemakkelijk over de hindernis en Sigurd liep in volle wapenrusting op Brünhilde toe. Ze droeg nog de ring die hij haar als trouwbelofte had gegeven. Hij herinnerde zich daarvan echter nog steeds niets. Hij groette: 'Ik ben Gunnar, zoon van koning Giuki. Ik ben door de vuurring gekomen om je mee te nemen. Je wordt mijn bruid.'
Brünhilde stond perplex. Ze meende iets bekends te ontdekken aan deze trotse krijger, die zijn vizier gesloten had gehouden. Ze vroeg dan ook om de helm af te zetten. Zo beleefd als hij maar kon zei Sigurd dat dat niet kon. Eerst moest hij weer buiten de vuurring zijn. 'Maar het is nu nacht', zei Brünhilde,' en ik ben te moe om nu al te vertrekken. Laten we wachten tot het morgen is geworden. Kijk, het bed is groot genoeg voor ons beiden.'
Eerst weigerde Sigurd om tot de morgen te wachten, maar Brünhilde wenste niet te gaan. De twee gingen dus maar naar het bed. Ze gingen erop liggen, maar Sigurd hield zijn wapenrusting aan en ook het vizier van de helm bleef gesloten. Het blanke zwaard legde hij tussen hen in.
De volgende morgen was Sigurd het eerst wakker. Hij zag de gouden ring aan de vinger van Brünhilde. Heel vaag kwam nu zijn herinnering terug of was het een moment van verbijstering. In elk geval haalde hij voorzichtig de ring van de vinger af en stak hem in zijn zak.
Die morgen sprong Grani met Sigurd en Brünhilde over de vuurring. Ze reden naar de plek waar de broers tenten hadden opgeslagen. Sigurd steeg af en liep meteen de tent van Gunnar binnen. Vlug wisselden ze van wapenrusting. Daarna haastte Gunnar zich naar Brünhilde, opende plechtig zijn vizier en verklaarde dat zij zijn bruid was. Die dag reden allen terug naar het paleis van Koning Giuki. Telkens als Brünhilde probeerde met Sigurd in

gesprek te komen, keek hij haar beleefd, maar als een vreemdeling aan. Op het laatst ging ze bijna geloven dat de eerste ontmoeting slechts een droom was geweest. Ze deed dan ook verder geen toenaderingspogingen meer. De volgende dag was de bruiloft van Gunnar en Brünhilde.

Nu er meerdere mensen op de hoogte waren van het bedrog, moest Brünhilde echter op den duur wel achter de waarheid komen. Op zekere dag gebeurde het dat Gudrun en Brünhilde samen naar de rivier waren gegaan om een bad te nemen. Tegen die tijd had Gudrun reeds vernomen dat haar man de plaats van haar broer had ingenomen bij de bevrijding van Brünhilde. Ze had ook gesmeekt en gepleit tot Sigurd haar die ring had gegeven.

De twee vrouwen daagden elkaar uit om steeds verder in dieper water te gaan en daarbij kwam het tot kibbelarij. 'Bang voor een beetje water', spotte Gudrun, 'je bent een lafaard.' 'Ik een lafaard?' lachte Brünhilde, 'bedenk dan wel even dat ik tot de Walkuren heb behoord. Tijdens het heetste van het gevecht reden wij over het slagveld. Voor een beetje water ben ik dus niet bang.' 'Goed dan, maar mijn man is veel dapperder dan de jouwe', zei Gudrun kinderachtig. 'Dat kan ook nauwelijks waar zijn', zei Brünhilde. 'Geen sterveling - behalve Gunnar - heeft het gewaagd mij te redden door over de vlammenring te springen.' 'Onzin', riep de vernederde Gudrun, 'het was mijn man Sigurd die door de vlammenring is gegaan. Gunnar is het niet gelukt, zelfs niet op de rug van Grani. Kijk, hier is de ring die hij van jouw vinger nam om het te bewijzen. Wel geloof je me nu?'

Brünhilde was verstomd bij dit vreselijke nieuws. Niet alleen had Sigurd haar bedrogen; hij had er ook voor gezorgd dat zij haar belofte aan Odin niet had gehouden. Ze zou immers trouwen met de eerste sterveling die ze zou ontmoeten. Haar wraak was vreselijk. Ze vertelde aan Gunnar dat ze niet als zijn vrouw met hem wilde leven, tenzij hij Sigurd doodde.

'En er is een plekje aan zijn lichaam dat niet onkwetsbaar is. Dat heeft hij mij zelf verteld. Het is een plek tussen zijn schouderbladen. Hoe ik dat geheim ken? Wel ik heb de nacht met hem doorgebracht, voordat hij mij bij jou bracht.'

Natuurlijk werd Gunnar door dit verhaal zeer ijverzuchtig, maar hij was een goede man en kon niet over zich verkrijgen Sigurd te doden. Zijn broers Hogni en Guttorm waren er wel toe bereid. Zij lieten Sigurd in een hinderlaag lopen. Guttorm viel Sigurd van voren aan en intussen stak Hogni hem onverhoeds van achteren neer. Zo stierf Sigurd de drakedoder. De vloek van Andvari's ring was in vervulling gegaan.

Gudrun beval een grote brandstapel te bouwen voor de crematie van haar man. Brünhilde keek vanaf de kantelen toe, toen het dode lichaam van Sigurd op de brandstapel werd gelegd en het vuur werd ontstoken. Toen ze echter Sigurd badend in de vlammen zag, kon ze het niet langer uithouden. Ze wilde niet van hem gescheiden zijn. Staande op de kantelen met het gouden haar wapperend in de wind nam ze haar besluit. Ze stortte zich vanaf de muren in het brandende vuur, terwijl ze riep: 'Sigurd, mijn liefste, wacht op mij. Ik ga met je door het vuur. Samen gaan we naar Odin in het Walhalla.'

Niet lang daarna was de hele brandstapel nog slechts een hoop smeulende, grijze as. Een van de bedienden kwam melden dat het paard Grani uit de stal was verdwenen. Overal werd gezocht en navraag gedaan. Een stalknecht vertelde later dat hij het paard had gezien. Het galoppeerde door de lucht. Er hadden twee mensen op zijn rug gezeten die elkaar omhelsden.

Het verhaal van Bödfar Bjarki

Op een donkere en stormachtig avond reed een jonge Viking door een verlaten veengebied in Denemarken. Hij was op weg naar het paleis van Koning Hrolf Kraki.

De naam 'Kraki' is wat vreemd en vereist enige uitleg. In die tijd was het gewoonte dat de zoon naar zijn vader werd genoemd. Bovendien waren er ook nog niet zoveel namen; de keus was zeer beperkt. Door deze gewoonte ontstond echter in de naamgeving wel wat verwarring. Zo was bijvoorbeeld Olaf een gewone naam, maar in een kort tijdsbestek waren er natuurlijk dozijnen mannen die Olaf heetten. Omdat bovendien deze Olafs weer zoons kregen die ook Olaf genoemd werden, wist niemand meer wie wie was. Zo werd het gebruikelijk een bijnaam te geven. Vaak was die bijnaam een verwijzing naar wat iemand had gedaan of gewoon gebaseerd op zijn uiterlijk of een bepaalde eigenschap. Koning Hrolf was een van de langste en magerste mannen en de mensen noemden hem daarom 'Kraki'. Dat betekent 'mast-ladder'. Een mastladder werd door de Vikingen gebruikt als ze de muren moesten beklimmen van steden die door hen belegerd werden. Zo'n ladder bestond uit een enkele staak met aan weerszijden klossen.

De jonge Viking die daar reed heette Bjarki. Iedereen kende hem als Bödfar Bjarki, omdat hij een groot krijger en een koene vechtersbaas was. Zoals zoveel sterke mannen was ook hij soms toch ook erg zacht en vriendelijk. Ondanks zijn dapperheid voelde hij zich deze avond ook niet erg op zijn gemak. Hij moest voor zichzelf en zijn paard, Hengist, een onderdak voor de nacht zien te vinden. Door de duisternis overvallen waren ze het spoor bijster geworden en de kans bestond dat ze in het moerassige gebied spoorloos zouden verdwijnen.

Een donderslag deed Hengist steigeren van schrik. Bödfar Bjarki kalmeerde hem en zei: 'Kom op Hengist. Dat was alleen maar een donderslag. Let eens op bij de eerstvolgende bliksemstraal. Misschien kunnen we naar de doornstruiken op hogere grond komen. Ik meende tenminste net die struiken gezien te hebben. Vooruit jongen. Wacht eens, ik zal mijn jas wat uitspreiden over je flanken.' Het paard schudde het hoofd op en neer, alsof hij elk woord had begrepen. Bjarki tuurde in de duisternis naar links en naar rechts. Hij zag niets, ook al wreef hij zich de regen uit de ogen die vanaf zijn helm omlaag druppelde. De jonge Viking moest haast wel tot de conclusie komen dat hij maar beter de dageraad kon afwachten. Wat ongemak was altijd nog beter dan verdrinken in het moeras.

Plotseling zag hij een lichtpuntje in de verte.
'Daar is een hut, Hengist!' riep hij, 'en dat betekent een bed voor mij en een droge stal voor jou. Vooruit, kerel, nog even doorbijten.'
Bödfar Bjarki liet zich uit het zadel glijden en klopte op de deur.
Binnen was een angstig gefluister te beluisteren. Tenslotte klonk het: 'Wie is daar?'
'Alleen een reiziger die door de nacht is overvallen, en zijn paard.' 'Hoe is uw naam, goede heer?' 'Ze noemen me Bödfar Bjarki, maar ik heet eigenlijk gewoon Bjarki. Ik bid u, laat me binnen. De storm gaat nog tekeer en ik ben nat, koud en hongerig.' Langzaam ging de deur op een kier open.
'Sta me toe uw gezicht even te zien, goede heer, voor ik de ketting losmaak. Het zijn slechte tijden tegenwoordig. Zo, komt u binnen.' Een oude man met een lantaarn tuurde om het hoekje van de deur die nu open was. 'Wilt u niet eerst uw paard verzorgen? Hier is de lantaarn en de stal is aan de andere kant van het erf.'
De vrouw van de boer stond bezorgd achter haar man zijn rug en vroeg bedeesd: 'Wie is dat, vader?' 'Alleen maar een vreedzame reiziger die in het moeras door het donker is overvallen. Wees maar niet bang, moeder.'
Zijn vrouw vroeg: 'Ik ben benieuwd of hij nieuws komt brengen van onze zoon Heid.'
De oude man zei: 'Hoe kom je daar ineens bij? Hij is een krijger, een echte heer, zelfs nu hij bemodderd is. Hij draagt een helm en een zwaard. Zijn jas is van goede kwaliteit, ook al is hij nu doorweekt van de regen. Wij hebben niets te vrezen. Zijn gezicht is eerlijk en zijn blauwe ogen twinkelen in het licht van de lantaarn. Maar over Heid . . . wat zou hij ons over Heid kunnen vertellen?'
'Arme Heid', zei de oude vrouw,' wat is er toch van hem geworden?' 'Kom, kom, moeder', suste haar man. 'Maak je nou geen zorgen. Onze zoon zal heus wel goed op zijn pootjes terechtkomen. Op zekere dag zal hij zijn geluk wel vinden. Laten we nu eerst gastvrij zijn voor deze vreemdeling.'
Onder het eten – dat zeer sober was – vertelde de oude man een droevig verhaal. Eens waren hij en zijn vrouw welvarend geweest. Ze hadden knechten en meiden in dienst. De zaken waren echter steeds slechter gegaan. De oogst was mislukt; hun koe was gestorven en hun enige zoon moest toen zijn fortuin wel gaan zoeken in de stad van Koning Hrolf.

'Werkt uw zoon dan aan het hof van Koning Hrolf?' vroeg Bjarki. 'Zo is het, heer.'
'Ik wil daar zelf ook in dienst en ik ben op weg daarheen.'
De volgende morgen wezen de oudjes hem de weg naar het paleis. Voor hij wegreed gaf hij hun een klein leren zakje met wat goudstukken en hij beloofde hun groeten over te brengen aan hun zoon.
Het was alweer avond geworden toen Bjarki de stad en het paleis van Koning Hrolf bereikte. Zonder met iemand te spreken bracht hij zijn paard in de stal en wandelde het paleis binnen. Het liep tegen het avondeten en de bedienden zetten de schotels klaar op tafels die op schragen stonden. Het was tamelijk donker daarbinnen. Daar zag hij iets vreemds. Een keukenjongen kwam langs.
'Stop', riep hij, 'laten mijn ogen me in de steek, of zie ik daar inderdaad een berg beenderen in die hoek?'
De keukenjongen zei: 'Uw ogen zijn nog goed heer. Dat is een hoop beenderen.' 'Waar zijn dan de dieren die deze beenderen moeten opruimen? Die hoop is wel een meter hoog.'
Bjarki liep op de hoop beenderen toe en zijn neus ontdekte de onaangename geur van rottend vlees. Plotseling zag hij vanuit het midden

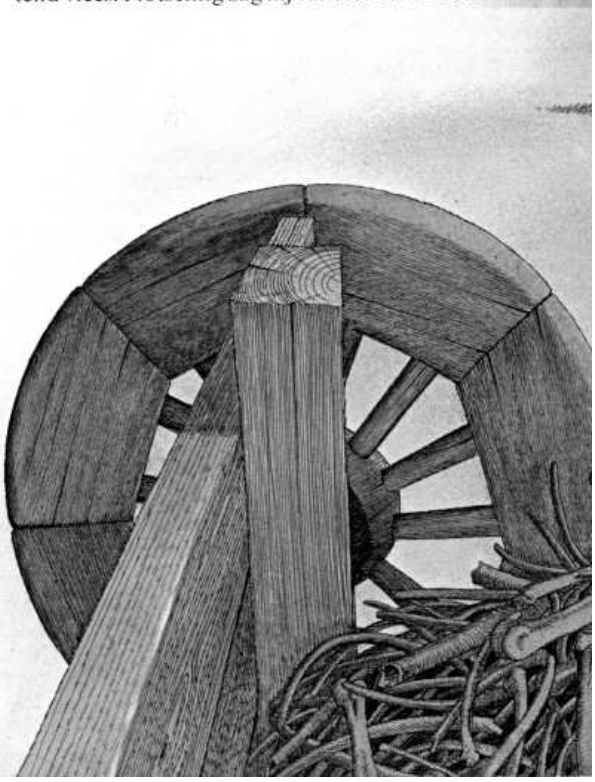

van de hoop een hand verschijnen die een bot op het topje van de berg neerlegde. Het bot lag wat te wankelen en rolde toen de hoop af, tot vlak voor de voeten van Bjarki. Een bos verward en slordig haar verscheen boven de rand van de hoop beenderen en een paar verschrikte ogen volgden. Nu zag hij het smerige gezicht van een jeugdig persoon.
'Bij Thor en de donder, wat heeft dat te betekenen?', riep Bjarki. 'Wie ben je en waarom zit je verborgen in zo'n berg stinkende botten?'
De jongeman zei: 'Mijn naam is Heid, meneer. Ze noemen me 'bibberende Heid.' 'O, dus op deze manier ben je dan zeker bezig het fortuin te maken voor je familie', zei Bjarki.
'Het zal dan wel een schat aan stinkende botten worden, denk ik!' 'Maar ze stinken niet allemaal, heer. Er zijn ook verse bij. Bij elke maaltijd krijg ik er een nieuwe hoeveelheid bij.'
'Hoe bedoel je dat?' vroeg Bjarki. 'Kijk, heer, dat gaat zo. De mannen van Koning Hrolf zijn soms wat speels en vrolijk. Niet dat ik iets in hun nadeel wil zeggen; ze moeten toch ook af en toe een pleziertje hebben. Voor mensen als ik is het echter niet zo leuk. Na elke maaltijd gooien ze de botten naar mij. Ze maken er een wedstrijd van wie mij de meeste keren kan raken. De enige manier om me wat te beschermen is het bouwen van deze beenderenmuur.'
Bjarki zette grote ogen op. 'Ik heb nog nooit eerder zo'n laf gedrag meegemaakt', zei hij. 'Bibberende Heid is inderdaad een goede naam voor jou. En intussen lijden je oude vader en moeder armoede.'
'Wat kan ik eraan doen, heer?' vroeg Heid. 'Moet u hier die bult op mijn linkerslaap eens zien en mijn rechteroog; helemaal opgezwollen en blauw! Daar heeft Erik Dikgezicht me gisteren geraakt.'
Bjarki keek naar het angstige gezicht van Heid. Enerzijds was hij kwaad om zoveel lafheid; anderzijds had hij ook met de jongen te doen. Hij greep Heid bij de kraag en duwde de tegenstribbelende jongen de hal door, de deur door en zo de nabijgelegen vijver in. Verschillende keren dompelde hij hem kopje onder in het koude water totdat alle vuil en stank weggespoeld waren. Daarna voerde hij hem druipend en wel naar een plek bij de tafels. De Vikingen waren intussen aan de maaltijd begonnen. Heid deed zijn naam eer aan en stond inderdaad te beven als een rietje. De schotels op tafel trilden bijna mee. Zijn ogen keken rusteloos naar links en naar rechts om te zien of men hem nog niet met botten ging bekogelen. Heid fluisterde naar Bjarki: 'Kijk, heer. Daar zit Erik aan het hoofd van de tafel. Die grote kerel die net dat enorme bot afknaagt. 'Bjarki keek in de aangeduide richting. 'Bedoel je die stoere bandiet met die slordige, ongekamde haren en die vieze, zwarte hangsnor? Die met die rare aardappelneus?' vroeg hij.
Heid raakte helemaal overstuur, omdat Bjarki bepaald niet zachtjes gesproken had. 'O heer, praat toch niet zo hard!' fluisterde hij. 'Hou op met snotteren, kerel. Erik zal zich wel twee keer bedenken eer hij een bot in mijn richting gooit. Hier neem ook maar een sappig boutje.'
Erik zat echter zijn tijd af te wachten. Eerst moest hij genoeg projectielen verzamelen. Hij boerde luid en riep tegen zijn tafelbuurman: 'Zeg makker wie is toch die vreemde vent die hier zonder fatsoen zomaar binnenkomt. Hij heeft ons beledigd door Heid zomaar een zitplaats aan te bieden.' 'Ik weet het niet, Erik. Dit is de eerste keer dat ik die kerel zie. Wel een stevige knul, zo te zien. Een beetje groot en niet zonder durf.'
'Ik zal hem eens een lesje leren', zei Erik. 'let maar eens op.' Hij hief het bot omhoog dat hij zojuist had afgekloven.
Heid at met smaak zijn sappige boutje op. Het was het eerste stukje vers vlees dat hij sinds lang had gegeten. Toch bleef hij voortdurend op zijn hoede voor Erik. Onmiddellijk dook hij danook onder de tafel toen hij de beweging van Erik zag. 'Pas op!' riep hij, 'Erik gaat gooien.'
Er suisde iets door de lucht en toen klonk er een harde klap. Heid begon te grienen. 'Waar is mijn muur van botten. Laat me erheen gaan.'
Weer hoorde hij iets door de lucht suizen, gevolgd door een nog luidere knal. Toen klonk het geluid van brekend meubilair. Heid loerde vanonder de tafel vandaan.
Bödfar Bjarki was overeind gekomen met vlammende ogen. De plek waar Erik had gezeten was leeg. Bjarki had kennelijk het bot van Erik opgevangen en meteen teruggegooid. Erik moest wel vol op het voorhoofd geraakt zijn. Daardoor was hij achterover getuimeld en dáar lag hij dan op de grond temidden van kapotte stoelen. Bjarki schreeuwde: 'Wie is de volgende die het tegen Bödfar Bjarki wil opnemen? Jij daar, jij zat naast Erik. Jij komt het eerst in aanmerking. Pak maar een bot en waag het maar eens mij ermee te gooien.'

'Een bot, meneer? O, u bedoelt deze dingen', stotterde de kameraad van Erik. Hij probeerde een soort grijns op zijn gezicht te krijgen.
'Ik ben hier net mee aan het eten, meneer. Ja, ik at er net van.' Met overgave begon hij op het bot te knauwen.
'Kom op Heid', zei Bjarki, 'eet je boutje op.' Hij dregde Heid van onder de tafel vandaan, duwde twee Vikingen opzij en zette hem weer op zijn plaats aan tafel.
Toen Erik weer tot bewustzijn was gekomen, ging hij zich beklagen bij Koning Hrolf. De koning was echter niet gek. Hij liet Bjarki roepen om ook zijn uitleg van het gebeurde te vernemen.
'Welkom', zei de koning, 'mijn krijger Erik vertelt me dat zijn schedel bijna gespleten is en dat hij beslist niet tegen een deurpost is opgelopen.'
'Met alle respect, majesteit', zei Bjarki, 'dat is een zaak van geen belang.'
'Hoe heet je, vreemdeling?' vroeg de koning.
'Men noemt mij Bödfar Bjarki, sire.'
'Welnu, Bödfar Bjarki, wil je hier bij mij in het paleis blijven?'
'Koning Hrolf, ik heb daartegen geen bezwaar. Ik kwam naar uw paleis juist om u te dienen. Maar na wat ik allemaal heb gezien, ben ik er niet meer zo zeker van.'
'Spreek vrijuit, man', zei de koning.
'Graag wil ik bij u in dienst treden, maar er is nu een voorwaarde. De jongeman die 'bibberende Heid' wordt genoemd moet ook een van uw volgelingen worden.'
De koning en zijn gevolg konden bijna niet meer op adem komen van het lachen. Tenslotte riep de koning: 'Stilte! Ik zie niets in Heid, maar ik zal hem de tijd geven tot Yule om zichzelf te bewijzen.'
'Dank u, majesteit', antwoordde Bjarki.
De donkere winterdagen en avonden waren een nogal onprettige tijd in het paleis van Koning Hrolf. Gedurende de laatste drie jaren had een gevleugeld monster de gewoonte aangeleerd om vanuit zijn hol het vee van de koning te overmeesteren en te verslinden. Waarschijnlijk was het een draak die midden in de winter door de honger gedwongen zijn winterrust onderbrak. Tot voor kort had het alleen maar vee gekost. Het vorige jaar echter waren er zeven berserkers op uitgetrokken om het monster aan te vallen. De berserkers waren dronken van de mede. In waanzinnige toestand waren ze de sneeuw ingetrokken en de draak had hen gedood.
De nacht voor Yule zaten de vazallen van Koning Hrolf dichtbijeen bij de vuren zich te warmen. De deuren waren gesloten en gegrendeld. Een oude man zei wat spijtig: 'Toen ik een jongeman was, was Yule een tijd van plezier en vrolijkheid. Dat is niet meer zo tegenwoordig.' Hij keek wat schuchter over zijn schouder achterom.
'Heb je er deze winter al over gehoord? Ik heb het in de gaten gehouden en er op gewacht, maar ik heb er nog niet over gehoord.'
'Stil, man. Hou je mond. Als je erover praat, komt het misschien.'
Bödfar Bjarki vroeg: 'Wat is dat dan toch, waarvoor jullie zo bang zijn?' Toen vertelden ze het hem. 'Praat er toch niet meer over', zei er een,' ik geloof dat dat monster dood is, anders hadden we er toch al iets van gemerkt moeten hebben.' 'Het komt alleen met Yule', zei de oude man. 'We zullen er nooit meer iets van horen.' De woorden waren amper gezegd of men hoorde een hevig krabbelen en snuffelen aan de deur. De mannen in de zaal waren meteen in paniek en gooiden in hun verwarring de meubels omver. 'HET is er', riepen ze, 'het beest is bij de deur. Vlug, allemaal in de kelder. Doe vlug het luik open. Vlucht!'

Koning Hrolf schreed de zaal binnen. 'Stilte, bij Thor en de donder, wat moet die herrie hier betekenen?' 'Majesteit, het monster is er, het gevleugelde monster probeert binnen te komen.' Het snuffelen en snuiven ging door en het krabbelen aan de deur werd luider.
'Rustig mannen', riep de Koning, 'luister eerst toch eens goed.' Het snuffelen veranderde in een gejank. 'Ellendige lafaards', riep de Koning,' dat is helemaal geen monster. Kom toch tot je positieven. Waar is jullie moed gebleven.' Het geluid buiten werd nu een geblaf. 'Jullie weten allemaal dat ik vandaag op jacht ben geweest. Wat jullie nu horen is mijn Ierse wolfshond, Gunnar. Doe de deur open en laat het dier binnen.' De vazallen deden wat de Koning had bevolen en een grote wolfshond sprong naar binnen met de sneeuwvlokken in zijn vacht. Hij schudde zichzelf eens flink uit en sprong toen tegen de koning op. 'Beste hond. Hij is braaf', zei Koning Hrolf. 'Luister mannen', vervolgde hij, 'driemaal in drie jaar tijd heeft het monster toegeslagen. Ik verwacht van jullie enkel dat er gevochten wordt tegen gelijken. Jullie moeten strijden tegen mijn vijanden. Geen man zult ge vrezen, maar een monster? Daarmee is het anders gesteld. Tegen een monster kan alleen opgetreden worden door middel van toverspreuken. Daarom geef ik nu het bevel dat van de schemering tot de dageraad de deuren goed vergrendeld moeten zijn. Dat geldt van nu af tot Yule. Niemand gaat naar buiten, tenzij op eigen risico.'
Heid zei rustig tegen Bjarki: 'Zie je nu wel. Ik vertelde over dat monster, maar je wou het niet geloven.' Bjarki zei: 'Ja, een monster, dat is interessant. Jij en ik zullen dat monstertje eens een lesje leren.' 'O, nee. Ik niet', zei Heid angstig. 'Ja, juist jij wel. Het zal een man van je maken. Wat voor beest is het eigenlijk?' 'Nou, degenen die hem hebben gezien en het hebben overleefd vertellen dat het beest vleugels heeft en door de lucht vliegt. De slagpennen van die vleugels gonzen als het monster met flinke slagen de lucht doorklieft. Uit de neusgaten komen vlammen en stinkende rook. En brullen . . . Als het beest is neergestreken, zwaait het met zijn staart heen en weer en de ogen zijn dan net kolen vuur.'
'Heb je het monster zelf al eens gezien, Heid?' 'Neen, maar Erik zegt . . .' 'Het doet er niet toe wat die zegt. Dat zijn allemaal maar bakersprookjes.

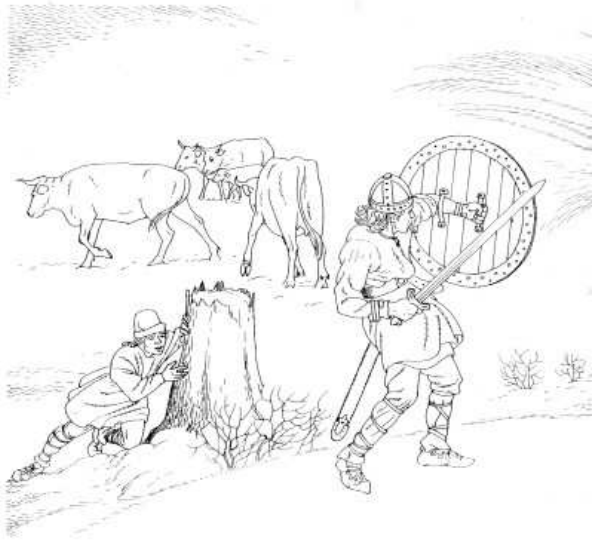

Als je zelf eerst het monster hebt gezien . . .'
'Ik wil het beest helemaal niet zien.' 'Dat zal wel gebeuren, mijn jongen. Dat zal gebeuren', zei Bjarki. Die nacht, toen de vuren laag brandden en iedereen sliep, slopen Bjarki en Heid de deur uit. Om geen geluid te maken hadden ze de grendels behoedzaam weggeschoven en de deur slechts zover geopend dat ze er met tweeën door konden. Heid had daarbij wel een duwtje van Bjarki nodig. De deur werd zorgvuldig weer gesloten en toen duwde Bjarki Heid in de richting van het vee van de Koning.
Op het laatst zei Heid: 'We zitten hier nu al uren bij het vee op wacht. Ik krijg het koud en ik ben er zeker van dat het monster vannacht toch niet meer komt. Zullen we niet liever teruggaan?'
'Kom wat dichter bij mij. Kruip onder mijn jas. Wij blijven hier tot de dageraad komt', zei Bjarki. 'Maar het is al bijna dageraad. Kijk de lucht wordt al wat lichter. Daar boven die bomen. Zullen we teruggaan?' 'Het is nog te vroeg voor de dageraad. Wat je ziet zal wel de maan zijn die opkomt.' 'Nee, het is niet de maan. Die is al uren op. Het moet de dageraad zijn' 'En sinds wanneer gaat de zon op in het westen?'
Heid gaf echter een schreeuw, sprong recht en ging er vandoor. Hij was al bijna over de schutting, toen Bjarki hem nog net bij zijn broek kon grijpen. 'Nee, Heid. Wegrennen zal

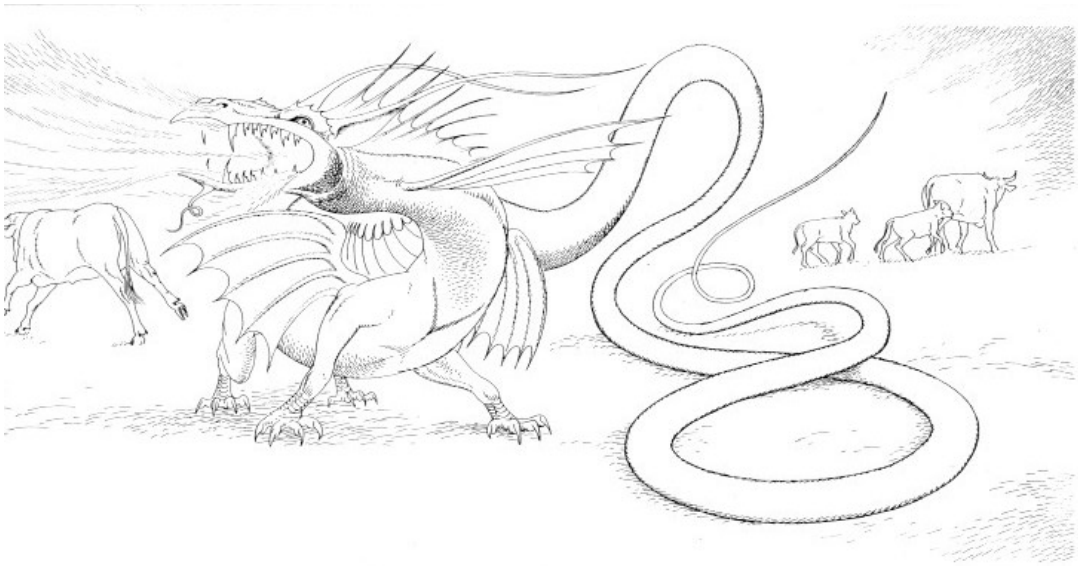

je niet baten!' Hij trok de jongeman weer op de grond. Spoedig na dit voorval hoorden ze vleugelslagen. Even later was er ook een zwavellucht merkbaar. Het vee was ook onrustig geworden door het heen en wier vliegen van het beest daar in de lucht. Het loeien en het gedonder van de hoeven op de grond vermengde zich met het zoeven van de vleugels en het sissen van de draak. Boven al die geluiden uit schreeuwde Bjarki: 'De draak! Kijk jongen, daar in de lucht. Het komt omlaag. Nu komt het erop aan. Of wij doden het beest of we overleven onze poging niet. De lucht is dik van de rook. Kom hierheen. Hierheen!'

'Nee, nee, nee', gilde Heid. Maar Bjarki dreef hem in de richting van het vuur dat ze door de rook heen konden zien. De draak landde in de sneeuw, die hoog opstoof. 'Geef me rugdekking. Ik val aan', gilde Bjarki. Hij trok zijn lange, glanzende zwaard. Zijn schild beschermde hem iets tegen de vlammen, maar algauw voelde hij de hitte door het schild heen! 'Heid, Heid. Je moet helpen. Ik kom met mijn zwaard niet door die schubben van het monster heen.' Tegen die tijd was Heid echter al klaar om over de schutting te klimmen. 'Ik heb het je gezegd. Ik heb je gewaarschuwd', riep Heid. Nog even keerde hij zich om met zijn handen al om de bovenrand van de schutting geklemd. Hij kon het niet laten om die krijger nog even te zien eer hij door de draak zou worden gedood. Tenslotte waren ze de laatste tijd goede vrienden geworden. 'Bij Thor', zei Heid, 'dat is toch niet aan te zien, dat hij levend wordt verbrand. Kijk uit. Pas op. Hij gaat een mep met zijn staart geven. Spring opzij. Smerig beest.' Heid werd ineens kwaad en even plotseling was ook zijn angst verdwenen. 'Smerig loeder . . . Ik zal je . . .', en hij rende terug, weg van de schutting. In zijn haast struikelde hij in de sneeuwlaag. Vlug krabbelde hij weer overeind en riep: 'Zo kom je met dat zwaard nooit door die schubben heen. Raak hem onder de vleugels. Onder de vleugels. Daar zitten geen schubben.'

'Ga wat opzij, jongen. De vlammen zullen je schroeien', gilde Bjarki. 'Pas maar op jezelf', riep Heid terug. 'Onder de vleugels zei ik toch. Kom geef me je dolk eens aan. Ja, dat is het. Als ie nou die vleugel omhoog doet steek ik de dolk in zijn lijf.'

Even later stonden ze op de draak neer te zien. 'Bij Thor', zei Bjarki 'je hebt hem echt verslagen.' Het dier lag op de grond met de poten gevouwen onder zijn lichaam. De vleugels hingen roerloos aan beide kanten op de grond in de sneeuw. Onder de ene vleugel kleurde de sneeuw zich rood. Uit de neusgaten kwam nog een laatste restje rook.

'Je hebt mijn leven gered, Heid. Je doodde de draak en je vond je mannelijkheid. Daarom wordt vanaf nu jouw naam veranderd van Heid in Mannelijkheid.' 'Het was eigenlijk allemaal jouw werk', zei Heid. 'Ik liep weg,

maar toen zag ik jou in moeilijkheden. Dat kon ik niet aanzien. Dank je wel, dat je mij mijn angst hebt leren overwinnen. Hoe moet ik je dat vergoeden?'

Bödfar Bjarki was natuurlijk in zijn schik met het nachtelijke werk dat ze hadden verricht en vooral omdat Heid een kerel was geworden. Toch was er nog het een en ander te doen. Hij liet Heid het hart uit de draak snijden. Door hiervan een beetje te eten kreeg Heid nog meer moed. Daarna ontvouwde hij een verrassend plan.

'Het heeft geen zin de Koning te gaan vertellen dat je nu een kerel bent. Het is beter om de Koning en de Vikingen te tonen dat het zo is. Ze zullen je anders toch niet geloven. Luister wat we zullen doen.' Hij zei dat Heid planken en palen uit de schutting moest trekken. Dat materiaal werd onder de vleugels en de hals van de draak geschoven. Nu leek het net of de draak weer tot leven was gekomen. 'Nou vlug naar het paleis', zei Bjarki. Ze slopen weer geruisloos binnen en grendelden de deur.

Ongeveer tien minuten wachtten ze, toen begonnen ze zo hard mogelijk te schreeuwen. 'Alarm. Word wakker. De draak is er.' De Vikingen vielen over elkaar en over de meubels. Koning Hrolf verscheen. Hij was door het lawaai gewekt en wreef de slaap uit zijn ogen. Bjarki wilde de deur opendoen, maar een dozijn Vikingen probeerde dat te beletten. De koning riep: 'Wat is er aan de hand?' Boven de herrie uit schreeuwde Bjarki: 'Sire, het monster is er om het vee te verslinden.' 'Ja, ja', riepen de Vikingen. 'De draak heeft de schutting al vernield en de koeien rennen in doodsnood heen en weer', vervolgde Bjarki.

'Wil iemand het monster te lijf gaan?' vroeg de koning. Het werd plotseling stil onder de Vikingen.

Niemand bood zich aan, ook Erik niet.

'Dan ga ik zelf', zei de koning. 'Maar Koning', zei Bjarki, 'we weten dat u een dapper man bent. U hoeft dat voor ons niet meer te bewijzen. Er is hier echter iemand die in uw plaats zal gaan – Erik Dikgezicht.'

'Ik, majesteit?' stotterde Erik, 'ja-eh-nee-, ik ben gisteravond over een stoel gevallen en heb daarbij mijn enkel bezeerd. De enkel is zo opgezwollen dat ik er nauwelijks op durf te lopen. Ik zal het laten zien . . . Hij hinkte het paleis in en verdween. 'Ziet u majesteit', zei Heid,' hij kiest wel de weg die niet naar de draak voert.' De mannen lachten wat onbehaaglijk. Heid vervolgde: 'Als u mij het beroemde zwaard Overwinnaar wilt lenen zal ik het monster verslaan.'

De koning noch zijn vazallen konden hun oren geloven. Waren dat woorden van Heid? Bjarki moest al zijn overtuigingskracht aanwenden om de koning zover te krijgen dat hij aan Heid het zwaard leende. Voor twee van de aanwezigen stond de uitkomst van dit avontuur natuurlijk allang vast. Het duurde danook niet lang of Heid keerde terug, ongedeerd. Hij sleepte de kop van de draak achter zich aan.

Koning Hrolf Kraki zei: 'Lang geleden heb ik een zak vol goud en de helft van mijn vee beloofd aan degene die de draak zou verslaan. Die belofte zal ik nakomen. Maar waar is Heid?' 'Laat voortaan zijn naam 'Mannelijkheid' zijn, majesteit', zei Bjarki. 'Waar is Mannelijkheid?'

Een Viking schreeuwde: 'Sire, kijk daar eens. Hij haalt nog een kunststuk uit met uw beroemde zwaard. Eerst heeft hij de draak verslagen en nu geneest hij de gezwollen enkel van Erik Dikgezicht. Kijk eens hoe hard Erik lopen kan met Mannelijkheid achter hem aan.'

Zo had Koning Hrolf Kraki er twee dappere mannen bijgekregen. Bödfar Bjarki en Mannelijkheid dienden hem goed hun levenlang, tot ze werden opgeroepen om naar het Walhalla te gaan.

Fenrir de wolf wordt gekneveld

Nadat de Wereldslang in de oceaan was geworpen en Hella verbannen was naar Niflheim, was er nog het probleem wat er met Fenrir de wolf moest gebeuren. Deze wolf was door Loki verwekt en toen het dier nog jong was, vond iedereen hem lief. Dat is toch zo bij alle jonge dieren. De goden en godinnen haalden hem aan en zeiden: 'Och, wat een lieve welp.' Ze wilden hem op de arm dragen en verwennen. Odin had er geen bezwaar tegen dat het diertje in Asgard bleef.

Het duurde echter niet zo lang, of Fenrir begon te grommen, toonde zijn tanden en probeerde te bijten. Die tanden van Fenrir schenen trouwens sneller te groeien dan men ooit eerder had gezien bij dieren. Heimdall zei: 'Met dat beest krijgen we moeilijkheden.' Freya riep: 'Geen sprake van. Het is alleen maar jeugdige speelsheid.' Toen het dier echter bijna de jas van haar vader in stukken had gescheurd, veranderde ze wel van gedachte. Het kostte haar een maand om de jas te repareren. 'We zullen hem maar beter aan een ketting kunnen leggen', zei ze.

Als het tijd was om het dier te voeren, ging het als een bezetene te keer. Alleen Tyr durfde het aan Fenrir zijn voer te brengen. En vreten kon hij. Elke dag werd de wolf groter en zwaarder en hij scheen voortdurend honger te hebben. Eerst werd het vlees opgegeten en daarna begon Fenrir met ijver aan de botten. Het geknauw en gekraak werd op het laatst meer dan de goden konden verdragen.

En dat was nog niet alles. De voorspellingen zeiden dat Fenrir bestemd was om de goden onherstelbaar kwaad te doen. De Asen gingen dus verzinnen hoe ze het dier goed onder de duim konden houden. Odin gaf bevel dat er een stevige ketting moest worden gemaakt in de werkplaats. Het werd een heel beroemde kluister die nog heden ten dage als Loding bekend is. Tyr kreeg de opdracht Fenrir te kluisteren. Hij moest er maar een soort spel van maken, want anders zou het dier vast niet te ketenen zijn.

Tyr zei: 'Kom jongen, we willen eens zien hoe sterk jij bent.' Na het voeren gelukte het Tyr om Fenrir te ketenen. Zijn achterpoten werden geboeid. Fenrir keek over zijn schouder achterom en geeuwde. Toen gaf hij een ruk aan de boei en slingerde die het raam uit. Maar net werd het hoofd van Tyr gemist.

De goden kregen wat bange voorgevoelens, maar toch werd er een tweede boei gemaakt. Deze was dubbel zo sterk als de eerste en werd Dromi genoemd. Dat betekent DE boei, want men meende

dat deze boei zeker zou werken. Weer vroegen ze Tyr om wat met Fenrir te flikflooien en hem te ketenen.
Tyr gaf de wolf een lekker maaltje van een half dozijn vette schapen en daarna zei hij met een onschuldig gezicht: 'O ja, de Asen hebben weer een grap bedacht. Ze hebben met elkaar gewed dat je deze boei niet kunt verbreken. Laat dus eens zien wat je kunt.' Tyr was tot nu toe de enige in Asgard die nog met hem praatte en het jonge dier keek dan ook uit genegenheid voor Tyr naar Dromi. Hij leek echter niet onder de indruk. Tyr zei: 'Over jouw kracht wordt in heel Asgard gesproken en nu zelfs ook in Midgard en in Jotunheim. Ik denk dat je met deze boei ook geen moeite zult hebben.'
De wolf zag wel dat Dromi heel wat sterker was dan Loding. Hij geloofde evenwel in zijn eigen kracht, sinds hij Loding had verbroken. Vanaf die dag was zijn kracht zeker nog verviervoudigd. Er zat echter risico in maar hij besloot dat op de koop toe te nemen. Tenslotte moest hij zijn grote reputatie waar maken. Gewillig liet het monster zich boeien. Daarna deed hij alsof hij in slaap was gevallen.
De Asen dromden samen om te kijken wat er zou gebeuren. Ze gniffelden en wreven hun handen. Fenrir opende een oog en strekte langzaam zijn achterpoten. Met een luide knal knapte de boei en de wolf rolde om op zijn rug, net als een speelse jonge hond. Toen sprong hij plotseling overeind met een vreselijke grauw. De goden deinsden achteruit en de wolf rolde om en om op zijn rug en liet een angstaanjagend gelach horen.
Odin moest toch een manier vinden om Fenrir te ketenen. Hij besloot de jeugdvriend van Freyer, de bekende Skirnir naar de dwergen te sturen. Daar was een dwerg die de zwarte kunst verstond. Die zou misschien een onverbrekelijke boei kunnen maken, met behulp van de toverkunst. Skirnir vertelde de dwerg in zijn smederij onder de grond, wat er van hem gevraagd werd. Deze dwerg had ogen zo groot

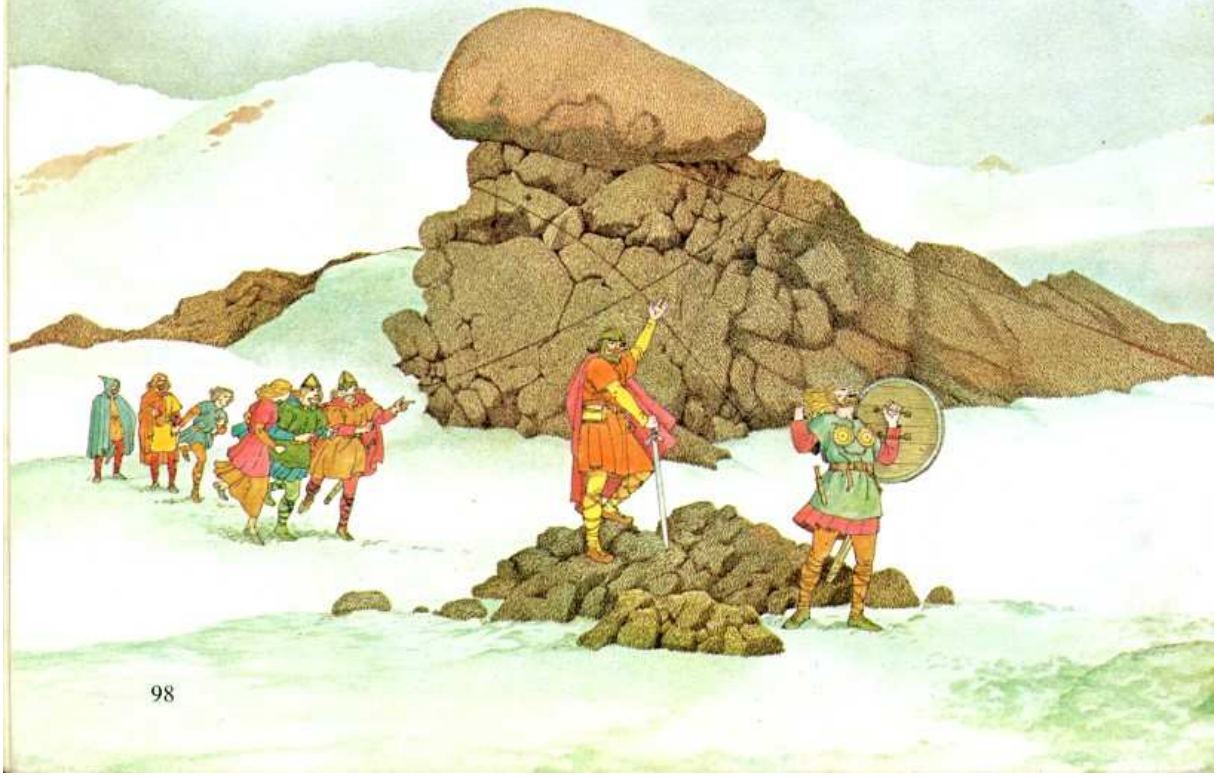

als schotels en zijn hoofd zat zo vol met hersens, dat zijn hoofd zeker driemaal zo groot was als zijn gekromde lijfje.
'Een boei zoals u bedoelt kan alleen gemaakt worden van de meest bizarre en zeldzame stoffen', zei de dwerg tegen Skirnir. 'Het kost dus wel wat tijd. Kom over een maand maar eens terug.'
Met het verstrijken van de weken werd de wolf brutaler en gehater. Vanwege het verbreken van Loding en Dromi ging hij nu steeds hogere eisen stellen. Het zou waarschijnlijk niet lang meer duren of het monster zou op de zetel van Odin willen zitten. Toen de maand om was haastte Skirnir zich naar de dwerg. Deze zei: 'De kluister is gereed en ik zal vertellen hoe de gebruiksaanwijzing is. Ik heb zes grondstoffen gebruikt. Die heb ik zo gemengd, dat niet te zien is waar de ene stof begint en waar de andere eindigt. Let er echter op dat de uiteinden niet aan elkaar komen voor de wolf ermee gebonden is. Sla evenmin de ketenen om je eigen lichaam of om dat van een ander. Je zou voor eeuwig gebonden zijn.'
'Welke zijn die wonderlijke stoffen?' vroeg Skirnir.
'Dat zal ik je vertellen: ten eerste heb ik genomen het geluid dat de poten van een kat maken bij het lopen. Verder heb ik verwerkt de baard van een vrouw, de wortels van een berg, de zenuwen van een beer, de adem van een vis en nog spuug van een vogel. Ja, dat zijn er zes.'
'Het is nauwelijks te geloven', zei Skirnir, 'niemand heeft toch ooit een kat horen lopen en vrouwen hebben toch geen baard. Zulke stoffen bestaan toch helemaal niet.'
'Daarom heeft het ook een maand geduurd', zei de dwerg. 'Toen ik de materialen had was de rest niet zo moeilijk meer. Nou, pak aan en wees voorzichtig.' Hij overhandigde Skirnir iets dat op een draad leek. Die draad was echter zo dun en zo zacht als zijde. Skirnir reed terug naar Asgard vol bange voorgevoelens.
Ook de goden keken vreemd op toen ze die

draad zagen. Niemand had er vertrouwen in. Odin zei echter dat de dwerg een ijzeren reputatie had als vakman. Ze moesten het toch in elk geval uitproberen. Enkele van de machtigste goden, waaronder Odin en Tyr, vroegen Fenrir mee te gaan naar de Onderwereld. Ze zouden dan naar het eiland Lyngvi in het donkere meer Amsvartnir roeien. Tyr vertelde de wolf dat op dat eiland een kudde vette koeien graasde, zodat het voor hem de beste picknick van zijn leven zou worden. O ja, dan was er nog iets. De goden hadden een mooi, zijden koord. Ze zouden dat graag Fenrir eens om willen doen, om te passen.

Fenrir liet zich misleiden. Onder het roeien naar het donkere eiland vroeg de wolf, waar die kudde vee te vinden was. Tyr antwoordde: 'We dachten allemaal dat je liever eerst het koord wilde proberen. Intussen zal je eetlust nog toenemen. Toen vroeg hij aan Odin om het koord te laten zien. De Asen gaven elkaar de draad door en sommigen zeiden: 'Het ziet er helemaal niet zo sterk uit. Erg dik is de draad ook niet.' Ze probeerden ook de draad met hun handen te breken, maar dat gelukte toch niet. 'Och', zeiden ze, 'de wolf zal er niet veel moeite mee hebben.' 'Hoe heet dit koord eigenlijk', vroeg Balder. 'De naam is Gleipnir', zei Tyr. De wolf zei: 'Hoe zou ik nu beroemd kunnen worden door het breken van zo'n draadje. Aan de andere kant mag die draad er dan erg teer uitzien, maar als er nu eens toverkracht achterzit. Hoe het zij, die draad komt niet aan mijn achterpoten.'

De goden zeiden niet te begrijpen waarom de wolf bang was voor zo'n tere draad. Bij vorige gelegenheden had hij immers al veel sterkere kluisters verbroken. En die waren zelfs van ijzer geweest. 'Als je vindt, dat je deze draad niet kunt verbreken', zeiden de Asen, 'dan hoeven we ook geen schrik meer voor je te hebben. We laten je dan verder aan je lot over.'

De wolf merkte op: 'Als jullie me op zo'n manier binden dat ik niet los kan komen, dan zal ik van jullie geen hulp hoeven te verwachten. Daarom verlang ik er helemaal niet zo erg naar vastgebonden te worden. Ik stel het volgende voor: Laat een van u zijn hand tussen mijn kaken steken als garantie dat ik niet bedrogen zal worden. Dan mogen jullie mijn moed op de proef stellen.'

Bij deze woorden keken de goden elkaar bezorgd aan en tersluiks wierpen ze een blik op de opengesperde bek van Fenrir. Niemand wilde het risico lopen een hand te verspelen. Tenslotte bood Tyr zich vrijwillig aan. Hij legde zijn rechtervuist tussen de kaken van de wolf.

Nu werd de draad Gleipnir rond de achterpoten van Fenrir gewonden en daarna om de lendenen en de voorpoten. Toen de wolf met de poten begon te slaan trok het koord strakker. Hoe meer hij tekeer ging, des te strakker werd hij gebonden. Tenslotte gilde het dier in doodsangst. De vuist van Tyr zat echter nog tussen zijn kaken. Hij voelde de ijzeren tanden in zijn vlees bijten en bereidde zich voor op het allerergste. Het werd duidelijk dat de toverkracht van de draad groter was dan de sterkte van Fenrir. Hij zou voor eeuwig gebonden zijn. De Asen stonden er lachend bij, maar Tyr verging het lachen. Hij verloor zijn rechterhand.

Toen de goden zagen dat de wolf inderdaad veilig gebonden was namen ze een ketting. Die maakten ze vast aan de draad en aan een steile rots die tot een diepte van mijlen in de bodem vaststond. Voor alle zekerheid namen ze toen nog een grote moker en heiden de rots nog verder de grond in. De wolf geeuwde, vocht af en toe nog zwakjes en probeerde te bijten. De goden plaatsten een zwaard tussen de angstaanjagende kaken. De punt van de kling prikte zich vast in het gehemelte van de bovenkaak. Daar lag dan de wolf tot Ragnarok.

Gylfi zei: 'Ik begrijp niet waarom de Asen niet meteen totaal met Fenrir afrekenden. Door de wolf te laten leven bleef toch ook de kans bestaan dat het dier nog ooit kwaad zou kunnen stichten.'

De Hoge antwoordde: 'De Asen hechtten zo'n hoge waarde aan hun paleizen en tempels, dat ze een bezoedeling met bloed van de wolf tot elke prijs wilden voorkomen. Ze kenden toch ook de profetie, dat de wolf aan het eind Odin zou verslinden.'

'Nou', zei Gylfi, 'het lijkt wel of de goden evenmin als mensen weten wat goed voor ze is.'

De drie wezens gaven hierop geen antwoord.

Hoe Thor aan zijn hamer kwam

Veel opwindende en amusante verhalen worden er verteld over de uitbundige, roodharige god Thor, de reuzendoder. Vaak was Loki daarbij ook van de partij, behalve als hij uit de gratie lag.
Op zekere nacht had Loki moeite om in slaap te komen. Soms doezelde hij even weg, maar dat was niet voor lange tijd. Hij lag urenlang in zijn bed te woelen. Dan weer lag hij op zijn linkerzij, en even later op zijn rechterzij. Tegen het aanbreken van de dageraad hield hij het niet meer uit in zijn bed. Hij stond op met verwarde haren en wallen onder zijn ogen. In een bijzonder slecht humeur deed hij zijn kleren aan.
Hij wandelde naar buiten in de frisgeurende morgenlucht. De dauwdruppeltjes glinsterden op het gras, maar Loki haatte op dat moment alles en iedereen. Bij het paleis van Thor gekomen vond hij de deuren nog gesloten. Thor was trouwens naar het oosten om op reuzen te jagen. Loki klom tegen een traliewerk op, waartegen een mooie Wisteria bloeide. Op deze manier kwam hij bij een openstaand raam. Dat was een van de ramen van de slaapkamer van Sif. Zoals bekend haalde Loki graag allerlei streken uit. Hij sloeg een been over de vensterbank en klom naar binnen. Met zijn sluwe oogjes overzag hij het prachtig ingerichte vertrek. De godin met het prachtige gouden haar lag op het bed te slapen. Haar haren golfden over de kussensloop en over de lakens van damast. De boosheid in zijn hart werd nu vermengd met een kwaadaardige jaloersheid. Op dit moment dacht hij ook niet aan de wraak van Thor die hem later zou treffen. Zachtjes ging hij op de toilettafel van Sif af. Daar pakte hij een met juwelen ingelegde schaar. Voorzichtig naderde hij nu het bed en zeer rustig en zonder Sif te wekken knipte hij het kostbare gouden haar af.
Toen dat gebeurd was had de godin enkel nog wat donzige toefjes haar over. Ze leek wel een geplukte kip. Nu bewoog ze en werd langzaamaan wakker. Loki maakte snel een bundel van het haar en stopte die weg onder zijn kleed. Hij haastte zich om weg te komen, maar bij het naar buiten klimmen uit het raam verloor hij een sandaal. Er was geen tijd meer om de sandaal op te rapen. In de schemer, net voor het aanbreken van de dag kon hij ontkomen en hij bereikte na enige tijd veilig zijn paleis.
Sif was intussen helemaal wakker. Ze ging naar de toilettafel en zag zichzelf in de spiegel. Haar gegil en geschreeuw wekte alle buren. Daar kwamen ze aan: Freya en ook Nanna, de vrouw van Balder. Tevergeefs probeerden ze Sif te troosten. Daar vond Nanna de

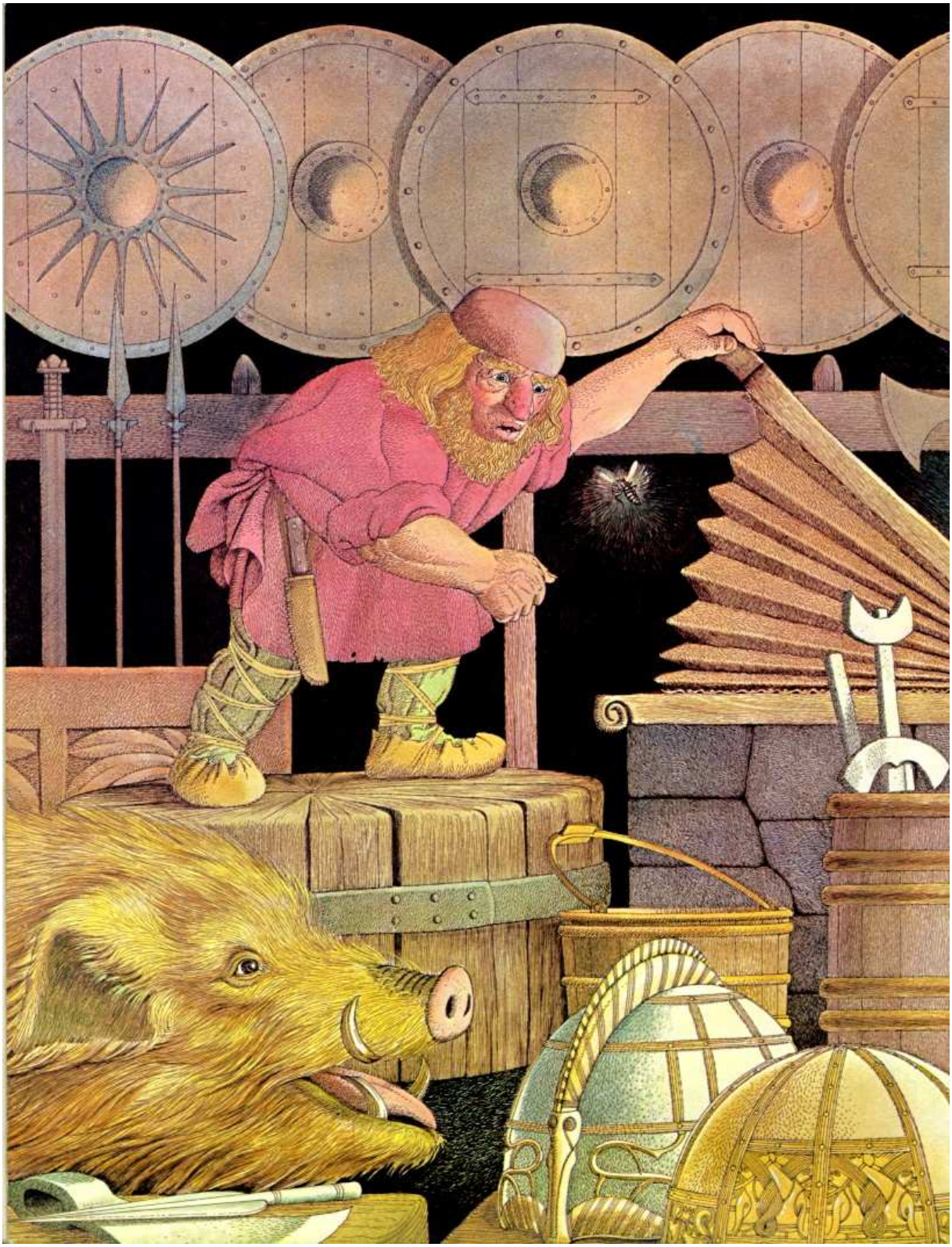

sandaal bij het raam. 'Kijk hier eens', zei ze, 'de dader heeft een sandaal verloren. Als we nu de bijpassende sandaal kunnen vinden hebben we ook de schuldige.' 'Wat heb ik daaraan', huilde Sif. 'ik krijg daarmee mijn haren niet terug. Waar is Thor? Het is allemaal zijn schuld. Hij behoorde hier te zijn om mij te beschermen. In plaats daarvan gaat hij op reuzenjacht.'

Diezelfde morgen was Thor toevallig op weg naar huis. Toen hij thuis zijn vrouw in bovenbeschreven toestand aantrof, was hij buiten zichzelf van woede. Men liet hem de sandaal zien. 'Die is van Loki', schreeuwde hij, 'ik zal hem weten te vinden die gluiperd. Ik zal hem doden. Ik sla hem alle tanden uit zijn mond en ik breek al zijn botten.' Thor ging tekeer dat de ruiten ervan rinkelden. In zijn woede stoof hij naar buiten, alsof hij alle bedreigingen meteen wilde gaan uitvoeren. Toen hij tenslotte Loki had gevonden, greep hij hem met een hand bij de nek en schudde hem heen en weer.

'Stop, stop', riep Loki met klapperende tanden, 'ik zal het nooit meer doen. Stop alsjeblieft. Ik zal naar de donkere elfjes gaan en zij zullen zorgen dat Sif haar gouden haren terugkrijgt. Het haar van je liefelijke vrouw zal mooier zijn dan voorheen. Ja Thor, je hebt een erg lieve vrouw, dat meen ik. Schud me nou niet meer zo doorelkaar.' De woede van Thor nam echter nog niet af. Loki moest nog lange tijd smeken en beloven naar de elfjes te gaan. Hij voegde er zelfs nog beloftes bij. Hij zou de elfjes een geschenk vragen voor Thor.

Op het laatst kreeg Loki Thor zover dat hij hem losliet. Zo gauw hij kon verliet Loki Asgard en ging naar Svartalfaheim, de wereld van de donkere elfjes. Daar woonde bij de elfjes een stam van dwergen die Loki nog een gunst schuldig waren. Zoals alle dwergen waren ook deze 'zonen van Ivaldi' bekwame kunstenaars en vaklui. Zij verwerkten het goud en het zilver uit de diepe mijnen en ze versierden hun kostbaarheden met diamanten en robijnen. De zonen van Ivaldi hadden niet veel tijd nodig om het fijnste gouden haar te maken dat Loki ooit had gezien. Ook maakten ze een speer voor Odin. Die speer miste nooit zijn doel. De speer raakte altijd datgene wat in de bedoeling van de werper lag. Voor Freyer vervaardigden ze een schip. Als de zeilen werden gehesen ontstond er altijd een gunstige wind. Werd het schip niet gebruikt, dan kon het opgevouwen

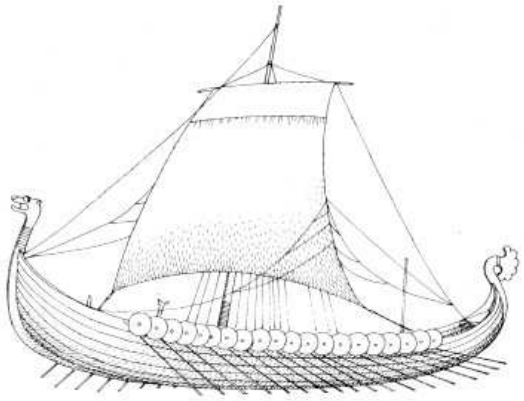

en als een zakdoek in de zak gestopt worden. De speer heette Gungnir en het schip Skidbladnir.

Met deze geschenken in zijn bezit keerde de guitigheid bij Loki terug. Hij liep te fluiten door de ondergrondse gangen. Op de terugweg naar het daglicht kwam hij voorbij de smederij van twee beroemde broers, de dwergen Brokk en Sindri. Brokk keek met zijn gerimpeld gezichtje wat Loki daar toch droeg. Loki vertelde het en kreeg zin in bluffen. 'Jij en je broer zijn beroemde vaklieden, maar ik durf te wedden om mijn hoofd dat jullie geen drie geschenken kunnen maken die gelijkwaardig zijn aan deze hier', zei hij. 'Doen we', zei Brokk zonder aarzeling. 'Sindri, pook het vuur wat op. Laat de blaasbalg kreunen en piepen.' 'Nee broer, ik ben de oudste en jij bent sterker', zei Sindri, 'jij moet dus aan de blaasbalg en ik maak de geschenken.'

Loki beet op zijn lippen. Weer had zijn ondeugendheid hem in moeilijkheden gebracht. Hij stond in de smederij en keek toe. Toen ging hij in een donker hoekje zitten, weg van de hitte van het vuur. Hij was allerminst op zijn gemak. Voor Brokk en Sindri bestond hij nu helemaal niet meer. Zij waren verzonken in hun bezigheden. Ze werkten of hun leven ervan afhing. Na enkele minuten was Loki er inderdaad niet meer, althans niet in een herkenbare vorm. Het was hem plotseling duidelijk geworden dat hij zijn weddenschap wel eens kon verliezen. Dat betekende dat hij dan zijn hoofd kwijt zou zijn. Dat moest koste wat kost voorkomen worden. Toen het vuur witheet was, legde Sindri een

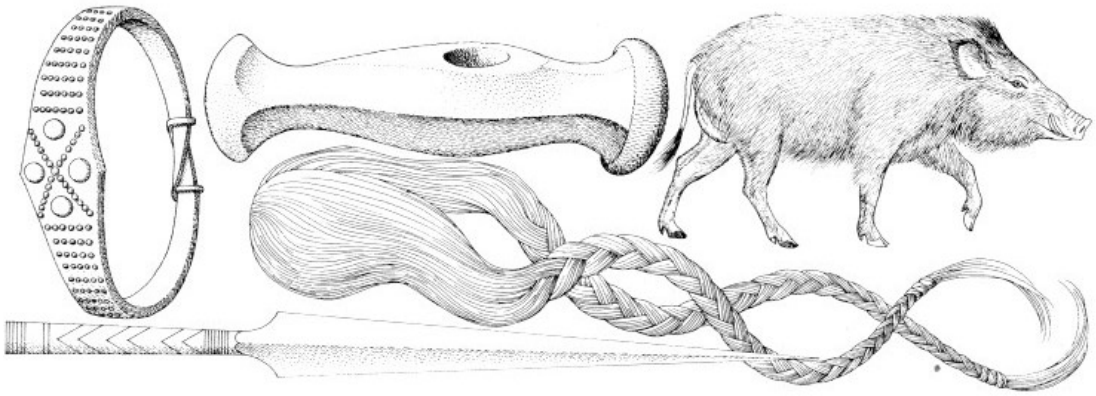

varkenshuid over de schitterende gloed en beval zijn broer de blaasbalg te blijven bedienen tot hij terugkwam. Als Brokk de blaasbalg ook maar een moment zou laten stoppen, zou de toverkracht direct verflauwen. Brokk bleef dus pompen ofschoon hij op zeker moment gestoken werd door een reusachtige paardevlieg. Dat dier was zomaar binnengevlogen en zat nu op Brokks hand te genieten van zijn bloed.

Sindri kwam terug. 'Goed zo', zei hij, en haalde uit het vuur een echt levend everzwijn met haarborstels van echt goud. De beer, want het was een mannetje, knorde. 'Schitterend', vervolgde Sindri. 'Deze knaap zullen we Gullinbursti noemen.'

Voor het tweede geschenk nam Sindri puur goud. Brokk moest weer aan de blaasbalg. Hij mocht opnieuw geen moment met het pompen stoppen. Sindri verliet de smederij. Deze keer ging de paardevlieg in Brokks nek zitten vlakbij zijn rechteroor. Het dier stak tweemaal zo hard als eerst. De dwerg schudde met zijn hoofd om van het dier bevrijd te worden. De vlieg liet echter niet los, maar deed zich weer lekker tegoed aan het bloed van Brokk. Ondanks alles bleef de dwerg dapper pompen. 'Het lijkt wel of je meer zweet dan gewoonlijk', zei Sindri toen hij in de smederij terugkeerde. 'Is er iets niet in orde? O, zie dat toch eens aan. Is dat niet een pracht van een ring?' Uit het smidsvuur haalde Sindri een gouden ring die de naam Draupnir kreeg.

Sindri ging materiaal halen voor het derde geschenk. Deze keer was het ijzer. Dat legde hij in het vuur en hij gaf Brokk bevel weer goed voor de blaasbalg te zorgen. Zou hij stoppen, dan zou alles bedorven zijn. Hierna ging hij de smederij weer uit.

Nauwelijks was Sindri weg of een enorme horzel vloog binnen. Hij landde net tussen de ogen van Brokk en stak diep en pijnlijk in zijn linker ooglid. Het bloed liep Brokk in het oog en hij zag niets meer. De pijn was nauwelijks te dragen. Hij moest de blaasbalg wel even loslaten en de horzel een mep geven. Op dat moment kwam Sindri juist weer binnen. Hij had net gezien dat de blaasbalg even was gestopt. 'Als dat geschenk nog wat goeds wordt, mag je wel van geluk spreken', zei Sindri tegen Brokk. Hij haalde een ijzeren hamer uit het vuur. Van alle kanten werd de hamer goed bekeken en toen bromde Sindri in zichzelf. De drie geschenken werden bijeengepakt. De hamer, de gouden ring en het gouden everzwijn. Brokk kreeg de opdracht ze naar Asgard te brengen.

In Asgard stalden Loki en Brokk hun geschenken uit. De Asen zaten op hun rechterzetels. Ze besloten het oordeel over te laten aan Odin, Thor en Freyer. Loki gaf de speer Gungnir aan Odin. Dat gebaar zou wel in zijn eigen voordeel werken, dacht hij. Het schip Skidbladnir gaf hij aan Freyer en het gouden haar was natuurlijk voor Thor om aan zijn vrouw Sif te geven.

De drie goden die moesten oordelen over de geschenken waren wel onder de indruk. De onruststoker onder de Asen voelde zijn hoofd al bijna in veiligheid. Hij wist namelijk – als voormalige horzel – dat er met het derde geschenk van Brokk iets was misgegaan.

Nu bracht Brokk zijn schatten naar voren. De massief-gouden ring was voor Odin. Elke negende nacht zouden er uit die ring acht andere ringen vallen. Aan de god Freyer gaf de dwerg het everzwijn Gullinbursti. Het dier zou zijn berijder beter dan welk paard danook vervoeren door de lucht en over het water, zowel bij dag als bij nacht. Hoe donker het ergens ook zou kunnen zijn, het everzwijn zou door de gouden haarborstels voldoende licht verspreiden om de weg te vinden.
De hamer werd aan Thor gegeven. Brokk zei dat Thor deze hamer naar elk doel zo hard kon gooien als hij maar wilde. Nooit zou de hamer zijn doel missen. Bovendien zou de hamer steeds terugkeren in zijn hand nadat het doel was vernietigd. Het werptuig was klein, zodat het desgewenst onder het kleed gedragen kon worden. De dwerg moest even verontschuldigend hoesten, want hij dacht eraan dat heel even de blaasbalg was gestopt. Het resultaat daarvan was een klein gebrek: de steel was wat te kort.
De Asen gaven deze prachtige geschenken aan elkaar door. Ze staken hun bewondering niet onder stoelen of banken. Ze prezen het vakmanschap en ook de toverkracht van de schatten. De drie die het oordeel zouden uitspreken staken de koppen bijelkaar. Hun overleg duurde maar enkele minuten. In die korte tijd zat Loki van de zenuwen op zijn nagels te bijten. Daar kwam de uitspraak. Odin zei dat ze unaniem de hamer het beste vonden. Het was een prima wapen in de strijd tegen de vorst- en bergreuzen. De dwergen Brokk en Sindri hadden dus de weddenschap gewonnen.
Protesteren hielp Loki niet; de goden bleven bij hun uitspraak. Daarna probeerde hij zijn hoofd nog te redden door van alles en nog wat aan te bieden als afkoopsom. Brokk bleef echter bij zijn 'Neen'. Hij herinnerde zich de pijn die hij had verdragen van de paardevlieg en de horzel. Nu vermoedde hij dat Loki daar achter had gezeten. Op zijn beurt toonde hij nu evenmin medelijden.
Het zag er dus wel naar uit dat Loki zijn hoofd moest verliezen. De enige uitweg was nog de vlucht. 'Vang me dan maar als je kunt', riep Loki en ging ervandoor. Hij had namelijk een paar schoenen gestolen waarmee hij over de zee kon lopen en ook door de lucht met de snelheid van het licht. Brokk zelf kon Loki niet pakken en daarom smeekte hij Thor de vluchteling in het nauw te drijven. Thor was nog steeds behoorlijk kwaad op Loki, om wat deze met het gouden haar van zijn vrouw Sif had gedaan. Daarom stemde hij toe. Binnen enkele seconden had Thor de vluchteling gevangen. Een zich vertakkende bliksemstraal greep hem bij zijn enkel. 'Kom hier, schurk', schreeuwde Thor, 'deze keer zul je moeten boeten.'
Het was jammer dat Loki er opnieuw in slaagde aan de volledige straf te ontkomen door zijn slimheid. Deze keer was het echter wel op het allerlaatste nippertje.
Brokk pakte een bijl en bereidde zich voor op het onthoofden van Loki. Deze deed echter een beroep op de bloedbroederschap met Odin. Hij riep Odin tot getuige dat hij enkel maar zijn hoofd bij de weddenschap had verloren. Niemand zou toch staande kunnen houden dat de nek bij het hoofd behoorde. Daarom mocht Brokk hem wel onthoofden, maar de nek mocht op geen enkele manier verwond of beschadigd worden. Dit was natuurlijk wel een duidelijke uitvlucht, maar de goden moesten toegeven dat er waarheid in school.
De dwerg voelde zich teleurgesteld. Die teleurstelling veranderde in toorn. Hij riep woedend: 'Als ik dan Loki niet onthoofden kan, dan zal ik zijn lippen voor eeuwig verzegelen. Voor altijd zijn we dan van zijn listige smoesjes verlost.' Hij haalde uit zijn zak een riem en een puntig mes. Met het mes wilde de dwerg gaten maken in Loki's lippen. De riem moest als een veter door de gaten om de mond dicht te snoeren. De opzet van Brokk mislukte echter. Het mes was echt wel scherp, maar er was geen toverkracht genoeg om door het vlees van Loki heen te komen.
'Eigenlijk heb ik hiervoor een els van Sindri nodig', zei Brokk. Nauwelijks had hij die woorden gezegd, of hij had de els in zijn hand. 'Ja, hiermee gaat het wel', zei de dwerg. Al spoedig was er een ring van gaten gemaakt in de onder- en bovenlip van Loki. Daarna kwam de riem erdoor. Die riem was vanaf die dag beroemd en kreeg de naam Vartari (*de* riem). Hoe Loki ook aan de riem rukte en trok, zijn mond bleef stevig gesloten. Het duurde veel lange dagen voor Loki erin slaagde Vartari los te krijgen. Toen de riem uit de gaten was verwijderd waren de lippen echter zo rauw en pijnlijk dat Loki maandenlang amper een woord durfde te zeggen. 'Dat alleen al was reden tot dankbaarheid', dachten de goden.

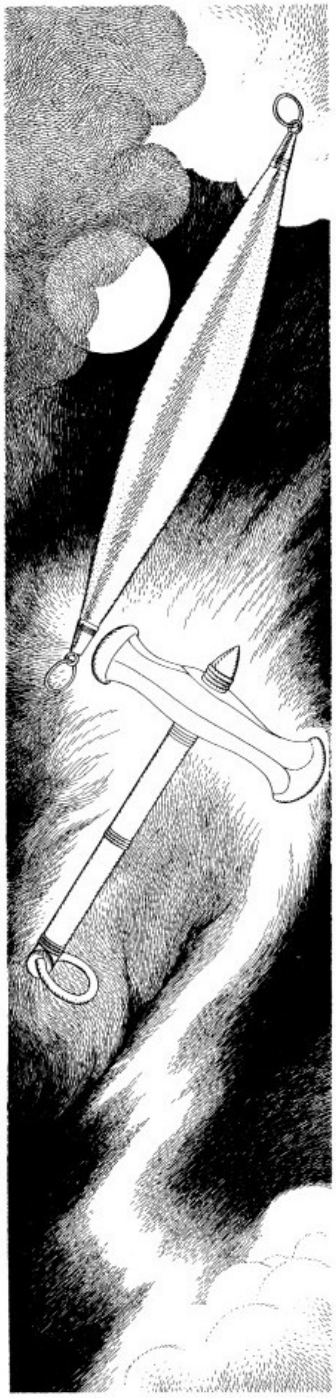

Thor vecht met de reus Hrungnir

Odins paard Sleipnir had – zoals u weet – acht benen. Daarom was dit paard ook zo ontzettend snel. Sleipnir kon bovendien galopperen door de lucht en over het water, hetgeen voor een god die haast heeft natuurlijk een groot voordeel is.
Op zekere dag toen Thor niet thuis was, haalde Odin Sleipnir van stal. Achter het Walhalla besteeg hij het paard, sprong ermee over de muren van Asgard en reed door de lucht naar Jotunheim. Het ging in lichte galop en het was een prachtig gezicht hoe het paard met de acht hoeven over de wolken trippelde. Na enige tijd ging het omlaag van de cumuluswolken naar de nimbostratus of laaghangende wolken. Uiteindelijk raakten ze de grond in het gebied van de reus Hrungnir.
Hrungnir was een reus die tegelijk koning was. Zelf vond hij dat hij een belangrijk iemand was. Een ruw persoon was hij in elk geval in uiterlijk, maar ook wat zijn karakter betrof. Hij had een stem als een lawine van sneeuw en rolstenen. In het koninkrijk van de reus waren er vaak van dergelijke lawines. Misschien had hij de gewoonte aangenomen met zijn stem boven het lawaai van die lawines uit te komen.
Omdat de lucht verhelderde bij de nadering van Odin kon Hrungnir weten dat de Vader van de Asen er aan kwam. Toch deed hij net of hij er geen erg in had. Vanuit zijn vesting schreeuwde hij: 'Halt! Wie daar? Wat voor iemand bent u met die wapperende jas en die gouden hoed? Wie is dat snelle paard? Sta stil, kerel en zeg je naam.'
Odin gaf in het geheel geen antwoord. Hij had wel door dat de reus een spelletje speelde en maar deed alsof hij niet wist wie hij voor zich had. Odin hield dus ook niet halt maar bleef in korte galop rond de reus rijden. Hierdoor raakte de reus al spoedig geheel uit zijn humeur. Hrungnir draaide met het paard mee in het rond en werd daardoor duizelig. Tenslotte brulde hij: 'Ja, ik weet wel wie u bent en ik ken ook uw paard wel. Denk maar niet dat ik u niet over wolken en golven zag aankomen.' Odin riep terug: 'Wat mijn paard betreft durf ik wel te wedden dat hij in heel Jotunheim zijns gelijke niet heeft.'
Nu had de reus zelf een beroemde hengst die de naam Goudmanen droeg.
Meteen nam Hrungnir de uitdaging van Odin aan. Hij haalde Goudmanen uit de stal en slingerde zich erop. Odin stond al te wachten. Hij drukte zijn hielen in de flanken van Sleipnir. Het

achtbenige paard zoefde over Hrungnir en Goudmanen heen in een machtige sprong en reed in denderende galop naar de top van de dichtstbijzijnde berg. Vandaar ging het de lucht in in de richting van Asgard.
Hrungnir was even verrast, maar toen barstte hij los in razernij. Hij sloeg wreed zijn paard om de oren en er kwam vuur uit de slaande hoeven op de stenen toen Goudmanen de achtervolging van Sleipnir inzette. Met gestrekte nek, rug en staart joegen de twee paarden door de lucht, de een achter de ander aan. Toch werd de afstand tussen Goudmanen en Sleipnir niet kleiner. Soms dacht de reus maar te stoppen, maar toen hij voor zich uit keek zag hij dat het daarvoor toch al te laat was. Als twee sterren die langs de hemel schieten, raasden ze over de muren van Asgard.
Odin liet zich van Sleipnirs rug glijden en klopte hem vriendelijk op de flanken. Het paard liep trots op de overwinning naar de stal terug. Hrungnir voelde zich echter in het geheel niet op zijn gemak. Hij bond de teugels van zijn paard aan de dichtstbijzijnde haak. Door zijn razernij stond hij hier nu in het gebied van zijn doodsvijanden, de goden. Als Thor thuis was zou hij nooit zijn eigen thuis terugzien, dat wist hij. Aan de andere kant was Odin natuurlijk trots op de overwinning op de reus. Hij had de superioriteit van Sleipnir aangetoond en zou Hrungnir waarschijnlijk wel tegen Thor in bescherming nemen. 'Kom binnen reus. Kom binnen in het Walhalla', zei Odin.' Doe maar net of je thuis bent. Ik geef je mijn woord als vader van de Asen dat je in mijn huis geen haar gekrenkt zal worden.'
Door deze belofte verdween de angst bij Hrungnir. Hij bond zijn paard wat beter vast, wandelde achter Odin aan het Walhalla binnen en vroeg met zijn harde stem iets te drinken. Het duurde niet lang of de koppige mede van de goden gaf Hrungnir dronkemansmoed. Hij schreeuwde om grotere potten drank. 'Wat zijn dat hier voor vingerhoedjes', riep hij, 'dat is toch niets voor een reus die een beetje dorstig is. De goden hebben zeker net zulke keeltjes als regenwormen. Hee, dame, (dat was tegen de liefste godin Freya) breng me drank in een flinke kruik, of nog liever meteen in een vat.'
De goden keken elkaar eens aan. Ze waren geïrriteerd door het onfatsoenlijke gedrag van de reus, ook al was hij dan dronken. De regels van gastvrijheid mochten echter niet geschonden worden, anders hadden ze de reus allang buiten de deur gegooid. Bovendien waren ze gebonden door de belofte die Odin aan de reus had gedaan bij zijn binnenkomst. Loki stelde voor de grote vaten binnen te rollen waaruit Thor weleens dronk als hij thuis was. Zo gezegd, zo gedaan. Het werkte als olie op een vuur dat al uit de hand was gelopen. Met iedere dronk werd Hrungnir brutaler en beledigender. Tenslotte was hij smoordronken en wilde gaan vechten. 'Weet je wat ik ga doen, Odin. Ik ga alle goden vermoorden. Nee . . . wacht . . . Ik ga Freya niet vermoorden en ook Sif, de vrouw van Thor niet. Nee . . . die neem ik mee naar Jotunheim als mijn vrouwen . . . En wat ga ik doen met dit hokje dat het Walhalla wordt genoemd? Ik neem het zo van de fundamenten en draag het naar mijn eigen gebied. Daar kan ik het best gebruiken als kippenhok.'
Na deze ontboezemingen begon de dronken reus te zingen:
'Als Thor die ouwe zeur
binnenwaggelt door die deur
dan lach ik tot ik huil
en ik sla hem dan een buil.'
Hier hield plotseling zijn stem op. De grote deuren van het Walhalla kraakten open en daar stond de roodbaardige Thor op de drempel met zijn hamer al geheven. Hij kwam regelrecht van de reuzenjacht terug.
Er was een dodelijke stilte. Alleen het druppelen van een beetje gemorste mede op de vloer was te horen. In zijn schrik had de dronken reus namelijk enkele bekers omgestoten.' Wel, uwe reusachtige majesteit', zei de god zachtjes, 'waar wil je de waggelende Thor een buil slaan? Hier sta ik op de drempel van de deur en straks ga ik waggelen over jouw dode lichaam.' Zijn ogen schoten vlammen en zijn armspieren balden zich. De reus Hrungnir zong echter tartend verder:
'Niemand neemt mij hier te grazen,
zei de Vader van de Asen . . .'
'Da's leuk', vervolgde hij, 'Asen betekent in jullie taal: goden. In onze taal zijn het echter ezels. Erg veel verschil is er eigenlijk ook niet; het is bijna hetzelfde!' Bij deze woorden lachte hij luid en onbeschoft.
Thor zwaaide zijn hamer naar de dakspanten van het Walhalla. 'Stop', riep Hrungnir, 'Odin is de baas hier en hij heeft mij vrijgeleide gegeven. Laat ik je bovendien vertellen

Thor . . .' Plotseling verdween de reus onder de tafel. Hij had geprobeerd met zijn vuist op de tafel te slaan, maar hij had de tafel gemist en viel voorover. Toen hij weer overeind was gekomen ging hij verder: 'Je kunt een ongewapende man niet aanvallen. Ik zal je wat zeggen . . . Ja, ik zal eens wat vertellen . . . Ik daag je uit . . . Ik tart je.' Deze keer was zijn vuistslag op de tafelrand wel raak. De bekers dansten van de tafel af op de grond. 'Ik daag je uit tot een gevecht. Kom naar mijn rijk en ik zal je verslaan.' Waggelend kwam de reus overeind van zijn stoel en liep zigzaggend door de zaal en de deur uit. Met veel moeite beklom hij zijn paard en reed terug naar Jotunheim.

Het nieuws van de reis van Hrungnir naar Asgard en van het aanstaande gevecht met Thor deed als een lopend vuurtje de ronde onder de reuzen. De vorst- en bergreuzen vonden wel dat er voor hen veel op het spel stond. Hrungnir was hun beste vechtersbaas. Wanneer hij zou verliezen zou Thor vrij spel krijgen in Jotunheim. Dat was niet zo'n aanlokkelijk idee. Ze riepen daarom een plechtige vergadering bijeen, waarop besloten werd Hrungnir wat hulp en steun te geven. Ze zouden dat doen in de vorm van een heel grote man van klei. Die zouden ze opstellen als een lokmiddel. De kleipop werd meer dan negen mijl hoog en kreeg een schouderbreedte van drie mijl. Ze hadden dan ook niet zogauw een hart dat erbij paste en namen daarom het hart van een mammoet. De kleiman kreeg de naam Mökkurkalfi.

Hrungnir was een vreselijke tegenstander in een gevecht. Hij had namelijk een driehoekig hart van steen, met scherpe punten op de hoeken. Ook zijn hoofd was van steen. Hij was verder gewapend met een stenen schild en een wetsteen. Het schild was rond van vorm en was groter dan welke rotswand aan de zeekust dan ook.

Hrungnir ging dus naast de kleiman staan in zijn volle wapenrusting en zo wachtte hij Thor op. Het stenen schild had hij voor zich geplaatst. Toen Mökkurkalfi in de verte Thor zag aankomen ging het hart van de mammoet sneller kloppen van angst. Men zegt dat Mökkurkalfi het op dat moment in zijn broek deed. Thor besefte dat dit tweegevecht voor hem iets heel bijzonders was. Gewoonlijk ging hij op de vijand af als een dolle stier op een rode lap. Deze keer achtte hij het verstandiger een list te gebruiken. Daar stond hij op de bergen en riep zijn bediende: 'Loop als de gesmeerde weerlicht en vertel Hrungnir dit . . .' Toen fluisterde hij de jongen een boodschap in het oor.

De jongen rende zo snel hij kon in de richting van de reus. Op enige afstand stopte hij en schreeuwde zo hard hij kon: 'Hallo, Hrungnir. Het zal je niet veel helpen dat je daar als een standbeeld achter je schild staat te wachten . Thor heeft je allang gezien. Hij weet dat jouw schild ondoordringbaar is en daarom is hij van plan ondergronds op je af te komen. Hij zal je als een aardbeving laten kopjeduikelen.'

Zonder een moment na te denken smeet Hrungnir zijn schild op de grond en ging erop staan om zich tegen de aardbeving te beschermen. Toen begon hij zijn wetsteen met twee handen te zwaaien. Het wapen was zo enorm groot, dat het van noord tot zuid reikte. Op dat ogenblik was de toorn van Thor op het kookpunt. Hij slingerde de hamer Mjölnir. De koning der reuzen zag lichtflitsen in het westen en hoorde de donderslagen denderen. Tenslotte zag hij Thor helemaal in het licht en in al zijn goddelijke boosheid.

Hrungnir hield zijn wetsteen nog met twee handen voor zich, maar nu hij Thor zag slingerde hij de steen met de rechterhand, eerst driemaal boven zijn hoofd en dan recht op Thor af. Als vurige kometen stormden de hamer en de wetsteen op elkaar af. Ze ontmoetten elkaar juist in het midden. Het wapen van de reus viel bij de botsing in duizenden stukjes uit elkaar. Het grootste deel van de stukjes kwam in Midgard terecht, verspreid over een groot gebied. Een groot brok raakte Thor echter midden in zijn voorhoofd. Thor viel achterover op de grond.

De reuzen die vanuit de verte hadden toegekeken begonnen te juichen. Ze waren van mening dat hun kampioen had gewonnen. Ze hadden buiten de toverkracht van Thors hamer gerekend. Mjölnir faalde niet. De hamer was immers zo gemaakt dat het altijd het doel raakte dat de werper wilde raken. In dit geval was het doel waarop Thor geworpen had het hoofd van Hrungnir. De hamer sloeg met verschrikkelijke klappen het hoofd van de reus in puin. Wolken stof stoven op tot hoog in de lucht. Het enorme, hoofdloze lichaam begon langzaam voorover te tuimelen en een van de ledematen viel over de bewusteloze Thor die op de grond lag.

Al dat geweld, die donder en het weerlicht waren teveel voor de helper van Hrungnir. Te beginnen bij het hoofd begon de kleiman uiteen te vallen. Er vormde zich een vormeloze hoop van klei die af en toe nog iets bewoog, maar tenslotte helemaal tot rust kwam.
Het publiek van reuzen had te vroeg gejuicht. Totaal ontredderd gingen de reuzen jankend op de vlucht naar hun vestingen in de bergen. De Asen echter groepten rondom Thor en probeerden het been van Hrungnir op te heffen om Thor te bevrijden. Er was geen beweging in te krijgen.
Tenslotte kwam het drie dagen oude zoontje van Thor, Magni, aantrippelen. Hij keek met grote, verschrokken oogjes naar zijn op de grond liggende vader. Plotseling greep hij met zijn handjes de grote en de kleine teen van de reuzenvoet en slingerde het been opzij. Thor was bevrijd en kwam op handen en knieën overeind. Daarna stond hij rechtop en wreef zijn pijnlijke nek.
'Wat jammer, dat u mij niet eerder hebt laten komen', zei Magni, 'ik zou voor u wel even met die reus hebben afgerekend.' 'Goede jongen, ik geloof je wel', zei Thor,' jij bent werkelijk de trots van je vader.
Als beloning mag jij het paard van de reus hebben.'

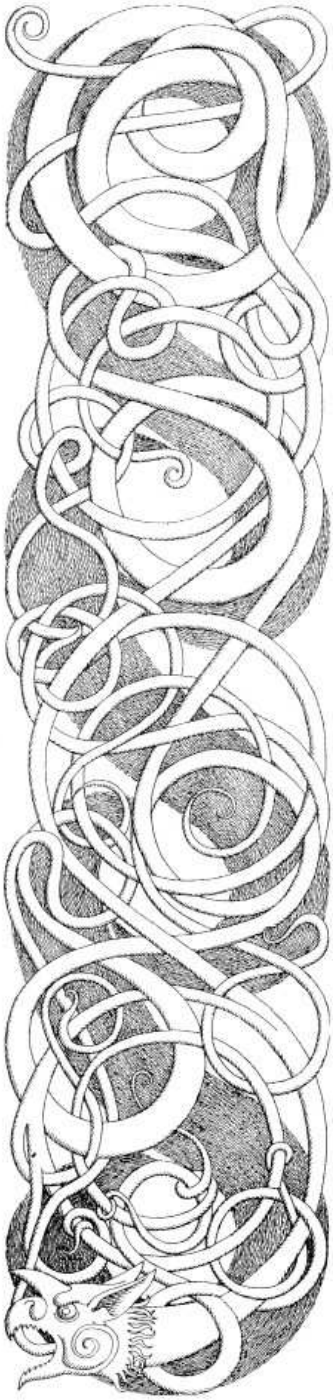

Thor gaat vissen

Thor was lange tijd in het oosten op reuzenjacht geweest. Hij kreeg nu behoefte aan wat verandering. Niet dat hij thuis wilde blijven om niets te doen. Zijn vrouw Sif was aardig om te zien en ook een goed gesprek was met haar best mogelijk. Nee, zijn vrouw was erg lief. Zij hield echter niet van de ongedurigheid van Thor. Altijd liet hij thuis zijn schoenen en sokken overal rondslingeren; nooit ruimde hij wat op en zodoende kregen ze weleens wat woorden met elkaar. Als Thor een tijdje thuis was kreeg hij het gevoel zijn vrijheid kwijt te zijn. Iedereen had aanmerkingen op hem en iedereen liep hem voor de voeten. Daarom trok Thor er meestal maar weer op uit.

Nu was hij deze keer wat lang van huis geweest. De wagenmakers onder de dwergen werkten nog aan een van de wielen van zijn wagen en dus besloot Thor de wagen en de geiten thuis te laten. Hij wilde eens weer de zee opzoeken om een gevecht aan te gaan met de Wereldslang of Jormungander.

Voor hij zijn paleis verliet leek het hem toch beter zich eerst te vermommen. Hij krulde zijn anders nogal verwarde haardos en trok voor zijn doen nette kleren aan. Hij ging voor 'dandy' spelen. Zorgvuldig stopte hij zijn hamer in een van de zakken van de jas. Vanaf Midgard koos hij zee en zeilde regelrecht de oceaan over. Tenslotte kwam hij aan op een zanderig deel van de kust van Jotunheim. Dit gebied was eigendom van de reus Hymir. Thor trok zijn boot hoog op het strand en liep toen naar Hymirs deur. Het was avond en hij besloot om onderdak voor de nacht te vragen. Hymir leefde graag wat afgezonderd en hield er niet van gestoord te worden. Evenmin hield hij ervan iets te moeten weggeven of te moeten delen. Toch was hij een welvarende reus met voldoende bezittingen. Bijzonder trots was hij op zijn kudde vee. De koeien hadden zijdeachtig, zwart haar en witte hoorns.

Meestal ging Hymir in de vroege morgen uit vissen, als de koeien waren gemolken. Thor was daarvan op de hoogte en hij wilde voorstellen met de reus mee te gaan op visvangst, in de hoop de Wereldslang te treffen.

Met kennelijke tegenzin verleende Hymir Thor onderdak voor de nacht. Hij kon toch de wetten van de gastvrijheid niet overtreden. De volgende morgen voor het aanbreken van de dageraad hoorde Thor de reus uit zijn bed komen. Er klonk gestommel toen Hymir in het donker zijn kleren bij elkaar zocht en aantrok. De reus was namelijk te gierig om een kaars aan te steken. Nu ging hij eerst de

koeien melken en daarna zou hij op zee gaan vissen.
Thor bleef nog een half uurtje liggen. Hij schatte ongeveer het moment waarop de reus met melken klaar zou zijn. Toen stond hij op en kleedde zich aan. Hij ontmoette Hymir die net met de laatste melkbussen aan kwam lopen bij de snelstromende beek. In dat heldere water koelde de reus altijd de melk. 'Je gaat nu zeker uit vissen?' vroeg Thor,' ik zou best eens met je mee willen.' 'Ik wil geen passagiers', gromde Hymir. 'Ik wil ook niet als passagier mee', zei Thor, 'ik zal roeien en je bij het vissen helpen.' 'Je ziet er anders niet naar uit dat je kunt roeien', zei Hymir, 'zeker in die gekke broek van je.' 'Dat zou nog weleens mee kunnen vallen. Wat gebruik je als aas?' vroeg Thor.
Hymir knikte met zijn hoofd in de richting van de grazende koeien. 'Haal zelf maar', zei hij nors. Hij bedoelde natuurlijk dat er in het weiland wel aas voor het vissen te vinden was. Thor besloot om de reus met opzet verkeerd te begrijpen. Hij sneed een stier de kop af en dacht dat dit aas best geschikt was voor de Wereldslang. Hymir staarde zijn ogen haast uit zijn hoofd maar zei niets.
Het vreemdsoortige paar wandelde nu over een kiezelpad naar de plek waar Hymirs boot op het strand was getrokken. Ze brachten samen de boot te water. Hymir liep al die tijd maar wat te mopperen in zichzelf: 'Ik snap niet wat voor hulp die snuiter me kan bieden. Als ik zover roei als ik normaal altijd doe, zal dat nette heertje nog bevriezen in zijn gekke pak.' Thor verloor bijna zijn geduld en dacht er al aan de hamer te gooien en met Hymir af te rekenen. Hij kon zich echter inhouden. Zijn kracht zou immers straks nog op een andere manier nodig zijn.
'Maak je maar geen zorgen', zei hij, 'ik geef er niet om hoever je in zee wilt gaan. Ik zal vast niet de eerste zijn die vraagt om terug te gaan.' Thor maakte het zich een beetje gemakkelijk op de doft van de boot en nam een paar roeiriemen. Hymir roeide voorin de boot en keek zodoende op de rug van Thor. De reus probeerde af en toe de snelheid van zijn slagen te verhogen. Tot zijn verbazing hield Thor hem echter gemakkelijk bij. Die 'dandy' bleek een betere roeier dan hij had gedacht; dat moest hij uiteindelijk toegeven.' Nu zijn we ver genoeg', zei de reus een beetje vriendelijker geworden. 'Boven deze gronden hengel ik op platvis.'
Thor wist echter dat ze nog verder in zee zouden moeten als ze de Wereldslang wilden ontmoeten. Daarom riep hij: 'Neen, nog een eindje verder. Als je moe bent van het roeien doe ik het alleen wel verder. Rust jij maar wat uit.' Hymir beet op zijn lippen. Helaas voor hem deed hij dat te hard, zodat hij er een halfuur later nog last van had. De reus zei boos: 'Zo zijn we ver genoeg. Gaan we verder uit de kust, dan kunnen we iets vangen wat we niet wensen.'
Thor weigerde echter nu al op te houden en de reus moest wel meeroeien. Tenslotte haalde Hymir de druipende roeiriemen binnenboord en zei: 'Stop.'
'Waarom?' deed Thor verbaasd.
Toen moest Hymir wel de waarheid vertellen. 'Omdat', zei hij, 'we al boven het gebied van de Wereldslang zijn. Besef je dan niet hoe gevaarlijk het is hier rond te dobberen?' 'Als het hier goed genoeg is voor Jormungander, dan is het ook goed genoeg voor mij', zei Thor. 'Hier kunnen we een goede vangst verwachten. Werp de hengels maar uit.' Hij pakte de grootste en zwaartste hengel die de reus maar had. Het hengelsnoer was zo dik als zijn pols en met de haak was wel een walvis te vangen. 'Deze hengel neem ik', zei hij en hij deed de kop van de stier aan de haak. Toen legde hij in. Het aas kwam met een vreselijke plons in het water terecht en zonk naar de diepte. De hoorns van de kop waren tot ver onder water nog te volgen.
Noodgedwongen moest Hymir ook wel gaan vissen. Hij nam echter een dunne hengel met een kleine haak. Als aas nam hij een sprotje. Hij had geen zin om de Wereldslang aan de haak te krijgen. Daar zaten ze dan, in elkaar gedoken in de boot. Ze tuurden naar hun dobbers en wachtten gespannen af. Erg op zijn gemak zat Hymir niet. Hij ging af en toe verzitten, want hij was toch wel erg bang dat Thor iets ongewoons zou vangen.
Diep onder het water van de zee lag de Wereldslang op de bodem. Het dier had zijn eigen staart in de bek. Het gedempte licht op de zeebodem werd plotseling donkerder. De slang zag twee grote koeie-ogen en een paar witte hoorns langzaam naar zich toe komen.
De slang trok de enorme bovenlip op. Eigenlijk was die lip meer een wratachtige kaak van hoorn. Hij maakte een opening vrij waardoor de kop van de stier net zijn bek binnen zou kunnen komen. Het lekker hapje

was al een eind in zijn keel, toen hij plotseling de haak voelde kriebelen. Het beest moest hoesten, hetgeen een enorme watergolf veroorzaakte die bijna de boot deed omslaan. De haak zat echter al vast in de keel en kwam met hoesten niet meer los.

De slang besefte nu dat hij aas had opgeslokt met een haak eraan. Dat betekende dat iemand hem wilde vangen. Het dier ging nu zo monsterlijk tekeer dat hij Thor bijna de hengel uit zijn handen sleurde. Deze hield goed vast, maar bezeerde zijn polsen flink aan het ruwe dolboord van de boot. Door de pijn werd Thor razend en hij verzamelde al zijn goddelijke krachten. Hij zette zijn voeten schrap en drukte met zoveel kracht van zijn hielen op de bodem van de boot, dat hij de slang langszij boven water trok.

Nooit had iemand zo'n bloedstollend schouwspel gezien. Thor overzag het geweldige beest en het dier keek naar hem. Het stak de kop omhoog en blies een gifwolk de lucht in. Men zegt wel dat de reus Hymir bij die gelegenheid eerst verbleekte en toen geel werd van schrik. Het was ook ontzettend die machtige kaken met het uiteinde van de staart ertussen. De enorme tanden, die grote, bolvormige ogen; die wratten rond de hoorn en de geschubde nek. Intussen leek de boot te vergaan. Enorme vloedgolven zwiepten in en uit de boot. Hymir had nog slechts een gedachte, zich in veiligheid te stellen. Hij greep het scherpe mes waarmee hij altijd aas klaarmaakte voor de haak en met een paar stevige kerven sneed hij de vislijn van Thor door. De Wereldslang zonk terug naar de bodem van de zee in een orkaan van luchtbellen.

Thor hief zijn vuist in vreselijke woede. Op het moment van succes was hij beroofd van zijn prooi. Hij zou er alles voor over hebben gehad om de kop van Jormungander aan de muur in zijn paleis te zien hangen. Het had niet zo mogen zijn. En misschien was dat ook wel het beste, want Thor had niet aan de gevolgen gedacht. Er was namelijk een voorspelling over wat er zou gebeuren als de staart uit de bek van de slang zou worden gehaald.

Thor koelde zijn woede op Hymir. Hij gaf hem zo'n ziedende klap met zijn gebalde vuist, dat de reus wentelend als een wiel de boot uitvloog, de lucht in. Het laatste wat van hem te zien was, waren zijn voetzolen. Boos roeide Thor terug naar de kust en aanvaardde de terugreis naar huis.

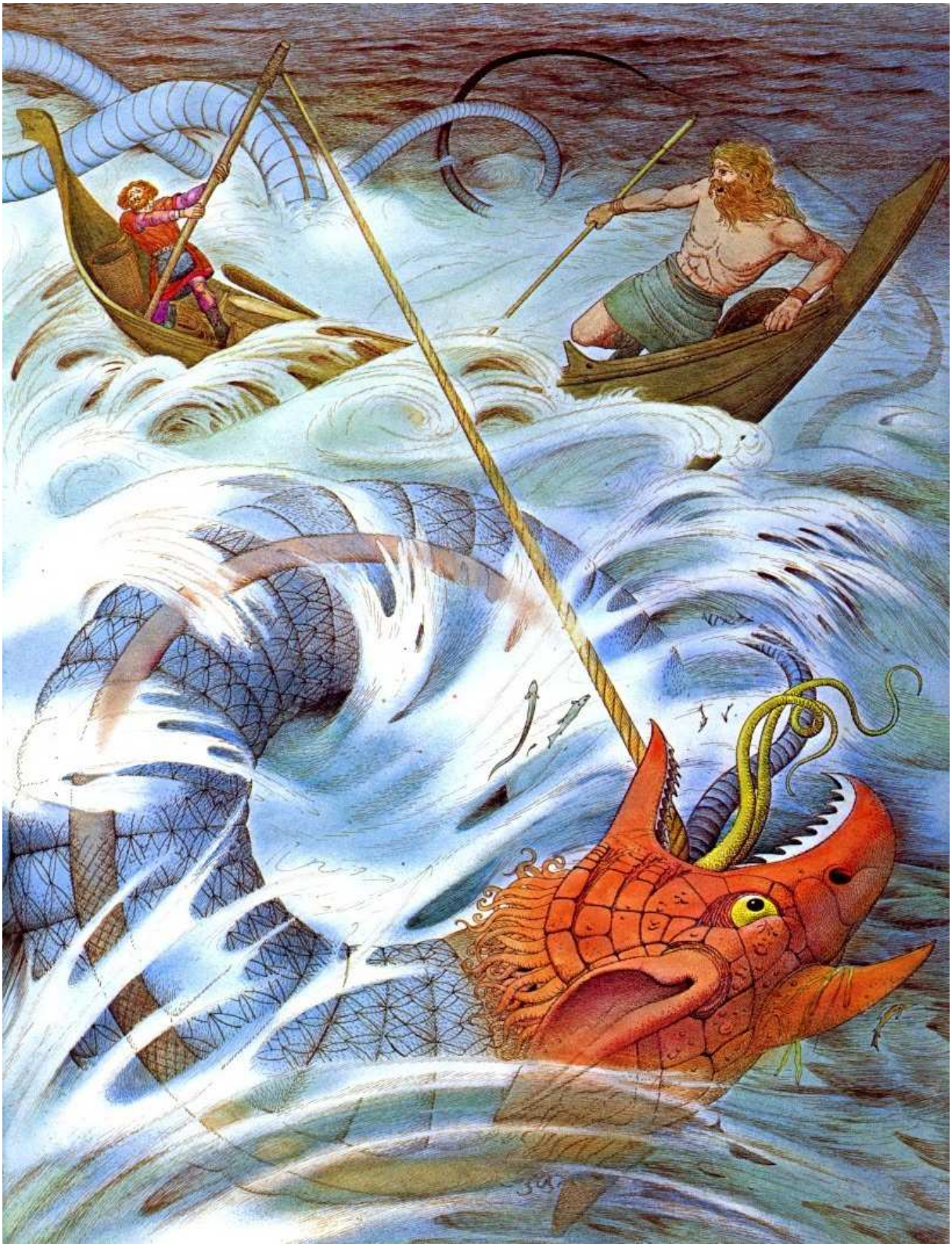

Thor bij de reuzen

Op zekere middag spande Thor zijn twee geiten, Tandenknarser en Tandenmaler, voor de wagen. Hij denderde weg vanuit Bilskirnir met Loki, de onruststoker. Deze stond naast hem op de wagen en hield zich goed vast aan het zijschot. Het leek Thor beter dat hij Loki maar meenam, dan had hij hem onder toezicht en kon hij niets verkeerds uithalen.

Toen de zon onderging bereikten ze de aarde bij een eenzame boerderij en ze vroegen de boer om onderdak voor de nacht. Die avond zorgde Thor zelf dat er wat te eten was. Hij slachtte zijn twee geiten. Daarna werden de dieren gevild en het vlees werd gebraden. Thor nodigde de boer, zijn vrouw en hun twee kinderen uit om aan de maaltijd deel te nemen. De zoon van de boer heette Thialfi en de dochter was Roskva. Zo zat dus het hele gezelschap aan tafel. Thor verzocht hen de botten op de geitehuiden te gooien die hij voor het open vuur op de grond had uitgespreid.

Thialfi, de zoon van de boer was bijzonder blij met de uitnodiging, want de tijden waren hard en voedsel was schaars. Zijn deel van de maaltijd was een van de dijbeenderen van de geiten. Hij brak zelfs het bot om het vette merg eruit te halen.

Thor was van plan de volgende morgen erg vroeg te vertrekken. Daarom stond hij op toen het nog donker was en de hanen nog niet hadden gekraaid. Hij kleedde zich aan. Op de tast vond hij zijn hamer en maakte daarmee een paar tovergebaren over de huiden met botten. Er klonk wat geritsel en gerammel en daar kwamen de twee mannelijke geiten overeind op hun poten. Maar wat een ramp!

Tandenknarser bleek kreupel aan zijn rechterachterpoot en kon slechts hinken. Thor bekeek de poot bij het schemerige licht van de dageraad en was natuurlijk flink van streek. Hij schreeuwde dat de boer of een andere kinkel uit het gezin iets met de botten had uitgehaald.

Op het geschreeuw kwam het boerengezin uit bed. Ze stonden even later op een rij voor Thor met knikkende knieën. In hun nachtkleding zagen ze eruit als ondeugende kindertjes die met hun vingers uit de jampot hadden gesnoept. Thor stond daar met gefronste wenkbrauwen. De boer durfde haast niet te kijken, maar toen hij zijn ogen opsloeg en in Thors vlammende ogen keek, bestierf hij het bijna van schrik. Ook zag hij dat de knokkels van Thors vingers wit werden, zo stevig omklemde hij zijn hamer Mjölnir. De boerin en de kinderen vielen bijna flauw. Het enige wat

ze nog konden zeggen was een gestameld pardon. De boer bood al zijn bezittingen aan als genoegdoening. Toen Thor hun schrik zag, werd hij toch weer iets vriendelijker. Hij aanvaardde de twee kinderen, Thialfi en Roskva die voortaan zijn persoonlijke bedienden zouden zijn.
Het leek Thor het beste dat hij de twee mannelijke geiten achterliet onder de hoede van de boer. Dan zou de poot van Tandenknarser tijd hebben om te genezen. De wagen kon hij natuurlijk evenmin gebruiken, maar hij leende de vissersboot van de boer. Met zijn vieren zeilden ze over de oceaan naar Jotunheim.
Het was al donker aan het worden toen Thor, Loki, Thialfi en Roskva land bereikten. Ze stapten uit en trokken de boot hoog op het strand. Daarna gingen ze op onderzoek uit verder landinwaarts. Thialfi was een stevige jongen die flink hard kon lopen. Hij droeg daarom de zak met de provisie. Spoedig kwamen ze aan een donker bos met groepen enorm hoge bomen. Juist toen het bijna te donker werd om wat te zien bereikten ze een groot gebouw.
De vier vermoeide reizigers gingen naar binnen en ze lagen al gauw dicht tegen elkaar tegen een van de muren. Midden in de nacht begon het hele gebouw te schudden. Ze werden er wakker van en ze dachten eerst aan een erge aardbeving. De grond bewoog heen en weer en de muren stonden te klapperen. Thor kwam struikelend overeind en dreef waggelend zijn gevolg naar een kleiner zijvertrek. Dat vertrek lag aan de rechterkant van de grote zaal, ongeveer halverwege. Thor hurkte in de ingang van het zijvertrek met de anderen achter zich. Ze werden nog voortdurend heen en weer geschud. Thor greep zijn hamer en hield die klaar voor gebruik. Buiten hoorden ze nu een soort gesnurk en gemompel.
Toen het licht was geworden stapte Thor de zaal uit naar buiten. Wat was hij verbaasd daar een figuur op de grond te zien liggen, uitgestrekt tussen de bomen en vast in slaap. Die figuur was natuurlijk de veroorzaker van het gesnurk dat ze hadden gehoord. Was het een man of was het een monster? De figuur ontwaakte en sprong overeind. Hij torende hoog boven Thor uit in de lucht. Men zegt dat Thor op dat moment zo verbluft was, dat hij zijn hamer vergat en slapjes vroeg: 'Wie bent u?'
De figuur antwoordde met een zware donderstem die van boomstam tot boomstam echo's veroorzaakte: 'Ik ben Skrymir, de 'Grote Man'. U hoef ik niets te vragen, want ik herken dat rode haar en die baard. De god Thor, nietwaar? Dus u was het', vervolgde hij, 'u wilde mijn want stelen. Waarom deed u dat?' Hij stak zijn hand uit en raapte de enorm grote want op. Die want hadden ze gisteravond aangezien voor een grote zaal. De zijkamer was het duimgedeelte van de want.
Skrymir informeerde of Thor en zijn gevolg zijn gezelschap wilden aanvaarden op de verdere reis. Thor vond dat goed. Skrymir ging op de grond zitten en opende zijn eigen provisiezak. Smakelijk at hij zijn ontbijt en Thor en de anderen deden hetzelfde op enige afstand van Skrymir. Loki en de twee kinderen waren wel wat bezorgd. Skrymir beweerde dat het een heel gewone zaak was om al het voedsel bijelkaar in een zak te doen. Meteen deed hij dat ook en slingerde de zak met alle etensvoorraden over zijn schouder.
Die dag liep Skrymir met grote stappen door het bos. Hij hield geen rustpauze. De anderen waren bij hem vergeleken net kleine muisjes en ze moesten hard trippelen om de 'Grote Man' bij te benen. Tegen de avond zag Skrymir uit naar een plek voor de nacht. Die plek vond hij onder een reusachtige eik. Skrymir zei geen behoefte te hebben aan een avondmaal. Hij ging liever meteen slapen. Hij gooide hun de zak met eten toe met een 'Hier! bedien jezelf.' In een oogwenk was Skrymir in slaap en hij snurkte dat de grond ervan dreunde.
Bij elke ademhaling ruisten en ritselden de bladeren van de eik. Thor raapte de zak met voedsel op en wilde die openmaken.
Dit is natuurlijk een verslag van de feiten en gebeurtenissen zoals ze plaatsvonden. Wat nu volgt is echter wat vreemd en verdacht. Desalniettemin is het de waarheid. Thor kon de zak niet open krijgen, hoe hij ook rukte, trok, wrong en schudde. Hij was niet in staat een enkele knoop in het leren snoer los te krijgen. Er was ook geen enkele knoop te vinden die losser was gestrikt dan de andere. Toen Thor zag dat al zijn pogingen mislukten werd hij razend. Hij greep Mjölnir, de hamer met beide vuisten, deed een stap in de richting van de plek waar Skrymir lag te slapen en sloeg hem op zijn hoofd.
Skrymir werd wakker en kwam overeind. Hij

monkelde iets over een blad dat van de boom op zijn hoofd was gevallen en zijn slaap had gestoord. Toen zag hij Thor daar staan en hij vroeg: 'Avondeten al op? Wordt het geen tijd om ook te gaan slapen? We moeten morgen nog een heel eind afleggen.' Hij draaide zich om en viel meteen weer in slaap. Thor ging terug naar zijn gevolg. Hij, Loki, Thialfi en Roskva kropen dichtbijeen onder een andere boom. Ze waren echter zo van streek dat ze enkel maar een beetje konden doezelen. Slapen was er niet bij.

Ongeveer tegen middernacht hoorde Thor Skrymir zo snurken dat het hele bos ervan trilde. Thor stond op. Vastberaden omklemde hij zijn hamer en liep op zijn tenen naar Skrymir. Hij zou hem een mep verkopen regelrecht midden op zijn kruin. Bij de klap voelde hij zelfs de hamer een eindje het hoofd binnendringen. Skrymir werd wakker en gromde: 'Wat is er aan de hand? Er is zeker een eikel van de boom omlaag gevallen op mijn hoofd.'

Toen Thor weer onder de boom zat begon hij al na te denken over de derde klap. Als hij daartoe de kans kreeg tenminste. Nou die derde keer zou dan een klap worden die Skrymir zich later niet meer zou kunnen herinneren. Hij ging op zijn zij liggen en hield de oren gespitst om te luisteren wanneer Skrymir weer diep in slaap was. Iets voor het grauwen van de dageraad hoorde hij weer het gesnurk. Thor kwam overeind en slingerde de hamer met al zijn kracht. De hamer drong tot de steel in de slaap van de reus.

Skrymir kwam overeind zitten en mopperde: 'Vervloekt die vogels die in de bomen nestelen. Half wakend, half slapend merk ik net dat die vuile beesten iets op mijn hoofd lieten vallen. O, het is Thor weer. Ook wakker geworden van de vogels denk ik?' Hij slaakte een enorme geeuw en Thor en zijn gevolg dachten even aan het gevaar in die enorme kloof te vallen. 'Het is geloof ik tijd om op te staan', zei de reus. Hij begon wat aan zijn kleding te frutselen. Dat moest doorgaan voor 'aankleden'. 'In feite zijn we nu niet zover meer verwijderd van Utgard in het land der reuzen. Ik heb jullie wel onder elkaar horen fluisteren, dat ik niet bepaald de kleinste ben, maar neem dit van mij aan: In Utgard zul je nog veel grotere zien. Nou, laat ik jullie dan nog wat goede raad geven. Gedraag je vooral netjes en speel geen komedie. Aanstellerij en dergelijke dingen worden slecht verdragen door de volgelingen van Utgard-Loki, de koning en zeker niet van zulke kleine peuters als jullie zijn. Wat beter is: ga terug naar huis. Dat zou werkelijk het allerbeste zijn. Ga terug. Neen?' Thor schudde zijn hoofd. 'Nou als je dan toch verder wilt gaan, de weg gaat verder naar het oosten. Ik moet evenwel naar het noorden, naar de met sneeuw bedekte bergen die daar in de verte te zien zijn. Hier scheiden dan onze wegen!' Skrymir slingerde de etenszak over zijn schouder en verdween in het bos.

Thor en zijn gezelschap gingen hongerig en geïrriteerd op weg naar het oosten. Spoedig kwamen ze uit het bos op een open vlakte. Daar zagen ze torenhoog in de lucht stekend een vesting. Dat moest Utgard zijn. Dat was het doel van de reis. Zelfs als ze hun hoofden helemaal achterover in hun nek bogen, konden ze de hoge kantelen nog niet zien. Ze liepen rond de muren tot het avond werd. Toen ontdekten ze de hoofdingang. Deze was echter afgesloten door een groot traliehek, waarin ze geen beweging konden krijgen. Er groeiden paardebloemen en brandnetels tussen de keien. Die paardebloemen waren zo groot als zonnebloemen en de netels waren wel zo hoog als twee mannen op elkaars schouders. Nu hoefde het traliehek voor hen ook niet opengemaakt te worden, want ze konden gemakkelijk tussen de spijlen door.

Midden op het stadsplein zagen ze een groot gebouw staan. De deur ervan stond open, dus wandelden ze naar binnen. Binnen zagen ze een menigte mannen aan gedekte tafels. Met zijn vieren stonden ze tamelijk plotseling voor Koning Utgard-Loki zelf. Die lachte spottend en zei: 'Het nieuws komt hier niet zo snel tot ons in deze uithoek, dus kan ik me vergissen, maar dit is . . . Kan dat de vechtersbaas Thor met de geiten zijn? Oh, nee toch! Die moet toch zeker veel groter zijn. Vertel op; is dit misschien een grapje? U verbergt natuurlijk iets voor me, nietwaar? Er moet toch meer zijn dan er nu voor mij zichtbaar is. Vertel eens op, dit is uw kans. Zeg me welke eigenschappen en talenten u en uw gezelschap bezitten. Iedereen die hier namelijk wat langer wil verblijven moet aantonen uit te blinken in de een of andere kunst.'

Het gevolg van Thor was tot nu toe op de achtergrond gebleven, maar een van hen kwam nu een stap naar voren. Hij voelde zich ellendig van de honger. Ze hadden immers een

dag en een nacht niets te eten gehad. Nu flapte hij er uit: 'Ik heb wel iets. Er is hier in de zaal beslist niemand aanwezig die een goede maaltijd zo snel kan opeten als ik.'
Utgard-Loki keek eens langs zijn neus omlaag en merkte op: 'Ja, dat is een kunststukje, als je het tenminste kunt volbrengen. Laten we dat eens proberen.' Hij riep in de zaal dat Logi naar voren moest komen en tegenover Loki moest plaats nemen. Zonder dralen werd een grote houten kuip de zaal binnengebracht. De kuip werd volgestouwd met vlees en jus. Op een teken van koning Utgard-Loki kon de wedstrijd beginnen. De tegenstanders ontmoetten elkaar met hun neuzen midden boven de kuip en begonnen te zwelgen.
Loki at aan zijn kant van de kuip het vlees van de botten en ook de jus zo vlug hij kon op. Logi aan de andere kant van de kuip at echter het vlees en de botten en de jus en . . . ook nog de trog op. Hij had dus gewonnen.
Utgard-Loki vroeg nu of die knaap met zijn muts in de hand ook iets bijzonders kon. Hij doelde op Thialfi. Nu was Thialfi in Midgard een bijzonder goede hardloper en zo lag het dus voor de hand dat er een hardloopwedstrijd gehouden ging worden.
Koning Loki zei: 'Hardlopen is een mooie sport. De jonge knaap zal echter wel bijzonder vlot ter been moeten zijn als hij wil winnen van onze Hugi.' Die Hugi was ook nog jong, een page van koning Loki. Ze gingen allemaal naar buiten, waar een uitstekende baan was. Ze zouden driemaal tegen elkaar lopen.
Bij de eerste ronde won Hugi zoveel op Thialfi dat hij bij de eindstreep omkeerde en zijn tegenstander op de terugweg ontmoette. Koning Loki zei: 'Thialfi, je bent een goeie jongen, maar zou je niet een beetje beter je best moeten gaan doen?' De tweede ronde kwam toen de knapen weer op adem waren gekomen. Deze keer liep Hugi heen en terug in de tijd dat Thialfi pas half op de heenweg was. Koning Loki zei: 'Ik ben er van overtuigd dat Thialfi een goede loper is, maar het wil er maar niet uitkomen. Maar er komt nog een ronde, dus laat zien wat je nu echt kunt, knaapje.' Bij die derde ronde ging het evenwel nog slechter. Bij het woord 'start' was Hugi al ongeveer heen en terug, terwijl Thialfi amper een voet had opgelicht. De uitslag van de hardloopwedstrijd was iedereen wel duidelijk.
Koning Utgard-Loki zei niets over wat er tot nu toe vertoond was door de gasten, maar zijn gezicht sprak boekdelen. Hij keek naar Thor die uiterlijk nog rustig leek, maar inwendig kookte van woede. 'Wel', zei de koning, 'wat is uw aandeel voor onze gezellige avond. Het moet wel iets bijzonders zijn na al het voorgaande. Bovendien hebben we van verschillende heldendaden horen vertellen.'
Thor zei: 'Ik wil een wedstrijd in drinken.' Onmiddellijk liet de koning zijn bekerdrager de hoorn binnenbrengen die gewoonlijk voor dergelijke wedstrijden werd gebruikt. Het zou een afgeworpen hoorn van de kosmische koe Audhumla hebben kunnen zijn. De hoorn lag op de grond over de hele lengte van de zaal en de punt verdween in de schaduw buiten de deur. Thor greep met beide handen de rand en keek in de hoorn. Die was praktisch tot de rand gevuld. Hij zei: 'De bovenkant lijkt mij niet te breed, maar ik moet toegeven dat ik nooit gedronken heb uit een beker die zo lang was als deze.' Utgard-Loki zei: 'Het is een goede drinkhoorn. Een geroutineerde drinker zal de hoorn in een teug leeg kunnen drinken. Er zijn er ook die er twee teugen over doen. Naar onze ervaring is er niemand die het niet in drie slokken kan.'
Thor kende zijn eigen bekwaamheid in het drinken en bovendien had hij op dit moment een flinke dorst. Hij begon dus de vloeistof in zijn keelgat binnen te laten stromen met het idee de hoorn in een keer leeg te drinken. Dat ging evenwel mis, want tenslotte kreeg Thor ademnood. Om te zien hoever hij al opgeschoten was, keek hij even in de hoorn. Er was nauwelijks iets uit, zo te zien.
Koning Utgard-Loki riep: 'Goede dronk zeg. Ofschoon . . . ik vraag me af . . .' Hij keek ook even of er verschil in het niveau van de vloeistof te constateren viel. Wat afwezig kijkend krabbelde hij toen achter zijn enorme oor. 'Nee, u bent nog niet tot het uiterste van uw kunnen gegaan, zie ik. Weet u, als iemand me verteld zou hebben dat Thor in een teug niet verder zou komen dan dit, dan zou ik het niet geloofd hebben. Maar jullie zijn sluwe kerels. U hebt natuurlijk een bepaalde tactiek. Pas bij de tweede teug wordt u serieus, denk ik.'
Thor zei geen woord. Hij klemde de rand van de hoorn opnieuw tussen zijn tanden. Nu zou hij een teug nemen zoals hij nog nooit had gedaan. Dan zou meteen alle gezeur over zijn. Welnu hij nam een teug zoals nooit tevoren. Hij

had werkelijk geen greintje lucht meer in zich. Toen nam hij de hoorn van zijn lippen en keek erin. De vloeistof leek echter nog minder gezakt dan bij de eerste teug.
Utgard-Loki zei: 'Wat nu, Thor? Houdt u zich niet een beetje teveel in voor de laatste teug? Die hoorn moet leeg, anders kunnen we u toch slecht een drinker noemen. En hoe moet het dan met de reputatie die u hebt thuis bij de goden? Maar ongetwijfeld bent u goed in andere dingen.'
Thor was woedend. Hij nam opnieuw de hoorn en duwde die zover mogelijk achter in zijn keel. Toen ging de vloeistof naar binnen als een draaikolk tot hij echt niet meer kon. Zeker, het niveau van de vloeistof was inderdaad lager dan de vorige keer, maar toch was het maar een stukje onder de rand. Op geen stukken na was de hoorn leeg te noemen.
'Bah! Het smaakt zout!' riep Thor uit en wierp de hoorn weg. Zijn gastheer zei: 'Het is duidelijk dat uw bekwaamheid in het drinken niet is zoals ze ons hebben willen doen geloven. Is er misschien iets anders wat u eens wilt proberen?' Thor gromde: 'Ik neem elke uitdaging aan. Wat het ook is. Het is een feit dat het drinken van zojuist de Asen thuis hooglijk versteld zou hebben doen staan. Maar er is hier iets vreemds aan de gang. U hebt het achter de ellebogen en wij worden beduveld.'
Utgard-Loki zei:' Wij plegen helemaal geen bedrog. Hier spelen we vaak een spelletje – tenminste de jongemannen die teveel bluffen – waarmee u wel geen moeite zult hebben. Het spel is: het optillen van mijn poes.'
Plotseling zagen Thor en zijn gevolg een poes op de grond liggen. Die kat had een lichaam dat de hele breedte van de zaal nodig had. Het dier was gestreept; een soort enorme cyperse kat. Thor liep recht op de poes af en deed zijn rechterhand onder de buik van het dier en trok met alle kracht die hij in zijn behaarde, gebruinde arm had. De moeilijkheid was dat bij elke optilpoging de rug van de kat omhoog kwam, maar de beide uiteinden van het dier niet. Zelfs als Thor helemaal op zijn tenen ging staan lukte het nog niet, behalve de ene voorpoot die wel even los van de grond kwam.
Utgard-Loki zei: 'Ik had het eigenlijk wel gedacht, de kat is wat aan de grote kant en Thor is maar klein; haast een dwerg vergeleken bij ons.' Thor snauwde: 'Dat ik niet zo groot ben is wel waar . . . laat iemand van jullie maar eens vlug opstaan om met mij te worstelen. Ik ben nu echt kwaad.'
Koning Loki keek eens de tafels langs. 'Er is hier geen reus te vinden die het niet beneden zijn waardigheid vindt, om met u te vechten. Ik weet niet wat we nu moeten doen . . . O, wacht eens daar zit Grootje. Thor kan worstelen

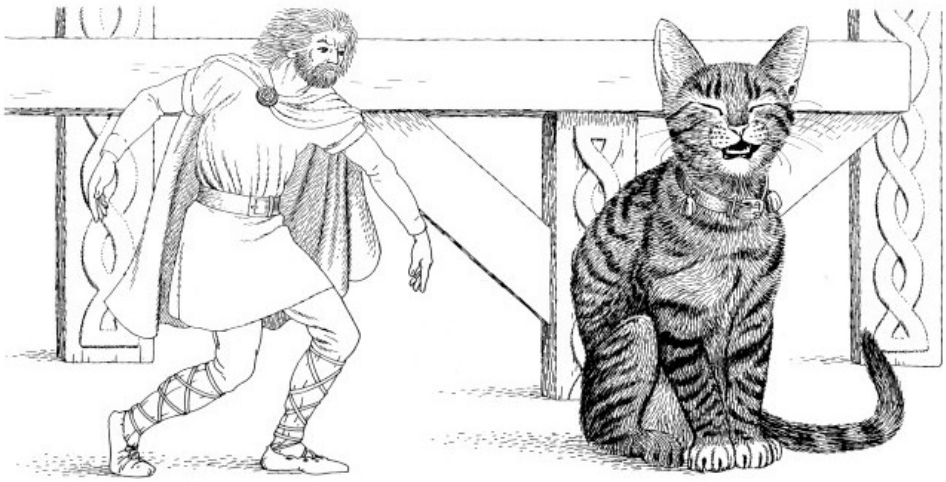

tegen Grootje. Jongens roep eens in de oren van Elli dat ze hier moet komen.' Elli – 'de Ouderdom' – was eigenlijk de oude voedster, die door Loki vaak Grootje of Grootmoeder werd genoemd. Ze was een oude vrouw met grijs haar en een gerimpelde huid. Haar rug was gebogen en ze leek wat moeilijk ter been. Ook zien en horen ging haar niet zo best af. Loki moest bij haar oor roepen: 'Grootje, ik wil zien dat je met Thor worstelt.'
Thor cirkelde met gemengde gevoelens rond de oude dame. Hij besloot om maar vlug een einde aan deze malle vertoning te maken, ofschoon hij toch een beetje medelijden voelde met deze oude vrouw. Daar grepen de worstelaars elkaat beet. Thor probeerde de vrouw in een keer tegen de grond te krijgen, maar hoe hij zijn best ook deed, de oude vrouw stond als een rotsblok. Nu ondernam ook de oude vrouw een poging. Het leek wel een vertraagde film, maar de vrouw voelde dat Thor een beetje wankelde. Ze verdubbelde daarom haar poging en ja, Thor kwam met een knie op de grond.
'Dat is genoeg', riep Loki, die op de worstelaars was toegestapt. De oude vrouw had de stem van Loki blijkbaar niet gehoord. *'Tijd'*, gilde Loki toen in haar oor, *'ophouden, grootje'*.' Hij pakte grootje bij de arm en trok haar achteruit. Ze strompelde de zaal uit. Thialfi fluisterde tegen zijn zusje Roskva: 'Ik denk dat het een van de worstelaars van de koning is die zich vermomd had.'
'Kom, laten we nu wat eten en drinken, nodigde de koning en hij wees de vier reizigers plaatsen aan tafel aan. Terneergeslagen gingen ze zitten. Ze aten en dronken wat, maar het smaakte hun toch niet al te best. De volgende morgen maakten Thor en zijn gevolg zich klaar om te vertrekken. Koning Loki liep met hen mee, de poort uit, naar het plein. Vlak voor het vertrek vroeg Koning Loki of Thor plezier had gehad en wat hij er van vond dat hij nu zijn gelijke had gevonden. Thor gaf toe dat hij inderdaad een paar tonen lager had moeten zingen. 'En dat is bepaald niet leuk', gromde hij. 'Nu we toch buiten zijn', vervolgde Utgard-Loki,' wil ik je wel een geheim vertellen.'
'Ten eerste, als ik het kan voorkomen zul je nooit meer in mijn vesting binnenkomen. Had ik bij onze eerste ontmoeting in het bos geweten wat ik nu weet, dan had ik uit alle macht je komst naar Utgard verhinderd. Wat je hier

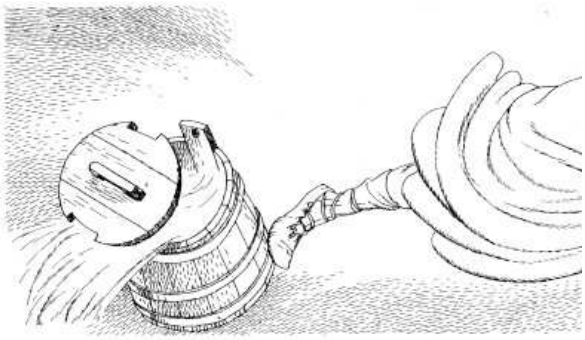

volbracht hebt, leidde bijna tot onze vernietiging. Ik zal vertellen waarom . . . maar eerst even terug naar onze eerste kennismaking. Je herinnert je Skrymir nog wel? Dat was ik in vermomming. Die eerste avond probeerde je de etenszak open te maken. Die had ik echter met toverdraad dichtgebonden. Driemaal sloeg je mij met de hamer. Reeds de eerste slag, die het lichtste was, had mij kunnen doden. Maar waarschijnlijk heb je wel de zadelvormige bergrug in het bos gezien. Daarin zaten drie valleien, waarvan de laatste de diepste was. Dat waren de indrukken van jouw hamer. Ik hield namelijk die bergrug voor me toen jij sloeg. Omdat ik je gehypnotiseerd had zag je het niet.
Ook bij de wedstrijden hadden dergelijke dingen plaats. Allereerst het eten van Loki. Ongetwijfeld had hij een flinke honger en hij at ook ontzettend snel alles op. Maar zijn tegenstander was het vuur. Het was natuurlijk niet zo moeilijk voor het vuur om ook de houten kuip te verbranden. Thialfi liep vervolgens een hardloopwedstrijd tegen de gedachte. Logisch dat die gedachte sneller was.
Nu wat het drinken uit de hoorn betreft. Die hoorn kwam met de punt uit in de oceaan. Het leek of er niet veel uit de hoorn gedronken was, maar die teugen die je deed waren een wonder. Het was nauwelijks te geloven. Als je aan zee komt kun je aan het verschil tussen eb en vloed zien hoeveel je uit de hoorn had gedronken.'
De goden en de twee kinderen hadden met ingehouden adem staan luisteren. Ze staarden in verbazing Koning Loki aan. Deze vervolgde: 'Wat het optillen van de kat betreft, dat was

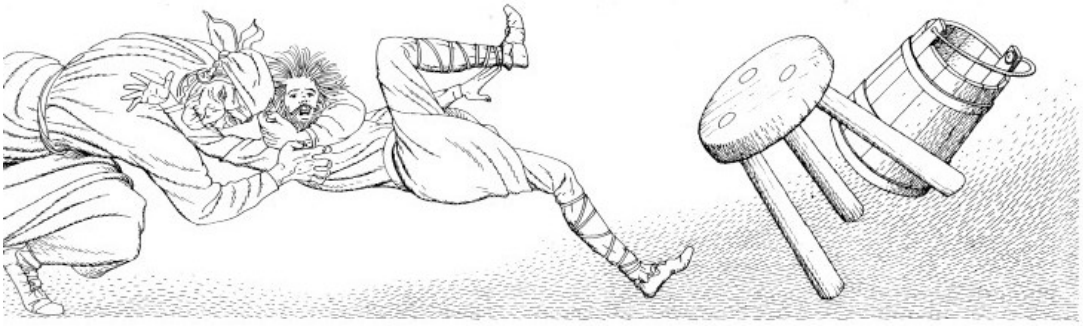

voor ons allen een zeer spannende zaak. Het was namelijk geen kat, maar de Wereldslang. We hielden allemaal ons hart vast toen het gelukte een poot van het dier van de grond te krijgen. Stel je voor als het helemaal gelukt zou zijn, dan zou waarschijnlijk de staart uit de bek van de slang gegaan zijn. U weet allemaal wat dat zou hebben betekend . . . het *einde*. Even wonderlijk was de worstelwedstrijd, waarbij je eerst goed op de been bleef en tenslotte slechts met een knie de grond raakte. Je vocht namelijk tegen de Ouderdom die iedereen op de knieën krijgt! 'Hier hield de Koning even een pauze. 'Denk er allemaal nog maar eens rustig over na. Kom verder liever niet meer hier in dit gebied, want ik zal altijd klaar staan om onze vesting te verdedigen. Dat zal gebeuren met toverkunsten zoals nu is gebeurd, maar natuurlijk zal ik intussen nieuwe en krachtiger toverspreuken verzinnen.'

Na dit verhaal van Koning Utgard-Loki was Thor weer een beetje zichzelf geworden. De oude strijdlust vlamde weer op. Hij stak zijn hand onder zijn kleed om de hamer te pakken. Wild slingerde hij met het wapen in het rond tot hij ineens zag dat er niemand meer voor hem stond. Koning Loki was verdwenen. Ze hadden geen van allen gezien waar Utgard-Loki zo gauw gebleven was. Ze aanvaardden dus de terugreis door het bos en met de zeilboot over de oceaan. Thor haalde de wagen en de geiten op. Tandenknarser was weer helemaal hersteld van zijn kreupelheid. Met de wagen kwamen ze veilig in Bilskirnir aan.

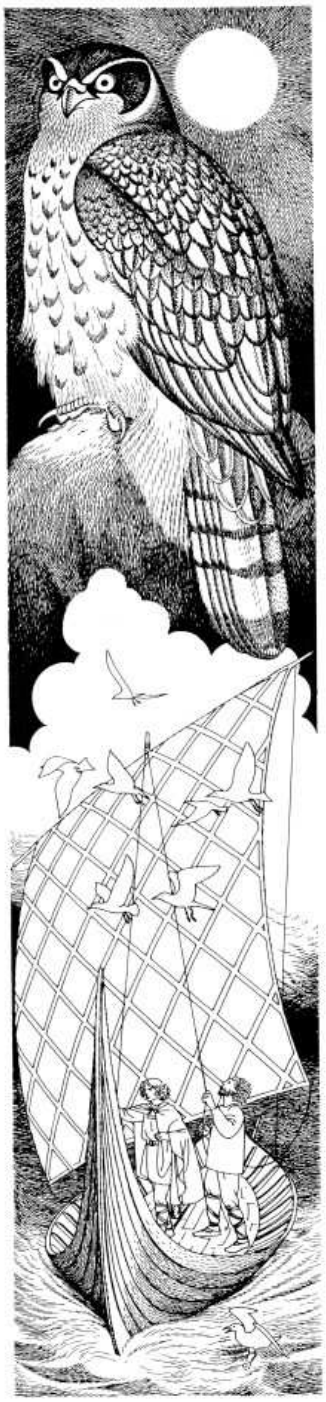

Thors vakantie

Loki moest weer eens een streek uithalen. Hij had het verenkleed van de godin Freya 'geleend' en had niet de moeite genomen eerst te vragen om toestemming. Op een heldere morgen in de vroegte deed hij het havikkleed aan op de muren van Asgard. Hij lette wel op dat niemand hem zag. Toen vloog hij de lucht in, het avontuur tegemoet. Hij had er groot plezier in met flinke vleugelslagen de lucht te doorklieven. Soms bleef hij op een punt 'biddend' in de lucht hangen. Hij zag dan de schrik van alle kleine vogels, zoals de leeuweriken. Die gingen in paniek op de vlucht en waarschuwden met alarmkreten de andere dieren. Ook de kleinere landdieren, zoals de veldmuizen zochten dan een goed heenkomen. Na een poosje werd hij echter moe van dat spelletje. Hij zette koers naar Jotunheim over de oceaan.

Een beetje toevallig vloog hij naar het verblijf van een reus die Geirrod heette. Min of meer uit nieuwsgierigheid landde Loki op het dak en ging door een slaapkamerraam naar binnen. Langs een van de balken van het dak wandelde hij verder. Hij voelde zich net als een vlieg tegen het plafond. Het leuke van de situatie was dat hij alles kon zien gebeuren, terwijl niemand erg in hem had. Zo zag hij dat een bediende van de reus van een pastei snoepte en fruit van een schaal pakte, omdat hij meende dat niemand het zag. Een andere bediende zat met zijn vingers aan de slagroom. Deze bedienden moesten de tafel dekken voor het middageten en even later zag Loki de reus Geirrod zelf de zaal binnenkomen. Hij ging in zijn grote zetel zitten en begon aan het vlees. De botten gooide hij over zijn schouder naar de honden, die zo groot waren als paarden.

'Wat een ongelikte beer', dacht Loki. 'die reus heeft gewoon geen manieren. In Asgard doen wij zoiets niet.'

Hij leunde wat voorover om beter te kunnen zien. Daardoor raakte hij echter een verlaten zwaluwnest aan de balk waarop hij zat. Het nest viel omlaag precies in een schaal met wrongel.

Geirrod was juist van plan die schaal te pakken. Zijn gezicht zat onder de spatten en de wrongel droop uit zijn wenkbrauwen en baard. Toen hij wat van de schrik was bekomen keek de reus omhoog en zag toen de havik op de balk zitten. Zijn verrassing werd er niet minder op toen hij zag dat de havik hem uitlachte. Nu zijn er wel vogels die redelijk kunnen lachen, maar dat zijn zeker geen haviken.' Vang die vogel', riep de reus tegen een van de jonge bedienden. Gebruik makend van elk uitsteekseltje begon de bediende tegen de muur op te klauteren. Gespannen keek Loki toe.

Veel plezier had hij toen de voet van de bediende een steunpunt miste en hij aan slechts een hand boven het diner van de reus bengelde. Loki zat alles van te voren al uit te denken: als de bediende de balk had bereikt, zou hij wegvliegen naar de volgende balk. De bediende zou dan helemaal naar beneden moeten en dan weer omhoog moeten bij die tweede balk. Zo zou hij het spelletje nog een hele tijd voort kunnen laten duren.
Het liep echter anders af dan Loki had gedacht. Toen de bediende de balk had bereikt, wilde hij opvliegen, maar het ging niet. Hoe hij ook met de vleugels sloeg, hij kwam niet van de balk los. De reuzen hadden namelijk vaker last van vogels en daarom waren de balken ingesmeerd met een soort lijm. En die lijm maakte nu eenmaal geen onderscheid tussen mussen en haviken. Loki probeerde met vleugelslagen en bijten de bediende op afstand te houden, maar erg lang gelukte dat niet. Hij werd gegrepen.
Algauw waren ze beiden beneden en Loki zat nu voor Geirrod en vreesde het ergste. Geirrod keek de havik in de ogen en aan die ogen herkende hij wie hij voor zich had, geen echte havik, maar iemand die van gedaante kon veranderen. 'Wie ben je? Zeg me je naam en vlug of ik vermoord je', brulde de reus. Loki verwachtte echter dat het voor hem alleen maar erger zou worden als hij zijn echte naam zei. Daarom hield hij zijn mond. Alleen probeerde hij af en toe een havikachtig geluid te maken.
Geirrod gromde: 'Nou goed dan. Sluit hem op in een kooi zonder voer of water. Als ie honger krijgt zal ie zijn bek wel opendoen.' Na drie maanden was het zover. Loki kon het niet meer uithouden van honger en dorst. Hij moest dus zijn naam wel prijsgeven. Natuurlijk was de reus blij dat hij Loki in zijn macht had en hij zei: 'Ik was bijna van plan je te doden, maar je kunt iets voor me doen. Je moet bij het hoofd van Odin zweren mij iets te brengen waarvan ik al jaren heb gedroomd. Doe je het, dan zal ik je leven sparen.' 'Wat is het?' wilde Loki weten. 'Natuurlijk weet je wel', zei Geirrod, 'dat onze grootste vijand de god Thor is, de vernietiger der reuzen. Welnu, hij kan alleen succes hebben door het bezitten van de onoverwinnelijke hamer en door de krachtgordel. Ik wil dat je Thor hier brengt zonder hamer en gordel.' 'Maar dan kunt u hem doden', riep Loki. 'Dat is juist', zei de reus. 'Jij bent vlug van begrip. Laat nu verder maar eens zien hoe knap je bent, want het is hij of jij.' Met deze woorden pakte hij de havik en hij deed of hij hem de nek wou omdraaien. 'Stop! Stop!' krijste Loki,' ik zal hem hier brengen. Ik zweer het bij het hoofd van Odin.' Toen liet Geirrod hem los.
Terug in Asgard peinsde Loki dagenlang op een manier om Thor naar Geirrod te lokken. Thor ging nooit uit zonder zijn hamer en krachtgordel en ook zijn speciale handschoenen vergat hij nooit. Dat wist Loki. Hoe moest hij nu de god zonder deze attributen op reis krijgen? Plotseling kwam er een idee in hem op. Als hij Thor nu eens op vakantie kon laten gaan, dan waren de hamer en de gordel niet nodig.
Loki zorgde ervoor dat er in heel Asgard bekend werd dat hij van plan was op vakantie te gaan. Hij had pas een nieuwe boot gebouwd en hij was benieuwd of Thor misschien met hem mee zou willen. De boot kwam van de werf van Njord en had een pas uitgevonden stuurriem die moest worden getest. Natuurlijk had Thor er wel oren naar. Hij leek wel een kleine jongen; zo blij was hij met dit vakantiereisje. Hij trok een wollen trui en een zeemansbroekje aan en dacht helemaal niet aan zijn hamer en gordel.
Loki en Thor kozen zo spoedig mogelijk zee. Er waaide een gunstige landwind en zo waren ze al spoedig halverwege de oceaan op weg naar Jotunheim. Intussen nam de wind toe tot stormkracht. Omkeren en terug zeilen naar huis was dus onmogelijk. Ze werden als vanzelf naar de kusten van Jotunheim gedreven. Ze gingen aan land en omdat het avond werd moesten ze uitkijken naar onderdak voor de nacht. Nu waren ze toevallig terechtgekomen bij een pier die eigendom was van een reuzin die Greet heette.
Greet was een vriendelijke reuzin die er niet onaardig uitzag. Ze was overigens wel een tovenares. Zij heette de gasten welkom en vroeg wat voor zaken ze te doen hadden bij Geirrod. 'Wij doen geen zaken met Geirrod en ook niet met andere reuzen', zei Thor. 'Wij zijn gewoon op vakantie. Maar waarom vraagt u dat zo?' 'Omdat uw vriend zaken doet met Geirrod', zei Greet en keek koeltjes Loki aan. 'Er wordt hier gezegd, dat deze jongeman de gevangene van Geirrod was gedurende drie maanden. Hij zou zijn vrijgelaten onder be-

paalde voorwaarden.' 'Wat is hiervan allemaal waar, Loki', vroeg Thor achterdochtig. Binnen vijf minuten had Loki alles opgebiecht. 'Wat moest ik anders, Thor?' voegde hij er aan het slot aan toe.
'Geirrod had me anders zeker gedood.'
'Ja, en nu moet ik hem weer uit de moeilijkheden helpen', zei Thor. 'Neen! Alsjeblief, neen', griende Loki, en Greet zei: 'Ben je niet bezorgd voor je roodharige hoofd, Thor? Ik weet zeker dat ik je wel helpen kan. Kijk, natuurlijk weet Geirrod door zijn spionnen dat jullie hier zijn. Ga dus gewoon naar de reus toe. Ik weet ook dat Geirrod een sterke reus is en hij zal je zeker te grazen willen nemen. Daarom kun je van mij een krachtgordel en een paar handschoenen krijgen die precies op die van jou lijken. Je mag ze van mij lenen. Het is waar, ik heb geen hamer voor je. Je zult dus goed je verstand moeten gebruiken en verder deze toverstaf.'
Thor bedankte Greet en aanvaardde de drie schatten die ze hem leende. De volgende morgen trokken Loki en Thor de bergen in op weg naar Geirrod. Na enige tijd kwamen ze bij een luidruchtige rivier met ijskoud, melkwit water. Die rivier heette Vimur. Ze moesten door het water waden dat hen tot boven de knieën kwam. Toen ze midden in de stroom waren begon het water plotseling te stijgen. Het kwam hen nu tot de oksels. Toch hadden ze omzichtig de ondiepste delen opgezocht om de rivier over te steken. Loki kon zich redden door zich vast te klemmen aan Thor en Thor hield stand door middel van de krachtgordel. Verder had hij steun aan de toverstaf, zodat hij niet met de stroom werd meegesleurd. Toen de golven over zijn hoofd begonnen te spatten keek Thor stroomopwaarts, waar de rivier door een ravijn stroomde. Daar zag hij de dochter van Geirrod schrijlings in de rivier staan. Zij zorgde voor de plotselinge vloed.
Thor hield zich stevig vast aan de toverstaf van Greet en zocht met de andere hand een flinke kei op de rivierbodem. Toen hij gevonden had wat hij zocht gooide hij de kei met kracht naar Yelp, de reuzin. Een paar grote schreden brachten hem daarna tot bij de oever, waar hij zichzelf en Loki aan een boom uit het water kon hijsen. Zo stonden ze dan weer veilig op de rivieroever.
Eindelijk bereikten ze dan de reus Geirrod. Ze waren nog nat en voelden zich erg onbehaaglijk toen ze om onderdak vroegen. Ze werden in een geitehok binnengebracht waar het behoorlijk stonk. Het enige meubilair was een driepotige kruk die bij het melken werd gebruikt. Thor ging erop zitten en trok zijn doorweekte schoenen uit. Plotseling dacht hij duizelig geworden te zijn; de muren bewogen. Toch vergiste hij zich. Het waren niet de wanden; het was het krukje dat bewoog. Het kwam omhoog van de grond en dreigde hem tegen de zoldering te drukken. Gelukkig had Thor de toverstok van Greet op zijn knieën gelegd toen hij ging zitten. Die toverstok greep hij met beide vuisten en duwde er zo hard mogelijk mee tegen de zoldering. Die kracht was niet gering vanwege de krachtgordel die hij eveneens van Greet had geleend. De kruk bewoog langzaam weer omlaag. Toen klonk er plotseling een harde klap en gegil. De twee dochters van de reus Geirrod hadden zich onder de kruk verscholen. Ze werden nu echter platgedrukt op door de geiten bemeste vloer.
Natuurlijk was Geirrod er zich niet van bewust dat Thor op elke aanval was voorbereid. Hij had een bediende opdracht gegeven Thor naar de grote zaal te brengen. Hij zou dan beroemd worden als 'goden-doder', zoals Thor bekend stond als 'reuzendoder'.
Er brandde een groot vuur in de zaal. Geirrod zat aan het einde van de zaal in zijn zetel. Hij leek wel een enorme berg. Zijn haardos leek wel een braambos. Zijn wrattige gezicht leek een helling met keistenen, behalve op de plekken waar de enorme wenkbrauwen zaten. Zijn armen waren net de geweldige takken van een eik en de aders op die armen leken wel kabels. 'Kom binnen', brulde hij, 'en vang dit eens op.' Met een tang haalde hij een witgloeiende ijzeren staaf uit het vuur, die hij daar tevoren in had gelegd. Toen hij de ijzeren staaf boven zijn hoofd balanceerde, verbrandden de spinnewebben aan de dakspanten en de balken begonnen te schroeien. 'Ja!' brulde hij,' vang dit.' Hij wierp de gloeiende staaf als een speer in de richting van Thors middenrif.
Achtereenvolgens kwamen er op het gezicht van de reus verrassing, teleurstelling en tenslotte angst, want de gloeiende stang leek wel in de lucht te blijven steken. Thor had de handschoenen van Greet aangetrokken. Hij had met twee handen de stang gevangen. Toen had hij met een schaterlach de stang in de hoogte geworpen en in horizontale stand in het

midden weer beetgepakt. Angstig besefte Geirrod dat de witgloeiende speer nu in zijn richting kwam. Hij kwam zo vlug uit zijn zetel dat die met een luide klap achterover viel. Ondanks zijn omvang verdween de reus vlug achter een dikke, ijzeren pilaar.

Als een komeet vloog de stang nu in omgekeerde richting over de hele lengte van de zaal en doorboorde de pilaar, de reus en de muur daarachter. In een tel was alles voorbij. Geirrod was dood.

Thor nam een beker van de gedekte tafel en dronk die leeg. 'Je wordt er dorstig van als je gloeiende ijzeren stangen gooit', zei hij. 'Kom op, Loki, het is tijd dat we weer eens naar huis gaan. Ik ben bang dat dit meer een werkbezoek dan een vakantie is geweest.'

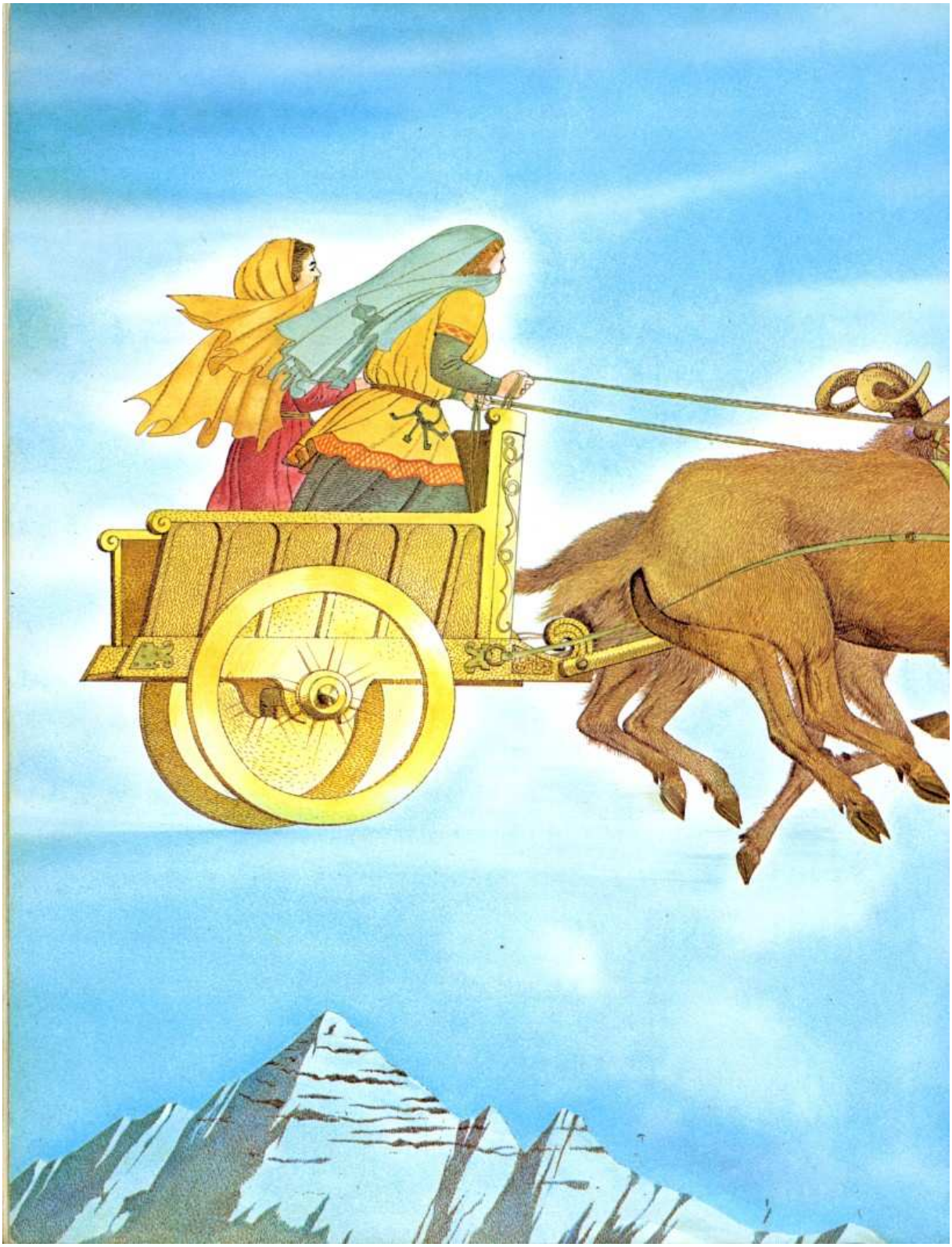

Thors hamer wordt gestolen

Thor was altijd nog boos over de manier waarop hij door Utgard-Loki was behandeld. Hij was danook vastbesloten te gelegenertijd wraak te nemen. Voorlopig kon daarvan echter niets komen, want er gebeurde iets vreselijks. Thors hamer werd gestolen.
Op zekere avond had hij zich – zoals gewoonlijk – teruggetrokken na een overdadig avondeten in zijn paleis Bilskirnir. In een ongewoon rustige stemming zette hij zijn schoenen netjes bijelkaar, vouwde zijn kleren op en legde zijn hamer op de tafel vlakbij zijn hoofdkussen. Daarna legde hij zich ter ruste naast zijn vrouw Sif. Het daglicht scheen al door de kieren van de luiken voor de ramen en de vogels gaven hun ochtendconcert, toen Thor wakker werd. Hij had die nacht gedroomd. Een echte nachtmerrie was het, die droom. Hij had gedroomd, dat er een inbreker de slaapkamer binnen was geslopen. Die schurk had het wapen gestolen dat de goden moest beschermen tegen de reuzen . . . zijn hamer Mjölnir. Half wakker stak Thor zijn hand uit om op de tafel te voelen naar de plek waar hij de hamer had neergelegd. Die plek was . . . leeg.
Meteen was Thor klaarwakker. Hij schoot met zo'n ruk overeind, dat zijn vrouw aan de andere kant op de vloer rolde. Voor ze haar mond kon openen om te protesteren, brulde Thor: 'Mijn hamer! Mijn hamer is gestolen! Asen, elfjes; vlug! Neen. Wacht. Ja . . . Wie heeft er mijn hamer gestolen? Loki . . .' Zijn rode haardos en zijn baard wapperden driftig heen en weer toen hij toornig zijn kleren aantrok. Met zijn gedachten bij heel andere dingen hielp hij zijn boze vrouw opstaan. Intussen kwam Loki hijgend binnenhollen.
'Heb jij hier iets mee te maken, Loki?' blafte Thor tegen hem. 'Wat . . . waarmee?' vroeg Loki verwonderd. Thor greep Loki bij de kraag en schudde hem doorelkaar. 'Mijn hamer . . . Heb jij die gestolen?' 'Neen, neen', stamelde Loki. 'Niemand zou dat toch durven, ofschoon . . . Alleen de reuzen zouden tot zoiets in staat zijn.' 'Nou, kom dan mee', schreeuwde Thor. 'Mijn wagen . . . en jij gaat met me mee naar Jotunheim om die hamer terug te halen.' Hij duwde Loki voor zich uit op weg naar de stal.
'Stop! !' riep Loki, 'gebruik nou eens je verstand. Als we naar Jotunheim gaan, dan doen we precies wat de reuzen ook willen. Ze lokken ons daarheen en doden ons. We moeten een list verzinnen om de hamer stiekem terug te krijgen. 'Wel', zei Thor, 'verzin dan maar wat; daar ben je toch zo knap in? Wat stel jij voor om te doen?' Loki stelde voor om het verenkleed van godin Frey te lenen. Hij zou dan als havik naar Jotunheim vliegen om te onderzoeken – zo

mogelijk– wat er met de hamer was gebeurd. Zo vloog hij dus de oceaan over naar het gebied van Koning Utgard-Loki. Vanaf zekere afstand zag hij de koning zitten bij de grafheuvel van zijn voorouders, net buiten de stadsmuren. Daar stond een grafsteen met ingekraste tekeningen van reuzen in hoge zetels, wachtend op Ragnarok. Loki vloog naar die steen en ging erop zitten. Loki was bezig gouden banden en riemen te maken voor zijn jachthonden en hij had ook de manen van zijn paard bijgeknipt. Hij keek op.

'Daar is Loki, nietwaar?' vroeg hij. 'Ja', zei de havik, 'u hebt het bij het rechte eind'. 'Hoe gaat het met de Asen en met de elfjes? Wel goed zeker?' 'De elfjes en de Asen zijn boos en van streek. Thors hamer is gestolen.' 'En wie is de dader?' vroeg Utgard-Loki. 'Dat bent u, majesteit', antwoordde Loki. Bij die woorden barstte Koning Loki in een schaterlach los zo wreed en hard, dat zijn paard ervan begon te steigeren. 'Komedie spelen helpt niet bij zo'n slimme kerel als jij', zei hij, 'je hebt gelijk. Ik heb de hamer van Thor gestolen en Thor krijgt het wapen alleen terug onder bepaalde voorwaarden.' 'Welke zijn dat?' 'Denk maar niet dat je de hamer terugkrijgt met geweld. Ik heb hem erg diep in de grond verstopt. Je krijgt hem evenwel terug als je mij godin Freya brengt om mijn vrouw te worden.'

Loki gaf geen antwoord, maar vloog regelrecht terug naar Asgard. Al voor hij landde vroeg Thor wat hij voor nieuws meebracht. 'Vertel het me direct', schreeuwde hij, 'heb je ontdekt waar mijn hamer gebleven is?' Loki legde uit wat hij aan de weet was gekomen en hij noemde de voorwaarde om de hamer terug te kunnen krijgen. Nauwelijks had hij het verenpak uit of Thor sleepte hem al mee naar het paleis van Freya. Zonder plichtplegingen stormden ze naar binnen. 'Hier is je verenpak terug, Freya', zei Thor, 'bedankt voor het lenen. En nou moet je vlug een bruidssluier gaan zoeken.' 'Een bruidssluier?' vroeg Freya verbaasd, 'wie gaat er dan trouwen?' 'Jijzelf', zei Thor. 'Ik?' riep Freya uit, 'en wie is dan de bruidegom, als ik vragen mag. Of is dat een geheim?' 'Het is geen geheim. Je trouwt met Koning Utgard-Loki natuurlijk', zei Thor. De lieflijke borst van Freya zwol zichtbaar op van ingehouden woede. Plotseling knapte de halsketting die ze om had en de kostbare juwelen rolden her en der over de vloer. Ze pakte het wapen dat het dichtst in haar buurt lag. Dat was een spinrokken. Daarmee bedreigde ze Loki en ze krijste: 'Dat zal niet gebeuren. Geen sprake van. Nooit van mijn leven.' Er was gewoon niet meer met haar te praten. Ze weigerde gewoon om te trouwen met welke reus danook, zelfs al was het een reuzenkoning.

Van deze situatie moest Odin natuurlijk op de hoogte gesteld worden. Meteen werd er een plechtige vergadering van alle Asen bijeengeroepen. Daar zaten allen dan op hun rechterstoelen te overleggen. 'Wie heeft er als eerste een voorstel?' vroeg Odin. Tyr stelde voor een gewapende inval in Jotunheim te doen. Njord was het daarmee eens. Hij voegde eraan toe dat de inval over zee en land moest plaats hebben met steun vanuit de lucht. Voor dat laatste konden de Walkuren zorgen met hun vliegende paarden.

Loki zei: 'Dit kan ik jullie wel vertellen; een regelrechte aanval zal geen succes opleveren. Denk maar eens aan de toverkunsten die Koning Loki uithaalde ten opzichte van Thor. Bovendien zouden we de hamer met zo'n aanval nog niet terughebben. De hamer ligt immers ergens diep onder de grond verstopt. Er is maar een manier om de hamer terug te veroveren. We moeten Utgard-Loki met een list om de tuin leiden.'

Heimdall die soms heel wijze dingen te berde bracht zei dat hij een plannetje had. 'We verkleden Thor als bruid en Loki wordt vermomd als bruidsmeisje. Het bruidsmeisje moet dan het woord doen voor Thor, anders wordt hij herkend. Als dan de hamer te voorschijn is gekomen moet Thor hem zien te pakken en hopsakee . . . dan rollen de koppen van de reuzen.' Van Thor kwamen luide protesten. Schuimbekkend van woede schreeuwde hij: 'Nooit zal ik me als vrouw verkleden! !' Het hielp hem evenwel niets. Iedereen stemde voor het plan van Heimdall en Thor moest wel toestemmen. Zijn harige benen moesten natuurlijk goed worden bedekt en ook moest gezorgd worden voor een wat ruim kleed met op de juiste plekken wat opvullingen erin. Op de valse buste kwamen sierspelden en broches. Thor kreeg ook nog een stel huissleutels aan een koord aan de gordel. Dat hoorde zo bij een goede huisvrouw. Om de indruk te wekken dat hij 'Freya' was kreeg hij het beroemde halssnoer om dat nu gerepareerd was. Tenslotte kwam over alles heen een witte bruidssluier.

Loki was nu aan de beurt om als bruidsmeisje opgesierd te worden.
De geiten van Thor werden van stal gehaald en ingespannen. 'Vooruit, Tandenknarser! Zet 'm op Tandenmaler.' Onder het knallen van de zweep reden ze weg. Loki's grijnslach verdween even toen hij door de schok bijna uit de wagen viel. Zo snel als de weerlicht vlogen ze over de wolken en waren al gauw halverweg Jotunheim.
In Jotunheim hoorde Koning Utgard-Loki in de verte het gerommel van de donder. Hij riep zijn bedienden toe de zaal in orde te maken. Er werden kussens op de harde, houten zetels gelegd om ze wat comfortabeler te maken. De tafels werden gedekt en de braadspitten gedraaid. Alles was in rep en roer voor de bruiloft van Utgard-Loki met Freya, de lieflijkste, verrukkelijkste en onvergelijkelijke Freya. De reus wreef tevreden in zijn handen. Hij dacht aan al zijn bezittingen. Aan de ossen met gouden hoorns op de weilanden. Aan zijn honden en paarden; zijn jachtvalken; zijn goud en juwelen. Er was slechts een ding dat aan zijn geluk ontbrak . . . de godin Freya als vrouw. En vandaag zou die wens vervuld worden.
Het was bijna avond toen de 'bruid' met haar 'bruidsmeisje' arriveerde. Het banket was intussen helemaal gereed. De bruid kreeg een plaats aan de rechterhand van Utgard-Loki en het bruidsmeisje moest links van hem zitten. Verbaasd was de koning echter onder de maaltijd. Toen bleek de bruid namelijk helemaal geen moeite te hebben een hele os, acht zalmen en al de lekkernijen voor de dames van de reuzen te verorberen. Bovendien werd deze hele voorraad door het keelgat gespoeld met behulp van drie vaten mede en dat was ongeveer 40 liter. 'Ik geloof dat ik nog nooit onder de reuzen een dame heb aangetroffen die zo'n dorst en zo'n eetlust bezat', zei Utgard-Loki. 'Ja, het is niet gewoon', zei het bruidsmeisje, 'maar u moet bedenken dat Freya niet meer heeft kunnen eten vanaf het moment dat ze hoorde dat u met haar wilde trouwen. Ze was zo opgewonden dat ze meer dan een week geen kruimel door haar keel kon krijgen. Daarom is ze nu natuurlijk uitgehongerd!' Loki het bruidsmeisje was zelf erg in zijn schik met deze leugen. 'Dan is het geen wonder ook', zei de Koning.
Hij werd intussen wat ongeduldig, want hij had wel trek de bruid nu eens een zoentje te geven.
Hiertoe lichtte hij een tipje van de bruidssluier op.
Loki zat als versteend. De haren van Koning Loki gingen bijna overeind staan toen hij onder de sluier die vlammende ogen zag. Bruidsmeisje Loki had echter het verhaaltje al weer klaar. 'Freya's ogen zijn zo rood omdat ze van verlangen naar u een week niet heeft kunnen slapen', zei hij. En Koning Utgard-Loki knikte vol begrip.
Tenslotte moest het huwelijk nog plechtig worden bevestigd. Bruid en bruidegom zouden elkaar trouw zweren op de hamer van Thor. Utgard-Loki liet de hamer de zaal binnenbrengen en op de schoot van de bruid neerleggen. Het gelukkige paar legde samen de handen op de hamer. Thors hand was de onderste en toen hij Mjölnir voelde kwam al zijn zelfvertrouwen terug. Hij nam niet eens de moeite de sluier af te gooien. Met een enorme klap velde hij zijn oude vijand, de reuzenkoning. 'Bruid en bruidsmeisje' schreden daarna de zaal uit, klommen op de wagen en ratelden zegevierend over de wolken terug naar Asgard.

De dood van Balder

De drie geheimzinnige wezens waren nu al een hele tijd aan het vertellen. Koning Gylfi was danook al heel wat wijzer geworden. Nu namen de vertellers echter een heel serieuze houding aan en de Hoge zei: 'Nu is het tijd te vertellen over zaken die voor de goden erg onheilspellend waren. Zoals met alle grote dingen begon het klein en onschuldig: Balder de Schone had een boze droom.'

In de droom werd het leven van Balder bedreigd. Hoe en wanneer kon Balder niet zeggen. Hij deelde zijn bezorgdheid mee aan de Asen en Odin vond de voortekenen zo ernstig dat hij besloot zelf een onderzoek in te stellen. Hij ging naar zijn adelaarsnest en keek vanuit zijn zetel over de negen werelden uit. Een warreling van mist en sneeuwvlokken trok aan zijn geestesoog voorbij. Daarna zag hij een afgelegen en eenzaam deel van Niflheim. Door de mistflarden heen zag hij een hoop met sneeuw overdekte aarde op een graf. Hij wist dat dat de plek was waar vroeger Volva de Zieneres was begraven. Plotseling besefte hij dat hij de geest van Volva moest gaan raadplegen.

In het geheim zadelde Odin vroeg in de morgen Sleipnir, bracht hem uit de stallen van het Walhalla en reed even later door de lucht. In galop ging het tot de grenzen van de Onderwereld, steeds verder omlaag de donkerte en de koude in. Bij de toegang ging de hellehond Garmur tegen hem tekeer, maar toen het dier zag dat het de Alvader was met zijn achtbenig paard, was hij koest. Odin kon passeren, want de hond was jankend in een hoekje gekropen.

Odin was niet van plan om Hella van zijn komst op de hoogte te brengen. Toen hij daar echter door het akelige en geheimzinnige rijk van Niflheim liep, met al die geesten rondom zich, zag hij in de verte in het paleis van Hella een heleboel activiteit. Het leek wel of er voorbereidingen werden getroffen voor de ontvangst van een belangrijke gast. Odin ging met Sleipnir aan de teugel naar de oostelijke muur waar het graf lag dat hij zocht. Somber keek hij naar de grond in de stilte van de dreigende schemer. Hij zag het graf beneden zich in flarden van mist. Hij concentreerde al zijn goddelijke kracht en zei toverspreuken. Hij riep de bewoner van het graf op om op te staan en te spreken.

De mist werd wat dunner en erdoorheen zag hij nu een hoofd, of althans de verschijning ervan. Het gezicht was erg ǫud en de schedel leek door de huid heen zichtbaar. Het gelaat was omgeven door grijze haarlokken. Het was inderdaad Volva de Zieneres. Zij kon niet enkel achteruit zien in het grauwe verleden, maar ook

vooruit in de toekomst. Wat onwillig fluisterde Volva met een stem die een zucht uit lang vervlogen tijden leek: 'Wie is deze man? Ik ken hem niet. Wie haalt mij uit de rust van mijn graf? Eeuwenlang werd ik toegedekt met sneeuw; mijn graf werd gedrenkt door de regen en de dauw. Ik ben te lang al in het graf.'
'Ik ben Rover de zoon van Battler', zei Odin, 'ik kom van boven en ik wil weten waarom in de onderwereld de banken bedekt worden met kussens en de tafels vol staan met eten en drinken.' 'Die voorbereidingen worden getroffen voor de komst van Balder. Daarom is er bier gebrouwen en de mede zal parelen voor Balder, de zoon van Odin. De hele Onderwereld is blij met zijn komst, ofschoon de Asen zullen rouwen. Tegen mijn zin spreek ik; laat me weer met rust in mijn graf.'
'Wacht Volva. Blijf nog. Ik heb nog meer te vragen. Ik bezweer u, vertel me wie de dader zal zijn. Wie zal Balder vermoorden?' 'De blinde god Hödsand zal het wapen vasthouden. Ik heb met tegenzin gesproken, nu wil ik weer met rust gelaten worden.'
Odin riep opnieuw: 'Wacht. Blijf nog even. Daal nog niet weer af in het graf. Wie zal Balders dood wreken?' Volva antwoordde: 'Rinda de prinses zal Odins zoon Bous ter wereld brengen. Dit kind zal nooit zijn handen wassen noch zijn haren kammen, tot hij Höd in een gevecht heeft gedood. Laat me nu terugkeren in mijn graf.'
'Nee, Volva, nee! Ik beveel het bij de heilige runen. Beantwoord deze laatste vraag: Welk woord zal Odin in het oor fluisteren van zijn dode zoon Balder voordat hij zal worden gecremeerd?' Na deze vraag stak Volva haar knokige vinger uit naar Odin en zei: 'Jij bent niet Rover. Alleen Odin weet dat hij een boodschap zal meegeven aan zijn zoon Balder en slechts Odin weet welk woord dat zal zijn. U bent Odin! Odin! Odin!'
Droevig gestemd besteeg Odin opnieuw Sleipnir en galoppeerde terug naar Asgard. Alle Asen riep hij bijeen. Op de vergadering repte hij niet over zijn reis naar de onderwereld. Hij vertelde enkel dat het leven van Balder in gevaar was. Er moesten meteen maatregelen worden genomen hem te beschermen. Na veel heen en weer gepraat van de goden en godinnen werd besloten een voorstel van de godin Frigga aan te nemen. Frigga had voorgesteld dat zij als Almoeder beloftes zou vorderen van vuur, water, ijzer en alle soorten metalen, van stenen, aarde, bomen, ziektes, vogels, vergiften en serpenten om Balder geen kwaad te doen. Alles en iedereen hield zoveel van Balder de Schone, dat de belofte vlot werd gedaan. Balder zou niet verwond of gekwetst worden.
Het resultaat was dat Balder zich nooit met een mes sneed; hij schaafde zich nooit aan de stenen; hij prikte zich nooit met een speld en stootte nooit zijn tenen of zijn hoofd. Toen zijn broers dit beseften maakten ze er een spelletje van. Bij feestjes of wanneer iemand er maar zin in had moest Balder opstaan. Ieder mocht dan met pijl en boog op hem schieten, of met speren of stenen gooien. Nooit liep Balder daarbij ook maar het kleinste wondje op.
Toch was er iemand die dit allemaal niet zo leuk vond. Dat was Loki.
Zijn vurigste wens was dat Balder wel gewond of gedood werd. Hij peinsde erover hoe hij dat voor elkaar zou kunnen krijgen.
Het leven verliep in die tijden nogal vrij en gemakkelijk, ook in Asgard. Vlot werd nachtlogies gegeven aan vreemdelingen die toevallig langskwamen en ook kregen ze altijd een maaltijd in ruil voor nieuwtjes, Zo wandelde op zekere morgen een oud vrouwtje gehuld in omslagdoeken naar de keukendeur van het paleis van Frigga. Ze had een lange neus die erg wrattig was en die voortdurend druppelde. Ook haar ogen waren erg waterig. Ze kreeg eten en drinken en ze vroeg of ze ook even met de vrouw des huizes mocht praten. Ze werd dus de zaal binnengebracht waar Frigga zat. Om het gesprek op gang te brengen vroeg Frigga het vrouwtje of ze op het plein de kinderen had gezien. 'Wat waren ze aan het doen?' 'Ze probeerden Balder te doden, leek mij', zei het vrouwtje. Frigga glimlachte. 'Nee, dan doen ze zeker niet.' 'Maar ik zag zelf dat ze hem met speren gooiden en pijlen op hem af schoten', zei de oude vrouw, 'en hij had helemaal geen bescherming.'
Geduldig begon Frigga alles uit te leggen: 'Er is geen wapen dat mijn lieve Balder zal verwonden. Iedereen heeft trouwens zijn woord gegeven Balder geen kwaad te doen.' De oude vrouw zei met haar krakende stem: 'Bedoelt u te zeggen dat alles en iedereen gezworen heeft Balder te beschermen?' 'Dat is zo', zei Frigga, 'er was enkel één plant die zo zwak was dat ik haar de belofte niet heb gevraagd. Die plant kon niet eens zelfstandig groeien en moest

door een andere boom ondersteund worden. Die plant heet maretak en ze groeit in het bos achter het Walhalla.'
De oude vrouw was in feite Loki. Deze liet nu geen minuut verloren gaan om de genoemde plant te zoeken. Dat was niet moeilijk, zelfs niet in het schemerige bos. De maretak heeft lichtgroene blaadjes en mooie bessen. Loki nam nu een pijl en deed in de plaats van de ijzeren punt een takje van de maretak. Toen ging Loki naar het plein. Daar was het spel nog steeds aan de gang. Alles wat men in handen kon krijgen werd naar Balder gegooid. Een beetje opzij stond een eenzame figuur. Het was de blind god Höd. Hij hoorde wel het lachen en roepen van zijn broers. Helaas kon hij niet deelhebben aan hun plezier. Hij hoorde er niet bij. Daar fluisterde een sluwe stem in zijn oor: 'Waarom doe je niet mee met gooien en schieten naar Balder?'
Höd antwoordde: 'Omdat ik niet kan zien en ik kan ook niets zoeken om mee te gooien. De Asen houden er trouwens niet van als ik een zwaard of iets dergelijks heb. Ze denken altijd dat ik mezelf ermee zal verwonden.' Toen zei Loki: 'Hier, doe maar hetzelfde wat de anderen doen. Ik zal je hand wel leiden in de goede richting. Neem deze boog en pijl maar.' Höd nam de boog en de pijl van Loki aan. Loki hielp hem bij het richten en . . . daar schoot Höd . . . De pijl trof Balder recht in het hart. Hij viel op de grond en was dood.
De goden waren met stomheid geslagen toen ze het bericht van Balders dood vernamen. Ze keken elkaar aan en ze hadden allemaal maar een gedachte: 'Wie is de dader? En hoe kreeg hij dit voorelkaar?' Odin was natuurlijk nog bedroefder dan de anderen, ofschoon het gebeurde voor hem toch niet helemaal een verrassing was. Hij wist dat de moord op Balder het begin van het einde was. Toen de Asen weer wat gekalmeerd waren, sprak Frigga: 'Wie onder ons wil de liefde en onsterfelijke dankbaarheid van alle goden verdienen door naar de Onderwereld te gaan om de geest van Balder te zoeken? Wie wil Hella vragen of ze Balder terug naar Asgard wil laten keren en wat de losprijs is die zij daarvoor vraagt?'
Hermod, een zoon van Odin en Frigga bood zich aan voor deze gevaarvolle opdracht. Odins paard Sleipnir werd van stal gehaald. Hermod zei rustig goeiedag en sprong in het zadel. Daar galoppeerde hij weg.

De goden lichtten het lichaam van Balder voorzichtig op en droegen het naar de kust. Daar lag het langschip van Balder. Dat schip was prachtig versierd met ineengestrengelde ringen die in het hout waren uitgesneden. Het schip werd daarom Ringhorni genoemd. Het brandhout voor de crematie van Balders lichaam werd op het dek van het schip opgestapeld.
Toen het lichaam van Balder op het schip werd gelegd, schreide Nanna, Balders vrouw, haar verdriet uit. Ze wilde Balder niet alleen laten gaan en ze ging met hem in het vuur. Op het allerlaatste moment hees men de zeilen van het dodenschip. Thor stapte naar voren en zegende met de hamer Mjölnir het begrafenisvuur. Iedereen was gekomen om de dodenverbranding bij te wonen. Odin leidde de klaagzangen. Ook Frigga was er en alle Walkuren. Freyer was er met zijn wagen, getrokken door de everzwijnen; Heimdall met zijn paard; Freya met haar katten. Achter de familie dromde een

menigte van heuvelreuzen samen. Odin gooide de ring Draupnir in de vlammen. Balders paard was vooraf gedood en lag ook helemaal opgetuigd bij zijn dode meester in het vuur.
Zo verliet het begrafenisschip met volle zeilen de kust van Asgard. De avond viel en het grote schip leek in de toenemende duisternis net een enorme zwaan. Men had het vuur aangelegd voor de zeilen, zodat de vlammen het doek niet konden aantasten, voordat het schip de volle zee bereikt zou hebben. Het vuur brulde en verlichtte het bolstaande zeil spookachtig. Het werd nacht. Het schip was nu helemaal in vlammen gehuld en verdween in de verte. Wat er van overbleef zonk sissend naar de diepte van de zee, maar dat gebeurde achter de horizon en kon door niemand meer worden gezien.
Intussen was Hermod op reis naar de Onderwereld. Hij reed negen dagen en nachten lang door ravijnen die steeds dieper en donkerder werden. Onderweg kwam hij niemand tegen. Zo kwam hij bij de Weergalmende rivier. Hij volgde de oever van deze rivier tot hij bij een brug kwam. Deze brug werd bewaakt door een maagd die Modgudur heette. 'Wie mag u wel zijn, dat de brug zo weerklinkt als u erover rijdt?' vroeg zij. 'Gisteren is hier vijfmaal een stoet van dode mensen gepasseerd, maar de brug gaf toen minder echo dan nu met u alleen. Bovendien bent u ook helemaal niet zo bleek als de doden. Waarom dan rijdt u naar het dodenrijk?'
Hermod antwoordde: 'Ik ben Balder aan het zoeken! Hebt u hem misschien zien voorbijkomen?' Ze zei dat Balder inderdaad al over de brug was gegaan en 'de weg naar het dodenrijk loopt hier omlaag en naar het noorden.'
Hermod galoppeerde verder tot hij tenslotte de poort van het dodenrijk bereikte. De poort was dicht. Hermod steeg van het paard en keek het tuig na. Toen steeg hij weer op en gaf Sleipnir de sporen. Met gemak sprong het paard over de poort heen. Hij reed tot de hal van Hella, steeg af en ging naar binnen. Daar zag hij Balder en Nanna op grote zetels zitten. Hij werd uitgenodigd mee te eten en te drinken en die nacht bleef hij bij Balder.
De volgende morgen smeekte hij Hella Balder terug naar huis te laten gaan om het vroegere, gelukkige leventje in Asgard voort te zetten. Hij vertelde hoe erg het verdriet van de goden was. De Koningin van de Dood keerde de levende kant van haar gezicht naar Hermod en scheen onbewogen. Hermod huiverde even maar pleitte verder. Steeds kwam hij op hetzelfde thema terug: iedereen was vol droefheid over de dood van Balder. Tenslotte scheen Hella toch wat milder gestemd te zijn. Ze zei: 'Het valt gauw te bewijzen of Balder werkelijk zo geliefd was. Zeg tegen Frigga dat ik een overeenkomst met haar afsluit. Als ieder wezen daarboven – dood of levend – werkelijk rouwt om Balder en tranen stort als bewijs daarvan, dan zal ik hem aan de goden teruggeven. Is er echter ook maar iets of iemand die niet om hem rouwt, dan behoudt Hella wat ze heeft.'
Hermod stond op en ging naar buiten. Daar trof hij Balder. Die haalde de ring Draupnir van zijn vinger. Hermod moest die ring aan Odin teruggeven. Ook Nanna gaf geschenken mee voor Frigga en voor een vriendin, de godin Fulla.
Zonder tijd te verliezen reed Hermod terug naar Asgard. Hij bracht het nieuws over en

vertelde ook alles wat hij had gezien en gehoord. Onmiddellijk stuurden de Asen boodschappers naar alle hoeken van de wereld. Alles en iedereen werd gevraagd te rouwen en te wenen om Balder. Dat gebeurde. Goden, mensen, dieren, aarde, stenen, bomen en metalen storten tranen voor Balder. De metalen zijn dat wenen trouwens tegenwoordig nog niet verleerd; ze wenen nog als ze van de koude in de warmte worden gebracht. De boodschappers keerden met een tevreden gevoel naar het Walhalla terug. Op de terugweg kwam een van hen voorbij een grot waarvoor een reuzin gehurkt zat. 'Daar hadden we bijna iemand overgeslagen', dacht hij. 'Ik zal haar toch ook maar vragen.' Hij ging naar de reuzin toe. 'Wij vragen aan iedereen te wenen om Balder', zei hij. De oude reuzin leek wel doof. 'We zouden graag willen dat u weende om Balder', schreeuwde de boodschapper. De reuzin keek op. Haar ogen waren hard en droog als stenen. 'Hoe heet u?' riep de boodschapper. 'Mijn naam is 'Droge-ogen', giechelde ze, 'en als je denkt dat ik tranen stort om Balder, dan heb je het mis. Levend of dood, ik heb nog nooit van hem gehouden. Laat Hella maar houden wat ze heeft!' De reuzin liet een akelige schaterlach horen.

Natuurlijk waren de goden ontroostbaar toen ze het verhaal hoorden. Door de schuld van die reuzin was Balder gedoemd in de Onderwereld te blijven. Ze waren bedroefd om de gemeenheid van dat wezen en ze vroegen zich af wie ze toch eigenlijk zou zijn. Plotseling zagen ze toen ineens de waarheid: alleen Loki de bedrieger kon zo slecht en gemeen zijn. Hij was natuurlijk die reuzin geweest. In hun vreselijke toorn besloten ze hem op te ruimen.

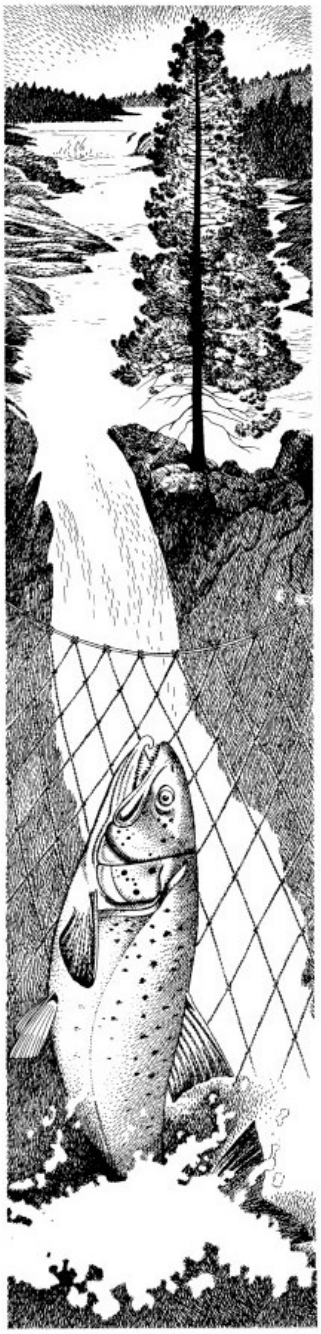

De wraak van de goden

Loki had wel in de gaten dat de goden hem een verschrikkelijke straf zouden opleggen als ze de toedracht van de moord zouden ontdekken. Hij wachtte daarom niet af, maar verdween en verstopte zich. Natuurlijk had hij zijn toverkracht kunnen gebruiken, maar de kracht van Odin was sterker dan de zijne. De vader van de goden zat op zijn zetel en zag de plaats waar Loki voor zichzelf een huis had gebouwd, verweg in de bergen. Het huis had vensters en deuren aan alle kanten. Daardoor zou hij iedereen die het huis naderde kunnen zien en bovendien was de vlucht naar alle richtingen mogelijk. Overdag veranderde hij zich in een zalm. In die gedaante zwom hij dan rond in een meertje onder de waterval.

's Avonds bracht Loki de tijd door met een uitvinding. De gedachte eraan was het eerst bij hem opgekomen toen hij het tovernet leende van Ran om de dwerg Andvari te vangen. Van draad knoopte hij een visnet. Met dit net ving hij zijn voedsel. Loki's tijd was echter bijna om. Odin had de Asen verteld waar Loki zich schuil hield. De Asen organiseerden meteen een jachtpartij.

Die avond zat Loki zijn visnet in orde te maken voor de volgende dag. Plotseling bermerkte hij, uitziende door een van de vensters, dat de goden in de verte in aantocht waren. Loki had voor het open vuur gezeten en de houtblokken brandden laag. Meteen gooide hij zijn visnet in het vuur en schoot als een pijl uit de boog weg door een deur in tegenovergestelde richting.

De goden denderden het huis binnen onder aanvoering van Kwasir. Deze was vooral bekend om zijn wijsheid. Kwasir zag dat het huis leeg was, maar bemerkte ook dat er in het vuur een net was verbrand. 'Loki heeft vis gevangen', zei hij en wendde zich tot de andere goden. Hij zag een paar zilverkleurige visschubben op de stoel kleven.' Ik denk dat Loki zich ook verbergt in de gedaante van een vis.'

Terstond gingen de goden ook een visnet maken. Ze keken het patroon af uit de as van Loki's net. Allen waren van mening dat ze het best bij de waterval konden beginnen. Daar hadden ze vast de grootste kans om Loki te vangen.

De volgende morgen gingen ze allen naar het meertje. De waterval donderde met veel geraas omlaag, zodat horen en zien verging. Thor pakte het ene einde van het visnet. Hij stond op de ene oever. De andere goden aan de overkant namen het andere einde. Onder water zag Loki het net achter zich. Onbeweeglijk bleef Loki op de bodem tussen twee stenen liggen. Het net kwam steeds dichterbij.

Daar gleed het onderste koord van het net over de stenen en over zijn zilveren staart heen. Loki haalde opgelucht adem. Dat gaf een hele reeks luchtbelletjes die naar de oppervlakte stegen. Kwasir zag dat en zei: 'We hebben hem net gemist. Omkeren en opnieuw proberen.' 'Wacht eens', zei Thor, 'we hangen stenen onderaan het net, dan kan ie er niet meer onderdoor.'

Loki zwom nu voor het net uit. Hij zag echter dat het meertje ondieper werd, dus draaide hij om. Met zijn staart gaf hij een machtige klap, zodat hij uit het water kwam en met een boog door de lucht schoot. Hij ging met een vaart net over het net heen in de richting van de waterval. De goden gaven kreten van verrassing en boosheid. Weer deden ze een nieuwe poging. Loki begon intussen tegen de stroom op te zwemmen. Freyer zag dat Loki op die manier zou ontkomen en posteerde zich bovenaan de waterval. Nu moest Loki terug naar het meer. Daar was intussen Thor tot zijn middel in het water gaan staan achter het net. Loki probeerde weer met een sprong over het net te ontkomen. Thor stond klaar met open handen. Zijn vingers leken wel de tanden van een hark, tenminste die indruk kreeg Loki. Maar het was toen al te laat. Thor had de vis gevangen. Wanhopig probeerde Loki met zijn glibberige lichaam tussen de vingers door te glippen. Dat gelukte bijna, maar gelukkig hield Thor nog net de staart beet. Grommend zei hij: 'Nu kun je beter weer je ware gedaante aannemen, want een vis op het droge houdt het niet lang uit.'

Loki veranderde weer in de oude bekende Loki, maar merkte dat hij op zijn kop hing. Thor hield zijn enkels omkneld. Thor kon het niet laten Loki met het hoofd onder water te dompelen. Proestend en sputterend kwam even later het hoofd weer boven. Thor wilde nog wel graag een tijdje doorgaan, maar de goden riepen: 'Neen. Doodgaan is te goed voor hem. Sleep hem naar de Onderwereld en houd hem daar voor altijd gekluisterd.' Thor wist dat dit ook het decreet van Odin was. Dus sleepten ze Loki naar een donker, akelig hol niet ver van de plaats waar Fenrir geketend was.

Thor nam drie rotsblokken uit de grot en spleet er van boven een V-vorm in. Het was duidelijk dat voor het gekluisterd houden van Loki's ledematen een toverkoord nodig was en Odin wist wat het moest zijn. Hij gaf opdracht de zonen van Loki – Vali en Nari – gevangen te nemen. De goden maakten toen van Vali een wolf. Onmiddellijk viel de wolf broer Nari aan en beet hem dood. De goden namen nu de ingewanden van Nari en gebruikten die om Loki mee te binden op de rotsblokken die op hun kant waren gezet. Een rotsblok kwam onder de schouders, een onder de heupen en een onder de knieholtes. De betoverde darmen omsnoerden de polsen, de knieën en de enkels en werden met ijzeren bouten aan de rotsblokken bevestigd. Skadi, de reuzin en dochter van Thiazzi, die nu de vrouw van Njord was, ving een giftige slang. Deze slang werd boven Loki gehangen, zodat het gif uit de bek in zijn gezicht druppelde.

Kwam het gif in Loki's ogen, dan kreeg hij zulke vreselijke stuiptrekkingen dat heel Midgard ervan schudde.

Sigyn, de vrouw van Loki, bleef hem ook nu trouw. 'Ik zal voor altijd bij hem blijven', zei ze, 'maar mag ik misschien een schaal hebben om die druppels gif op te vangen?' Dat gebeurde en zo zat Sigyn geduldig naast haar echtgenoot in de donkere, klamme grot. Wanneer de schaal vol met gif zat haastte ze zich om haar leeg te gooien. In de tussentijd drupte het gif namelijk op Loki's gezicht en dan ontstond er in Midgard weer een aardbeving. Zo ligt Loki daar gebonden tot Ragnarok.

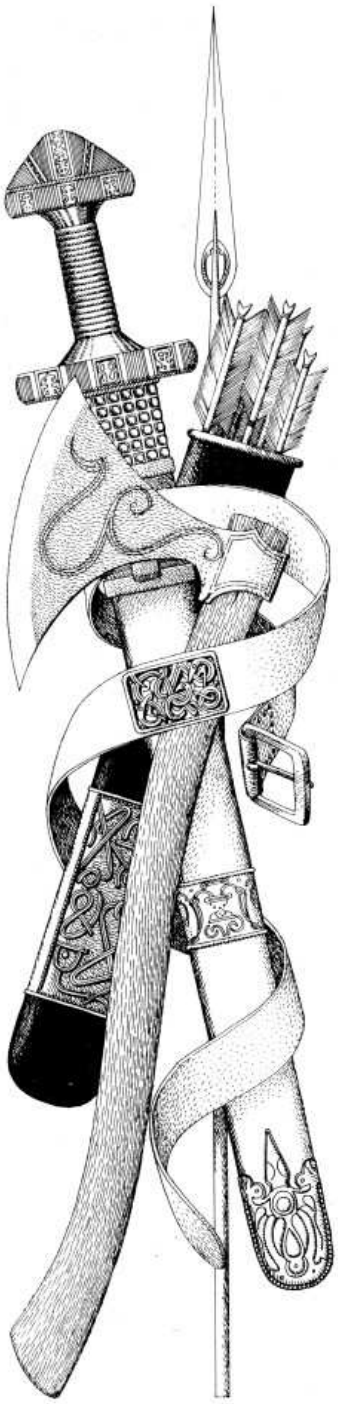

Ragnarok of Godenschemering

Toen de drie geheimzinnige wezens over de dood van Balder begonnen te vertellen hadden ze heel ernstig gekeken. Nu het verhaal over Ragnarok aan de beurt was, werden ze nog droeviger gestemd. Koning Gylfi trok zijn jas wat steviger om zijn lijf. 'Ragnarok', zei hij, 'wat is dat een vreemd woord. Het boezemt zo al schrik in als je het woord zegt. Wat wordt er nu eigenlijk precies mee bedoeld?'

'Het betekent', zei de Hoge, 'niets meer of minder dan de Godenschemering, de ondergang van de goddelijke krachten. Omdat echter alles afhankelijk is van de goden, betekent het ook de ondergang van alles.'

Gylfi huiverde ervan. 'Dus Ragnarok is werkelijk het einde van alles?' vroeg hij. 'We zullen zien', zei de Hoge.

Er zijn veel bijzonderheden over Ragnarok bekend, maar het is wel allemaal heel verschrikkelijk. De nadering van deze catastrofe zal het eerst merkbaar worden bij de mensen in Midgard die zoveel eeuwen geleden door Odin werden geschapen. U herinnert zich immers Es en Olm nog wel? Hoe zullen de mensen weten dat het einde nabij is? Ten eerste zal er oorlog over de hele wereld komen. Vreselijke jaren zullen elkaar opvolgen van oorlog, onenigheid en haat onder de mensen. De een zal de ander naar het leven staan. Het zal lijken of de mensen hun verstand hebben verloren. De een zal de ander vermoorden; broer tegen broer en zoon tegen vader. Niemand zal meer barmhartig en vergevingsgezind zijn tegenover anderen.

Onmiddellijk daarna zal de Fimbul-winter komen. Dat zal een tijd van bittere koude zijn, alsof er drie winters elkaar zullen opvolgen zonder zomer ertussen. Verblindende sneeuwstormen zullen genadeloos razen vanuit alle windstreken van het kompas; de vorst zal buitensporig zijn en de wind zo scherp als een mes. Hoezeer de mensen ook naar de hemel zullen opzien, er zal geen verlichting komen. Er zal een onvoorstelbare ramp plaats hebben: de wolf zal de zon verzwelgen! Met een beet zal een andere wolf de maan voor zijn rekening nemen. Verder zullen alle sterren van de hemel omlaag vallen.

Het volgende teken zal zijn dat de aarde gaat trillen en schudden. De bomen van de bossen zullen ondersteboven tuimelen, rotsen zullen splijten van de top tot de voet. Alle boeien en ketenen zullen verbroken worden. De elfjes en de dwergen zullen huiverend bij elkaar kruipen in wat er van hun grotten in de rotsen over is

gebleven. Ze zullen schreien van angst en ontzetting bij deze ontreddering die ze niet kunnen begrijpen.
Als de aardkorst barst en schudt zal ook de wolf Fenrir de banden verbreken waarmee het dier door de goden in de Onderwereld geketend was. De Wereldslang zal niet langer de staart in de bek houden. Die staart zal het water van de zee geselen, zodat het land wordt overstroomd. Het schip Nagelfar zal te water worden gelaten met een bemanning van reuzen aan boord. Het schip van nagels van dode mensen zal door ontelbare riemen worden voortgeroeid over de golven die de Wereldslang veroorzaakt. Die golven zullen het schip dragen niet enkel over Midgard, maar zelfs tot aan de kusten van Asgard zelf. Kapitein en stuurman van Nagelfar zal zijn de gevaarlijkste vijand die goden en mensen ooit hadden: Loki. Hij zal bevrijd worden van zijn boeien door de eerste aardbeving. De krachten van Loki en zijn vreselijke kinderen – Fenrir de wolf en de slang Jormungander – zullen worden verenigd. Fenrir zal draven met zijn machtige kaken wijdopengesperd. Zijn onderkaak zal de aarde raken en de bovenkaak zal langs de hemel schrapen. Uit neusgaten en bek zullen vlammen vuur wervelen. De Wereldslang zal wolken gif spuiten die de aarde en de hemel zullen omhullen.
Op het hoogtepunt van het tumult en het geweld zal de hemel splijten en vanuit het vuurgebied Muspelheim zullen de vuurreuzen aan komen rijden. Surtur zal de aanval leiden met zijn vlammende zwaard dat een hitte van meer dan duizend zonnen zal uitstralen. De vuurreuzen zullen over de brug Bifrost rijden. Die brug zal dan bezwijken omdat de hoeven van de paarden een en al vuur zullen zijn. De legers van Surtur zullen zich op de vlakte van Vigrid voegen bij de IJsreuzen. Fenrir de wolf en de Wereldslang zullen daar ook komen, evenals de mannen onder aanvoering van Loki.
Het slagveld van Vigrid strekt zich honderden mijlen uit in alle richtingen. Hoe uitgestrekt de vlakte ook is, ze zal gevuld worden met de legers van het kwaad van de ene kant tot de andere kant. Alle krachten van het kwaad zullen daar gebundeld zijn voor het grote gevecht met de goden.
Op de morgen van Ragnarok zal de haan Gullinkambi op het dak van het Walhalla zijn eerste en laatste gekraai laten horen. Al de strijders in het Walhalla zullen erdoor worden gewekt. Tezelfdertijd zullen de moedige oogjes en de scherpe oren van Heimdall de eerste geluiden waarnemen van de aardbeving en de trillingen van de rotsen. Op zijn wachtpost bij de brug Bifrost zal hij dan zijn hoorn pakken, de Gjallarhoorn zal zijn waarschuwingstonen uitschallen. De Asen en hun helpers zullen zich omgorden voor de strijd. Het hoorngeschal zal hoorbaar zijn tot in de verste uithoeken van de negen werelden in de Wereldboom. De boom zelf zal ervan gaan trillen en schudden en iedereen zal door schrik bevangen zijn.
Dan zal Odin zijn paard Sleipnir bestijgen. Als een stormwind zal hij naar het hoofd van Mimir denderen om advies te vragen. Die rit zal echter tevergeefs zijn, want het hoofd zal niet antwoorden. Odin zal met een bezwaard hart terugrijden naar Asgard. Hij moet zijn strijders aanvoeren, wetend dat niets meer het einde van alles kan verhinderen.
Met het hoorngeschal van Heimdalls hoorn nog in de oren zullen de Asen en de Einheriar in het Walhalla hun wapenrusting aantrekken. Ze zullen hun wapens en schilden grijpen en zich in rijen naar de gevechtsposten begeven. Odin met gouden helm en maliënkolder zal voorop rijden met zijn speer Gungnir. Rechts van hem rijdt dan de wagen van Thor. De roodgebaarde god zal moeite hebben de lastige geiten in bedwang te houden bij al het tumult rondom hen. Aan de andere kant van Odin zal Freyer rijden met Tyr en Heimdall. Allen rijden op prachtige paarden en zijn sterk bewapend. Iets meer naar achteren komt de zwijgzame god Vidar met aan zijn rechtervoet de Dikste schoen. Daarachter volgen de rijen van Einheriar, Berserkers en Walkuren achter hun leiders. De vlakte zal dreunen van het geroffel van de paardehoeven en van het gestamp van marcherende voeten.
Tenslotte zullen de beide enorme legers op elkaar stoten. Op dat moment zal een onbeschrijflijke verwarring ontstaan. De aloude tegenstanders zullen elkaar in het gedrang opzoeken. Odin kijkt uit naar zijn ergste vijand, Fenrir de wolf. Hij zal het dier met alle kracht aanvallen. Het dier zal de kaken opensperren tot een enorme afgrond en Odin zal door de wolf worden verslonden.
Thor die naast Odin vecht, ziet het allemaal gebeuren, maar kan zijn vader niet helpen. Hij

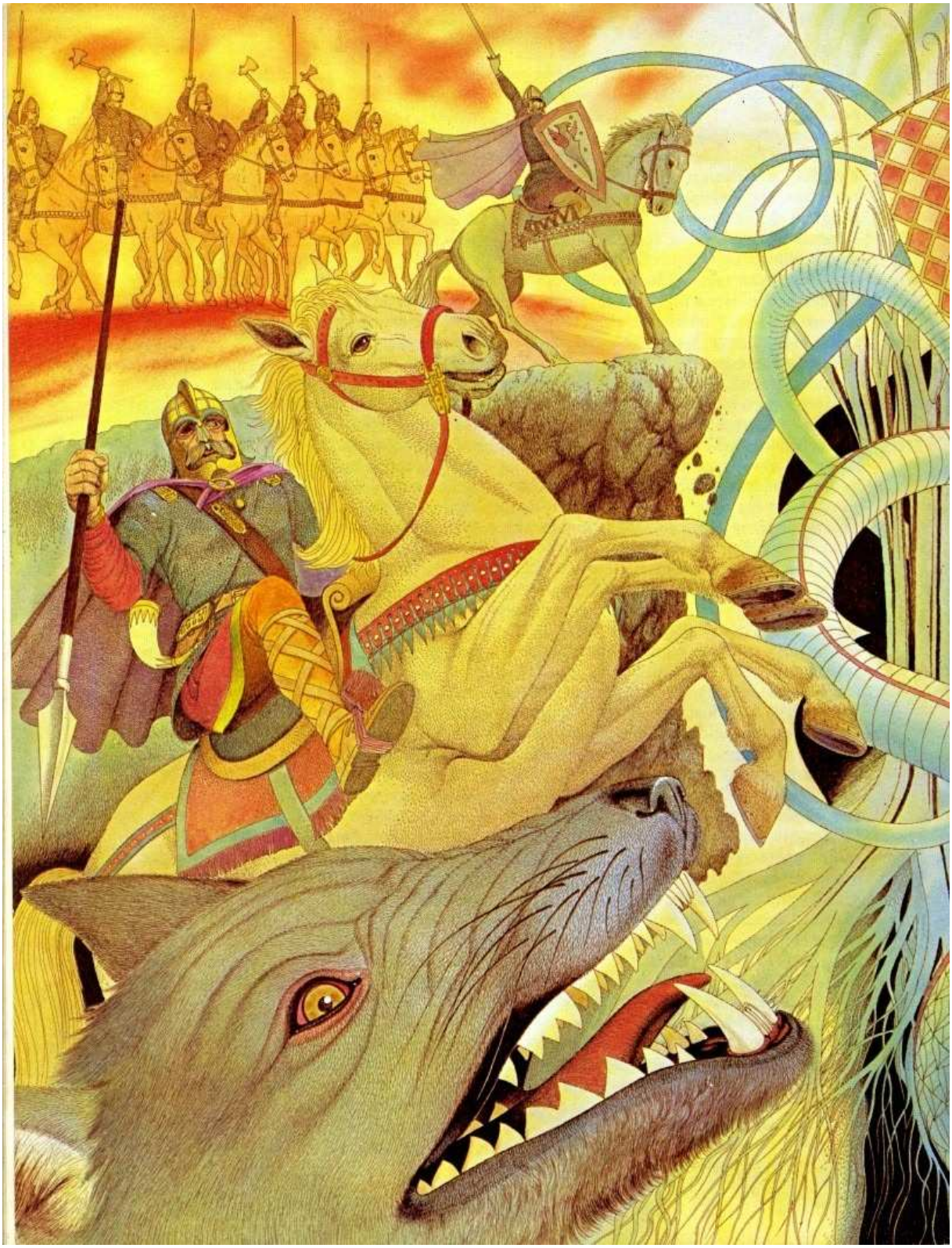

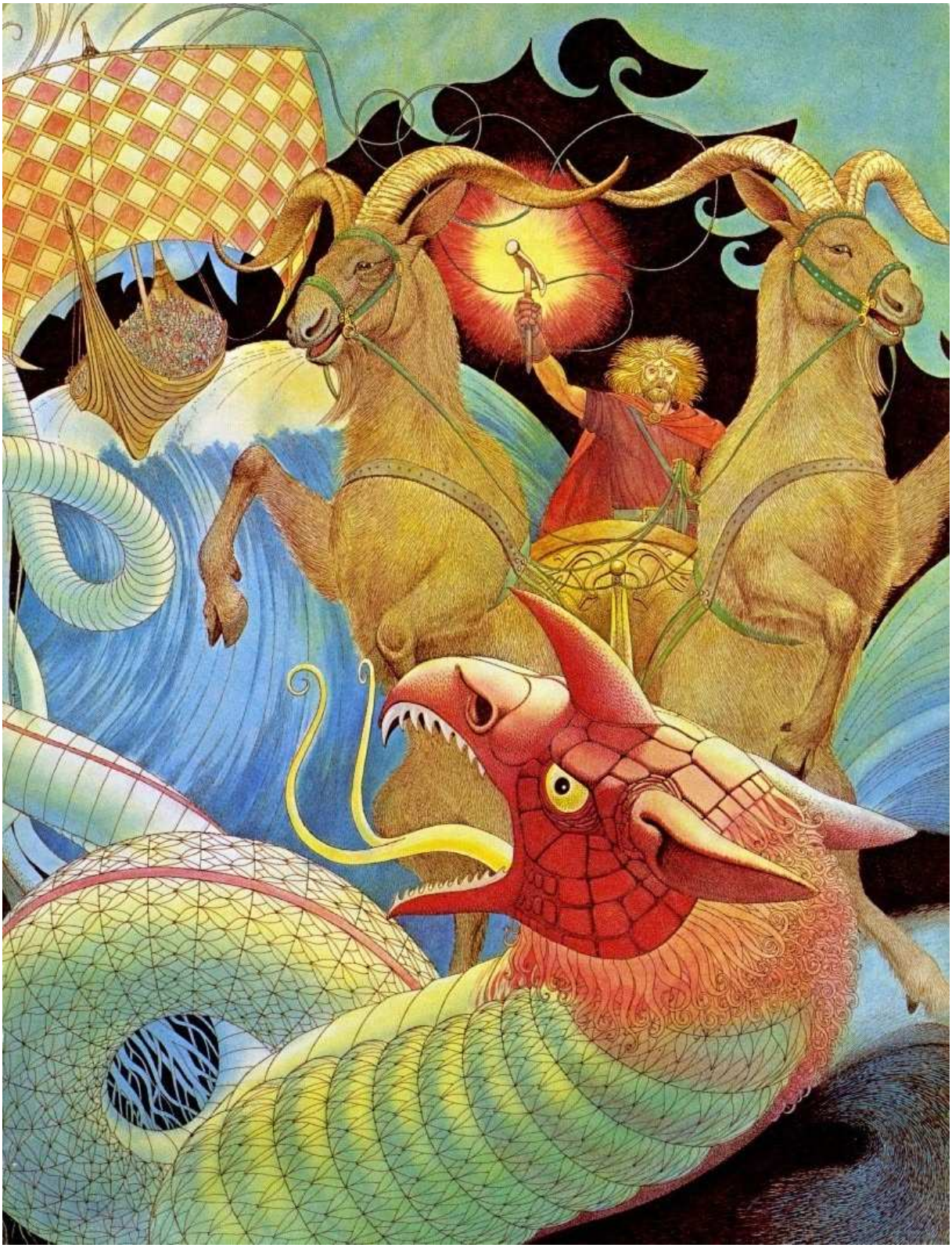

is zelf betrokken bij een strijd op leven en dood tegen de kronkelende Wereldslang. Zijn hamer Mjölnir laat hem ook nu niet in de steek. Hij slingert de hamer en doorboort het valse hart van de slang. Het dier is dood en de kronkelingen van zijn lijf laten langzaam Thor los. De grond die de beschermer van Midgard werd genoemd, zal echter nog maar negen stappen kunnen doen. Hij valt dood neer, getroffen door het gif van de slang.
Toch zal het kwaad niet op alle fronten winnen. Daar is nog Vidar met de schoen. Hij loopt op Fenrir toe en zet zijn rechtervoet met de Dikste schoen op de onderkaak. Met brute kracht wordt de bek van Fenrir opengereten door de bovenkaak en de snuit achterover te drukken. Een vervaarlijk gejank in doodsnood zwelt aan en sterft uit. Fenrir is dood. Odin is gewroken.
De hellehond Garmur zal zijn ketens verbreken. Met de ketting achter zich aanslepend zal de hond in een sprong Asgard bereiken. Met verschrikkelijk gegrom zal hij Tyr aanvallen. Tyr is echter gewend met monsterlijke wolven te vechten. Hij vecht dapper met zijn zwaard in zijn goede, linkerhand. De strijd is evenwel te ongelijk. Net als Odin wordt ook Tyr verslonden. Op weg naar de maag van de hond steekt Tyr zijn mes in het hart van Garmur. Ook dit monster is dan dood.
Heimdall, de blanke god zal zijn eeuwige tegenstrever Loki ontmoeten in een verblindende lichtflits. Als twee vlammen elkaar ontmoeten, de een goed en de ander slecht, dan zullen ze elkaar verbranden. Niets dan as en rook blijft over. Zo zal het Heimdall en Loki vergaan.
Van de goden is nu nog Freyer aan het vechten. Zijn tegenstander is Surtur, de vuurreus. Ook zijn zaak staat er hopeloos voor. Langgeleden gaf Freyer uit liefde zijn zelfvechtende zwaard weg. Nu zal ook hij de dood onder ogen moeten zien. Freyer is geen lafaard en hij zal met blote handen met Surtur worstelen. Surtur heeft echter een zwaard dat schittert als duizend zonnen. Er is geen twijfel dat Freyer het onderspit zal moeten delven.
Surtur is nu nog over. Hij slingert vuur en vlam over de hele wereld. Het hele heelal zal verdwijnen in rook en duisternis. Tenslotte zal alles weer zijn zoals aan het begin: chaos, vormeloosheid, stilte, niets.

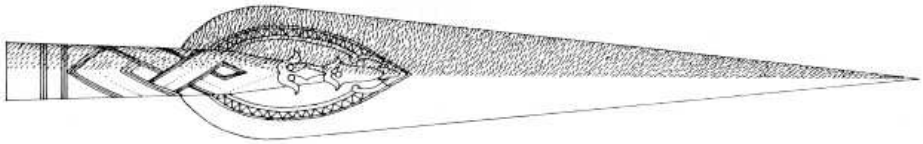

Terugkeer van de goden

Koning Gylfi was met stomheid geslagen. Hij zat onbehaaglijk op zijn zetel heen en weer te schuiven. Hij kuchte. Het verslag over de grote catastrofe was pijnlijk en niet te geloven. Benepen vroeg hij zacht: 'Zal er dan geen enkele god in leven blijven? Zullen er geen hemel en aarde meer zijn? Wat gebeurt er als alles verbrand is; als alle goden, krijgers en mensen allemaal vernietigd zijn?'
De Hoge zei: 'Denk eens terug aan het bezoek van Odin aan de Onderwereld, toen hij de zieneres Volva raadpleegde. Weet u nog dat Volva dat geheime woord niet wilde zeggen dat Odin Balder in het oor zou fluisteren? Het zou een prettiger gevoel geven het magische woord te kunnen achterhalen, nietwaar?' 'Ja, inderdaad', zei Gylfi, 'maar hoe is daar achter te komen?' 'Niemand weet het of zal het ooit weten, behalve twee personen, Odin en Balder. Maar uit uw ervaring moet u weten dat niets verdwijnt; niets wordt ooit geheel vernietigd. Er is alleen verandering. Het lijkt waarschijnlijk dat Odins woord bedoeld was om Balder hoop te geven voor de toekomst.'
'Ik kan dat moeilijk geloven', zei Gylfi. 'Welke hoop kan er nog zijn. U vertelde dat Höd uit wraak werd gedood. Hij was toch blind, nietwaar? Dan was Loki toch de werkelijke dader. Höd wist niet wat hij deed en toch moest hij naar de Onderwereld. Dat is toch niet rechtvaardig? Hoe kan ik dan nog hoop hebben?' 'Wacht even, u gaat nu te vlug', zei de Hoge. 'Zeker, Volva heeft voorspeld dat de maagd Rinda Odin een zoon zou schenken. Deze zoon, Bous geheten zou de dood van Balder wreken door Höd te doden. Maar daarmee is de zaak niet beëindigd. Zoals we geloven zal Balder terugkeren naar de nieuwe hemel, samen met Höd en Bous. Volgens de voorspellingen zal de aarde fris en groen uit de zee herrijzen. De watervallen zullen weer opnieuw in volle pracht van de rotsen vloeien en de adelaar zal weer hoog in de lucht zweven. De Asen keren terug naar een nieuw Asgard. Ze zullen elkaar op de oude plaatsen ontmoeten als vrienden. In het frisgroene gras zullen ze hun speelgoed terugvinden van vroeger. De velden zullen weer overvloedige oogst opleveren. Al het kwaad zal zijn hersteld. Zoals ik zei zullen Balder en Höd terugkeren en in Odins paleis wonen. Höd zal dan niet meer blind zijn. Ook andere goden zullen er zijn, zoals Vidar en Vali, de zonen van Thor met de hamer van hun vader. Ze zullen in liefde samenleven en de oude wijsheid van de goden zal herleven. Alle slechte zaken als Fenrir, Wereldslang en Hella zullen verdwenen zijn.'

Gylfi was nog niet voldaan. 'Hoe zit het dan met de mensen?' wilde hij weten. 'Was het met hen afgelopen? Zij zullen Ragnarok toch niet hebben overleefd?' De Hoge hield even pauze eer hij verder ging. 'Wij vertelden reeds dat aan het begin van Ragnarok de Wereldboom schudde. Toch viel de Boom niet om. Twee menselijke wezens kwamen op de gedachte in de Boom te klimmen. Ze verborgen zich op de takken tussen de bladeren op het moment dat Surtur zijn vuur over de wereld slingerde. Deze twee, een man en een vrouw werden beiden gered. Wat dat betreft hadden ze meer geluk dan Surtur zelf. Die kwam in de vlammen om. Van deze twee gespaarde mensen stammen de ontelbare mensen die de nieuwe wereld bevolken. Boven in de lucht zal een dochter van de Zon niet minder helder en stralend hetzelfde pad volgen als haar moeder vroeger deed.'

'Ik zou niet weten waar u nu verder nog vragen vandaan zou kunnen halen. Ik heb namelijk nog nooit iemand ontmoet die zo lang en zo uitvoerig over de gang van zaken is ingelicht als met u nu is gebeurd. Maak als een wijs man gebruik van wat u nu hebt gezien en gehoord.'

Koning Gylfi opnieuw misleid

Heel lang zat Koning Gylfi stil en zwijgend de drie geheimzinnige Machten aan te kijken. De Hoge, De Even-Hoge en De Derde hadden hem meer verteld dan hij had kunnen verwachten. Hij was echter nog niet geheel tevreden wat de affaire Gefjon en haar vier ossen betreft. Tenslotte had zij een hele provincie van zijn koninkrijk zomaar weggesleept en er een eiland van de Denen van gemaakt. Voor deze zaak was Gylfi eigenlijk hier ook gekomen.
Nog steeds bleef hij de drie machten aanstaren. In zichzelf overwoog hij de risico's die hij liep door de zaak te berde te brengen. Gylfi was niet verlegen, maar ook niet gek. Hij besloot met wat vleiende woorden te beginnen.
'De gebeurtenissen waarover u mij hebt verteld zijn van verstrekkende betekenis', zei hij. 'Waar zou ik een betere bron gevonden kunnen hebben om aan zoveel informatie te komen. Een heel leven van zoeken zou niet voldoende zijn geweest. Toch heb ik – als u mij toestaat – nog een kleine kwestie die me dwars zit. Het is meer een persoonlijke zaak die ik graag opgelost zou zien.' 'Wat is het?' vroeg de Hoge met gefronste blik. 'Kunt u me nog iets vertellen over een dame die Gefjon heet. Ze is geloof ik familie van . . .'
Er weerklonk een oorverdovende knal. Gylfi kneep zijn ogen dicht en dook ineen. Toen hij zijn ogen weer opende, zat hij niet meer op de stoel. Verward keek hij rond van onder zijn wenkbrauwen. Eerst zag hij niets. In feite was er ook niets, behalve dan een verlaten vlakte. De drie machten waren verdwenen en het paleis eveneens. Gylfi stond daar op die vlakte helemaal alleen in de open lucht.
Ineens herinnerde hij zich wat Thor en zijn gevolg was overkomen toen ze afscheid namen van Koning Utgard-Loki. Binnen een seconde werd hem nu ook duidelijk dat sommige zaken beter voor ons verborgen kunnen blijven. Hij moest zich maar onderwerpen aan het feit dat hij weliswaar een stuk land kwijt was, maar daarvoor toch ook een prachtig meer had teruggekregen. Koning Gylfi draaide zich om en aanvaardde de lange terugreis naar Zweden. Toen hij daar eindelijk aankwam, merkte hij dat zijn volk hem nauwelijks had gemist. Wat het gestolen stuk land betreft leek het wel of het er nooit was geweest. De mensen waren al aan het vissen in het nieuwe meer. Er werd gezeild en gezwommen alsof het meer er altijd al lag.
Gylfi dacht: 'Wat zijn sommige mensen toch alles gauw vergeten. Ze passen zich toch wel vlug aan bij gewijzigde omstandigheden!' Hijzelf besefte echter dat hij een ervaring rijker was geworden.

Zoiets had toch geen enkel mens meegemaakt. Om niets van deze ervaring verloren te laten gaan vertelde Koning Gylfi alles wat hij had gezien en gehoord aan zijn kleinkinderen. Op deze manier werden de verhalen van de schepping, de Asen en van Ragnarok doorgegeven van geslacht tot geslacht.

Misschien vraagt u zich nog af wie de drie geheimzinnige machten toch zijn geweest. Wie waren het die zoveel geheime inlichtingen verschaften aan Gylfi? Gylfi zelf kon nooit genoeg moed verzamelen het te vragen, maar hij had er zo wel zijn gedachten over. Hij wist dat hij in het Walhalla was ontvangen en de Heer van dat paleis was Odin zelf. Verder kon alleen Odin zo precies de verre toekomst kennen en iedereen wist ook dat een van de bijnamen van Odin 'de Hoge' was. Zodoende was Gylfi ervan overtuigd dat Odin tot hem gesproken had. Waarom de Vader van de goden zich voordeed als zijnde drie afzonderlijke personages was voor Gylfi een raadsel dat hij niet kon oplossen.

Misschien hebt u er zelf een verklaring voor?

Register

A
Aarde 24
Adelaar der winden 21
Afi 45
Ai 44, 45
Alf 80
Amma 45
Amsvartnir 100
Andere 24-25
Andvari 79, 85, 88, 141
Angrbode 48, 53, 57, 58
Asen 14, 15, 31, 37, 40, 42-43, 46-49, 52, 56, 57-59, 60-61, 64, 67-69, 72, 76, 97-100, 106-107, 121, 131-132, 134-135, 140-141, 145, 149, 152
Asgard 13-14, 31-34,36-37, 40-48, 52-53, 57-61, 64-69, 72-73, 97, 100-101, 104, 107, 109, 114, 133, 135-137, 140, 145-149
Audhumla 17, 120
Aurgelmir (Ymir) 16-17, 20, 21

B
Balder 41-42, 68-69, 100-101, 135-140, 144, 149-150
Balethorn 17
Barleycorn 56
Bergelmir 20-21
Berserkers 71-73, 145
Bestla 17
Bifrost 22-23, 42, 44, 145
Bil 25
Bilskirnir 41, 112, 114, 116, 125, 131
Bödfar Bjarki 89-96
Börr 17, 20-21, 28
Bous 135, 149, 150
Bragi 42
Branstock 80, 84
Breidablik 32, 41
Bringsingamen 57, 132-133
Brokk 104-106
Brünhilde 86-88
Buri 17

D
Dag 25
Delling (Dageraad) 25
Denemarken 11, 13, 78-81, 86, 89
Derde 14, 21, 73-74, 151
Dikste schoen 42, 145
Draupnir 105, 137
Droge-ogen 140
Dromi 97-99
Dwergen 12, 40, 79, 99-100, 106, 112, 137, 145

E
Edda 44-45
Einheriar 73-76, 145-148
Elivagar 16-17
Elfjes 40, 56, 104, 131, 145
Elli 122
Erik 92-96
Erna de Trotse 45
Es 30, 43, 144
Even-Hoge 14, 21, 73-74

F
Fafnir 79-85
Farbauti 43, 48
Fenrir 28, 49, 58, 97-100, 145, 148, 149
Fensalir 40, 136
Fimbul 144
Forseti 42
Freki 40
Freya 42, 52, 56, 59, 60-61, 64, 68, 97, 101, 108, 124, 132-133, 136
Freyer (Freyr) 42, 52, 53-59, 68, 98, 104-106, 136, 142, 145
Frigga 37, 40-42, 135-137, 140
Fulla 137

G
Gangleri 14, 21
Garmur 33, 134, 148
Gefjon 12-14, 151
Geirröd 124-129
Gerda 42, 43, 48, 53, 56-58
Geri 40
Ginnungagap 15-17, 20
Gjallarhoorn 42, 44, 145
Gleipnir 100
Glitnir 32, 42
Gnipahellir 34, 134, 138
Goudmanen 107-109
Gram 84-86
Grani 81, 84-88
Greet 125-128
Grimhilde 86-87
Grootje 121-122
Gudrun 86, 87, 88
Gullinbursti 104, 106
Gullinkambi 73, 145
Gullintanni 42
Gungnir 104-105
Gunnar 86, 87, 88
Guttorm 86, 87, 88
Gylfi 11, 13-16, 21, 25, 28, 30, 33-34, 37, 43, 46-47, 48-49, 52, 58, 73-74, 76, 100, 134, 144, 149, 150-152
Gymir 49, 53, 56

H
Heid 90-96
Heidrun 76
Heimdall 42, 44-45, 61, 64, 67-69, 97, 132-133, 136, 145, 148
Heksen 58
Hella 33-34, 36, 40, 42, 49, 56, 58, 76, 97, 134-136, 137, 145, 149
Helm-Gunnar 86
Hengist 89, 90
Hermod 136, 137
Hindfell 86-87
Hiordis 80-81, 84
Hlidskjalf (Valaskjalf) 40, 53, 57, 99, 134, 141
Hnoss 57
Höd (Hoder) 41, 135, 149, 150
Hoge 14, 21, 25, 33, 40, 43, 52, 73-74, 76-77, 100, 144, 149, 151-152
Hogni 86-87
Hönir 42, 59, 65-66, 69, 78-79 zie ook Vili
Hreidmar 78-81
Hrolf Kraki 89-96
Hrungnir 107-110
Hugi 120
Hugin 40
Hymir 112-114

I
Idavale 32, 150
Iduna 37, 42, 47-48, 66-69, 72
Ivaldi 104

J
Jalprek 80
Jarl 45
Jormungander 49, 104, 133 zie Wereldslang
Jotunheim 13, 21, 24, 31, 34, 36, 46, 48-49, 53, 56, 64, 67-68, 107-109, 117, 124-128, 131-133

K
Karl 45
Koning 45
Kwasir 59, 141-142

L
Laufey 48
Loding 97-99
Lodur (Ve) 17, 20, 21, 29, 30, 42
Logi 120
Loki 43, 47-49, 58, 60-61, 65-69, 78-79, 97, 101-106, 108, 116-133, 135-136, 140-142, 145-149
Lyngvi 100

M
Maan 25
Magni 110, 150
Mälarmeer 13
Malden 73
Mannelijkheid (Heid) 95-96
Maretak 136
Micklegard 12
Midgard 21, 28, 32, 34, 40-42, 44-45, 49, 61, 72-78, 98, 110, 112, 120, 142, 144-148
Mimir 31, 32, 43, 59, 145
Mjölnir 41, 64, 109-112, 133, 136
Modgudur 137
Moeder 45
Mökkurkalfi 109
Mundilfari 25
Munin 40
Muspelheim 15-16, 21, 25, 33, 40, 145

N
Naastrand 34, 36
Nacht 24-25, 46
Nagelfar 34-36, 42, 76, 145
Naglfari 24
Nanna 41-42, 101, 137, 140
Narfi 24, 46
Nari 142
Niflheim 15-17, 31-32, 34, 40, 64, 97, 134
Niflhel 34
Nithogger 32
Njord 42, 52, 57, 59, 69, 142
Noatun 52
Noorwegen 11
Nornen 31, 46-47

O
Odd 57
Odin 13, 17, 20-21, 25, 29-30, 31, 32, 37, 40, 42, 44, 48, 53, 56-57, 59, 60-61, 64-69, 72-79, 81, 86, 88, 97-98, 100, 104-109, 125, 132, 134-135, 136, 140-142, 144-150, 152
Olm 30, 43, 144
Onderwereld 33, 76, 140
Otter 78-79
Ouderdom 122

R
Ragnarok 15, 33, 40, 42, 47, 53, 73-77, 100, 132, 142, 145-148, 150, 152
Ran 79, 141
Ratatosk 32
Regal 45
Regin 79, 80, 81-85
Reuzen 12, 24-25, 28, 34, 48-49, 52, 60-64, 72, 107-112, 116-129, 145-148
Rimer 56
Rinda 135, 149, 150
Ringhorni 136
Roskva 116-123
Rover 135
Ruimte 24
Rijngebied 86

S
Saehrimnir 74
Schoondochter 45
Seeland 13
Serf 45
Sif 41-43, 48, 101, 104-106, 108, 112
Siggeir 80
Sigmund 79, 84
Signy 80
Sigurd 80-88
Sigyn 48, 142
Sindri 104-106
Skadi 42, 43, 52, 68-69, 142
Skidbladnir 104-105
Skirnir 53, 56, 98-100
Skrymir 117 e.v., 123
Skuld 46
Sleipnir 64, 81, 107-108, 134-135, 136, 140, 145
Slid 34
Starkad 77
Surtur 12, 15, 145, 148, 150
Svadilfari 64
Svalin 25
Svartalfaheim 104

T
Tandenknarser 41, 116-117, 133
Tandenmaler 41, 116, 133
Thialfi 116-123
Thiazzi 52, 66-69, 142
Thor 32, 36, 40-42, 47, 61, 64, 69, 72, 92, 95-96, 101-133, 137, 142, 148, 150
Thrall 45
Thrumheim 43, 52
Thrutgelmir 20
Thrutvangar 41
Tryggvason 73
Tyr 42, 60-61, 68-69, 97-100, 145

U
Uitmuntend in kracht 25
Ull 42
Urd 31, 32, 46-47
Utgard 117 e.v., 131 e.v.
Utgard-Loki 117-123, 131-133, 151

V
Vader 45
Valaskjalf 40
Vali 142
Vampiers 58
Vartari
Ve zie Lodur
Verdandi 46
Vergelmir 16, 31, 133
Vidar 42, 145, 149
Vigrid 145
Vikar 76-77
Vikingen 11-13, 24, 73, 76, 80, 86, 89-96
Vili 17, 20-21, 29, 30, 43 zie Hönir
Vimur 128
Volsung 79
Volva 134-135, 149
Vroegop 25
Vuurreuzen 12, 14-15, 36, 40, 53, 145-148

W
Walhalla 14, 58, 73-77, 80, 88, 96, 107-109, 134, 136, 140, 145, 152
Walkuren 73-74, 86, 88, 136, 145
Wanaheim 40, 42, 52-53, 56-57, 59
Wanen 40, 42, 52-53, 56-59
Weergalmende rivier 137
Weerwolven 28, 58, 73
Wereld-es zie Yggdrasill
Wereldslang 41, 49, 58, 97, 112-115, 123, 145, 148, 149
Wervelwind 48
Windhoos 48

IJ
IJzerwoud 28, 49, 57
IJsreuzen 14, 17, 20, 31, 36, 40, 44, 56, 61, 137
Yelp 128
Yggdrasill 31-32, 40, 43, 46, 52, 56, 59, 76, 145, 150
Yuki 25

Z
Zon 25, 150
Zweden 11, 13, 151

Symbolen in de Noordeuropese mythen

Wie waren de Goden? Deze vraag kan op verschillende manieren worden beantwoord. Er zijn mensen die de goden zien als menselijke wezens met speciale talenten; de heersers van vroegere tijden. Later gingen hun nakomelingen hen beschouwen als boven-menselijk; als goden. Anderen zeggen dat de mensen van vroeger tijden de goden bedacht hebben ter verklaring van allerlei natuurverschijnselen. Zij vroegen zich af hoe de zon zich langs de hemel bewoog; hoe de maan opkwam en onderging en waar onweer vandaan kwam. Het schijnt dat de voorouders van de Vikingen (voor ze zich in Noord-Europa vestigden) reeds een roodbaardige god kenden die een verschrikkelijke hamer slingerde (de bliksem) en die een wagen had waarvan de wielen de donder veroorzaakten. Een onweersbui had duidelijk geen menselijke oorzaak; dus lag het voor die mensen voor de hand dat het door een bovenmenselijk wezen werd gedaan.

Later toen de Vikingen Noorwegen en Zweden (en later IJsland) koloniseerden zagen ze eveneens iets bovenmenselijks in de bergen en gletsjers. Deze natuurverschijnselen hielden voor hen gevaar in en werden gemakkelijk voor demonen gehouden (slechte reuzen en heksen). Zo zullen de vulkanische verschijnselen op IJsland (Hekla) aanleiding hebben gegeven tot verhalen over vuurreuzen die met vlammende zwaarden eens de wereld zouden vernietigen.

De namen van de goden en godinnen geven soms ook waardevolle aanwijzingen. Zo was Odin vroeger Voden (bij ons bekend als Wodan). In deze naam is het Latijnse 'ventus' terug te vinden, dat wind betekent. De oude naam van Tyr is Tiwaz, corresponderend met Jovis (Romeinen) en Zeus (Grieken). Het stamwoord waarvan deze namen zijn afgeleid betekent 'schijnen'. Dat wijst erop dat Tyr eens een hemelgod en waarschijnlijk de Oppergod was. Bij de Vikingen was Odin de Oppergod en Tyr werd een oorlogsgod.

Stammen die later vanuit het oosten of zuiden het land binnenkwamen brachten een nieuw ras van goden mee, de Wanen. De bekendste hiervan zijn Njord, Freyer, Freya en Balder en mogelijk ook Heimdall.

De goden speelden in het leven van de mensen vroeger een grote rol. Dat blijkt uit de namen van de dagen van de week. Dag van de zon; dag van de maan; dag van Tyr; dag van Wodan; dag van Thor en dag van Frigga (of Freya).

Aan het begin van elk hoofdstuk in dit boek heeft de illustrator symbolen getekend die slaan op eigenschappen of avonturen van de goden of helden.

Pag.11 De misleiding van Koning Gylfi. Symbolen uit de wereld van Gylfi: bergen, dieren en vogels uit noordelijke landen. Bomen (pijnboom, berk, esdoorn) en ook de zalm. Typisch voor de Vikingentijd is het houten bouwwerk.

Pag. 15 De wereld van ijs en de wereld van vuur. Op IJsland komt vulkanisme voor. Dit verschijnsel werd gehouden voor het werk van de vuurreuzen.

Pag. 20 De schepping van de wereld. In de mythologie van de Vikingen werden eerst de kale rotsen geformeerd. Zeeën, rivieren en meren werden later toegevoegd.

Pag. 24 Nacht en dag. Voor het ontstaan hiervan zijn er twee mythen. De ene mythe vertelt van Nacht (vrouwelijk) en Dag (mannelijk). In de andere mythe worden de paarden van de zonnewagen gemend door een meisje; die van de maan door een jongen.

Pag. 29 De eerste mensen. Bladeren en vruchten van de es (boven), en iep. Uit deze bomen werden de eerste man en de eerste vrouw gevormd.

Pag. 31 Yggdrasill, de Wereld-es. Bladeren, bloemen en vruchten van de es. Deze boom ondersteunde en omvatte de negen werelden. De herten waren vijanden van de boom door het knagen aan de schors. De adelaar is het symbool voor Odin.

Pag. 37 De Gouden Eeuw in Asgard. Het hele jaar door heerste er het mooiste seizoen met bloemen en vruchten. Gezonde koeien en schapen waren er volop.

Pag. 44 Heimdall in Midgard. De figuren vertegenwoordigen de drie klassen van Vikingen: de slaven, de vrije boeren en de heersers (Jarl of koning).

Pag. 46 De Nornen. Werktuigen voor het spinnen symboliseren het spinnen van de levensdraad. De gestalten van de maan vertegenwoordigen de jeugd, volwassenheid en ouderdom. De bron van Urd was een van de drie bronnen bij de wortels van Yggdrasill.

Pag. 48 Loki en zijn slechte kinderen. De wolf Fenrir, het Wereldserpent en Hella zijn symbolen van het kwaad. Loki wordt in verband gebracht met vuur, vooral het weerlicht.

Pag. 52 Oorlog in de hemel. Freyer, een van de Wanen, was eens zonnegod en werd in verband gebracht met vruchtbaarheid. Zijn zwaard kon zelfstandig vechten. Helmen met de kop van een everzwijn werden ter ere van hem gedragen.

Pag. 60 De muren van Asgard. Odins adelaar kijkt uit boven de herbouwde muren. Sleipnir, het achtbenige paard komt in dit verhaal ten tonele.

Pag. 65 De appels van onsterfelijkheid. Iduna, de godin van de jeugd en de lente met haar kistje met gouden appels. Bloemen en vruchten boven zijn van de wilde Scandinavische appel.

Pag. 72 Odin neemt maatregelen voor Ragnarok. Symbolen van Odin: de raven, de hoge zetel, de adelaar, de twee wolven en zijn achtbenig paard.

Pag. 78 Sigurd de drakendoder. Het toverzwaard van Sigurd en de draak Fafnir.

Pag. 89 Het verhaal van Bödfar Bjarki. Bjarki, Koning Hrolf Kraki en de mastladder. De bange Heid die uitgroeit tot Mannelijkheid.

Pag. 97 Fenrir de wolf wordt geketend. De elementen waaruit de draad werd vervaardigd: de wortels van de bergen; het geluid van de voetstappen van een kat, de zenuwen van een beer, de baard van een vrouw, de adem van een vis en het speeksel van een vogel.

Pag. 101 Hoe Thor aan zijn hamer kwam. Attributen van Thor: hamer, ijzeren handschoenen en krachtgordel. Zijn paleis Bilskirnir was een plaats waar ieder welkom was.

Pag. 107 Thor vecht met de reus Hrungnir. Thors donderwolk vormt de achtergrond voor de wapens: de wetsteen van de reus en de hamer van Thor.

Pag. 112 Thor gaat vissen. De afbeelding van de Wereldslang kwam vaak als decoratie voor op de Vikingschepen.

Pag. 116 Thor bij de reuzen. Thor en zijn gevolg. Typische planten uit de noordelijke bossen.

Pag. 124 Thors vakantie. Loki in het verenkleed van een havik. Onder gaan Thor en Loki op 'vakantie'.

Pag. 134 De dood van Balder. Balders haar gloeit als zonlicht. Het paleis van Balder heette Glitnir. Bloemen die met Balder in verband werden gebracht waren kamille en margriet.

Pag. 141 De wraak van de goden. Loki als zalm. Men zegt dat Loki het visnet heeft uitgevonden.

Pag. 144 Ragnarok of Godenschemering. Oorlogssymbolen.

Pag. 149 Terugkeer van de goden. De twee mensen die de vernietiging hebben overleefd keren terug naar een herboren wereld.